fu

100
1900
400
5300

100
11
1900
[illegible]
53900

100
11
1900
1900
980
2222

Materiam hanc de grationib⁹ Nobilissim⁹ Eruditissim⁹ q Vir dominus Emanuel de Villalon Torreblanca (praeclara Sanguinis nobilitate fulgẽs, benignitate et humanitate animi omnib⁹ dilectissim⁹, Ardenti erga litteras Amore doctorum doctor Egregi⁹, in Hispalensi ~~antiq~~ litteraria achademia (quae tantis fulget, et nobilitate et literis vigentib⁹ ingenijs) primari⁹ lector, in eadem que Maiori Collegio Sancta Maria de Jesu rectoris vices exercens;) sic disquisita et expolita in luce edidit anno salutis et Natiuitate domini Millesimo sexcentesimo quinquagesimo ~~tertio~~ secundo. fuit q scripta in eodem anno ab eius minimo affectioni discipulo.

Anno Mariæ

ab eius ardmo

Pedro G.mo de Leon Reynel

Aõ cius minimo

3

3

Aõ cius minimo

[illegible]

AD TITVLVM DE PROBATIONIBVS DILVCIDA EXPOSSITIO

[illegible] de S. [illegible]

Ad Rubricam

Nº 1 = Iterum post quadriennio iterum ex achademicis exigentibus onus hoc De probationibus hoc anno novum explicandum mittit, cuius expositio quam necessaria sit et quam utilis eius intelligentia (praeter quam quod ab omnibus scribentibus commendatur) ex ipsarum probationum effectu facile colligere licet, quia non tam utile tamque necessarium in iure excogitari potest, quid quo omnes fere legum finium sequatur et legislatoris mens adimpleatur, propterea ita quod cura legislatoris tam lucrativa quam spiritualis fuit lites dirimere ex vulgari dicto in capitulo finem litibus de dolo et contumacia Extravag. ad Romani § et in principio et in vers. nos qui de expendiis et dignitatibus lg. fratris 40 Cod. de transactionibus lg. 2 ff. de aqua pluvia arcenda lg. quam vis 31 ff. de receptis arbitris lg. 1 vers. nec sacramenta Cod. de iure iurando propter calumniam dando Auth. de his qui ingrediunt ad appellationem § fin. Collatione 5 lg. properandum § et in principio Cod. de iudiciis lg. si quis § in fine Cod. de rebus creditis lg. finali in fine Cod. de fide instrumentorum quod ad officium praetorum pertinere testatur Ulpian. in lg. quidem § in fine ff. de rebus creditis. tanto quod odio pontifices lites prosecuti sunt ut D. Gregorius 5 de moralibus lib. 23 Cap. 12 relatus in Cap. 6 vers. et 46 dist. anteat litigiosum non debere in locos ordinarios quod idem docuit D. Paulus in epistola ad Timotheum Cap. 3 habetur in scilicet argumento Cap. 31 alias Cap. 22 relato in cap. clarus 96 dist. ut quam potenti litibus

Rubrica de

detinent ab Ecclesia Iustitiam Communicabe aneant ad ... cautes dirimenda nil ... qm probao inueniat q ... Menochio de praesumptionibus in praefatione n 3 in oibus causis diffiniendis primas obtinet ... et in lege fin C. h. tit. apparet luci et lume veritati appellat in lege 2 hanc 4 C. de temporibus et reparationibus appellationum.

nº2 = ... praeterea legis finis et jus suum cuique tribuere l. Iustitia 10 ff de Iustitia et iure ... codem tit. h. magistratuum auctoritati mittit l. 28 post originem ff de origine iuris ... ubi generaliter 35 praeterea ... in 6 nemo nam ... auctoritate sua sibi vindicat l. ait praetor 10 § 16 debitore ... 24 ver. ... ff quae in fraudem creditorum l. extat 3 ff quod metus causa l. si quis in tantum C. unde vi l. ... 36 C. de ... bonorum ... l. 13 et alias 14 C. de iudiciis et ... negantes 3 C. de obligationibus et actionibus ... magistratus ... ordine sequentes (de quo ordine videnda ... in l. 1 l. ... 14 C. de sententiis et interlocutionibus l. 1, l. fin C. de execut. rei iudicatae l. possessio 2 C. h. tit. l. si pacto 14 C. de pactis authentica ... C. de litis ...) debent ... allegata et probata iudicare ... ta 6 § veritas ff de ... l. errore 2 C. de errore advocatorum C. ... lib. 1 ... q. 1 ... probao deficit totum h. deficit ... fundamentum ... iudicandum ... ea q. ... probari ... Titij 3 ff de testamentaria tut. l. demonstrao falsa 13 ff de ... et demonstratio l. ... 4 ibi si non ... ff de pignoribus ... solemnitates et de ... Caus. dist. 1 ... ver. ... dist. 4 ... de dicto ... ibi q. n intelligit iteratum q factum ... et uno 160 dicens nulla ... Menochio de

probatio in statione n° 3 et vidit probari exo forgio ter. in c. Ad verbo
ny (obligationis) significatio c. 14 § 1 de verbis sit § atque ubi probatio judicij
inveniat q. ex dicta notas saltem judicij alios et lex ita bocsomo. in re
ratida ad ff. de judicijs n° 9 v in cum lis negantes) de obligationib.
et actionib. lege possessione l. de h. t. lege qui accusare § de edendo
fin. S fin. de jure jurando c. unico ecclesiastica beneficia videre
par in quadam annotatione Didacus perez in lib. t. 1 lib. 3 ordina
menti.

n° 3 = Item nrer post hec de sensu requirit et optime quidem q.
D adversario gla l. to nro tit. tune naria & probado et incumbit actori C.
de n° l. s. et p. eiq negare, res ad judicandi lo fin C. de ad libertate, &
clamare in lo lo si iniquus § C. de fide instrumentorum C. accusator b q.
s adversario nim fitence nulla alia probatio requirit ex p. actori
C. dilecto 15 de temporibus ordinationum C. fin. de etate et qualitate
C. 1 de sensis in 6 sensum & judicato habet l. 1 ff. de sensis. Ultimo
nrer ita incipiebit de probationib. n° 3 de probatione q. infra dicem. Va
rij et probatis species videre & in ff. testiu § eod. de ver. lo ff. de testib.
C. cum ad sede 15 ver. nos de restitutione expoliatorum q. ex sequentib.
tit. de phendit nimirum de testib. ubi de probatione testium agit de probat.
& instrum. tractat & tit. de dolo qui in nro & tit. generalr agit de
illis q. cuilibet probati loc talis veniunt. Ita cui incumbat probatio et co
ram quo judice, 2do sit sufficiens, 3do demiq. n. si naria & q ord. probat.
speciebus veniunt.

n° 4. in primo omni de eius et speciebus probationis dicere
tam, opportet dicere unde h. nomen probatio dependat, et in qua accept.
in tit. nro accipiat, ut Ofsianus sequatur in lo 1 ff. de prob. Cera et le doc

Rubrica.

Aliorum dicitur advenire aliis asserentibus ab adverbio probare dicendo
ex eo quod probe agat qui probat. alii autem affirmant, et quasi probatio veritatis
sit, ut Ioannes Andreas hic num. 3 Velamerant 2 Abbas in hac rubrica num. 2 asse
rit probationem esse quasi probam alterius quem sequitur Veroius hic num. 60 Mascardus tomo
1 q. 6. Barrianus lib. 1 cap. 3 num. 16 hae tamen derivationes displicent Donello lib. 25
comment. cap. 1 ex eo quod quilibet actus virtutis sit probus et non sit probatio quare di
cendum est probationem ab Vbo probo originem trahere ut advertit Vuesembecius
in paratitla ad hunc titulum num. 2 et Donellus ubi supra. probo autem apud
latinos duplicem habet significationem nam aliquando respicit nostram probam, ea quae nobis pla
cent ut cum dicimus Patrem approbare pecuniam filio creditam in lege si tamen 14 lege si
filius 18 ff. ad Senatusconsultum Macedonianum sic etiam dicimus nomen debito
ris probari in lege si probatum 19 ff. de tutelae rationibus distrahendis probari 1 rec
bari medicum in lege . et probari > alias lege si duas 6 § 1 et probare ff. de ex
cusatione tutorum; dicitur etiam probatum et approbatum opus quod aedificatum est ex senten
tia locatoris ut ait Vuesembecius in paratitla ad hunc titulum num. 2 ubi
Vbs. probo futura tua est qui locat.

N.° 9. = alia vero significatio huius Vbi
probo est respicit aliorum fidem probare ut quae dubia sunt patefiant illis ut advertit
Vuesemb. ex Cicerone ubi supra. Ornatus ad Donellum d. lib. 25 comment. cap. 1 lit.
B in qua significatione probatio in nostra Rubrica accipitur; probatio autem (de qua
agimus) Iudicii l. causae cognitori faciendae est lege 50. et 12 in fine ff. hoc titulo lege
1. C. de rebus alienis non alienandis lege generaliter 13 C. de non numerata pe
cunia lege 1 C. de edictione sub turbae causa lege procurator C. de edendo =
auth. si ceteri quis C. de testibus Clementina constitutione 4 in fine de electione
cap. ex litteris vero unde hoc titulo cap. statutum 11 § cum vero in fine de rescriptis in 6.o
ita Deius hic num. 25 Veroius num. 48 Ferrerius num. 8 Mascardus 1. tomo =

q 2 n° 24 et q 17 n° 59 Cujatius in paratitla ad hunc tit. Donel. l. lib. 25 c. 1 si n[on] probatio et fides adversario fieret semp[er] ille negaret nec sufficiens diceret probatio esse inter stipulante § Sch. thius in fi. J. de verbor. obligat.

N° 6 = Ut probatio effectum et principaltatem faciat cognoscant, nam et quae alterius esse dixerit, q[uam] vas ... Pich. in prin. instituti ... ratione semper ... da vera qualitate cognoscant, ideo docuit Cicero lib. 1 offitior. et lib. Auctor. ibi mon igit quidem notissima res est ... probatione itaq[ue] ... plurimi tradunt ... doctrin. ... Marcardy de probationib[us] ... tomo ... Georg Gregorius lib. 48 ... Medices de ... Fax in praxi ... tomo ... Farinaceus ... tomo q 86 n° 4 Cardarius in praxi ... probatio ... ex ... in ... Vesemb. in paratitla ad hunc tit. n° 2 ut probatio sit ... duo[rum] obtinio p[er] argumenta facta, hanc ... in ... vialt Bartolo ibid.

N° 7 = Hae in ... exigit a ... inaudi de probatib[us] ... Panormitano, Hostiense, et Cano ... aliis ibique ex eo ... tanti argumentis ... et testib[us] et instrumentis ... probatio ... falsi ... ad ... falsis ... probatio de ... nificatio ... toto tit. de testib[us] toto tit. de fide instrumentor. ... avierit Vesemb. in paratitla ad hunc tit. ... clara probatio dicit ... probat ex ... 88 ... finis ... Bartol. in ... 4 n° 5 ... achilleas ... semper probatio est ... dubia Vermeul. ... obstat ... in ... de Vera signif. ... ca[usa] aut

argumento, aut probatione [illegible] argumentum nunquam testis, nunquam tabellis dat probationem ex eo, ubi satis stat diversa esse probationem quae fit per instrumenta l. per testes ab ea quae per argumenta fit, supra dicta deniq. definitio ex eo displicet quod convenit aliis a definito, si quidem per illa definitio quamvis probatio extraiudicialis quod sit argumentum inter Doctores, et uno negante alius sui intentionem per argumenta probare conatur, tamen non illa probatio vera dicitur rei dubiae ostensio per argumenta facta.

N° 8: supra dicta derogatur oppositi argumentis in nullis Doctores defendunt et videre est apud Abbatem Bichattiny in prooemio num. 4. Decius ibidem n° 8 Mantua n° 4 Verona n° 28 Mandosius n° 3 qui respondent illud argumentum in supra dicta definitione lata Summa omnimodo probandi, et ita probationem per testes pariter dici per argumentum fac[ultates] collegit ex l. testium 38 eiusdem ff. de testibus l. si 5 C. de fide instrumentorum l. generaliter 13 C. de non numerata pecunia l. 16 C. de testibus, arg. l. in 4 C. de fide instrumentorum l. notionem 99 ver. instrumentorum ff. de verborum significatione c. interest 2 de clericis peregrinis cap. ex in dioecesis de renunciatione ad [illegible] argumentum contra dictam definitionem oppositum quod sit in re clara posset reperiri probatio respondet Veremb. ubi sup. tunc non [illegible] posse dici probationem sed potius probationi exceptionem cap. evidentia 2 de accusationibus l. 1 ff. de in integrum restitutione vel l. ubi argumentis. Supra dicti doctores satisfaciant non tamen satisfaciunt. argumentum desumpto ex eo quod dicta definitio conveniat aliis a definito.

N° 9 = quare hac definitione stabilita amplectenda est alia tradita a Ferretto in hac rub. n° 4 quae ita se habet probatio est ostensio rei dubiae Iudici legitime facta, quam definitionem licet non eisdem equipollentibus tamen verbis tradunt Veremb. sup. Mandosius n° 8 Minsingerius n° 3 Cujatius

in paratitla ff et C. h. t. Quaeritur ubi distinguatur quid in h. t. C. de ... in due C. h. t. qui convenient in eo quod probatio ... gitione faciendae ... diffinitio ... potest adequata ... ex genere et differentia illa nam verba ostensio rei dubiae loco generis commune cum conveniant ... ex judicialis ... loco differentiae ... (de qua nos) distinguit ab ... alia probatione extrajudiciali ... ostensio ... dicitur rei dubiae ostensio ... verba ... necesse ... dubia ostendat et manifesta ... reddat ... non sufficit ... manifestatio ... in ... probationes ... C. h. t. ... talis ostensio requirit ... ex ... dubia veritatis illuminet claritate probatio non modo in jure ... intelligitur plena probatio ... ostendit ita Vale ... in ... temporalis ... sententia ... in Clementina ... de elect. ... in paratitla ad hunc ... n. 2. ... in ... judicia facta ... probatio (de qua agimus) judicii fieri debet ... n. 5. ...

N.o 10 ... legitime ad denotandum ... legis precepta fieri debere ... in ... significaverunt ... mandam ... testibus ... solemnitate et ibi adhibita sollemnitate legati ... teste intra ... dilatio producere auth. de testibus ... Collat. ... in ... 15 ... ultra ... testibus non cum sollemnitate ... in ... significaverunt et in ... ultra ... testibus ... probatio ... de qua agimus alia ... alia ... equipollentia significat ... docere ... decere non aliquid ... probare ... Patron ... filio ... circa ... quod ... 18 ... ff h. t. ... 12 ... 18 C. h. t. = alias ... significat ... ostendo ... in ... C. ... ff h. t. ...

matrem 11 d. lg. ad probationem 22 Cod. h. tit. Cap. 1. cap. 9 vol. ex probationibus h. tit. lg. optima 14 vers. etsi Cod. de strahenda stipulatione. = idem non significat aliud quam verbum monstrare in lg. si de possessione 20 lg. actor 23 Cod. h. tit. et denique idem solet significari per verbum implere ut in lg. in exceptionibus 19 in princ. lg. ante ora 23 ff. hoc tit. lg. 1 Cod. eodem tit. Ornatus ad Done lum lib. 25 comment. Cap. ult. , C. -

N.° 11 = Cum vero definitio nostra probationem in communi explicet naturam erit ad eius divisiones descendere et illius species expli care et in primis probatio dividitur ab Aristotele teste Quintiliano in artifi= cialem et non artificialem de quo mentionem facit Imperator Alexander in lg. 1. Cod. de testibus artificialis dicitur illa quae ex ipsis causis argumentum trahitur (dimotum) deducitur. quae obliqua probatio vel argumentum appellatur quia non directe probat sed aliquo positivo probationis evidens et naturam causam infert ut in d. lg. optima 14 Cod. de strahenda stipulatione et in elleganti tx. in lg. Procula 26 ff. h. tit. ubi ita consultum Procula habuit fratrem a quo fidei commissum eidem Pro culae relictum fuit quod fidei commissum nunquam Procula ad. fratrem petiit dum vixit ipse; post mortem autem fratris, petiit Procula dictum fidei commissum ab heredibus d. fratris sui, heredes fidei commissum non debere asserebant eo quod videretur tacite a Procula fratri remissum, siquidem nunquam petiit in vita fratris sui quin potius fratrem in aliquarum rerum distractione sol vit atque eo quod partem aliquam fidei commissi speravit asserit quod deinde pro de hoc huic natura sequitur de fidei commissum a Procula fratri remissum= fuisse de hac eadem probatione loquitur tex. in d. lg. matrem 11 Cod. h. tit. ubi quis probat ingenuitatem ex eo quod natus fuit postquam mater sequuta fuit li bertatem quod denominat indubitatum judicium de quo in lg. fin. Cod. h. tit.

N.° 12 = probatio

V n̄ artificiali c͠illa q̄ sine arte fit nec ex aliqō co̅ꝯ, omnino inspe
ꝯ Alterīꝯ, l instrumentū decipit. et hec directa Vocat ꝯ directe.
ꝯpat, etn̄ ꝯ sequentia d Coua Doctores in c. y admonendi ff de iure
iurando l in bona fidei § C ꝯ de reb. creditis Menochiꝯ de ꝯsum
tionibꝯ in ꝯfatione Anl § Ouarenꝯ lib. 1 disputaoꝯ c 21 Altonenī
in aub. c.b.re. ꝯ sup. ditta defio aequaib. scribentibꝯ omittit eo q
ꝯ nome Et appellaōe tantꝯ Venit auū oes potiꝯ de Vi q̄m ad ꝯpaōi
nome attendunt ita Paz in praxi l tomo i p. tempore 8 Sahagꝯ
in hac nra aub Cardosꝯ in praxi Vbo ꝯpao. nº 49 ꝯta in c. 3 S
Ciꝯ de quoq Vbo Specie ff de test. ꝯta penult. in c. y admonendi 31 ff
de iure iurando q̄m Ꝗbat Mascarꝯ 1 tomo q 4 anl 11. quā oes ꝯ
muniter diuidunt ꝯpaōe in plena ꝯ semi plenā plena dicit illa q
tantā fide facit quanta Sm̄ iuris dispensaōe ad dirimendꝯ lite
sufficiat velut q fit ꝯ instrumenta indubitata l ꝯ duos testes ꝯ ac
q in loꝯ ou de indicio l̄ Vbo legitimū ff. h.t. Semi plena e q n̄ plena ꝯ
fide facit ꝯ opinione quandā inducit ita definit Verembꝯ in ꝯtrarit
la ad hunc tꝯ nº 4 ꝯ ner ꝯ Mascardo 1 tomo q 11. nº 1 ita eq defini
mꝯ Semiplena c͠illa q q̄m nec gestꝯ fidei aliqua fit Iudici n̄ tantꝯ
V iure debeat in pronuntianda sententia cꝯ sequi. ita Farinacꝯ
1 tomo q 36. nº 11

Nº13 = plena tn̄ ꝯbao multipliciter ab scriben
tibꝯ diuidit videat e aua ꝯcentlatorꝯ in 4 de ꝯbaoib. § videndꝯ
ubi duodecim ꝯsime ꝯbaoi species enumerat. Rebuffꝯ in concordatis tt de
regia ad ꝯlaturas nominaōe Viginti quinq species enumerat, et alī
as plurimas diuisiones refert Mascarꝯ ubi sup. q 4. qq omnino re
ceptior e diuisio tradita a Paz in praxi ubi s. nº 4 quā sexo tan

tantum plene probationis speciem assignat, ad quas dei aliq. a Doctoribus tradite referri possunt. 1.ª est species de qua fit p testes. 2.ª p instrumenta indubitata 3.ª p Iuramentum partis allatum 4.ª p confessionem partis in Iudicio factam 5.ª quæ resultat ex evidentia facti. 6.ª denique quæ fit p coniecturas et præsumptiones hoc speciem referat. Oldendorpius in tract. de probationibus § 2 n.º 4 Didacus Perez in aud. n.º 11 lib. 3 ordinamenti in glo. 1.ª quas omnes species singulatim a nobis explicandas.

N.º 14. probatio p testes plena dicitur quæ fit p tot testes idoneos quot in tali negotio requirit lex, et in specie legis sin. C. de testibus cum numerus testibus determinatus. p instrumenta tunc fit plena probatio cum aliquis ad suam intentionem probandam aliquem exhibet scripturam publicam et indubitatam. et in cap. cum Ioannes de fide instrumentorum quod instrumentum tale dicitur est et non redarguatur vel vincatur de falso, tunc enim non est plene probans et in cap. cum Ioannes 10 de fide instrument. probatio p Iuramentum fit quando quis Iudice deferente iurat et in specie l. ultim. quando C. de rebus creditis. p confessionem partis probatio fit quando confitetur reus verum esse quod sibi obiicitur et in cap. 1 et 2. de confess. p evidentiam facti fit probatio quando publice aliquid et evidenter videtur et in cap. evidentia de accusationibus l. unde Neratius 236. ff. de l. appert. et l. quinde ff. de leg. 3. achillis. p coniecturas denique probatio fit quando ex coniecturis omnium evidens colligitur ut infra [illegible] in d. Procula 26 ff. de l. [illegible] quam supra n.º 11 exposuimus.

N.º 15. [illegible] hos dei species in notitiam nulla dubia Consilium illarum singulas enodandas ac primum primis quod plene probationis species quæ p testes fit exigitur ex toto l. ult. ff. de testibus ubi asserit Alexander Imperator non sufficere solum

testes ad ingenuitatem probandam, sed instrumenta etiam et argumentum requi-
rit, auget difficultatem ex tex. in leg. ir. ex eorum ibi C. de fide instrum.
ubi Ubantius ait eandem viz. in exercendis causis habere instrum. fi-
dem et testium depositionem quidem extat in d. eo. fors. ro veri probac. et
vere signif. ubi dicitur probacioni testibus et fide tabularum statuere. Hanc
difficultatem Iulius Passius dissolvere intendens in d. lg. 1 C. de testibus n.
11 affirmat per solos testes non posse probari ingenuitatem, quod soli dicti
testes afferunt illum qui se dicit ingenuum, togam gestasse, ideo tamen dis-
ponunt de libertate natalium vel de honore quem pater eius gessit
et in specie d. lg. neque natales ro lg. matre 1) lg. ad probaris 22 C.
b. n.° sed hanc solutionem nimis divinatoriam esse notat Hisquemi, in
d. lg. 1 C. de testibus

N° 16= Quare Iullij Passij solutio omissa
affirmandum est causam ingenuitatis per testes probari posse et per instrum.
in lg. statuum 6 C. de fide instrum. lg. nec omissum 15 C. de liberali
causa cum lg. si vicinis 2 C. de nuptijs = neque tunc obstat d. text. C. de
testibus, ibi, soli etenim testes ad ingenuitatis probationem non sufficiunt. ex
ponenda enim est haec verba cum glossa in d. lg. 1 verbo soli in 1 solutione et in d. lg.
statuum 6 verbo certo iure C. de fide instrumentorum, et hunc sensum fa-
ciunt. non soli testes sufficiunt vel necessarij sunt ad ingenuitatem probandam, sed etiam suf-
ficiunt instrum. et argum. quod aperte colligit ex lg. imperatores 29 ff. ta
tit. ibi non in sola affirmatione testium et ex in hac oratione videntur esse soli vel tam
quam non recitant Divinus pater quod duplex esse hunc sensum videlicet hunc, ex
ceptis clericis vel alij recitant, et hunc: non soli clerici recitant sed alij etiam
et dictum in quo opposito sufficitur ex omnibus legis in ambigua 19
ff. de legibus

N. 17 = huic expositioni favet tex. in l. Scius 98 ff. de condict. ff. Si quis cautionibus ubi ita scribi promisit quidam quinque Seius omnibus praeterea dictum factum, et huic stipulationi poena adiecit de centum sestertiis si omnes servi non apparerent, postea autem unus servus indicio defuit. Et ait Ulpianus omnia centum pro illo qui defuit, esse solvenda. Sed poena quidam integra committitur licet unus status sit; Labeo autem quod verum sit omnes status non esse quod posteriora verba ostendere videntur nullum servum statum esse quod quam falsum sit colligitur ex ipsis verbis ut examina. Si quidem postea subiungit Ulpianus verum sit quod tota unius offerat poena &c. ex quibus verbis et ex antecedentibus ibi licet unus status non sit colligitur unum servum abfuisse et alios stitisse quare haec verba omnes status non esse exponenda verbo aequivalent huic non omnes status esse et exponimus verba dictae legis Sc. Ce. Deter tibi ita Donellus in d. l. 1 ex quibus clarissime liquet etiam in causis ingenuitatis plena probatione posse fieri probationem.

N. 18 = 2a plena probationis species est ut fit per instrumentum. veritatem videre ex tex. in l. Titius mortia 26 § Titius ff. depositi ubi in haec verba scribitur: Titius misit epistolam Sempronio in qua fitebatur apud se habere depositam certam auri quantitatem ignoram Semproniorum et saccum signatum. et adiecit in epistola et mihi deberi deinde ex hoc quod depositam habeo et interrogat scribitur Paulus num ex hac epistola obligatio aliqua oriatur et resolvit nullam omnino obligationem quod male affirmavimus plena probatione per instrumentum fieri. Cui difficultati respondetur argumentum deque in d. § Titius fuisse exinatum verbo ex ipsis textus posterioribus verbis colligitur ibi ex epistola & ceterum quod esse quod instrumenta sint publica ad hoc ut plena fide faciant, ut sunt nostra quod facit Seunotavit licet alio privata instrumenta valeant &

Et adverte q.ta in c. 2 de fide instrumentorum, ubi authentica ita
distinguens, aut instrumenta privata facta sunt aut in favorem
scribentis l. in preiuditium ipsius 1º casu n. valent l. in d. § fitig. et in
l. instrumentum § C. h. t. 2º v. casu valent, si is qui ea scripsit Cod.
debiti exequitur l. in d. l. generali 13 C. de n. numerata pecunia
et in d. § fitig. ibi probare et operitarum [illegible] plene
C. qui 3. § Contracti ff. de legatis 3. l. emptor 47 § fin. ff. de
pactis arg. l. fin. ff. h. t.

N 19 = 3a plene probandi specie ambig. — vide Covarru. in c. 2 de probat.
assignata q. est s. ius iurandi fit quam plurimas patit difficul-
tates (et a plura (si p. tempus liceret exigebant disputatio) probabitur
si nullas aptiores probationes et in primis se resolveat tota in l. ei qui do
ff. de iure iurando ubi ius iurandi n. probato probation relendo ap-
pellat a Paulo. idem colligit ex auth. § 3. C. de n. numerata pe-
cunia. adversat et q.ta in l. cui de indebito C. ubi de legitimis ff. de
h. t. ubi inter legitimas probationes n. includi ius iurandi test. tat
to. in l. si C. unde Vic. obstant pretea iura in Cod. inter
2º q. cui 3 de clericis peregrinis in quorum f. asserit Innocentius
3 q. n. ee promovendos ad maiores ordines clericos de quorum mi-
noribus ordinibus n. constat l. p. alium ordinatorum litteras l. p. alia
idonea argum. l. iuraverint se in minoribus ordinibus constitu-
tos ee: in 2º v. respondet idem Innocentius denegando ee licentia
p. celebrandi clericis qui p. litteras aut testes n. probaverint de
ordinatione p. ex mente Innocentii iuramentum nec plena neq.
legitima probatio ē. = obstat et tex. Iuris Titius 28 ff. de minoribus
de menstruatib. ubi Paulus ait n. ee in potestate alicuius

Siue probare filiatione, quilibet potest iurare se filium sui patris esse, quod iu
ramentum non est legitima probatio, obstat denique textus in l. 3 et si non sit ff. de
iureiurando. ibi pro vice quod haberi quod iuratum est, ac si probatum esset, ubi
iuramentum non probat probationem, quasi probationem appellat Ulpianus, hoc
et alia congerit Hipolitus de marsilis in rub. C. de b. l. no. n.° 119 Vencius
hic ano. 11. Quarenus lib. 4 disputationum Cap. 27 Flotus de in litem iu
rando 8 2 n.° 30.

N.° 20 = Ubi tamen non obstantibus, defendendus nobis
est hic iurandus esse verum plenam probationem speciem, ut sit ex textu et si parer
sui 11 § si quis de hereditatis ff. de iureiurando l. si quis 11 ibi et cum de
peravit aliquam probationem l. generaliter 12 in principio C. de reb. creditis l.
fin. § licentia danda C. de iure deliberandi et l. si quando C. unde vi
l. si duo patroni 13 § item Iulianus l. qui iurare 26 § si pater ff.
de iure iurando Cap. pastoralis 2 in fin. ubi glossa. postmodum verbo
de exceptionibus Cap. praesentia 34 ubi glossa verbo iuramentum de testibus
glossa in Cap. statutum 11 § cum vero verbo proprium Iuramentum de rescriptis in 6
glossa in Cap. (pastoralis) proponuisti de b. l. Cap. 4 c. 4 Cap. nulli 8 in fine
de elect. in 6. glossa in Cap. in lectus verbo per securitatem 34 q. 2 Cap. ex
ordinaria 35 q. 3 glossa in l. in l. in contractibus 14 § illo verbo offerre
C. de non numerata pecunia Cap. fin. de his quae vi metusve causa fiunt
ita Decius, ubi v. Pallar. de iure emphiteutico q. 7 n.° 20 Menochius
de arbitrariis Casu 186 n.° 5 et 7.

N.° 21 = Sed ut facilius argumenta
supra proposita dissolvantur et quam plurimae Doctorum sententiae contrariae
proponantur, advertendum est iuramentum toties esse verum et legitima probatio,
quoties lex antiqua vel statuto ita disponat, ut in specie textus in d. l. si quis C.

Co. unde si et in d. co. fin. de jur. q. d. 8. Et ut nihil in investigatione remaneat advertendum est iuramentum aliud esse necessarium, aliud voluntarium, et aliud Iudiciale. Iuramentum necessarium dicitur illud quod iudex defert ex inopia probationum de quo ex minuata 3 de iuramento d. c. fin. et ... in d. c. 2 ... adamonendi 31 ff de iure iurando ... 3 C. de rebus creditis, quod vera et legitima probatio quando lex disponit quod Iudex defferat appellatur necessarium eo quod necesse debeat deferri a ... cum a iudice legis authoritate defferatur ... Iuramentum 36 de iure iurando. Voluntarium vero dicitur illud quod pars alteri defferat extra Iudicium ... de iure iurando 17 ff de iure iurando, vocatur quod species transactionis in l. 2 d. l. admonendi 31 ff de iure iurando ... 22 ... ponitur ante ff de dolo. Et iusiurandum ... dicitur vere et propria probatio ... transactio. Iudiciale denique illud dicitur quod a iudice parti defertur in iudicio de quo in c. fin. de iurando et in d. l. admonendi 31 8 fin. ff eodem quod iuramentum licet a ... 81 non appelletur species probationis, probatio tamen vera et legitima esse colligitur ex ... l. ... C. de rebus creditis ubi loquens Imperator de iuramento a parte parti delato ait ... qui iuramento a ... altera parti delato, renuntiare ... ad illud redire in defectu aliarum probationum.

N°22. ...

praeterea probatio ... argumenta in contrarium sup. N° 19 adducta, non ... ex l. ... qui 30 ff de iure iurando et ex auth. ... C. de non numerata pecunia ... appellat iuramentum relevatio probationis ... nobis ... nec facit, siquidem ... plena probatio dicatur probationis ... ex d. c. 2 ... in ... de iurando iuramento ab actore qui intentionem ... probavit Pontifex ... renuntiat ...

Iuramentum quod conparis quam altera probatio relevatoris nomen gaudeat quia facilius est iurare quam testes inquirere et ante iudicem afferre arg. leg. 3 quamquam ff. de testibus ibi ne effrenata potestate ad vexandos homines superflua testium multitudo extrahatur. Cap. significaverunt 36 vers. mandamus de testibus et Innocentius 3 nimis onerosa appellat testium cautionem in cap. cum causa 3) de testibus quia et testibus onerarentur a suis negotiis extrahi ad testimonium dicendum legis si quis de fide quum ad modum testamenta aperiantur; ergo optime stat quod iuramentum sit vera probatio et relevatoris nomen sortiatur si quidem illius interpositione relevatur pars ab alia probatione.

N23 non item obstat 3 argum. exogitatum in d.lege cum de indebito 25 ff. h. t. ibi nam non fuit delatum iuramentum a iudice vim d. leg. Cod. unde vi nec a pro d. in d. leg. admonendi § fin. ff. de iureiurando ibi nam ab uno litigatore fuisset delatum iuramentum et alter iuraret pro eo cum dubio est tunc probatio vim d. auth. in Cod. de non numerata pecunia= neque etiam obstat 3 excep. 2 et 3 de clericis peregrinis vers. in dictis casibus non est desponsus d. leg. quia probatio per iuramentum reiiciatur et humanum est non ei notandum = 2. quia accidere poterat quod ibi clericus falso iuravisset se ordinatum esse, et si tunc crederet iuramento, sequeret maximum inconveniens, sequia in cap. 1 et 2. de clerico non ordinato ministrante: ad tertia cum in re adeo gravi non facile cuivis credendum sit arg. cap. quaesicam 42 dist. ibi nam non sine periculo in talibus indiscreta communicatio est 3 si ex aliquo cap. illius conditio innotesceret forsitan Pontifex illius staret sacramento. Vnde non ibi venirent illa verba d. cap. 199 fateri videtur Innocentius 3 illius clerici iuramento non stetisse quia mores illius ignorabat. arg. verba et hoc praesertim ante quam conversatio eorum fuerit approbata.

N 24 = n̄ obstat decreta ang̃y ex d. glosa Titi 282 ff. de adicie et demonstratio, ubi nim iuramentum n̄ potuit ēē probatio 1° d. o partis asseveratione n̄ g̃ bat filiatio la n̄ nudis 14 Cod. tit. ord. 1° in epistolis 136 Cod. tit. 2° numquam ius defert iuramentum, nec defertur dicitur imo nec permittit in causa filiationis nec alicui debet deferri ab hui modi causa sit dubia et n̄ pariat probari nisi p coniecturas la filiy 6 ff. de his qui sui vel alieni iuris 9 Cod. de nuptijs et q̃ in causa dubia, q̃ habere n̄ pot ghiicig deaita ex n̄ sit inter ponendum iuramentum colligitur ex d. Tho 2a 2ae q. 89 art. 3. ubi ait ex Hieremia iuramentum tres comites habere debere veritatem (de iuramenta) iudicium in q̃ m, et iustitia ide habet in c. et si xpty 22 S Iacob. de iure iurando C. animadverten dum 22 q. 2 C. et Iuravit 22 q. 1 ita. Silvester in Suma vbo iuramentum el secundo n. 5 q. et ex pure scultoris responsis dicitur et in primis ex l. jus jurandi 34 ibi aut spatij dandum & certioret ff. de jure jurando, juramentum na q. remittitur q̃ ille cui defertur n̄ pot affirmare cum certa scientia, & colligitur ex Ulpiano in l. Mar cellus 14 § qui rerum ff. de actione rerum amotarum, ubi nec pater nec he res amoventis jurare coguntur propter incertitudinem, q̃m habere pot. Cum incognitum sit de alieno facto aliqui jurare, ex qo manifeste colligitur rao p. verum n̄ fuit in potestate filij jurare probare filiationem in d. l. luci Titij, q̃ quare filiatione probatio ibi absolute dicat n̄ ēē in filij potestate postea videbimus cum de probatione p. diminutionem tractem.

N 25 = n̄ denique obstat ang̃y ex l. g̃ ..... 11 § fin. ff. de jure jurando ibi pinde habere q̃ hum ve ac si probatum ē. ea nim Ulpiani vba intelligenda ......

faciant; ꝓinde q habēri q̃ ꝓbatis iuram, ac si ꝑ testes l. instrum ꝓbatȝ eet. n non semꝑ particula ac si l. quasi ꝯparaōꝫ limpꝛi etatȝ denotant aliq̃ nam̄ ut expꝛima veritatē colligit ex Evangelio Joannis Cª 1. ʋ. 14. Et vidim, gloriā eiꝰ gloriā quasi unigeniti a Patre ubi ꝓ verbo divino loquens Apostol. quasi unigenitꝰ a Patre nominat, ꝯ nemo Catholicꝰ ignorare debeat verbū divinū vere et realiter unigenitū a patre eē quare illa particula quasi in d. Evangelio n importat ꝯparaōꝫ neq̃ impꝛopꝛietatȝ et sic accipit in d. lg. 11. § fin. ꝑ re Indiscultori testimonijs carere videamur expendo tx. in lg. emancipatū 5. Si quis ff. de Senatorib. ubi Vlpian. in hec vba si quis et patre avū habuerit Senatorē et quasi filiꝰ et quasi nepos Senatoris intelligit et in pꝛin. ff. d. lg.ª ait emancipatū a patre Senatore quasi Senatoris filiū placet habēri. ex qq satis liquet particula quasi n semꝑ inducere impꝛopꝛietatȝ imo potiꝰ aliq̃do affirmare veritatȝ ut colligit ex lg. 6 ff. de Senatorib. ibi a Senatore in adoptione filiꝰ datꝰ eē, qui ꝑfectioni dignitatis ē quasi Senatoris filiꝰ videt lunitatꝰ lg. ꝑ adoptionȝ 35 ff. de adoptionib.

N 26 = 4ª ple ne ꝓbaōis speciei q̃ sit ex ꝯfessione partis resultat n minores q̃m ꝑcedens pars difficultates. plures nam n contemnendi auctores affirmant ꝯfessionȝ n eē verā ꝓbaōis specieȝ. huiꝰ opinionis fuere Doctores in bacant. Deciꝰ ibid. nº 27, Vera... arº 61 in ... Mantua ... Mandiꝰ ..., Miringeri 46 = Oc... Javian. decis. pede montana to. Didacꝰ Perez in lg. 5 tit. 1 lib. 3 ordinamenti gtā l. verº dubitari pōt. Gramer. lib. 1 disputatiꝰ

Cap. 27 qua in dicto loco et si 148 fin. de probationibus ff. de iure iurando munitur a dictis dictis authoritatibus. Recepta ergo sententia sequentibus fulcitur fundamentis. 1° de testibus in l. generaliter 13 Cod. de non numerata pecunia ubi Imperator Iustinianus asserit eum qui se debere ex aliqua causa in scriptura confessus fuerit non posse cogere probationes sive creditorem suum vel causam debiti probet, quia confessione partis non dicitur aliquid vere probatum. 2° adversatur textus in cap. 1 de confessionibus in 6 ubi positiones negativas non posse affirmativa probari, ut tamen in eis admittat partis confessio quia partis confessio non dicitur vere probatio—

N° 27 =

3° ex hac sententia faciunt iura in cap. nos in quorum quem 2 q. 5 cap. si sacerdos 2 de officio ordinario cap. at si clerici § de iudiciis in cap. cum causa 6 de raptoribus cap. Iudicantem 30 q. 5 ubi probatio et confessio ut diversis habentur quia confessio non debet dici vere probatio = 4° arguit ex continuatione tituli nam post titulum de confessionibus quasi confessio non sit species probationis, si enim esset non collocaret titulum de confessionibus ante titulum de probationibus et postea, nam pone species post genus suum = 5° facit sequens argumentum post causam conclusam non admittuntur probationes c. eandem causam cap. quamvis 9 de fide instrumentorum cap. pastoralis 5 de causa possessionis et proprietatis cap. auditis 3 de in integrum restitutione cap. quanti 8 de iuratoribus cap. Iuravit 6 in nostro titulo l. ne causas 15 Cod. de appellationibus et post conclusionem in causa admittitur partis confessio cap. Ioannes 10 C° fine de fide instrumentorum l. ubicumque 16 ff. de interrogatoriis actionibus, ergo confessio non est vere probatio nec probationis species denominanda

N° 28 = 6° ex hac senten

Rubrica

Sententia facit sequens argum. ā praesumptione Iuris et de Iure nulla admittit probatio l. fin. C. arbitrium tutelae l. antiquis §3 ubi ita Vbo caedendis C. ad Senatusc. Vellejani l. si filius in fin. C. ad Senatusc. Macedoniani Tridentini sess. 25 c. 13 ibi n audiat. l. 15 Et sterius ff. et maxime in fin. C. de rei uxoriae actione, ubi le n ite opposita. Stipulatio de dote attamen inuersu ese praesumit et ā hanc praesumptionem n admittit probatio. cap. Veniens 15 Ex. tua nos 26 Et ex parte in cap. is qui fidem 30 de sponsalibus ita Menochius lib. 1 de praesumptionibus q. 60, Mascard. de probationibus 1. tomo q. 10 an. 48, Sanchez de matrim. lib. 5 disput. 3 n. 21 Zenedo ad decretales Collectaneo. 131 n. fin. ā ā praesumptione Iuris et de Iure admittit partis confessio ex gta in l. ex contractibus Vbo nullo modo C. de n numerata pecunia et in Auth. de qualitate dotis § aliud quoque Vbo scribat Coll. ā recepta communi ter a pluribus relatis a Barb. in 4 4 p. q. 4 § 1 n. 3. Menochio d. lib. 1 q. 61. Padilla in l. error n. 36 C. de Iuris & fac ti ignorantia Mathienso in in rub. tit. 9 lib. 5 nouae recopilationis n. 53 et 54 q confessio partis nullo modo debet dici species probationis.

N. 29

7. Item pro hac negatiua sententia faciunt iura in l. edictum § 1 q. 3 l. voluit 4 ff. de interrogatoriis actionibus in qq ideo ptor actionem interrogatoriam reuocauit ā probationes (dixit ibi) difficiles erant et sic partes interrogatae factiones & clariores existendo recurrent cum quod confessionem probatio, significant ad illa in defectum probationis recurrit = 8.° & ulo hac sententia facit q ōmnia et consten pro obtinenti in Iure accipiunt 17 in cap. delicto cap. de simonia d. cap. ani si clerici 4 de iudiciis cum ipsis in

Nos in quo qm ca mnlta q. gl. lo obviacae 2 quosm de ppellado in acciosioni p vincere debere . lo obviacae 2 q. cp. an si desierit Item ... q. ofessio n. creae probado quare Mathiong bene 10 hanc sententia Vixit et pace deffendit 11 fundamenta in illa p bene addagens et ... responden

N30 = qq. n. contrarij affirmativa nobis deffendenda e. ofessione, dt. partiu in judicio facta, et Verag et ... e probacioi speciey ... sententia ... ex lg. 1 ff. de interrogatorijs actionibus, ibi, et tantu modo ad probare litigatoribus ea que aderuerant ... coram Iudice ... ofessio coram Iudice facta appellat probacio a Calistrato ... ofessioni veniat proba ... nobis sup tradita ... rei dubie ... Inditu legitime facta ... sententia ... licentia danda ... de ... deliberandi ubi inter legitimas probacionis species ofessio ... hereditariorum in tormentis facta numerat ... ex lg. in ... de jurejurando . et ex lg. fin. de questionibus, et in ... ff eod. tit. de questionibus ... nobis ... in Clementina ... de ... ofessione ... sup hiis ... Clementina ... de ... ubi ... partiu ofessiones ... publica ... ff depositi, ubi ex ofessione in scriptura facta probat depositum ... 1 ... ad ... in auth. Signi in ... de eden ... Allegans ... in ... 6 in ... de renuntiatione ... sede ... ver. nos ... de restitutione expoliatorum ubi ... hanc opinionem Sequuntur Bartolus in lg. si duo patroni § Julianus et Sequido ff de jure jurando et in lg. unica ... ff de

officio mihi ubi Albarus n.° 3 Anneton n.° 17 Ferrety bis n.° 20 et Menochi de præsumptionibus com. 4 n.° 118 Valazq. de jure emphyteutico q. 2 n.° 26 Valdes ad Chaves in l. 9 verbo regni judicatus in declaratione l. 5 regni & 3 pulcherrime lit. B, et in l. 8 t.° 14 partita 3

N° 31 hanc a. o lex dubiis confiteri veris dixi n.° 24 in fine ut ingenue fateatur nullus est pars te sine dubitatione. Amplecti puto quare doctissimus Balboa primarius hu rus canonici in Salmanticensi academia medius tenet sententia ajstan ma bien. n.° 40 ver. n. obstat. Duareno, Didaco Perez ubi sup. Donel. in citt. C. Hotelbos. ann. U. Cujatius in paratitla ad hunc tit. ff. et Covarruvias confessiones n. esse et proprie et vere confessiones, q. ille qui fatetur n. facit animo confitendi & ad vitandas judicii molestias, nec videtur dubius re. Attenditur an dubia res dicat & negata est Ver. ex Ormialdo colligit lib. 25 commentariorum cap. de effectu et vi habere probatio, cujus confessionis debeat ferri sententia ex l. 1 ff. et C. de confessis cap. nos in quaestione 2. q. 1. & cap. 4 de judiciis cum aliis supra contra sententia adductis a parte tanti viri n. solum quo ad effectum, sed etiam quo ad nomen confessio partis vera est probatio. Sp. C. Ver.

N° 32 = Nec obstat videtur Balboa sua opposita, quod ille, qui fatetur n. habeat animum probandi, cum certum sit quod multoties in jure plurima a nobis fiant, ut videatur in locus decipiendi 30 ff. ad Sel. Velleianum ubi mulier fidejubent cum animo se n. obligandi et in obligacione straxit l. 28 verba ff. eadem tit.° ad Velleianum expendi etiam in l. quis sit 158 ide probat ff. de aedilitio edicto ubi in principio l. jurisconsultus diceret fugitivum esse qui n. animo redeundi discessit, ait in d. § illum servum dici fugitivum qui cum commodatus esset et a commodatario fenerari tractavit, ab eo

fuerit quia ad dominum venerunt, et animo [illegible] habe-
ant, facit elegans [illegible] in l. si petitur b. §. et in possessione legatorum
ubi quis legavit usumfructum pecuniae numeratae [illegible] q. in tertiam et
fructuario [illegible] cautio de restituenda pecunia finito usufructu et
[illegible] asserit Iulian. legatarium ex voluntate defuncti teneri cautionem de
restituenda pecunia praestare, et animus defuncti [illegible] exonerare
legatarium a cautione [illegible] eum obligatum [illegible] ad eam praestandam
[illegible] [illegible] in l. [illegible] usumfructum earum rerum quae usu minuuntur [illegible]
[illegible] in possessione legatorum l. 1. [illegible] de usufructu et habitatione
[illegible] in [illegible] animo [illegible] [illegible] ex dispositione
tione legis.

N33 = nec [illegible] facit sup. d. [illegible] a Balboa [illegible]
tat, quod ille, qui [illegible] obtendat rem dubiam, [illegible] dubia [illegible] a Done-
lo [illegible] negata [illegible], ex qua [illegible] Balboa [illegible], partis a
probatione [illegible] excludere [illegible] quod [illegible] dubia [illegible] obtendat = Responden
dum [illegible] [illegible] quod res [illegible] negare dubia fiat, [illegible] sufficit
quod Iudex eam ignoret [illegible] [illegible] probatione [illegible] Iudex [illegible] debet [illegible]
bet [illegible] Et [illegible] facienda [illegible] probatio. [illegible] attendimus
[illegible] quod [illegible] appellat rei dubiae probatio in q. Iudicante
Bo. q. 5. [illegible] cum autem fides dubiae rei, nisi [illegible] a[illegible] l. legitima
[illegible] iudicij [illegible] valeat. [illegible] iusta [illegible] sententiae [illegible]
debet [illegible] cap. cum Ioannes [illegible] de fide instrumentorum [illegible]
[illegible] Bo. q. 5. et debet partes interrogare quod ad claritatem [illegible] ex
[illegible] l. ubicumque [illegible] de interrogatorijs actionibus, et testes si oppor
tuerit [illegible] examinare. cap. cum clamor [illegible] de testibus. Veritas enim [illegible]
examinata magis [illegible] Cap. grave [illegible] q. [illegible] claritas [illegible]

Anequae primary qualitas et causas concurrentis debent attendi Cp. cu. dig. 33 de testibus argum. Cp. accidit 33 q. 8 q. de sequitur Iudaeo pstente parte. Ubi ad non q. p parti confessione fit ab omnibus clarius appellat in Clementina Sepe contingit 2 de extraord. Verum et q. de Verborum significatione.

N° 34 — Dis suppositis non obstant argum. in contrarium ad ducta nam ex lege generaliter ibi cod. de non numerata pecunia q. pro bis facit magis quam contra nos dicit averit cum in cuius favorem altera pars in scriptura aliquid confiteatur non cogi ad probandum illud de quo in scriptura confessio facta fuit ab adversario, q. ex illa confessione probatur et in lege antiqua ibi cod. ad Bellerianum ubi si mulier in scriptura confiteatur se pecunias pro rei fideiussione accepisse non tuetur beneficio Belleiani nec contrarium debet probare illas pecunias accepisse imo necessa dicitur q. confessa est pecunias probare se non accepisse pecunias q. sic debet stare confessioni nec obstat. Item ex cap. I. de confessis in 6 quia tex. maxime procedit pro nostra sententia allegari dicit ait positiones negativas q. probari non possunt nisi per confessionem adversarii: ergo colligitur quanta sit vis probationis q. per partis confessionem fit reliquid ea q. per alias probationum species non possunt probari per confessionem probantur l. 2. 3. et 4. ff. de interrogatoriis actionibus ideo q. verum sensus dicit cap. ubi est q. positiones negativas non possunt probari per aliam probationum speciem nisi per adversarii confessionem excep tio non debet de de regula l. q. ff. de q. ff. de legatis.

N° 35. 3

Argumentum nullius momenti est cum fundamentum consistit in eo q. in iuribus ibi allegatis per diversis ponunt probare et partis confessio q. ordinarius intelligendum sunt tunc semper faciant iudici probare q. p testes instru

menta &c. aut iuxti ex probatione quod ex confessione sua remittat aliis modis debet excipi tantum in eo cuius ad secundum verum nos patris de ... ubi Innocentius 3 quatuor numerans probationis species dicta testium in primis collocat, postea vero partis confessione, deinde instrumenta, et demum evidentia facti, quas ex eo quod diversis habeant nemo negabit veras esse probationis species, quod non eo eo quod diversis ponant dicendas esse diversi generis esse et diversarum specierum. Neque item obstat 4 argumentum ex ... quod partis confessio species probationis sit, cum tamen parte confitente nulla alia probatio requiratur immo quodam modo indicatur dicatur qui confitetur l. 1 ff. et C. de confessis inde est quod tamen de testimoniis proponit 1° de probationibus ... primo tractet de speciebus ... et in 2° de probationibus in genere.

1136

Non obstat 5 argumentum ex eo quod post ... in ... non admittatur probatio ... admittatur partis confessio respondendum non est ... esse privilegium probationis partis confessionem facti, ut admittatur illa ubi non admittitur alia. Non in ... in d. argumento adducto, quod ex sequenti ... patefiet: quod instrumenta sit legitima probatio toto tit. ff. et C. de ... de ... l. ... emancipatione tit. C. de fide instrumentorum ubi testes ... instrumenta indubitata appellatur probatio ... admittunt instrumenta ubi non admittunt testes ... generaliter 13 C. de non numerata pecunia l. 3 ... de ma jore ... l. unica C. de mandatis Principum l. Si quae 22 C. de Episcopis et Clericis ... l. cum de indebito 25 ... tit. ... quod admittatur partis confessio ubi alia species probationis non admittitur non sequitur partis confessionem non esse veram probationis spe

tiez immo talez ee ut debeat admitti ubi nulla alia probatio locum habet. ex qq etz solutum remanet 6z argum desumptum ex eo q. praesumptione iuris et de iure n admittatur probatio cum tn admittatur partium confessio; q. etz convenit ex eo q. partium confessio clarior sit ex alia probatione d. Clementina 2 scitatoez verbi et q. de verborum sig. lg. fin. fine C. de fide instrumentorum de fidissimis mod. ibi quali loco testibus relinquatur que admodum ad extraneam fidem decurratur propria et indubitata fide relicta. cum praesumptio sit ratiocinatio de vero simili ut valde, aitin zub. C. h. t. Et appellatur a Cano in lib. de praesumptionibus, inde q. praevaleat partium confessio praesumptioni iuris et de iure.

N°37 = Tz argumentum ex hoc usq. dittu solutionem accipit ideo nm admissi fuerunt interrogationes ut ex confessione adversarij clarior resultatet probatio et causa expeditior redderet, q. nulla alia probatione melius patefieri poterat, qm per partium confessionem d. Clementina 2. Verbo et q. de verb. sig: nec de nigo obstat 8z argum desumptum ex eo q. convinci et fiteri pdiversis in iure dirigant, cum certum sit minus idem ee q. probare respondendum tn e illa pura h. modo explananda ee, aut verius per aliam probationis speciem, aut per speciem probationis q. ex sua confessione resultat, propter quod confessus dicitur etz convictus in lg. qui sententiam 16 C. de poenis ubi Imperator Iustinianus avenit n ee pronuntiandam Capitalem sententiam in eum, qui de crimine n sit convictus per suam confessionem, l. per testes. unde convinci pot dici victus qui fitetur, et que testes convincunt, ex qq oib. liquet confessionem ee veram probationis speciem, et ex horum argumentorum solutione cum alia, que possunt occurrere dissoluuntur.

N° 38 = ad 3 nunc transeam probationis speciem
Ex evidentia facti resultat qm licet non ee vera probationis
speciem pluribus docent auct. ex eo q. evidentia q de accusationis, Cotta
8 co. finde consuetudine clericorum in qq. maior, docemus non ee vera
aliqua probatio in criminibus notorijs, q evidentia facti non e vera
probationis species, quo argumento non obstante affirmanda e evi
dentia facti vera ee probationis species et tenuit Innocentius, 3 in c.
Cum ad sede 15 ver. nos priorum de restitutione spoliatorum et in
ter quatuor probationis species ind. ver. enumeratas evidentiam
facti intet tamen accensuit. nec obstat cuiq. in maiori adducit
q non loquit de evidentia ita sumpta et quae factum evidens sui
ipsius probatio sit. ita non sumpta evidentia non e vera probationis spe
q ei deficit requisitum q sit ... rei ostensio et de evidenc
tia de qua in lg. inde Veratius 156 fin. cum duabus leg. sequenti
lg. ff. ad lg. aquilia ubi qui servum fuit se hoc occidisse si per
eta hoc verum ostendat ex hac evidentia Judex certioratur de
liberandum eum qui ut ex sua confessione damnatus ee liberavit Ex
lg. 1. 8. Si quis ultro ff. de quaestionibus quem nec ullaque e Iudici du
bitatio (q. enim tollenda e) Consulicante e medium q. 5 = ad hoc
Et sententiam certam ferat, et evidentia facti probatio fit ... in d.
lg. inde Veratius 5 fin. cum sequentibus ... leg. aquilia

N° 39 =

Restat deniq 6 et ultima vera probationis species quae presumptiones
et praesumptiones fit quam plerique non ee vera probationis speciem defendunt
Ex lg. unica ff. si tabulae testamenti nullae extabunt ubi praetor
turus non dat bonorum possessionis secundum ... Cum nemo ita aeque est ... e. Sic ...

nitz legi n pariet et ex d l. 1 Iuti z Titi 82 ff de excusationibus et de monstrationibus ubi filiationis probatio non est in potestate filij dicitur q. certy sit p coniecturas probari posse l. in l. filius ff de his qui sui ff Iudicium d. de renuntiat. = 3 presumptione vero est probatio specie nobis defendendum d. l. si quis 34 cod. ad l. Iuliam de adulterijs l. 3 C. de apochis publicis lib. 10. l. ut Imperator 11. ff de legatis 1. Cap. ad id 21 cap. si qui fide 30 de sponsalibus Cap. ad nostras 5 de emptione et venditione Cap. p tuas 10. h. tit. Cap. illo 4. in fi. de pignoribus Cap. 2 de renuntiatione in 6.° cap. 1 et 2 de regularibus eodem lib. 6 Cap. 1 de clericis non residentibus ubi doctores ita Felin. in n.° 2 Barbatia n.° 12 Decius n.° 40 Covarrubias lib. 2 Variarum Cap. 6 in princ. Molina lib. 3 de primogenijs cap. 4 n.° 40 Mascardus 1.° tomo q. 10 n.° 40 Menochius lib. 1 de presumptionibus q. 36 an. 3 Flamminius de confidentia beneficiarijs q. 16 n.° 91 Mantica de coniecturis ultimarum voluntatum lib. 1 tit. 1 Vallasc. de iure Emphiteutico 1.° p. q. 21 n.° 35. Farinacius 1.° tomo de judicijs q. 36.

N.° 40.= Sed ut plenius hec probandi species, que p coniecturas fit intelligat, admonendus est presumptionem multipliciter accipi, dicitur enim presumptio Iuris, hominis, nature, et facti, ut videre est apud glo. in l. fin. in princ. verbo presumptionis ff de eo quod metus causa sed quod ex facto l. ex natura presumit aliquid non est natura l. factum aliquid presumunt cum sint res inanimata) sed magis presumptio ita dividitur, ut sit l. hominis l. iuris, presumptio hominis est coniectatio in animo Iudicis ex probabilibus signis accepta, que nec est nec inducit plenam probationem ut ex Meno. d. lib. 1. q. 36. presumptio juris subdi

Subdividitur in praesumptionem Iuris et de iure, et praesumptionem iuris tantum, & vere et plene probare; praesumptio Iuris et de iure est dispositio legis aliquid praesumentis, et sup praesumpto tanquam sibi comperto statuentis. ita Alciatus de praesumpt. in praeludiis 2.ª p. n.° 3 Menoch. de lib. 1 q. 3 n.° 17 Sanchez de matrim. lib. 7 disput. 37 n.° 7 ideo q. vocatur Iuris q. a iure introducta est et ideo dicitur de iure q. sup hac praesumptione lex firmum ius statuit ac Sanchetio Mascardus 1 tomo. q. 10 n.° 48, cuius praesumptionis exempla videri possunt in l. Co. ad id U d. cap. ii qui fidem 30 de sponsal' eq. l. ... 4 qui matrimonium accusare possunt. Ardintinum Sex.ª 25 de regularis cap. 19 Novo Sanchez d. disput. 37. lg. adhuc ... 15 § si pignora ff de re iudicata lg si mulier 22 c fine iuncta lg 2 lg antiquus 23 Co de Velleiany lg fin. c fine Co ad Macedoniany lgn ... § 5 a Barbaris ff de re militari & paris in iure ... lessent Menochig b. lib. 1 q. 63.

N.° 41 = Praesumptio Iuris est dispositio legis aliquod ex vero simili dictantis nihil ultra statuentis. v in lg si pactus ff ... lg si narras 8 § de vendendo ff de pigneraticia act.ª lg ... ff de legatis 1.° lg ne codicillos § 6 de codicillis lg annua 20 in princ. et in § Attia ff de annuis legatis lg ... 10 lg alimenta 16 in princ. ff de alimentis legatis vide Alciatum de praesumptionibus in praeludiis 3.° p. n.° 1. haec autem praesumptio a praesumptione Iuris et de iure in eo tantum differt. q. illa sup praesumpto statuit & sancit ... sanctionem n admittit probatio aliqua nisi partis ... sup. N.° 28 notavi, praesumptio v Iuris tantum ... plena probatio est, ... tamen

alia fortior n apparent, cu hoc probe in strany admit
tat, ut in d. lg si nam §§ de vendendo ff de pignoratitia ac(t)e
ibi n nihil in strany actu ut d. lg ne codicillos §. ibi asserto
nu tua mentu spote cu fuisse negantis fide, adde probari Veritas v
bl presumptioni iuris stat, patre spote mentu fuisse presumenti
n stra... obet d. lg si pacti 9 ff h. t. ibi attame & Ego
dy taxat ac h de herede eis quoq mentione petitor n qui Ex
cipit probare debet, lg h d 23 ff de eo q metu Cda ibi & huis
modi presumptioni debet apertissimas probat opponere.

n42

Sui ita plibatis n obstat tx in d. lg unica ff si tabule testa
menti nulle stabunt ubi n dat loc (heredi) restitut q no
me heredis in testamento delletus e ita et totalr legi n poret
ibi n valuit institutio heredis nec fuit loc (heredi) presumptioni
ingm q illius nomen penitus legi n poterat, cu n nullu dicatur
testamentu in quo heredis nome scriptus n sit ut testator Cora
testibus illus nuncupaverit lg fin ff de iure codicillorum Et cum
idē sit n scribere nome heredis ac penitus n posse legi ex tx in
lg 1 ff de his q in testamento dellent, inde e q n poterit Cadere
lgr restitura sup testamento nullo cu nullius entis nulle sint qua
litates et idē sit n ee ac n apparere aut n posse probari v sup la
ti sup q probatimus — Maiore difficultate et inet tx in d. lg
Lucius Titius 82 ff de conditionibus & demonstrationibus, ubi n ee
in potestate filij probare filiatione asserit Paulus lt filiatio
p restitura probari possit, Ergo per conjecturas n fit Vera
probatio.

1743 = Augetur difficultas ex eo quod de iure antiquo l. Hatum aliquid deberi ex causa petit ex oditione [illegible] l. in testam. Conditione petit probatio. Sufficit ea ex legitima praesumptione [illegible] tat quod [illegible] probatio est aliquid [illegible] quo venit attendendum est ex in cap. Michael 13 de filiis presbiterorum [illegible] inter quorum bonorum. Si in testamento conditione requirat probatio ab homine facta enda distinguendum est: aut id omnino probatio requirit conditione, jet per testem probari l. per instrumenta, aut praesumptione. Et non per probare nisi per praesumptiones sanctus l. [illegible] l. cum [illegible] conditione petat probatio ab homine, de solemni et ab homine facienda intelligi debet Argum. l. si [illegible] § de conditionibus et demonstrationibus. Ubi si conditio adimpleat vivo et sciente testatore et iterum post mortem adimplere potest asserit Paulus iterum adimplendam esse conditionem. Sic similiter si testator sit aliquid per praesumptionem probari et tamen per conditione probato petit intelligendum est de probatione sententiae quod vero cum de probatio omnino conditione testator petit nisi per praesumptionem [illegible]. Non per sufficit quod fiat probatio per praesumptione ad hoc quod [illegible] adimpleat; quia non est praesumendum voluisse testatorem conditionem apponere per quam testamentum infirmet. Argum. l. si miles 3 § de Militari testamento.

1744 = Nec tunc obstat difficultas ex in l. Suis filii de conditionibus et demonstrationibus, cuius difficultatem interpretatio ita reperiunt Doctores, quod in [illegible] cogerit sententias praesumere, et [illegible] et apud Acosta in § et si arbitri 5 § ann. 41 Menochius lib. 2 de arbitrariis casu 89 ann. 6 Menchaca de successionum creatione § 17 n. 56

Nos v. cy Cujacio (aliis interpretati, relictis) dictis lg. Licitis filiis de probe p. nolunas loqui affirmam, nec tunc obstat q. dicat Paulus n. ee in filiis potestate probare se eë filius deffuncti lg. Licitis sit filiatione q. nolumus nõre probari ex d. lg. filius 6 ff. de his qui sui vel alieni. Ne ante exeo affirmat ille probe in potestate filium eë q. probo (al. qua ibi) Judicis facienda erat in cujus arbitrio erat dicere probatus sibi esset nec ne et ideo in filiis potestate n. erat, probabi nm ex nãe. Sua & in inclusimus arbitrarie, q. at arbitrio Judicis pendet ... Valitas ... aduertit Castillo in d. lg. commenendi. 31 nº 39 ff. de jure jurando, et colligit ex lg. testibus 3 § ideo q. Veni ... magis ff. de testibus ubi Imperator Adrianus aja Viuio Varone scriberet sup. validitate probat, in hunc modum ... describit. Tu magis scire potes quanta fides habenda sit testibus lg. q. filius institui n. posit sub cõne ... n. sit in ejus potestate lg. quoque 4 lg. in dubitari 86 ff. de hereditatibus instituendis lg. filius 15 lg. fin. ff. de cõne institutis lg. si pater 46 ... institutio ... nisi substancia cõne nominati, exhoredet ... lg. si pater 4 ubi gl. ita ... erat inde e q. in d. lg. Licitis filius nullus fuerit testamentus

1845 = ... probatis in ... omnis partis ... oportet ubi de semiplena probatione ... agitur ... Nº 12 tradidimus ... ... q. in ... ... fides aliqua fit Judici n. tn. tanta ... jure debeat ... pronuntiandum sententia eo sequi ... Flaminius ... tomo q. 36 nº 24 ... hac ... infrat Bilquinig

in aut. Cod. si n. 46 semiplena n ee p qui probat. Aquiduque ... ning. Et ingra fide, ... anguini ... ff. de re judicata ... putavit ... ff. de bonorum possession. ... tabulas, ... quib. ... , ... sicut ... falsitatio ... ob[illegible] existimo dicendo semiplena q. probate ... probatione, q. colligit ex lg. 1. C. de quaestionibus ... in caeteris autem quorum ea quae servis ... dixit indicatum sententiam formare n debeant, tr ... quod probatio ... ubi g. dictum servis ... bene ... indicari n facere, ... probatio ... ex ... ubi alii quod ... &c.

n. 46: ... argum ... semiplena probatione ... possunt facile dissolvi, advertere probationem in omni ee actione, vel dubio Judici legitime facta, q semiplena utiq. convenit, hac nim probatio, ut ... n in ... ad sententiam ferendam, ... ad torquendum, ad inquisitionem, ad capturam, et alia similia, q an facere ... dubitat. Et semiplena instructa, capit. et inquirit ... ita Antoni. Gomez 3. tomo ... hec semiplena probatio a qua plurimi doctoribus ... gradus distinguit, alia nim dicit maior semiplena, alia minor, ex Cana in ... de jure jurando, doctores in lg. admonendi 31 ff. de jure jurando et in lg. 3. C. de ... creditis, ... semiplenae probationis novae ... ad hunc ... n. 4 q ad hac ... reduci possunt, ... unica, 2. fama ... , 3. scriptura privata. 4. ... litterarum. 5. confessio extra judicialis. 6. denique ... hominis ... Judicis;

n°47= 1° Semi plene probatio species, est testimonium unius testis, cuius exempla reperiunt in corpore iuris Vers. cui igitur 8 q. 3 in cap. 456 distinct. cap. de Stravinano Capit. cap. rebellissimum 97 dist. cap. admoneri 33 q. 2 l. Theopompus 45 ff. de dote prelegata, et his non obstant lura in cap. 2 testes 5 unius 4 q. 3 et in l. iurandi 8 C. de testibus in quo non admittit nec audit unius testimonium, quia unius testimonium nec semi plena probatio est. = 2°. gravius obstat lex in l. si maritus 20 ff. de quaestionibus ubi Paulus asserit quod quaedam uxor mariti heredes instituit, et declamavit se absente marito pecunias apud servum depossuisse, maritus vero defuncta uxore pecunias a servo petiit, et ad deponendum probandum unicum testem habuit, et petiit a iudice ut ancilla defuncte torqueret, quae torta fuit et servus damnatus, a qua sententia servus appellavit et respondit Imperator, appellatione optime interpositum fuisse, quia quaestio ancillae non habita fuit ex unius testis depositione, quia unius testis non sufficit ad torturam, et consequenter nec semi plena probatio est.

n°48= Hiis non obstantibus nra. sic dessendenda est unius scilicet testimonium semiplenam esse probationem: nec obstat 1ª argumentum, quia licet in illis iuribus non audiat unius testimonium, intelligendum est non audiri ad hoc ut ex eo solo tamen testimonio iudicet, licet ille testis magna polleat dificultate, audiri tamen ut ex eius dicto et aliis adminiculis plena probatio resultet, ut colligitur ex textu in cap. veniens 10 cap. licet 23 de testibus, in quo admittitur unius testimonium et ex eo infertur sententia, nec etiam obstat 3ª argumentum quia respondet ancillae torturam ibi habitam fuisse, ante quam testimonium illius testis adhiberet, et tam

iniuste facta quae interrogatae ex ipsis, nec bis, Vbi colligere, ut deminuaverat, C[odice] 3 habeas de ancilla, quod denotat iam antea [illegible] petijsse quod apperte colligit. Ex ibi Glo. nec solum a quaestionibus ma. [illegible] quod [illegible] ancilla torturam ante [illegible] depositionem habitus fuit, ideo quod minime extenditur in [illegible] l. de minori. [illegible] tormenta autem ff. de quaestionib[us], quare [illegible] tortura ancillae [illegible], Et postea [illegible] tanti testis adhibiti, cuius testimonio non debuit [illegible] ex d. l. 8 C. de testib[us] et ex d. C. [illegible] 4. 3.

N.° 49. = 2.a Species semiplenae famae [illegible] opinio aliena, de qua in l. 3 in [illegible] et in § eiusdem ff. de testib[us], l. [illegible] § a Barbarus ff. de re militari, l. cuius § [illegible] [illegible] ff. de transactionib[us], l. [illegible] § [illegible] ff. soluto matrimonio, Auth. de testib[us] § sancimus Collat. [illegible] cognitiony § [illegible] ff. de variis et extraordinariis cognitionib[us]: fama [illegible] duplex accipit, [illegible] in [illegible]: [illegible] alios [illegible] in l. 1 n. 5 C. de Summa trinitate [illegible] in [illegible] qui notant infamia n. 1. [illegible] de fama [illegible] alios loquimur, [illegible] tanti non induxit plenam [illegible], [illegible] semiplenam, [illegible] in C. [illegible] de testib[us] [illegible] 4. [illegible] fama de appellationi[bus] [illegible] in l. 3 § [illegible] ff. de testib[us] Et [illegible] [illegible] Decio in c. 1 de appellationib[us] n. 14 in fine Bartolo in l. de minori § pluriny n. 3 ff. de quaestionib[us] et ibi [illegible] [illegible] Socin. [illegible] in C. Veniens 10 de testib[us] et ex l. 3 t. 3 partita 3.

N° 50: Sed graviter obstare videtur iura in l. 4 C. de testamentis l. Conventio cavetur 18 § ansing ff. de fundo instructo l. si mater 6 C. de statu defunctorum, in quo semiplena fama quam ex fama deduxit quod non obstantibus fama probatio semiplena non est probatio affirmandi, et neque obstat lex 1 C. de testamentis quoniam testamentorum favore introductus est fama publica testis tempore faciendi testamenti sufficeret ad huius admittendum, eorum testimonia quod clare colligitur ex textu in § Si quis ff. de testam. ibi Subvenire se ex liberalitate testamento, ubi potius benignitatem quam attento iuris rigore [illegible] nec obstat dictus § ansing ibi non loquitur de consuetudine testatoris et adverte quod ibi de praesumptione, quae consuetudo attenditur ad probandam dictam testatoris voluntatem, et colligitur ex l. si servus 53 § fin. ff. de legatis l. ... 51 l. ... ff. de legatis 3. Nec denique obstat lex Si mater 6 C. de statu defunctorum, si non sola fama non quinque annorum praescriptio intervenire non sufficeret ad [illegible] pupillos ex l. 4 C. de statu defunctorum.

N° 51: Secundo semiplene probatur ex scriptura privata cum exempla habentur in cap. 2 de fide instrumentorum l. instrumentum et [illegible] sequentibus C. h. tit. l. Imperatores et [illegible] nullius ff. h. tit. l. [illegible] C. h. eod. tit. Sed obstare videtur lex publica 26 § Titius ff. depositi ubi Titius misit epistolam Sempronio Creditori suo in qua scripsit apud se habere certam auri quantitatem [illegible] cum eorum pater apud eum deposuerat et [illegible] ex hac epistola posse peti depositum;

q scriptura privata n̄ semi plena p̄ plena p̄bat̃ ... difficultati resp. Dnibus in hoc tx n̄ affirmari illã ẽe plenã p̄bat̃ depositi ita ut ex illa deberet dari depositũ p̄ aerit depositus impleri posse id ẽ cirotolis illã p̄bat̃ ad p̄bat̃ depositi cũ aliis adminiculis ut in d. l. instrumenta C. h. t.

N.° 52

Huic solutioni obstat tx. in l. ex qua 3. S. Codicillis ff de legatis 3. ubi dubitat Scebola an ex codicillorũ verbis tantũ sine alia p̄bat̃e possint condemnari heredes ad solvendã quantitatem qm in ipsis codicillis testator se debere fatet, et respondet credendũ ẽe scripturã, et codicilli sũ scriptura privata, q scriptura privata sine aliis adminiculis ẽ plena p̄bat̃o. = Et respondet in d. S. codicillis dixisse testatorẽ se jurasse illã quantitatem debitam ... apud se depositã fuisse, cũ n̄m jurate scripturae standũ sit l. si alterius 3 in fi. C. si minor se maiorem dixerit, et heredes teneant juramento testatoris stare Authent. q obtinet C. h. t. aut verdant medium hereditatis d. Authent. q obtinet, inde ẽ q in d. S. codicillis de beat fidei in ..., q ibi testamentũ faciens apposuit juramentũ.

N.° 53. =

4.ª semiplenae species ẽ q̃ resultat ex comparatione litterarum, de qua in l. comparationes 19 C. de fide instrumentorũ, ubi imperator Justinianus diverse tractat de modo et solemnitate adhibenda in comparatione litterarũ facienda, q̃ ẽt habent in authent. de instrumentorũ cautela et fide collat. 6 ubi in S. Si quis igitur accusat imperator privatã scripturã negante cogendũ ẽe scribere aliã, q̃ cũ negatam ... ex qua comparatione p̄bat̃o semiplena resultat et colligit

ex d. authent. de instrumentorum cautelat fide, § et qui ibi. et litterarum examinatione penitus inexpulsa, ? sola n sufficienter argumento autem testium ?demanda; hac autem scriptura privata facta ab alio nomine alterius, qui mandatum ? faciente credenda sit. Vide Pai in praxi 1. tomo 4.a p. cp. 1. ubi late de scriptura privata tractat, et de comparatione litterarum et maxime d. n. 26 et in n. 29 de scriptura manu cuiusdam testis demandato debitoris inscripta sermonem instituit, quem oro videbis, ne ab eo scripta legetant

n 54.

5.a semiplene speciei de confessione extraiudiciali de qua in cp. 4 in proc. de iudiciis cp. testes cum gl. 3. q. 9. l. pecuniis 14 C. de solutionibus Authent. si testis C. de testibus ? dotare videt quando sit grave de exceptionibus ? ubi Innocentius ? Roderic de Publia filia sua Ioanni in matrimonio quam Petrus diaconus extra iudicialiter confessus fuit se carnaliter cognovisse qua propter d. Ioannes eam ad patrem remisit, et ob hoc d. Petrus diaconus de Pontificium mandato ab officio et beneficio fuit suspensus, ? confessio extraiudicialiter n semiplena, ? pleno ? est siquidem ex illa a Pontifice sententia fert = cui difficultati respondeo cum glo. in d. cp. q sit grave vbo publice hunc diaconum n fuisse suspensum ? ? ? ex extraiudicialem ? propter scandalum et infamiam orta d.i Ioanni et uxori eius; delicta non impunita relinqui n debent = l. qui servum ? at ? ff. de interrogatoriis actionibus, et undecumque apparuerint debent puniri ex cp. vece 24 q. 3. q intelligi debet si legitime apparuerint ? in d. cp. 4 ? ? si de iudicijs ? respondere ? in d. cp. qm sit grave n ?

ade gratiositib.
sermone ex^o Judiciali premisse ad suspendendum dictum diaco
num, et aliis etiam probare, quod colligitur ex illis Innocentii Verbis ideo
quod mandamus quatenus si tibi constiterit de premissis. Ex quo clare
sequitur non solum ex sermone dicti diaconi, sed ex aliis etiam probare de
delicto constitisse, et ita debere suspensionem eiusdem diaconi = de 6.
Et ultima probatio semiplena specie que de promotio Judicialiter late
late tractat Menochius de presumptionibus lib. 1 q. 36 = quibus
ad laudem christi domini nostri, hic que genitricis semper
Virginis Maria, absque peccati originalis labe nepte
finitur Nostra Rubrica.

Ad Tx In Cp 1. hoc Nro Tto De Probationibus Exacta Et Accurata Interpretatio

N1 = Elegans scelebris decisio in capitulo nostro continetur quod al
io in aliquo exemplaribus Gregorio 2. tribuitur, in aliquo Vero
ascribitur Gregorio 5. in Epistola ad Tancredum Vincentiam
Regem, quod incipit ex epistola Vbi in antiquioribus autem tribuitur
Gregorio 1. in Epistola ad Ricardum Liregotum Regem, et quod
Verius est (Vt advertit Anterius Augustinus in 1 collect
ca a nostro textu, et notat Cujatius hic) extracta fuit non quidem
nisi ex epistola dicti Gregorii 1 cognomento Magni ad

Reg in ep. 4.

ad Reccaredy Hispanię Regē q incipit Explere Tibi
n possy Vstat ex lib. 7 epistolary Regu ep 126 ex qua in
tegra apparet n Ermenegildy & Reccaredy Hispanię Regē
fuisse que Leovigildy pater hęreti arriana infect, ea mo
ribundy dño Leandro Archiepiscopo hispalensi dmisit Et
postea Reccaredy Leovigildo patre mortuo Hispaniā ab
Arriana hęreti mundavit ad cuiy exempla Consty fuit
Toliy Toletany 3 sub. Pelagio 2 regnante in Hispania eode
Reccaredo Vdocet Mariana lib. 5 de Reby Hispanię ep 5

N.2

Tanto epi exparta armodum interptatae ejus litterą explicę
my opportet q. Hic se hét quadq pacta fuerint scelebrata inter Ata
tanagildy Gothory rege et Imperatore Iustiniany, quorum mentio
extat in lg 8, 9, et 16, tt. 1. de Ln departimientos tit. 10. del
fuero Iuzgo Cuy q tempore Reccaredi Successoris Atanagil
di Maurity Imperator Iustiniani Successor belly Hispanię
indiceret & maiorę parte occuparet qm sibi ex dictis pactis
pertinebat Reccaredy Gregory rogavit & Maurieio scribe
ret ab eo petterd pactory instrumenta, & pilly ptinere q cuiq
attingeret, Cui tam Gregory: tuę petitioni se hementer obsta
q gazophilaciy Iustiniani tale flamma fuerit parum
& vix in eo eiy temporis instrumentory vestigia remanerent
dicrgm q nulli parit dicti instrumenta q apud se detine
at se met ipsy exhibeat q ex integra stat et optime exoplat
Valdez de dignitate Regy Hispany ep. 18 n. 23 hanc di
visione in tres divida partes in q illa agitabit quęst

questio Cum Principes Supremi, qui in temporalibus nullum Recognoscunt, possint (pecunia) Coram pontifice conveniri? in 2a illa Celebris questio decidit, Cum reus teneatur edere instrumenta 3o Sed in 3a denique illa movebitur et tractabitur quod Cum corrupto vel perdito instrumento, ille qui ad exhibitionem instrumenti compellitur, teneatur probare sine Culpa aut dolo suo perditum et consumptum fuisse vel ban hoc cause sufficiens probatio sit ipsius Iuramentum? quas explanationes annuente Deo votis exequemur.

113 = in 1a itaque maxima parte tale ellicio quod Summus Pontifex habet potestatem saltem habitualem, et in rebus temporalibus super omnes principes. hoc probatur ex juribus in cap. per Venerabilem 13 qui filii sint legitimi, cap. solitae 6. de maioritate et obedientia et ad apostholicae 2. supra et Rerum nostri itaque de Sententia et re judicata in 6 extravaganti Unica ne sede Vacante aliquid innovetur extravaganti Unam sanctam de maioritate et obedientia cap. duo sunt 96. dist. cap. cuncta 9 quaestio 3: Pontifici non utrumque gladium concessum fuit, et tam animum quam corporibus mandaret. 2o extravag. Unam sanctam in hac de maioritate et obedientia cap. omnes 22 dist. et sine dubio Pontifex potest, quinimo debet, peccantes Principes coercere, et colligitur ex cap. novit 13 Vers. Cum enim de judiciis et in vers. nec sic et ibi de cap. novit. refert Innocentius quod quando Theodosii Imperatoris Statuto, ab Imperatore Carolo postea innovata, qua Cavebatur et quivis habente hanc potestatem Sive reus esset sive actor judicium apostholicae Sedis eligere liceret, et si altera pars refragaret... hanc potestatem Pontifici concedunt Navarrus in d. cap. novit de judiciis notabili

ex q.ni cp. 4.

3 n.o 5. Simancas de catholicis institutionibus # 45 n.o 24 Cano de locis theologicis lib. 6 cp 6 Maria de jurisd.e 4. p.e cp 11 et cum multis Molina de Justitia et jure tract.u 1 disput.e 21 Hermonius lib. 3 de sacrorum immunitatibus Cp 13.

n.o 4 = 5 n.o

3.o obstat tex. in cp Hadrianus et segundo 63 dist.e ubi docemur Caroli regem Synodum coegisse cum Hadriano 1.o Pontifice, cui interfuere Centum quinquaginta Episcopi, in qua Synodo tradita fuit Carolo regi potestas elligendi Summum Pontificem, quam potestatem Leo 8 Pontifex Othoni Imperatori concessit. Constat ex cp in Synodo 63 dist.e mos q. fuit antiquus representandi electionem pontificis Constantinopolitano Imperatori, ut videre est in cp Agatho 63 dist.e Cui etiam Imperatori certa pecunia Summus Pontifex electus tribuebat q. pecunia a Constantino 4 Imperatore relaxata fuit Agathoni 1.o Pontifici, sed Imperatori sibi reservavit jus electionis approbandi et q. non posset electus Pontifex consecrari nisi prius eius electio sibi fuisset presentata; q. Pontifex non habet potestatem super dictos Principes Secularis siquidem Imperatores habuerunt ius in Pontificis elect.e

n.o 5.

Obstat 2.o q. quilibet Princeps Supremus competens Judex est in sua Causa lg et h. Tiberius 41 ff de heredit. instituendis lg extreme 3 ff de his q. in testam.o dellentur Cp Cum venissent de judiciis Cp Salonitanus 63 dist.e Cp Suscipimus 23 q. 4; Cum Mauritius Imperator coram se ipso, non vero coram Pontifice debuit conveniri et consequenter Pontifex non habet potestatem in reges seculares

Suo deꝗ Principes Seculares = Obstat 3° ꝗ par in parem nō hēt imperium lg. ng magistratꝰ 4 ff. de recepti arbitris lg. ille a quo 13 § tempestivum s.ad Trebellianū lg. a quo 14 ff. de manumissionibꝰ lg. a avo 18 § a quo ff. de manumissis vindicta lg. minor autē 19 ff. de minoribꝰ, argum. tx. in lg. ꝗ minores ff. ff. de judiciis; sed st Pontifex ē caput totius ecclesię ꝗ. extra vag. vnā sanctā de maioritate et obedientia cap. ita dnꝰ 19 dist. cap. in illu 80 dist. cap. Paulꝰ et sequendo cap. Petrꝰ 2. q. 7 = ita quilibet Princeps ē in suo regno supremꝰ extꝰ l. ff. de constitutionibꝰ Principꝰ § 1° et ꝗ Principi § de jure nāali. ꝗ Pontifex ñ hēt potestatem nec habitualem sup deꝗ Principes supremos in rebꝰ specularibꝰ ꝗ eorꝰ et Pontificꝰ Jurisdictiones distinctę sunt ꝗ colligit ex authent. opporteat Episcopos in princ. collat. 1. cap. solemnitatē de recrade dist. 3 cap. quo jure 8 dist.

N° 6. aq non obstantibꝰ Sexaginta ē ꝗ affirmat nā sū Pontificem sit habere potestatem saltē habitualem quo ad temporalia sup deꝗ Principes seculares: neq obstat tx. in d. cap. Hadrianꝰ 63 dist. cuiꝰ difficultas adeo vexavit doctores ꝗ plurimi affirmarent decisionem d. cap. Hadrianꝰ et d. cap. in synodo omentitias ē ꝗ refert Baroniꝰ ꝗ anno nō 40. et cor 2. p. lib. 4 cap. 2 ꝗ 3 ac cuiꝰ dubii enodatione aduertendum e. laicos adeo incapaces ē cognitionum rerꝰ ecclesiasticarꝰ ꝗ ꝗlibet statutꝰ ab eis promulgatꝰ sup rebꝰ ad ecclesias pertinentes (et earꝰ favore respiciat) nullius momenti sit ꝗ colligit ex cap. ecclesia sc. Marię de constitutionibꝰ cap. benequidem 96. dist. argum. cap. 2 de judiciis ꝗ etꝰ [illegible]

Reg in c. 4.

Ait Fredericus Imperator in authent. cavelt irrita de sacro Sanctis Ecclesiis. optima que die fundat Christus nam dona ecclesiasticae potestatis Petro, eius que successoribus tradidit, ut colligitur ex Matthaei cap. 16 cap. ita dns. 19 dist. et cap. oes 22 dist. et cap. Paulus ad secundo 2.° q. 7 cap. fin. de filiis presbiterorum, Barbosa de iure Ecclesiastico cap. 1 de Romano Pontifice et inde quevis quae haec tanti (distinctio) dictio spectat aliis qui ipsi qua Sede apostolica mittat; et semper Ecclesiasticum pronum est ab initio nascentis Ecclesiae tributa fuit ut testatur Alexander 1us in epistola de natione orthodoxae et notat Suarez lib. 4 adversus Reges Angliae cap. 10 n.° 7 Baroniis anno Christi 57 n.° 24.

N.° 7

quare cum Laici fere semper Ecclesiasticum pronum infesti sint cap. laici 2 q. 7 cum qui illum magis obsequendi maneat necessitas quam authoritatem imperandi d. cap. Ecclesia S. Mariae de constitutionibus inde est quod negotia Ecclesiastica, quae superioris ordinis ut nobilis tractari non possunt cap. stringit 8 in fine de arbitriis praeter cum ecclesiastica immunitas iure fundetur Tridentinus Sess. 25 de reformatione cap. 2 [illegible] Lateranensis sub Leone 10 Sess. 9 in bulla quae incipit reformat. d. Augustinus lib. 1 q. 9 eum Ecclesiasticarum cap. 32 Belarminus lib. de clericis cap. 28 ... 5 Azor lib. 5 moralis cap. 12 q. 1 Andreas Siculus sitio 42 volumine 2 n.° 3 quin immo et apud Ethnicos Principes satis receptum fuit ut veneratio religioni loco tribueretur, ubi ex Ulpiano in lege cum 8 ff de religiosis et sumptibus funerum (de cuius interpretatione cum lege ult. in fine ff de mortuo inferendo vide Anastasius Germonius de Sacrorum

immunitatib[us] lib. 4 c. 8) nec tunc obstat, q[uod] in d. c. Hadria
nus fuerit verum Carolo francorum regi, et in d. c. in Synodo
Similiter Othoni Imperatori Pontificis ellectioni interfuis
se, Principes nam Saeculares ad Sedandos Ecclesiae tumultus
ex ipsius Ecclesiae missione assistebant.

N.° 8= Quorum so
lutio clarius reddatur advertendus est Pontificis ellectionem ne
cessariam esse, ut ecclesia semper eadem maneat, et Pontificem Vicarium
Christi usque ad summaciem saeculi visibile caput habeat c. 9
factus) q[uod] 1. cum ellectio, post divum Petrum, qui a Xpto dno
fuit ellectus, semper apud ecclesiam romanam remansit fuit, quae ex
25 presbiteris et diaconis constabat, quos ipse Petrus coadiutores et
quoadjutores sibi instituit, in locum apostolorum qui per totum orbem di
visi erant, in quorum presbiterorum locum hodie succedunt Sanctae Ro
manae Ecclesiae Cardinales, ut docet Flamminius Parisius de
resignatione) de resignatione lib. 2 q. 1 n. 34. Camillus Borelus tomo 5
decisionum n. 8. Barbosa ubi sup. cp. 3 n. 3. Quum post tempo
ra Beati Silvestri inter ipsos Ecclesiae romanae Senatores c.
Pontificis ellectionem scandala quam plurima oriebantur narrare non
fuit ut totus Romae clerus et populus ad corroborationem ellectionis as=
sisterent d. cp. factus) § 1. ut sic clericorum seditiones removerent
et omnes in ellectione Pontificis testimonii facultas, habendi a=
cederet cp. in nomine Dni. et itanec Clerus nec populus plenam
voluntatem haberent, quod optatum exigerent ut in Cp.
nullus invitis 61 dist.

N.° 9 = Ex quo clarior apparet d.ᵗ Cap.ᵗⁱ Hadriani interpretatio in eo nempe n. q. Principes seculares potuisse Pontifices elligere, et ex ecclesiae immissione electione arcere ad seditiones impediendo, et ut electio pacifica redderet, ut colligit ex d. cp. Hadrianus in primo ibi Hadrianus Papa Romae venire Carolum Regem ad deffendendas res Ecclesiae postulavit: simili q. modo ordinata fuit Pontificis electio Othoni Imperatori in d. cp. in Synodo 63 dist. et q. postea maiora oriente scandala, sponte Imperatores huic renuntiaverunt potestati, et romanae ecclesiae senatoribus eam reliquerunt ut patet ex pacto inter Ludovicum Romanum Imperatorem et Paschalem Pontificem, scelebrato, cuius mentio extat in cp. ego Ludovicus 63 dist.ᵉ et videre est in cp. Valentinianus eadem dist.ᵉ 63, notat Volaterranus in geographia lib. 3. de Pipini gestis, Paladiego de origine et potestate Cardinalium q. 5. n. 18 unde nullum patiebat detrimentum immunitas et libertas Ecclesiae, cum ex apostolica immissione et eius permissione Principes Saeculares electione Pontificis arcerent, hoc enim nihil fiebat sine seditione, seu deiurans d.ᵗ Cap.ᵗⁱ Ecclesia et Maxime de vitiuoribus =

N.° 10 = Predictis obstare videtur decisio cp. Ego Ludovicus 63 dist.ᵉ, ubi Ludovicus Romanus Imperator civitatem romanam Paschali pontifici concessit et ius quod in electione habebat ecclesiae reliquit, ergo ex Imperatoris romani concessione et non ex proprio iure electionem romani Pontificis ecclesiae competere dicendum est. Huic difficultati satisfacies si advertas, in primo nascenti ecclesiae in parte Pontifices sua suprema usi potestate, et ita quod quod ex

ex principum Saecularium rationibus, arceri dicunt, h. aaz
? restitutus eo Credendus, ut caue in 4 concilio Calcedonensi ge
nerali actione 3, q. Scelebratum fuit Anno Christi dni 451=
? Dioscorus et Eutiches cap. Christi, fantastici dicentes cua:
ze Alexander 3 in c. 8. le 6 de electione declarauit ut Pontif.
ex canonice electus in quo due ex cibus partis cardinalium con
cire, exclusum populo ex clero scenicis et notat Palleotus consultatione 3
3 p. e 4 Vulcaty concilio 126 Belarmin. de clericis lib. 2 Cap. 9

N.11=

A adeo verum ex electione apostolica vacauit tempore concilij gene
ralis, h. concilio ? cetus Cardinalium spectet Pontificis electio & accidit
in electione Leonis 10 tempore concilij Lateranensis 2. et observat Co
tz de Aust. et ju. lib. 3 q. 6 aartic. 2 ad 5. Pelagius de planctu ec=
clesiae lib. 2 Cap. 10, et si accideret q. Pontifex ab ipso concilio deponeret
ad huc successoris electio, h. concilio, ? Cardinalibus spectaret. ita reso
lutus fuit in generali concilio Constantiensi celebrato a Ioanne 23.
in quo concilio isti Joannes et Benedictus 13. et Gregorius 12. co
acti fuere Papatum renuntiare et aduertit Carranza in summa con
ciliorum in vita Martini 5i pag. mihi 345. et uidere e apud Pla
tina in vita Ioannis 23 et ex d. concilij authoritate electus fuit
a Cardinalibus Martinus 5. anno 1417, et tellat Azor 2 p. lib. 4 cap.
2 q. 13 in prin., plura Barbosa de jure Ecclesiastico cap. 1 263.
Anastasius Germonius lib. 2 animaduersionum cap. 16 qq. satis rema
net notoria decisio textus ind. cap. Hadrianus cum concordantibus =
63 distinctione

N.12= nec nunc ?? obstat ? arguunt et vetus

Reg. in cp. 1.

Verum sit q quilibet Princeps Supremus competens Iudex sit in causa sua, q in illo cessat suspitio, de qua in cp q suspecti 3 q 5. argum. elegan. tis tex. in l. unica C. si quis Imperatorem maledixerit, sed in intelligentiis ... subditorum, ... Princeps appellatur a Theophilo in S. ... de jure naturali, ... Principis Supremi, qui etiam Superiorem non recognoscit. ... praerogativa q Princeps Supremus sit Iudex in sua causa ... Principes ... adventit Ramonius ... 3 Volumine 1. n. 99 ubi n. 68 adveniat ... Principes ... Canal. ... de bracchio regio ... 3 n. 314 ... lib. 3 ... 5, ... Cum privilegiatus ... privilegiatus non gaudeat privilegio ex l. ... et militis 10 ff. de excusatione tutorum ... l. assiduis ... in duabus C. qui potiores in pignore habeant l. cum pater 19 ff. de ... ff. de legatis 2°. ... elleganter ... Valld. in ... l. cum alienam n. 9 C. de legatis inde est q Mauritius Imperator a Reccaredo Hispaniarum Rege ... non posset esse Iudex in ea causa et consequenter ... debeat coram Pontifice, quo alius Superior esse non potest.

N. 13 = Unde etiam deducitur solutio ad 3 argumentum, ubi ... Pontifex non posse cognoscere de supremi Principis causa, ex eo q par in parem non habet imperium, ... q licet verum sit illud axioma, fallitur tamen ... q Principes Seculares quantumvis Supremi et absoluti sint pares habeant cum Pontifice potestatem etiam in rebus Secularibus, q Pontifex sine dubio etiam in temporalibus maiorem habet potestatem, ut colligitur ex ... Vag. ... sanctam de maioritate et obedientia inter ... ex ...

Extravag. unica Ioannis 22 et ne sede vacante cap. si 22 dist. cap. duo sunt 12 q. 1 cap. duo sunt 96 dist. Pontifex namque utrumque gladium a Christo Domino accepit, ut colligitur ex dictis juribus et ratione ex d. cap. dei 22 dist. et quia potest exercere secularem iurisdictionem colligitur ex cap. 1 ad cap. ex tenore 41 ac ex ero spectant immediate ad rem publicam suprema iurisdictione accepit ut colligitur ex d. l. 1. ff. de constitutio. Principum et ex § et quod principi ff. de iure naturali. Quod principis iurisdictio equalis est Pontificis iurisdictioni, ergo inferior et sic non procedit regula supra dicta quia par in parem non habet imperium.

N°14= Ad quintum ex parte adversa obiectum quia in qua tale, ettiam ... non tenet edere actori instrumenta ... ex eis instrumentis actor intentionem suam probet et fundet ... appare ... accusatione ... in ... de edendo, nimis grave 6. Cod. de testib. ... de petitione hereditatis ... de minore ... tormenta ff. de quaestionibus ... in ... ff. de rei vindicatione ... 16 partita 3. Hanc enim defendunt Mieronimus de ... regularum cap. 82 Iulius Clarus lib. 5 sententiarum § fin. quaest. 27 Menochius de arbitrariis casu 493 Luracheus in privilegiis causae pio privilegio 155. Socinus regula 212 Parisius de probationibus lib. 1 q. 64 Antonius Faber in suo Codice tit. de edendo definitione 6, 7, 16, et 19, et citati ab Alfano Collectaneo 102.

N°15=

... obstant iura in cap. I ... de fide instrumentorum ... cetera ...

Arg. in cp. 1.

§ fin. cu lg sequenti ff familie erciscunde, lg curator > C de edendo in qq causa rey teneri ad exhibitione instrumentory si ab actore pe tanti, § falso asserim, h teneri = 2° obstante Jura in lg 1 § editiones ff de edendo lg n° 8 nouy 5 cu lg sequenti C de edendo lg qui tabnia ff de funtu ex qq patet actore teneri edere reo instrumenta, 9 in illu rey fundat sua exceptione, 9 in iudicijs n° d acceptio personary haben da, q in iudicijs 12 de regulis iuris in 6. q. nouit 13 Ver. cetery de iudicijs, necreo debet vedi q n° ht actori lg n° debet 42 ff de regulis juris; q sed actor reo ita, Reg actore tenet edere instrumenta 5 se, et cosequenter falsa e n°a 55.

N° 16 = Obstant 3. sug dicta, sed jura in lg 1 § edenda ff de edendo q stringit § defide instrumentory Cp cu erone, > Conor Volentes de priuilegijs in 6° vbi docemur rey teneri edere instrum° 5 se actori qq de usury possidet 5 Imperator in n°o cp 1 Omny, erat instrumentu pactory ad sug intentione fundando; q ad eory exhibitione tenebat 4° grauiter dictat tx, exp. 2 de rescriptis in 6° Clementina Sepe Ver° et q de Verb. sig. lg 1 et toto tt ff de interrogatoriis actionibus lg 1 et 2 tt = tili § recognidoi, ex qq deducit rey ad instantia et petitione actoris opellendy ee ad respondendy ipsiy actoris positionibus, Vt actor ex Sua responsione sug fundet intentione, 5 in iudicijs paat, V. obtinent positiones et instrumenta lg in exercendi 15 C de fide instrumentory; q. ey eadem instrumenta tenet qui 5 se dicere cogit.

N° 17 = obstat 5° n°a 55 tx, in cp. quisquis 11 q 3. vbi eodē modo peccat qui Veritate occultat ac ille qui mentit et ita utenque falsi crime omittit cp 1 de

de crimine falsi & per consequens non intendit Ritare peccata. Q. conuit 18 de judiciis cap. fin. de praescriptionibus; quia reus edere instrumenta non tenetur per communiter ex edit. instrumentorum pendet licium finis Veritatis experta, & finis utilitatis partium fuit semper liter dirimere, & sati sicut in nostro ... gram mg: Augeri difficultatem in lege nostra ... sed de edito ... ibi nemini ... alterius iactura locupletari debere docemus, qui occultat instrum. cum alterius iactura locupletior fit; quia ad hoc evitanda inconvenientia leges debere videtur edere instrumenta, cum nulli liceat cum alterius iactura locupletior fieri. 6° Et ult. obstant jura in lege prior ... lege Si quis ex lege quedam nemo & nummularios & argentarios possedendo, in qua docemus argentarios & nummularios ad actoris petitionem rationes edere compellendos esse. quod affirmat ex lege ... diu, et sequenti diu ff. de pac. finis ubi ad petitionem sufficiente reus edere instrumenta. De Decio quod statuit in Clem. unica § Ceterum de usuris ibi Usurarius compellitur usurarius rationes edere ad petitionem actoris.

N 18 = ...

Obstantibus nunc & Verissima & neque quidem faciunt contra argumenta n° 13 ex dicto c. 1 praeterea 12 de fide instrumentorum loquitur nam de illectis instrumentis omnibus ad quorum editionem reus tenetur ex d. lege 1. cum vulgari ff. familiae erciscundae; & obstat huic solutioni quod in dicto cap. 1. instrumenta Grave omnia ... Reccaredo regi dum Mauricio Imperatori; quod petebat Mauricius ad eorum exhibitionem compelli: ad huius instantiae solutionem advertendum est instrumenta duplicitur posse videri; aut nam ut propria, aut omnia, si instrumenta propria sunt rei peculi dubium reus ad eorum editionem non tenetur & advertit Joannes Garcia de nobilitate glossa 2 § 1

 7

n. 29. omnia haec dualiter subintelligunt, aut sit omnia reo et actori respu comunitatis, aut respu utilitatis tantum; sub 1a consideratione tenet reus edere actori instrumenta petenti q. c. ipso ab eo omnia. Et tenent relati a Valasco de jure emphiteu thico q. 8 n. 5 q. optima roe fundat, instrumentum nam q. actori et reo comune e, tq illius qm alterius pertinere colligit ex lg in re omnis 25 ff de servitutibus urbanorum argum. tex. in lg omnis libert. 23 ff de in jus vocando, ibi pertinere per ab illo, cui pertinere, vindicari lg in rem actio 24 ff de rei vindicatione, q. reus tenet edere instrumenta omnia quo ad comunitatem actori, cui eis omnia sunt et in lic. casu loquit tex. in d. cp. 7 per totum; at 2a tx. nter loquet de instrumentis quo ad utilitatem tantum omnium, q. reus edere n tenet n roe dominii compara sint ipsius rei, et notant relati a Laimano lib. 4 de probationibus q. 64 n. 94

n. 19.

Nec obstat 3 argum. ex lg 4. § edditione ff de eddendo ex aliis. ex grauq. q. le rexy ibi q. actor teneat eddere instrumenta reo ad fundandam sui exceptione, 4 apparte q. ex d. lg 5 et sequenti et ex d. lg an C. de eddendo (apud dicat Donell. in d. lg fin. C. de eddendo n. 6. Cuiac. Lunen ibidem n. 10 Sopin. n. 19) n tn inde sequit. q. lege actori eddere instrumenta 2a se teneat; lege nam ad tale eddit. n tenet, late Sui n. 14 ostendim., hujus differentie rao inter actore et reum c. instrumentorum edditionem ex eo provenit q. reus inuitus trahit ad judicium, lg pure §§ fin. ff de doli mali q inter appellantes 83 § si stipulantes ff de verb. oblig. lg. sig. . ff de dilationibus) C. de dilationibus lg 15 § fin. ff de annali exceptione actor sponte ad judicium venit d. lg. 55 fin. ff de doli except. lg nemo invitus agere cogitat sub. et lg unica C. ut nemo invitus agere l. accusare cogatur

quare debet instructus venire, l. qui in alterius 43 ff. de reg. iur. cum
reus prius sit, et non instructus ad iudicium trahatur ex d. l. 1 C. de edendo,
inde est quod illi teneatur actor edere instrumenta ad fundandas exceptiones, ne imperitus facile opprimatur; adducit Cuiatius lib. 10 observ.
cap. 14, Donell. lib. 23 commentariorum cap. 4 et 5, Giphanius in l. fin.
C. de edendo, et relatus a Claviano lib. 1 de probationibus q. 63 et
q. 117.

N. 20 = Sed tamen differentia datur inter actorem et reum circa instrumentorum
editionem in eo et maxime Mulier, quod actor petit instrumenta a reo
ad ius tollendum rei, et in petendo pro suo iure petitionem nomine declarare
actus, ab actore instrumenta petuntur ad se defendendum non autem ad actorem
[illegible], quare cum conditiones debeant esse ad liberandum quam ad obligandum
ex vulgari et elleganti textu in l. Arrianus 47 ff. de oblig. et actio.
et favorabiliores sint rea rei quam actoris l. favorabiliores 125 ff. de reg.
iuris, inde est quod actor tenetur edere instrumenta reo, reus autem non teneatur
edere instrumenta actori, praeterquam quod actor reum esse affirmat quod
intendit, et ideo probandi onus in se suscipit d. l. qui accusare C. de edendo
l. actor 23 C. de probationibus cum vulgatis, et ita nihil quod ad clariorem
probationem contineat praetermittere debet et ideo tenetur edere instrumenta
aliorum intentioni suae adversantur et se ipsum ab intentione excludere
argumento legum ubi pugnantia 188 ff. de reg. iur. reus vero negando
et inficiando nullum in se suscipit onus et ideo non tenetur instrumenta
edere, sed ad probandum actorem sublevanda.

N. 21 = reus huiusmodi
et textus in d. l. omnium iudiciis 12 de reg. iur. in 6. ubi exceptio conveniatur
iudicii fortiter non respondens Decius in l. favorabiliores ff. de

Rl reg. lux. nº 3 et Ferret. hic nº 33 q. regula n. procedere in e(d)itione instrumentorum, reiqu. quorum n. dicunt equales actori et reo, si quidem actor tenet eddere instrumenta reo, n. 3 reo actori, huiusq. regula limitationem esse pretendere ex cap. dolo facit 69 de reg. iur. in 6º ubi qui petit q. restituere tenet dolo faceret ...

in 8 ig. fin. ... de eddendo q. actor teneat eddere instrumenta reo ...

...

ta ab actore.

nº 22 = neq. obstat q. ex d. l. 4 § eddendum ff. de eddendo, reo ... illa instrumenta ... ex ... communia sint ... Panormitan. in cp. Cum venerabilis 6. de exceptionibus ... Zoes nº 64, et citari a Cotaza in practicis cp. 20 nº 7 ... tenet eddere totum instrumentum ... illo instrumenti parte

q ad controversiam, de qua agitur, pertineat; et in l. Senatus 3 § argumentum 108 edde ff de eddendo, et in contingentibus de fide instrumentorum

n°23

Nec tamen obstat tex. in c. accepimus 4 de fide instrumentorum ubi Alexander 3 asserit totum instrumentum edendum quia illius tex. decisio loquitur in casu quo adversarius vult instrumentum de falso arguere, ut advertit Andreas Gaill lib. 1 practicarum observationum 16 n. 8: nec magis obstat tex. in c. cum persone de privilegiis in 6° ubi integrum instrumentum exhibendum esse docet Bonifacius, quia respondetur in illo tex integrum instrumentum exhibeat ad legendum tantum integraliter exhibere, non tamen ad integraliter transcribendum, sed tantum illum articulum, qui ad controversiam de qua agitur, dirimendam pertinet, quia ita Bonifacius statuit, et videri potest in aliis scripturis articulis continentibus illud privilegium.

n°24 = Nec obstat 4 argumentum ex c. 2 de feriis in 6° quia Alexander in exerendis ... de fide instrumentorum, cuius difficultas in ... Appellatur a Ferrario in hac rub. n. 28 Abbate hic n. 34 Felino n. 9 Decio n. 63 qui dicunt fatentur regulam ... tex. ... tantum in illa probare ... potorat ... venire de judicio, non vero ... probandum quia ex facto alieno dependet, ... Decius autem hic n. 42 asserit reum non teneri edere instrumenta actoris, tenetur tamen ... positionibus respondere: ... differentiae ratio in eo consistere dicit, quia ... respondere non tamen cogitur actoris intentionem fundare, siquidem ei liberum est actoris positiones negare: at vero hoc non accidit in instrumentorum editione quoniam ex illo ... probant ... quae in ipso continentur, et haec Decii doctrina sustinenda non ..., quoniam

quoniq. hoc Justiano minor conatio fecerit non pet ad veritatem dicen
dam, qm ? iuramentum debeat; quare Salasar de Iure emphiteu
tico p. q. 8 n° 4 multis citatis resolvit nostri tx. decisionem (de qua
diximus Gregorio Cognomento magno tribuit, (nam tempore positio
nes in vsu non erant) antiquatam esse, post quam tempore Gregorij ?
inventus fuit vsus positionum, quae ab eodem Gregorio ? approbate fuerunt
in cap. cudy 54 de verborum sign. pontificis, de elect. et in cap. Unico
de litis contestatione.

n° 25 = Sed et verum est positiones adinventas
fuisse post decisionem nostri tx. finiendarum litium causa (quia responsione
Actor ab onere probandi relevatur, et faciliter causa concluditur, ut late inculcavimus a n° 26.) nam tamen tx. decisio antiquata non est ac ?dendum
? deffendenda: nec quidem facit quod reus teneatur actoris positionibus
respondere, ex eo nim non sequitur quod debeat eius intentionem fundare,
cum possit reus equivocis verbis uti in respondendo, ita ut actor non pos
sit ex illis sumere probationem ad suam intentionem fundandam, ut op
time advertit gl. in d. cap. de confessis in 6. 2. verbo absque rationabili causa
Et in cap. 2 de testibus, in 6 verbo singulatim, in exhibitione instrumen
torum hoc videndo locum habet, cum nam ex instrumento probent omnia
quae in ipso continent, quia tandem semper manent scripta, et numquam mutan
tur.

n° 26 = Nec obstat quod arguitur ex cap. quiquis 11 q. 3 quod reus qui instrumenta propria non edidit, minime ea occultando peccat, et quoniam verum
sit quod peccaret, si rem alienam retineret ex cap. peccatum de reg. iur. in 6 cum
si res aliena 14 q. 6, argum. cap. fin. de praescriptionibus, non peccat qui propria
instrumenta retinendo, quia iuris auctoritate facit, accedere non poterat

q alter petere re, qm re, tuta sciencia Abente, et tu ni instru
menty eadem a Deo, dubij redderent litis eventy. Et e re ma frau
daret reg, Et ita optime sine peccato sit instrumenta occultare
resolvit Cordubain summa q 63, nec obdm facit tx in 3 cp̄t de cri
mine falsi, nā eis decisio solū procedit in ijs qui veritatem fateri te-
nent, veluti testes legitime interrogati p dnct Covarruvias in var.
variary Cp 1 n 3 et in cp omnis pars p. 1. p.§ 3 n 5, qui 3 n tenent ve
ritatē dicere, illā occultando n peccat, et mentiendo peccaret, lg-
[illegible] nō pōt absq peccato veritas occultari p in cp quizit q toy
22 q 2

N 27 = Probat nanc d. lex 14 ff de condit. indebiti
ubi nemo cū alterius iactura locupletior fieri debet q iam docemus in
lg naturaliter 13 § fin. lg hoc iure 66 ff de cond. indebiti lg bona fides 52
ff de actionib. empti lg jure nā 206 ff de reg. iur. lg ult. C de
revocatione et emptore cū sua 2 de jure lg locupletari de reg. iu
nā in 6. cū plurimis alijs q plena manu [illegible] Picus in tract. de
nobilitatis immunitate n. 23 et elleganter Cicero lib. 3 officiorum his vbis
detrahere nō aliq alteri et hoc hoie incommode suū augere moday magis
e nā qm mors, qm paupertas, qm dolor, qm cetera q possibilia si aut
Corpori accidere aut rebus externis = [illegible] instrumenta n exhibendo
do reg n fieri locupletiore, cū alterius iactura cū hoc ē a jure vetitū
et qui sub iure vivit nemini iniuriam facit arg. lg. Fratr. & Cod ad lg Iu
liā de adulterijs, lg 13 § 1 ff de iniurijs, nullus q tenet se arma ostendo
se ipsū ledere, [illegible] nec alterum ledere teneat lg. ult. [illegible] ff de Iust. et iu=
§ iuxta dicta in eod tt. q ita accipiendū e si reg. sciret tuta sciencia
q ab altero petitu ponidere, aliud reg. v. p precedenti notavi.

N 28= n demq. obstat b; et ult. argum ex l.4 C. alijs ff. de eddendo in qq. nat. nra. tx. regula limitat, procedunt nim in illis personis q. ocave officij roes aliquas officiebant et instrumenta l. uti omnia q. oib. qq. interat eddere tenebant, luti argentarij et nummularij, mensularij q. & qui Romq in foro qui dice stantes mensas habebant et apud illos pecunis foenebres deponebant quarum roes in suis codicib. deponebant qui vulgo libros de casa denominant quos eddere tenebant ad petitione eorum qui cum eis strahebant. & l. pthor. 4. l. 6. l. 9 et 10. ff. de eddendo, & et. pcedit in tabellionib. qui instrumenta a se facta eis qq. interest eddere cogunt l. 2 C. de eddendo C. quoniq W. hendo et. l. 12 et. 18 § 3. ita docet Relatio Pauliane lib. 1 de probatib. C. 64 p. toty.

N 29= 1a et 2a narrtq. partib. explatis, ad sextiq. expositione gradu faciam. an st sumpto instrumento ille, qui ad ei. exhibitioe. spellit, teneat. spare sumpty fuisse sine culpa dolo ue suo, et an sufficiat Iuramenty ipsi. asserentis se tale instrumenty n habere nec dolo feisse quo min. haberet? et ante qm in Quenti q. a. p. pong aduento me n disputare dm quis sumpty instrumenty exhibere teneat; ad h. nm v. pote impoito nemo tenet ex l. impossibi liy 185. alias 185 ff. de reg. Iur. l. fin. ff. q. sententiq. sine appellaoe rescindant § impossibi. S de hered. insti. C. nemo pet b de reg. Iur. in 6. l. quis 3 in pr. ff. ad Sillaniany l. si Stipuler 35 ff. de Obligatib. Sur dus decisie. 289 n. 1 Flaminiq. de resignatoe tomo 2 lib. 11 q. 13 n. 8 Fusc. lit. I, cl. 54 n. 1. apud que Donatq. lib. 2 omentariorum Donelli, C. 6 lit. K Larreatique lib. 3 Selectany C. 3 n. 1.

N 30= q

q adeo vera est in aliis ad impossibile non teneat, vera est ad summe diffi
cile, dum non sit in sua potestate v in d. l. 3 ff ad Sillanianum l. non ideo)
C. de his qui ut indignis, quam non in l. 1 C. eod. tit. affirmarent impera
tores heredes, qui inulta testatoris necem reliquerunt, removendos esse
ab hereditate, et in d. l. non ideo aiunt non esse removendos si inulta
maneat mors testatoris ex eo quod aggressores non comparuerint, dum ta
men nulla dictis heredibus possit ex eo culpa imputari, quod etiam evincit
ex d. l. si stipuler 35 ff de verb. oblig. unde Roman. sin. 410
veri rationem reddit, et Marcius in l. 18 decreto 119 ff de
questionibus, Azvid Surg lib. 1 num. 54 in d. docent statuta in quo dispo
sit quod debitoris heredes nomine et cognomine expresso citari debe
ant tali quod alias citatio non valeat, intelligenda esse non modo est fac
ta diligentia dictorum heredum nomina sciant, si vero ignorent, satis
esse quod sub appellatione heredum citentur.

N 31 = hec doctrina confirmatur
ex juribus, in l. non itaque 97 ff de verb. oblig. §1 I. de inutilibus stipulationibus
ibi, Et ea quoque res I. de legatis, in quo non stipulatur aut legatur quod in rerum na
tura non est, neque stipulatio valet, neque legatum debetur pro re impossibili. et
non solum ad ea quod naturaliter impossibilia sunt, non potest quis obligari, verum etiam ad
ea quod de facto impossibilia reputantur, ut non quis in Hispania lege an
... instituat heredem, si gronatus in Hispaniis veneris, ita docet
Corne. sinto 217 n. 5, nec ad ea quod sunt contra bonos mores quis tenetur ut docet
Valen. sinto 373 vers. pretermissus in jure quaerere in § 2 sed ... vers. et ita
lib. I. de legatis ait imperator quod si res leget, cujus mortis apud nos non
sit, licet in rerum natura sit, tale legatum inutile esse quod pro impossibili reputatur, ita do
cemur in § item huius I. de inutilibus stipulationibus, l. inter stipulantem 83

Arg. in cap. 1.

§ Sacra ff de verb. oblig. l. cum servus 39 § stat. etc. alias l. apud Iulianum § stat. etc. vers. sive ff de legatis 1.

N° 32 = Hoc supposito tale in qua questione

contra ellicio, quod quis compellitur ad exhibitionem instrumenti, quod quidem nec

habet nec scit ubi sit, sufficit quod iuret se non habere dictum instrumentum, nec scire ubi remaneat, nec dolo fecisse quominus habeat tale instrumentum quo iuramento facto nullam aliam probationem afferre nec facere tenetur ex l. fin. § sin autem C. de fide instrumentorum l. pretor 4 § si in initio dicta ff de edendo ... 1 de confessis in 6° Rota decisione 7 de fide instrumentorum in antiquis ibi, et quod h. deffendendum est, et recipiendum ante omnia iuramentum, et si iuraverit se non habere penes manibus, nec in brevi stat habitu procedit ulterius in causa. Bartolus in l. emancipatione Winsf. C. de fide instrumentorum glossa ... in cap. cum olim 12 vbo. ante receptionem in fi. vers. si quaeras de privilegiis Aug. lit. l. q. 53 n. 3 et lit. N. n. 30 n. 13 Cancerius tomo 1° variarum cap. 12 n. 23 vers. circa Rolandus, consilio 44 n. 9 et consilio 69 n. 64 volum. 3° et nove Mentoguiacolus variarum resolutionum lib. 2° de appellationibus resolut. 2 n. 4 Ramonus, consilio 82 n. 18 volum. 1 late Mascardus n. 480. an. 4 et n. 910 n. 1 et n. 1409 n. 14

N° 33 =

Obstat non dicto textus in cap. cum olim 12 de privilegiis, ubi cum Abbas monasterii S. Petri Eugubinensis haberet privilegium a Lucio Papa de monasterio ... ad hoc ut a Eugubinensi Episcopi iurisdictione exemptus esset dictus Abbas ab Innocentio 3° petijt ut privilegium illud innovaret, quod propter Eugubinensis Episcopi contradictionem effectum non habuit, postea quod dictum privilegium fuit amissum et ad eius amissionem probandam decem testes examinati fuere, nec fuit sufficiens probatio Abbatis iura

Iuramentu; p(ro)p(ter)ea n(ost)ra s(ente)n(ti)a falsa e(st), in qua decision(e) de amissione instru
menti [illegible] sufficit Iuramentu illi⁹ qui illud amisit = haec tn̄
objectione n(on) obstante n(ost)ra s(ente)n(ti)a defendenda e(st): nec eni(m) facit tex(tus) in d(ict)o ca(pitulo)
[illegible] q(ui)bus ibi agebat Abbas ad privilegiu exhibendu, imo p(ro)pt(er)ea l(ic)et ibi
venit Episcop(us) respondebat q(uod) nunq(uam) tale fuisset privilegiu, p(er) q(uo)d mo
nasteriu Iurisdictioni ordinarie subiaceret; tn̄ e(st) ibi quod nullu(m)
q(uod) privilegii tenor p(ro)baret, at h(oc) monasteriu ab Episcopi Iurisd(ictio)e
exemptu ee(t) q(uo)d si sola amissio instrumenti p(ro)banda foret, suffice
ret utiq(ue) Iuramentu illi⁹, qui ipsu amiserat instrumentu.

134 = Tu(m)

q(ui)a ea r(ati)o e(st) q(uod) negativa p(er) r(ati)o(n)e(m) na(tur)ae minime p(ro)bari p(otes)t ex quib⁹
[illegible] n(ost)ro t(ex)t(u) in c(apitulo) bon(ae) 23 [illegible] de elect(ione) c(um) sup(er) [illegible] de re
nunciatione Episcopi Ecclesiae [illegible] de s(an)c(t)a [illegible] Et
praecitatu c(apitulo) [illegible] de p(rae)script(ionibus) in 6° c(um) accusator 6 q(uaestio) 5 l(ex) [illegible] de n(on)
numerata [illegible] **135** actor 23 C(o)d(ice) de p(ro)bationib⁹: eo(m)mune n(ost)ri Doc(tores)
fere Canonistae in p(rae)allegati et in d(ict)o c(apitulo) bon(ae) de elect(ione) Abbas in c(apitulo) l(ice)t
q(ui)s n(umero) 15 [illegible] Menochius de p(rae)script(ionibus) lib(ro) 2 p(rae)script(ione) [illegible]=
Mascard(us) de p(ro)bationib⁹ concl(usione) 1092 n(umero) 5 Et legistae in d(ict)a l(ege) actor 23 C(o)d(ice)
[illegible] in d(ict)a l(ege) actor [illegible] affirmat n(on) ee(ss)e im
possib(i)le p(ro)bare negativa [illegible] negant [illegible] ff de
[illegible] Canonica [illegible] p(ro)
[illegible] allegata asserunt ex [illegible] impossib(i)le ee(ss)e negativa
p(ro)bare; illud n(on) impossib(i)le e(st) q(uo)d [illegible] n(on) accedit [illegible] 143 =
Rebuffus 186 ff de reg. iur. l(ex) [illegible] ide(m) ff q(uod) sententiae sine appel
latione terminant (ff) [illegible] de inutilib⁹ stipulationib⁹ quare
[illegible] affirmant negantis [illegible] in quo ou(m) [illegible]

venuint) ? et negativa per beaz n.a non posse probari.

n.º 35 = hinc

ti doctrinę om quamma obstant utriq, huis testimonia et in pri
mis lex ne codicillos § C. de codicilis ibi fidei imiauxho l.x codicil
lis fidei imiuu petente testatore mentis ipotz fuisse heres negauit C. in
heredē incumbit huiq negatiuę probatio cum non z pet probari ? aliquando
? aliq qui ea ex probag teneturdumbtur = obstant 2.º tex in l. ab ea p. §
ff. h. tt. ibi negans conandatae xelle facta fuisse id probare tenet.
Fulcit hęc doctrina ex tex. si filij ff. h. xxo tt. ibi filij negans se
in potestate patris fuisse et qui negat se ee beaz probare tenet = 3.º
obstant tex in l. cy parib. 18 C. h. tt. ibi qui negat se donasse
q. dny id probare tenet; quia negatiua pet probari alias nullq ad Ug
probas tenenet. Ex tex. impossibilitę cq. a lige sup allegatis ff. de reg. Iur.
et sequentes fallit ratio nas ??. assignata.

n.º 36 = 4.º denique

tex in cp. Veniens 26 de testibq. ibi qui negans consanguinitatem pro
bauit testes qq negatiua probarit ide docemur in cp. Cyphillelq 20
de accusationibq ibi non fuisse promaetq ibi Pontifex ait negatiuam
istam q probare qq tn n. obstantibq dicendu negatiua n. posse pro
bari, disente q sequenti numēr arg. si probari potest aut testibq pro
baret aut instrumentis, nullo ex his modis pet probari, q n pet pro
bari; n. pet probari testibq q hi debent deponere de aliquo ac
tu corporis sensibq perceptibili ? tex in cp. teste 3.º q 9 lq testibq 14
C. de testibq negationes autem ? tales n. ss entia, et n. enti nullq qua
litates sensui corporeo perceptibiles ? testat Ures ? de ara et qm
?i mille testes me n. strabenti ?iasse dicant n. remanet adhuc

adhuc cerey men stabitur ly potius stratur abq eo qui videvent.

n°37= Unde Innocentius 2g in cap. cy bulecia sumi na de cta ponimonis ☉ p p̄ratoris elleganter inferat q̄ testis qui negative anseveraverit quam suspectus de falso reddit et ita tha ba in lg l. ff de verb. oblig. et Alexander ibi & vitio 86 dominus quae Angelus in lg si p alys § 8 docere n° 2 ff neque ... eö v fabry teste docet illy qui negative arseveraverit lt. dicit Hazo in lg. 1 Colum. 4 ff si quis ... dicenti n obtemperaverit, ex quo ... Accursius in lg dig... offerre 32 § si plures ... ... receptis arbitrio arealt potius credendy eö duobus testibus affirmativis q̄m decem negativis. ita Bartolus in d. lg offerre. Innocentius in cap. ... nuale U de v bory signi. nec instrumenti per negativa probat q̄ mille instrumenta ... ta sine mentione ... n ... instrumenti in interversum ... aliqd instrumentum ... in quo tali ... Et cy omnium ... alio instrumento celebrari, quare in nega tivis n e alia ... q̄m confessio et Juramentum partis v in cap. 1 de ... in 6.

n38= ... ... in ... ... in ... ... in ... ... Codicillor ... ... adhuc ... in ... ibi ... ... in negante, ... affirmanti incumbere, ... lt in 2 lg. ... codicillos ... affirmative ... in negativa ... ... negans ... ...

mentu fidei testatoris; tunc in instantia rei q[uo]d s[an]us ac sane mentis qui dimmat non contrariu probet v[er]um [illegible] & Cod. qui testamenta facere possunt Cod. Cum in[n]umptio stet p[ro] fidej minario petente, inde q[uo]d incumbat p[ro]bao illi q[u]i ere & [illegible] exclg. ??? 13 § voluntas Cod. de testamentis lg. Qui m[illegible] [illegible] ?? & ff. de donationibus inter vir. et ux. & Cod. de qual dotis

n°39= nec obstat z. argu[men]tu ex d[ict]o l. ff. n[ost]ri t. q[uo]d ubi p[ro]bat affirmativa n[on] negativa, q[uo]d affirmativa ibi subintelligit, nimirum de necessariu bene qualitate, p[ro]pter q[uo]d alter illi[us] suae deneget. Dy n[on] posse spacere in p[ro]p[ri]o q[ui]a de excomunicatione cap. & de sententia excomunicationis Et q[uo]d o[mn]ia p[re]sumunt sua facta n[on] contrariu probet lg. & de fide et sua hab[e]at sic[ut] alii ubi io. inde q[uo]d ille qui negat suae alios reddi id p[ro]bare tenetur. Nec q[ui]dem facit d[ict]a lex 8. ff. h. t. q[uo]d ubi filius n[on] tenetur p[ro]bare negativa s[ed] affirmativa Et idem Paulus asserit ibi et q[uo]d s[e] liberum esse quodam modo: oportet ibi filius n[on] p[re]sumit in potestate patris, p[ro]prius s[ed] de patria potestate, et ita se liberum esse p[ro]bare tenet: nec tunc obstat d[ict]a lex ab eo [illegible] s[ed] v[er]o ita ff. h. t. ubi pater tenet p[ro]bare Emancipatione n[on] recte factu fuisse, q[uo]d tunc constabat de Emancipatione et ita q[u]i d[e] eo dicebat p[ro]bare tenebat ex lg. 2 = Co. si adversus rem iudicatam [illegible] 2 ff. h. t.

n°40= Nec obstat 3. argu[men]tu ex d[ict]o lg. Cum p[ro]p[ter]ius 18 Co. h. t. ubi non directe n[on] p[ro]batur negativa s[ed] indirecte, p[ro]bante nimirum d[omi]no fundi se penaum locasse & dicentibus testibus se audivisse d[omi]nus de alio fundo mentione in contractu fecisse, tunc n[on] indirecte intelligit n[on] fuisse donatus fundus Et ut illius donatarius a d[omi]no petat et d[omi]nus [illegible]

adhuc tn dnj probare tenet seu n denare, pp promissio stat pp instrumento excepit de fals instrumentum. [illegible]

[illegible]

n 41.

Nec denique obstat [illegible] instrumenta [illegible] negatio [illegible] fratres illos [illegible] affirmabat [illegible] in testamento [illegible] Ka. Maij anno domini 1653.

Ad Tx InCp 2° hoc Tt De Probationibus Comentarij

n° 1. [illegible]

et ille qui plene fundaverat suam intentionem spectiaret probare verum esse id quod asseverat quod si Juramentum subire recusaret sive factum probari non adhiberet quam invitudinem et inde strabam Et in quam detestanda Alexandri 3. attestat hanc exp̄ plant decimi ne Ghascarly de probatio t. tomo q 9 nº 22 Tirachelo de retractu tomo 8 gta 2 nº 1 Marzo in tg admonendi 31 ant nº ... de jure jurando ubi est ibid art 6). Cuius decisio nis Ratio ab eodem Alexandro 3 assignat in ver. non vitiatur ait hanc consuetudinem ex eo minime esse quod Juramentum non est deferendum nisi in defectu aliarum probarum ... colligitur ex cap. ex in Sinuade 3 de probationibus Castro ... de jure jurando tg admonendi 31 vers. solent nam ff de jure jurando tg tutor 35 ff eo de tg fin et fin. autem Co de fide instrumentorum tg fin et licentia Co de jure deliberandi tg in bono fidei 3 Co de rebus creditis

172

littera tamen Explicata sequenti ex ea pariter deducitur non plene probare non debet spectiret et ex cuiuslibet invitudinem Jurare verum esse id quod probavit, hanc enim adstruunt et defendunt omnes scribentes tractantes in tg in contractibus et illud Cod. de non numerata pecunia et relati a Rexoto decis. 99. Cum ... in quo sup. ... esse fundatur ex eo quod ... quod nemo per obligari ... plenam probationem faciendam in eadem causa et sup eadem articulo in quo plenam ... probavit ... colligitur ex cap. ... in tg ubi numerum ff ... de testibus ubi Ulpianus docet duos testes sufficere ad plenam probationem in casibus in quibus aliquis testium numerus determinatus non requiritur, ... ille qui duos testes produxit ubi aliquis numerus testium

n requirebat obtentu sententiæ quin illi sit opus alia probatione quia plene probavit. Sed hu iurandy è species probationis plene ut latè in aut. n° 20 probavi, ergo iuramentum n debet peti ab eo qui plene probavit, ut docet latius apud Arachely de extractu 1. tomo 82 q.ta 2 n° 4

113= Nec in contrarium est decidenti tex in nostro textu ab Alexandro 3 assignatus in primis adversus textus, in co de abolitione 3 de hereticis, ubi ille qui mittit se haereticum subsistit et abjurare; ubi qui mittit dicit plene se esse probatum, e ex co nec tex in quod om. 2° § 1° ibi dat R. clerici 1 vero de iudiciis cum Iudicantes 3 o c fin. § 5°. q etiam ubi plena probatio facta et iuramentum defferat et frequenter n in deffectu aliarum probationum; nec difficultatem dissolvit Sedicas illud iuramentum esse sua punitione et Iusticiam delicti omnia, q tex illa pote puniat quin nimo affirmat n ee puniendum delinquentem in iuramento detestando criminis tantum, cum Siccam, 1. detestando punitio n sit sufficiens exoq. clerico 3 de cohabitatione clericorum cum mulieribus, ubi clericos concubinas publice habentes n cogentes ad eas abjurandas averit idem Alexander 3 J. sub suspensionis 1 excommunicationis sententia eas dimittere expellendas esse.

114= Obstat 2° fortius decidendi textus in Cap. Ven pro Cap. 2 S in fine, de Iuram. calumniæ in 6. q 23 tit. 11 part. 3, in quo iuramentum calumniæ præstare tenet etiam ille qui plene probavit, auget difficultas ex textu in L manifeste 38 § de usuæ jurando Cap. 2 de offeris in 6. Clement. 2 § Verum de verb. sig. lg. 4 & 2 tit. 3 lib. 4 recopilatione, in quo Cogit adversarium etiam si plene probaverit, Vitorias

parti positionibus respondere cum Iure Iurando, et etiam non deficientibus alijs probationibus ad Ius Iurandum est recurri, et sequentur ratio ab Alexandro 3° assignata nullius momenti.

N5 = 3° turbat nostra sententia sequenti discursu: facilius admittit in Iure augmentum probationis quam diminutio cap. licet 23 cap. significaverunt 26 de testibus, quorum maxime colligit ex cap. cum causam 3) eodem tit. de testibus ubi redit usque ad 40. testes producere, et in jure non minus quam duo testes ad plenam probationem requiruntur, lex ubi numerus 12 de testibus. et tamen non numquam reperitur ut quod unico teste fidei adhibeat cap. ex 36 § testimonium 11 q. 1. cap. cum parti 17 de appellationibus, lex magis puto § verum ne tamen ff de rebus eorum lex Theopompus 45 ff de dote prelegata, et non est contra Iuris regula, quod petat Iuramentum ab eo, qui plene probavit, praesertim quod consuetudine ita introductum invenit, quod vim legis obtinet, § sine scripto Instit. de Iure naturali, lex de quibus 32 ff de legibus.

N6 = oppugnat sententia nostra sequenti argumento. consuetudo recepta legi potest humanam derogare, et non naturalia Instit. de Iure naturali et lex de quibus 32 ff de legibus, cap. fin. de consuetudine, et potest introduci consuetudo qua spectat ille, qui plene probavit, ad Iurandum verum esse id quod probavit licet contrarium positiva lex stabiliat.

5° et ult. sic oppugnat nostra sententia: quod potest disponi lex positiva potest introduci consuetudine et lex de quibus ff de legibus, et cap. fin. de consuetudine; et lex potest disponi in maiori numero testium requirat veluti in testamentis in quibus septem desiderantur testes. lex hac consultissima C. de testamentis; in codicillis quinque § fin. Instit. de fideicommissarijs hereditatibus lex fin. in fi. C. de codicillis. lex quidem 32 C. de fideicommissis

quod etiam in multis aliis casibus accidit veluti in suo casu primo. Quando autem in 2a. q. q. similiter mentione fieri potest, ubi, qui plene probavit, de maiore abundantia iuramentum debeat, et quod eo affirmet verum esse id quod probavit.

117 = His tamen argumentis non obstantibus contraria sententia defendenda est, quam deffendunt Bengius hic et Ferrettus post Virachetum ubi etiam Cornalio, in pedemontanis decisione 10 numero 7 Verzius decisione 25. huius autem principalis ratio preter duas assignatas est quod iuramentum non est interponendum absque necessitate ut in 2o decalogi precepto habetur et advertit Silvester in Suma verbo Iuramentum et 1o numero 3 ex D. Tho. 2. 2ae q. 89 art. 3 ubi ex Hieronimo asserit sui iurandum tres debere comites habere (quorum alius latius numero 24 probavit) Iudicium scilicet, veritatem, et Iustitiam, iudicium namque precedere debet ante iuramentum scilicet quod prudentia fiat et non absque necessitate, veritas vero ut falsitate careat id quod iuramento firmat, Iustitia vero quod de iusta fiat iuramentum: ita Navarrus in manuali cap. 12 numero 3 Abbas in cap. sin. de iurefatur. 1a. parte 36 numero 4. Lessius de Iust. et Iur. lib. 2 cap. 42 dubitatione 3 Suarez de Religione tomo 2 lib. 4 de Iuramento cap. 3.

118 = Unde quod iurare nihil aliud sit quam Deum testem afferre aliquid affirmando vel negando, nam est verum quod affirmat habeat veritatem, etiam non vero affirmandum ut advertunt etiam Theologi in D. Tho. 2a 2ae q. 89 art. 2 Soto de Iust. et Iur. lib. 6 q. art. 3. quare in nostro casu ideo iniqua ab Alexandro 3o reputata merito, quod iuramentum exigit ab illo qui plene probavit quia absque necessitate iurat, quod sufficiat plena probatio ad sententiam obtinendam ut colligit ex glo. illa

illicita est veritas ff. de officio proconsulis; et licet quod ex plena probatione
sufficiunt duo testes ubi alius numerus testium a lege non est definitus, alias
ubi numerus l. 12 ff. de testibus, cap. licet 23 eodem tit., l. instrumentum publicum l. 2
de fide instrumentorum, l. in exercendis 15 Cod. eodem tit. confessio partis
in cap. 2 de confessis in 6, l. 1 ff. eodem, l. facti evidentia, et in cap. quod Lotarius
2, q. 1, l. denique, praesumptio aut praesumptio iuris l. si vicinis C.
de nuptiis, l. filium 6 ff. de his qui sui, quod quacumque harum probationum
interveniente superfluum erat iuramentum et consequenter iniqua videtur
tradi quod praeter plenam probationem iuramentum exigitur.

N. 9 = quod quidem supra
posita non obstant argumentum in contrarium adducta, non exemplum cap. ad abo-
lendam de haereticis, ubi quis postquam plene probatum est crimen co-
git abiurare illud, quod ibi Lucius 3 non loquitur de abiuratione ad cogno-
scendum et probandum crimen adhibenda, sed de abiuratione et detesta-
tione erroris contra fidem, ita Simancas de catholicis institutionibus, tit. 1
n. 9, ubi noster loquitur de iuramento quod a iudice parti defertur in de-
fectu aliarum probationum, et in cap. fin. de iure iurando, d. l. 3 C. de rebus
creditis, d. l. admonendi 31 vers. solent enim ff. de iure iurando,
quod iuramentum superfluum est, quoties plene probavit actor, siquidem hoc
non potest dici quod in defectu probationum interponatur.

N. 10 = nec magis
obstat 3 argumentum ex d. cap. 1 et ex cap. 2 [illegible] de iuramento calum-
niae in 6: ea enim iura loquuntur de iuramento calumniae vel malitiae
quod necessario exigitur in auth. principales § [illegible] C. de iure iurando
propter calumniam dando, ita quod si in principio litis omittitur, poterit in
quacumque litis parte deferri et postquam plene probatum sit ex d. cap.

cap. 1 de iuram. calumniæ in 6°, quod adeo verum est, ut non nulli dicant hoc iuramentum non posse remitti a partibus, quia si remittat nullus est processus ex d. auth. principales. § quod quamvis hanc opinionem sequutus fuit Bal. in d. cap. 2, verum est quod si remittat expresse nullus non est processus ex d. § quod si vero tacite remittat id est a parte non petat. Abs. cendum est validum esse processum ex d. cap. 1 § 1 de iuram. calumniæ in 6. ita glo. in d. § quod non remitti.

n. 11= Nec hunc processum obstat d. lex manifeste ff. de iure iurando, loquitur enim de iuram. quod ad decidendam litem a parte parti defertur, quod nec subire, nec referre est maximæ turpitudinis, qui enim deferente adversario non vult iurare, aut referre iuramentum, indicat se habet verequetet falsum quod defendit ex d. cap. 2 de testib. in 6°. quod enim pars defert iuramentum parti contrarie illud iuramentum dicitur litis decisorium et lis sine illud debet terminari et a sententia pro illo lata non recedendum, ex d. l. admonendi 31 in fi. ff. de iure iur.; at d. iuram. loquitur de iuram. a iudice parti delato, quod in supplementum probationis defertur, ex d. l. 36 de reb. creditis, quod licet habeat decisionem ut est, et pro illo qui iuravit sententia feratur, si tamen altera pars faceat de post iuramentum delatum nova invenire instrumenta contra intentionem eius probare potest, sententia retractatur ex d. l. admonendi 31 in prin.

n. 12= Nec obstat dicto processum facit quod in d. cap. de testimoniis, ubi quod ibi tractatur de quodam privilegio, quod Iustiniani legislator imperator Theodosius episcopis dicit, et postea ab imperatore Carolo firmatum fuit, ut ita dicti episcopi testi

Festimo cāa tranet, q hodie qn vsu derogatȝ e, et contraria cōsuetudine antiquatȝ, valeat Felinus in cp. Cȝ anobis de testibȝ cū traditis ab Antonio Scapa Vyuar n scripto lib. 3 cp. 63, neq. etȝ tex. in lȝ osy 12 C. de testamentis, ubi testamentū cui solius Imperatoris authoritas adhibita fuit, ē nullȝ aliȝ testes habeat, valida e, de quo late Cobara. in rub. de testamentis 2. p. an. 2 et relati ab Alfano Collectaneo 1826. atqȝ neq. resolutionibȝ omnium resp. exco valere testamentū coram solo Principe factȝ qȝ cȝ antiquity fierent testam. calatis comitiis, hoc e, coram Populo ad hoc vocato, colligit ex Iustiniano in pa. de testam., et populȝ in Principe, oē transtulerit potestate ex lȝ I ff. de constitutionibus Principū § 3 et q. Principi d de iure naturali, unde e q. valeat testamentū soli Principi oblatū

n. 13= q obstat adhuc tex. in d. lȝ Theopompus 45 ff. de dote prelegata cp. cȝ parati 19 de appellationibȝ lȝ magis puto § 51 ven. ne ten ff. de reb. eorum, in qq. cernitur privilegio ob fides unico tn testi adhibet, quorū iuriȝ authorite aliqui ii ducti affirmarunt posse introduci lȝ aut cōsuetudine ut unico tantū testi fides adhibeat. q videre e apud Abbate in h. cp. 2, Decium hic n. 42 Vezoiȝ n. 46. q sententia probari videt ex tx in cp. Cȝ dilecti 9 Ven. sup. de fide instrumentorū, cp. Cȝ anobis 28 inf. de testibȝ cp. fi. 6 de crimonia, qq n obstantibȝ contraria sententia verior e, q illa n posse introduci ut unico tantū testi fides adhibeat, ex traditis ab Antonio Gabrieli lo. de testibȝ cō. 6 Cobara in practicis q. 33 n. 3 Duenas in reg. 84 Menochiȝ de arbitrariis lib. 2 cas. su 99 n. 19, ita docent relati a Farinacio tomo 2 criminaliȝ

De testibus § 63. hoc doctrinam manifeste [illegible] ex [illegible] admonendo 33 q. 2 cap. indicas 3 q. 9 cap. venientem lo cap. le 23 cap. le 4) De testibus cap. [illegible] decernandi & de testibus q. sententiam [illegible] juxta [illegible] et canonico [illegible] cap. divino fundat, vi[illegible] in Deuteronomii cap. 17 [illegible] cap. 18 ubi Dicit in ore duorum l trium stat omne verbum et referet in cap. ab illo el segundo 35 q. 6 et 1 ad Corinthios cap. 13, plura[illegible] Tiraquel in tractatu de lege [illegible] exiguis in p[illegible] Ven. 2. [illegible] Romanus singularis 361.

N 14.= quod opinione facile [illegible] si advertas [illegible] quod [illegible] officij publici, ad [illegible] admittuntur, [illegible] fidelitatis Juramentum tunc creditur et si deponit [illegible] ad [illegible] officij pertinent, [illegible] notario et Tabellioni [illegible] si quis [illegible] U [illegible] [illegible] Comunis de fallit [illegible] ad audientiam 13 de praescriptionibus [illegible] Credit Episcopo in [illegible] officij fuit cap. post cessionem, 2 [illegible] Sic Creditur instrumento Principis [illegible] in d. cap. cum dilectus 9 de fide instrum. Sic etiam Romani Pontificis litteris fidem adhibet in [illegible] de [illegible] sic etiam Nuntio asserenti se aliquem citasse cap. [illegible] parati 19 de appellationibus [illegible] 15. [illegible] 8 part. 3 [illegible] 11 [illegible] [illegible] sua Avendano de exequendis mandatis [illegible] 15 cap. 1. remanet adhuc difficultas orta ex [illegible] Theopompus 15 ff. de dote p[illegible] ubi Credit dicto Pollioni tamquam [illegible] nec privilegiatus erat nec publicus exercens officium [illegible] credi deberet; huic difficultati [illegible] ratione [illegible] officij publici [illegible] privati exponendi facultate [illegible] mandatarij dicto credit [illegible] in d. [illegible] Theopompus ubi Pollioni credit, qui ex mandato Theopompi [illegible] quantitatem [illegible] Theopompus alteri filie in dotem dederat [illegible]

q. Theopomp. pavet disponere in dote filie assignanda (q. Parentis officium e lg. fin Co de dotis promissione) inde e q. Pollioni Credat ex mandato. Theopompi huiusm., ita Cobarr. lib. 2 variarum Cp 13. Gutierrez in lg nemo pot. ant. 118 ff de legib. 1.

N 15= Neq tum obstat tx. in d. cp. (cy cap. 37) de testib., ubi usq ad 40 testes pmittit pduci cy ad plenq pbacq duo sufficiant. resp. nam q in illo tx n fuisse facta duplex pbacq s una tantu ex 40 testib., stante nec fuisse granatas partes ad testiu pductione, quin potius Co aritas fuit numerus testiu usq ad 40, q et declaratu fuit in cp. significauerunt 36 eodg tit. de testib., idq statuit Imperator Arcadius in lg 18 quoqm in fine ff de testib., ne hoes vexarent et multoties ad Iudicia traherent ad testimoniu dicendu et a suis negotijs in uiti avocarent. 2° tx. in lg si quis 7 quq admodu testamenta apperiant quare Cq pmetudine (de qua in nro tx) 2° pbao requireret, inde e q. Alexander 3. assonat quam juris regulis contraria absoluendq.

N 16= Nec item obstat 4 argu ex d. lg de qq 32 ff de legib., ad cuius enodacq supponendu e metudine posse legi scripta derogare ex tx in § Sinautem t de jure naalis ita docet Mathaeus de via, et noe juan lib. 1 Cp. 33 Salas de legib. disput. 19 sect. 3, et rellati a Suarez lib. 7 de legib. Cp 18 et mani feste (obstat) statuit in d. lg de qq 32 lg diuturna 33 ff de legib. Cp. fin de metudine lg 3 et 5 tit. 2 part. 1. ? had tn ut metudo scripte legi derogat necessariu e q sit rationabilis et legitime prescripta ut cauet expsse in dcp. fin in fin de metudine, rationabilis autem

Aut cum consuetudo dicta quae non repugnat vim sive cum venis: sunt 3 de eo qui mittit in possessione cum frustra in § 8 dict. tum non repugnet non potest legi derogare vim cum ex cau. 8 Sum aut de sententia et re judicata: legitime praescripta dicit consuetudo quae 40 annorum spatio obtinuit vim ipsam cum auditis 15 de praescriptionibus cunctis cum 1 et 14 eodem.

N°17= Multis opera cum non potest consuetudo solvi legem Vincere quod videat et in Ecclesiastico in maius, quae quo ad frugum et eius suae peritiam introducte fuerunt cum sacro 48 de sententia excommunicationis cap. fin eodem n.° in 6. Et tamen non possunt consuetudine tolli nec potest fieri et non ligent. Hae doctrina probat in cap. unici de clericis specie, ubi audit Pontifex nulla posse introduci consuetudine et distributiones cotidianas ecclesiarum, quae residentiam postulant non residentibus etiam distribuant. Lex denique positiva quae perpetua ratione fundat nulla potest consuetudine tolli ita quae lex quae vetat iuramentum ab actore pollicitum plane in probavit exigat, perpetua ratione fundet, numquam esse absque necessitate iurandum inde et quae contraria non posset tolli consuetudine

N°18=

Videamus nunc lex poenalis quae ipso facto poena imponit possit contraria consuetudine vinci. Et videat non posse quae transgressori statim poena incurrit, verum tamen et legibus poenalibus posse contraria consuetudine derogari, ita sentit Panormitanus in cap. 1 de treugua et pace, quae talis consuetudo potest esse rationabilis, et legitime praescripta, quae illa potest indicari voluntas legislatoris talem legem abrogandi et talis lex transgressori poena ipso facto imponat, si inseul

intelligendy è manente ipsis legis statute, ò contraria cõnsuetudine ... Virtu legis penalis contraria cõnsuetudine legitime prescripta abrogetur, legis latoris voluntate cognita, qd leges pæna ipso facto transgressoribus imponentes possint contraria cõnsuetudine tolli, q videtur patet in extravag 1ª inter comunes de Simonia, ibi Urbanus 5 sub excomunicatione ipso facto incurrenda prohibet ne alibi accipiant monasteria, sive pro singulis particulares pingrame bellis ... qui cõstrario cõnsuetudine abrogatus docet Navarra cp 23 n 106.

N 19 = Huic obstant que ait D. Thom 1. 2. q 95 art 2. q omnis lex positiva a lege naturali derivatur, q cum lex omnis sit tradita sub ratione rationis inde e q omnis lex positiva a lege naturali originem habeat, q etiam docet D. Augustinus lib 1 de libero arbitrio his verbis: in quantum habet de justitia, in tantum habet de virtute legis, ò lex naturalis nulla cõnsuetudine l. lege potest derogari. S. ò naturalia de jure naturali cp 13 natale jus e cuilibet cp sicut quidam U. 9 4 cp fin de cõnsuetudine qd lex positiva ne potest cõnsuetudine abrogari nec contraria lege positiva tolli. Ad huius dubij solutionem supponendum e q lege a voluntate et ratione legislatoris oriuntur, lex naturalis divina a laudabili Dei voluntate procedunt, humanæ a voluntate hominis cum recta ratione regulata, si cum lex divina et naturalis a divina procedant voluntate, inde e q alia lege l cõnsuetudine humana a voluntate hominis procedente mutari ne possunt

N 20.

Hoc supposito sup dicta difficultati resp cum D. Thom sup. lex positiva sufficienter a lege naturali posse derivari, ò primo quidem, ut D. Thom in fine ... tū derivatur a lege naturali ò legitimus syllogismus deducitur in se occidendus q.

q ex illo ocio decenit actione ex faciendo ex malo: 2º [illegible] lex annali declinanda per eo modo determinandu [illegible] nec non imperat delinquentes puniendos esse, et q talis t. tali pena puniat deterrmi naty e alq positiva: cum dist. primª dicendo e illud q lex na de alq nec decernat toto virtute debita accipere, ideo q immutabile est et nec in predená adducta, q v 2º modo annali lex declinas priatr alq positiva deponet, ideo q muntuvne t. alia lex strana positiva Mutaal a pet ex tex in d S. 3º naalia s. depurenaall ol. legg 3c ff de legib, q delle explat Gabriel Vazquez t. 2º q 95 ant. 2 disputat 154 Cp 3º

N 21 = Si videamus modo an lex civilis strana consuetudinem et illa abrogari, et [illegible] possit strania me tudine tolli? de his q explicare advertendum tamquam pone q si consuetudo strania consuetudini derogari, 2º q illa [illegible] q de mig q illa neglat, in t causu videlt. q lex nec est strania con tuetudine, n e dubiu, q strania consuetudine subsequenti possit abroga ri, Cum non e q lex illam prohibet consuetudinem postea superveniente, q ig introducta q strania consuetudine rationabili superveniente poterit abrogari ex tex ind. fin de consuetudine, ita docet Cobarr. 3 Vazquez Cp 13 n 4 Borgos de paz in sul tacuan n 464 e 433.

N 22

Vt de casu q lex prohibet quacumq strania consuetudine in intro ducta, et introducenda affirmant [illegible] nulla tale lex strania ng posse tolli consuetudine. ita docet glo in ca. f de statuis, 2º in 6. et omnes trave q Joannis 22 verbo t. proms de effecti. hanc oppinione se quitur Borgos in ca fin de consuetudine sots lib 1 de iust. et iure

q̃ad num. 2 Cobarr. ubi sup. hęc doctrina sequentibus nititur funda-
mentis; 1º quia lex contraria derogans consuetudini, et ab illa consuetu-
dine posset vinci, nullius esset momenti, nullumque sortiret effectum, cum
per illius clausulas irritantis consuetudinem; quod ab illa consuetudine non pot-
est abrogari; 2º quia lex quę impedit prescriptionem et longo tempore
rei possideat semper habet vz impeditivum usucapioni, l. ubi ff. et
ff. de usucapionibus quod similiter eo ipso quod lex prohibeat consuetudinem con-
trariam, dicendum est nulla posse consuetudine abrogari

N.º 23

Sed his tamen fundamentis non obstantibus, dicendum est talem legem prohibentem con-
trariam consuetudinem posse ipsa consuetudine vinci, ut docet Navarrus in
tract. de spoliis clericorum § 14 nº 8 Gabriel Vasquez d. 2. disp. 110.
cap. fin. Joannes Gutierrez in practicis lib. 3 q. 31 nº 12 cuius ratio est
quia et lex contraria prohibeat consuetudinem, potest talis consuetudo contraria
esse rationabilis, et iusta temporis decursu et vicissitudine, quę potest
tenere talem legem vincere ex d. cap. fin. de consuetudine. nec quicquam faci-
unt contrarię sententię fundamenta: non enim quia verba legis contrariam
consuetudinem introduci prohibentis illius non sunt effectum, ut plerumque contraria
consuetudo irrationabilis et iniusta praesumitur, quę deficiente ratione et ęquitate
non subsistit, quia credit legislator illam tanquam irrationabilem prohibuisse,
ita docet Roch. de curte de consuetudine cap. fin. sect. 4 et alii, et
effectus prohibitio sortit, ut gubernatores, et ceteri quibus incumbit
legum observatio attenti, et diligentius curent, ne talis consuetudo con-
traria introducatur, faciant quae ut tales leges contrariam consuetudinem
introduci prohibentes maiori cura custodiant.

N.º 24 Nec

tollat, q̄ fundamentu assumptu a varietate Invocationis, q̄ si alq̄ obtineat, n̄ pōt quacumq̄ temporis possessione introduci. resp. n̄a 3, q̄ invocatio alq̄ obtinet semp manet eadē voluntas legis latoris, q̄ pmanet etiā eadē obstitutiva, ac si ēe furtiva, q̄ etia si longo tempore possideat bona fide n̄ pōt vocari s. furtiva, l. de Invocationib. aut si sit publicē l. 2 l. 3 regrescendam donata l. bone fidei 48 Verum ne interest ff. de acquirendo rerum dominio sin tollat impedimentu potuit donatio procedere s. aliq. l. de v. invocationibz lq. sequit. lē s. tunc in potestate q̄ lq. nōi lex. v. e. s. interdicti ff. de Invocationibz, q̄ iās obtemat illas scriptas, donaagnitae consuetudine, q̄ debet ēe rationabilis, et legitime prescripta l. ex q. c. fin. de consuetudine, q̄ si rac in qua talis lex fundat, provenire nunqm̄ potuit de consuetudo rababili.

N.º 25. = 3.º denique

ɜ̄ barr. de lex respat quacumq̄ stranias consuetudines de ſiae doctores affirmante n̄ posse consuetudine tali legi derogare, video pēr ap. de Panormitanu in nāe c. 2 n.º 5 et 8 ad q̄ in c. inito de clericis n̄ resid. et tib. c. n.º 5. 6 comprobantes Navarra et Covarr. vbi sup. Simanq. de retractu in glose n.º 18 et 19 cum reo e q̄ talis consuetudo irrationabilis semp presumit, et ita v. lgz n̄ pōt praescribi, l. ex cai. q̄ Panormitani doctrina in c. ceterum de juramento Calumniae n.º 3 et in rac c. 2 n.º 8 et in rac c. fin. de consuetudine n.º 12 stranias colligit. avisat nnm et q̄ lex respat quamcumq̄ stranias consuetudines, sive strania consuetudine talli si talis sit rerum mutio et visitiendo et strania consuetudo sit rationabilis et defendit Palacios Rubios in rubrica de donationib. inter notabilia 3 in princ. et n.º 2 et 3 vbi.

Ex in q. 2

Joannes Gutierrez ubi sup. Ceballos in practicis q. 30 an. 6 lib. 3 ... tradidit a Suarez lib. 7 de legib. c. 19 n. 22 quam aucuit ... semp. ... reputari ... ex eo q. sit interna mala, ... periculum q. tunc expedire reipublicae sentiat, ... ita pot. ... ea q. inrationabiliu videbat, varietate, ... temporum ... rationabiliu appareat.

n. 26 = Nec denique obstat q. ... arg. ... in opposit. in quo ... induci ... ne augeat testium numerum, et consequenter q. ad augmentum probationis ... exigit Juramentum ab eo qui ... plene probavit: ... posse disponi, ut maior testium numerus ad probationem aliq. requirat q. tunc si fuerunt duo plene probantes, ... probationem facienda, ... ad vnum tantum maiore testium numero ... te, ut sup. n. 15 aduerti, at si lex posset disponi ut Juramentum Judex exigeret ab illo, qui ... plene probavit, sequeretur q. quis ad duplicem plenam ... in eadem mat. causa gravaret ... post factam plenam probationem Juramentum ... (q. plena probatio est ... late sup. in sub. n. 20 probavi) praeterea q. ... maximum inconveniens sequeretur, q. sit posset quis compelli ad Juramentum interponendum absq. necessitate q. quod detestandum est, et quod legi divinae contrarium probavimus sup. in ... n. 7 et 8.

n. 27 = Hoc idem docet D. Paulus ad Romanos c. 7 ubi itaq. lex quidem Sancta et mandatum Sanctum, et Justum, et bonum. ... intelligit D. Thom. 1a 2ae q. 99 art. 4 ... respondeo dicendum ... fine ex

ex his tn praeceptorū generib. iudicialia et ceremonialia ex
sē morte dilleta fuere, & notant oēs scti. ex Epist. Pauli ad Ga
latas cp 3 ibi: itaq lex pedagogus nr̄ fuit in xpo, vt ex fide
justificemur, at ubi venit fides iā nō sum9 sub pedagogo. totaq
pcepta legis moralia legis scripta in lg gra observant, & pote
ex pura lg naturali dependunt, vt advertit Castro de legib
[illegible] ex Soto de just. et jure lib. 2 q 5 art. 4 vers. 2 & dq Thas
1a 2ae q 100 art. 3 ubi in vers. 3 advertit oīa legis scripta pcepta
moralia ad decē decalogi reduci

1128 qq supponitis sup. dicta
resultat leg. pceptorū illius legis antiquae, in ore duorū l. triū tes
tium stet omne verbum & pote ad pcepta Judicialia ptinens, lg alijs Judicialib, leg
antiquae pcepti fuisse abrogatu, ex quo nm evangelica lex
fuit pmulgata, antiqua quo ad ceremonias cessavit, et ad judicia
& advertit in cp translato 3 de pstitutiōib. et in cp. mīco de quaesti
tione post partus ita dq Thas 1a 2ae q 104 art. 3 Castro lib. 1 Va
rianz cp 1 Doltura Azor lib. 6 moralių cp 3 Molina de just. et
jure tract. 5 disputatione 50 Vasquez 1a 2ae disputatione 183 et sequen
ti. hic tn contrarie videt, q in evangelio Matthaei inveniatur con
firmatum, hoc legis antiquae pceptū, ac proinde ad lg gra translatu. S
rnd. lg d. Thas 1a 2ae q 108 art. 4 vers. respondeo dicendū pcepta
dni in Evangelio, qd lg pcepta moralia statuisse, et qd lg pso
lia dedisse, & inter pcepta et psilia ea inest differentia, q pcepta ea
important necessitatem & ad salutem debeant observari. psilia n̄ itē
q tanty ponunt in optione eorū qui dant, itaq lg hoc pceptum ad
moralia ad judicialia ptineant, inde d q n̄ importet necessitatem

illius observari, et arbitrio legislatoris relinquatur, et ita omnes l. 1.
suetudine derogari, potius quia advertite, toto de Iustitia quia
quod liberi a actu 2 vero emergitur dum neque naturali neque di
vino iure prohibetur, ut maior testium numerus requiratur quam
duorum vel trium, sed quod minori numero valeant ingnami et
causa terminari, quod nos supra numero 13 optime fine satis probavim
N29

Sed tamen graviter obstare videtur textus, in cap. cum esses 10 de testamentis, ubi
Alexander 3 censuit, leges humanas quae septem testes in testamen
tis requirunt, esse contra legem divinam, in qua duorum vel trium testimonio fides
adhibetur, huic tamen objectioni respondet Fortunius de ultimo fine n. 248 ubi
Alexandrum loqui, de lege divina. Erat hebraeorum, et Germanis cum ve
teri testamento, quae antiquo testamento Corporis Parrochio, et duabus vel tribus personis
factis validis est (vide etiam glossa ibidem verbo imponentes) statutum fuit a Pontifi
ce in terris sua ditioni subjectis quo ad temporalia, ut testamenta
in quo aliqua ad pias causas relinquuntur, quocumque modo facta essent
valida sint. Late respectat Tiraquelus in tract. de privilegiis piae causae
quantum et cap. cum esses in cap. relatum 11 de testamentis, nec quidem obstat nostri
bus decisionis (ut privata dixit) non posse contraria consuetudine, aut legibus
quam; hoc enim convenit ex eo quod numquam poterit esse rationabilis consuetudo,
qua introducitur ut iuramentum sine necessitate interponatur, ut reguli
me notavi.

N30 = Pro coronide tamen ad pleniorem nostri textus interpre
tationem, investigandum nobis est utrum is ille, qui probavit plene, non possit confir
mare verum esse id quod probavit, ita legem quae non illud probatum est, non possit, inno
centiam suam iuramento delato affirmare, contra in qua controversia Val

Baldus in l. 2 ff. de iureiurando Abbas hic n. 1 Franc. n. 6 Decius n. 11. Selua in tract. de iureiurando 3 p. q. 2 an. 6 et idem Balla. a Thenormio lib. 4 de disputationibus q. 81 docens reus qui negat nihil probavit, non posse consci iurare et licite posse excusari, quia iurans tunc teneretur quod manifeste deprehenditur videt ex praedictis, in consequentia d. q. 95 Socyn. Caccia... Surtana 3 p. consil. de causa possessionis et proprietatis q. fin. Sanc de iure iurando Cauncia Decii Cynum vecclesiastica beneficia l. excutat ff. de iure fisci l. uit. C. de rei vindicatione l. qui accusare 4 C. de edendo l. actor 23 C. ... l. 1 de alienatione iudicij mutandi causa facta, et retinendas de interdictis 1131

Contraria vero sententia defendit a Paulo et Hazone ind. l. manifeste ff. de iureiurando et a Cellatis p. Orasey in pedemontanis decisione 97 n. 10 asserentibus quod licet ille, qui plene probavit, non possit compelli iurare verum esse id quod probavit, reus tamen licet ey nihil probaverit compelli possit sua innocentia iuram... fundare, qui omnes fundant in d. l. manifeste ff. de iure iurando quia non recusatio iurare denotat (ut aiunt hi authores) de malitia declarandi esse, et ita ad iurandum debet compelli, dicta ratio in eo nititur, quod quando reus iurat, hoc iuramentum praestat ad maiorem causae claritatem, et ut iudex ad sententiam ferendam certiorem reddatur se in concludendo. Ideo quod secus est ille autem, qui plene probavit, ig satis reddidit iudicem de causa certiorem plene ex probando. Et ita non debet compelli ad iurandum quod tunc sine necessitate interponeret iuramentum quod aperte in decalogi praecepto repugnat. 1132

in hac opinionum varietate medium elligit Dig. Salicetus in l. qui

Ex.s in C.o 2. de probationib.s

Siquis 14 C. de Let.s Creditis ita distinguens l. actor a pro Juramen
ti reo detulit l. postquam in ge bade defecit. 1. casu procedit Sententia Pau
li et Hazonis affirmantis Sine manifesta turpitudine n. pos
se Juramentu recusari a reo. 2.o vero casu q. actor voluit intentio
ne fundare Ver. potuit Reus n. ee tunc spellendus Jurare ex praeda
n. 31 allatis, hec distinctio omnimiter in praxi servat. qm tradidit
Padilla in l. fin. n. 19 C. de fidei inmisis Corrati in l. admonendi
31 n. 30 ff. de jure jurando et argum. tex. in l. Marcellus 151 ff
de actione rerum amotarum ibi si velit magis juramentum defferre. l.
de leb. 14 ff eod. l. Si quis 14 C. de leb. Creditis, q. uno ex pluribus
remedijs electo alia cessant l. q. in herede 9 § elligere ff de tributa
ria actione C. l. quis duas 25 de electione in 6. in summa tn. ad
vertendus est cum Menochio de presumptionib. lib. 1 q. 81 n. 3 quotiescum
q. presumptio stet p. Reum, tunc posse p. petti sua innocentia Juramento
purgare ex tex. in d. l. fin. 81 de jure jurando ubi Abbas n. 8

quib.s Ad laude Dei & Matris Eius
MARIÆ Sine Peccati Origi
Nalis Labe conceptæ, Finitur
Nru Cpt 2 & qd qd. in C.
ius Expossitione Dixi ss.
Matris Ecclesiæ, Nec n.
Vræ Correptioni Sub
mitto n. ex malitia s.
ex ignorantia pecas
se profitendo
...ae Kalendas aprilis anno dni nri Jesu xpti 1653

INTERPRÆTATIO CAVSÆ 3ª IN DECRETO GRACIAN

qᵉ 1ª

N. 1 = in hac causa 3 q. 1 et in causa 2 q. 2 e apud de civilibus materia sive disputatio de restitutione expoliatorum id e de restitutione eorum qui spoliaverunt se dejectos a possessione fuisse quos antea civilia pura dejectos appellant canonica q. autem expoliatos et hec quidem materia cum amplissima sit neq. diu bis sedis angustie huius q. tam vasta sit. d. etiam in multis spaciis locis reperiat et etiam ex libris et nigro tt. de restitutione expoliatorum tam in antiquis Gregorii decretalibus qm in 6 atq. etiam in libro et nigro tt. ff. de vi et vi armata et co. unde vi; praeterea et ex aliis novioribus tam pon tificiis qm imperatoriis sive hoc editis statutibus de quibus opporte nos inferius in hoc loco disputandum erit.

N. 2 = his ita cognitis summa huius q. tri partita et trib. modis distincta erit ordenidum itaq. in primis quid sit restitutio 2º quinam expoliatorum appellatione veniant. 3º et ultimo agendum de variis recuperandae possessionis remediis quorum meiam dejecti a possessione t. expoliati restituunt et hec quidem tria si oportet ambiguficiant illud quod reliquet ut omnia q. ad summam huius q. pertineant plerique maneant explicata.

Capit. 1 quid sit restitutio?

Caput 13

18. 1 = Quamvis nter sit demo tantu mea de Restitut. restitutio appellate seu ipse nr tame de restitut. ... ea dicenda et in genere et methodicu ordine servantes ab his que magis generalia ... ad specialia descendam, et ipsius ipsam generis cognitio precedat, et aute omnium est decepta restitutionis definitio et ut repositio in pristinu statu colligit ex lg. q. si minor 25 que restitutio ff. de minoribus lg. ut part. 3 ff. q. met. causa lg. videam 36 § in famana ff. de servis lg. 1 § restituat ff. ne q. in loco publico ... gravis de restitutione expoliatori lg. 1 tit. 25 part. 3 lg. 1 tit. 19 part. 6 quam definitio amplectit Sphorcia in tract. de restitutione q. 1 art. 4 n. 3 Menochius de recuperandea in pluribus n. 5 Augustin Mol la cu multis ab eo relatis in emporio Iuris tit. 5 n. 3 quam definitio quoda argumentis labefactare conat Rebufus ad lt. galicas in tit. de restitutione in integrum in praefat. anz 4 et 5. restitutio ita definit nempe ut sit ab lege et sui pristinu reductio. alii definit Cujatius in paratitla ad tit. ff. de in integrum restitutione ut restitutio sit redintegrande rei aut causae actio. alii vias definite Antius Pichardi in § Haeredes 65 de haeredum qualitate n. 22 alii etc. Callaei Pereira in lg. si curatore verbo implorare n. 3 et 4. C. de in integrum restitutione denique Molina Theologus alia definitio tradit in tract. 2 de Iust. et Iure disput. 23 paulo post princ. Vere in multis definiendis definitionibus immoramur non est necesse cum facillimo negotio destruere possint, propria illa definitio est libenter amplector, reliquis praetermissis et restitutio si Donelo Credim in libro 21 commentariorum cap. 1 nihil est quam amissae causae redintegratio quam ipse Donel. confirmat ... lg. in lg. 2 c. fine illi ... impleta igitur pr... legitima non est in integrum restitutio ...

q. n. redintegratio hic dat amissum causae rem integra causa denuat et in qq. causis in integrum restitutio nascitur n. sit

N. 2. Ex his autem satis manifeste apparet, quod restitutio de qua agitur in his duabus partibus tamquam in causis summum retinent videlicet causae amissionem et amissionem causae redintegrationem in primis igitur rei amissio desiderat specialiter nam restitutio de causa l. de re damnosa et merito quoniam non est restitutio aliqua ubi rei causa amissa non sit argum. tex. in d. lg. 2 vero non est et in lg. 4 vero contra lg. si quidem 11 in ex. vero sicut vacuum est c. de praedijs minorum: veruntamen dicitur in definitione quod restitutio est redintegratio et recte quidem ita definitur quippe cum verbum hoc redintegrare proprie et in rigoroso significato idem est quod iterum l. denuo praestare integrum id quod desiderat esse integrum in hoc autem vim est omnis restitutio potestas posita hoc unum sibi restitutio proposito per amissa causa redintegret restituat quasi numquam desijsset esse integra l. quasi numquam amissa esset; atque hoc nimirum factum in restitutione veniat non solum res ipsa restituta sed et causa omnis et accessio sive aliud quodcumque emolumentum ex tex. in lg. restituere 75 lg. cum praetor 81 lg. fin. § fin. ff. de verborum significatione. lg. praeterea 20. ff. de rei vindicatione lg. 1 et lg. ult. § fin. C. de sententia passis et restitutis, hinc etiam illud fit ut quae in restitutione sit omnium in exhibitione resultans rationem in lg. 22 ff. de verborum sig. postremo cum restituendi verbum in aliqua lg. inveniatur et nihil specialiter de fructibus dictum sit tamen etiam fructus restituendi ex lg. videamus 38 § in fauiane ff. de usuris ex lege ex diverso 25 § ubi autem ff. de rei vindicatione lg. in condemnatione 17 § cum verbum ff. de regulis iuris cum alijs

N.º 3= sunt autem duo restitutionum genera: unum justitiæ, al-
terum gratiæ. Et quidem justitiæ restitutio quæ nimirum dependet ex le-
gibus, constitutionibus aut edictis prætorum. Hæc enim restitutio ætate mino-
ribus datur, hoc est viginti quinque annis minoribus, et in lg. 1 et toto tit. ff.
de minoribus, et Cod. de in integrum restitutione. interdum etiam ætate minori-
bus concedi solet, utputa si dolo, metu, vi, vel circumscripti esse appareant,
vacat ex lg. 1 ff. de dolo et ex integro tit. ff. quod metus causa et deceptis
ultra dimidium justi pretii restituuntur ex lg. 2 et lg. si voluntate 8 Cod. de res-
cindenda venditione. Item quod expoliati, dejecti de quibus in præsenti
agimus, diximus et ex aliis multis causarum figuris ut in lg. 1 ff. de
alienatione judicii mutandæ causa facti et si quæ alia exempla reperi-
antur similia. Gratiæ autem restitutio illa dicitur quæ ex sola princi-
pis clementia et liberalitate conceditur, et huic illi tantum conceditur
qui relegatus, bannitus, damnatus est ex lg. 13 Cod. de sententiam
passis et restitutis, et quæ filiis notis vel expuriis concedi solet interdum,
quæ vulgariter et usitato nomine legitimatio appellatur, lg. 1 et toto tit. de
natalibus restituendis, authentica præterea authentica si quis
Cod. de naturalibus liberis et in novella 72 cap. 2 aliisque authenti-
cis quæ modum naturales efficiunt, sunt lg. 4 tit. 15 part. 4 lg. 12 tau-
ri, Molina de primogenitis lib. 2 cap. 11 n.º 18, Don Joannes del
Castillo tomo 4 controversiarum cap. 22 a n.º 48 ad 40 cum aliis ab eo
relatis. interest tamen inter utrumque restitutionis genus, quoniam in il-
la, quæ ex justitia fit restitutione, omnis affectio, fructus et emolumentum
veniunt, lg. in condemnatione 173 § 1 lg. restituere et lg. cum præter ff. de
verborum significatione lg. videamus 38 § in faviana 4 ff. de usuris,
celebri text. in cap. gravis 11 de restitutione expoliatorum, Cobarrubi-
as.

Lib. 1 Variarum Cap. 3 Covarr. in lg. gallus § et qd si tantum 2 p. nu. 21

Sec. autem accidit in restitutione q. stringit tantum Capo gra sive Exclementia Principis argum. tex. in authentica de S. de reqsiti cu hui Ibis p altera Loc. Studium et docent Doctores in d. § et qd si tantum Cobarrubias d. 1 nu. 15 Antoniu Gomes in 3 tomo Variarum Cap. 13 nu. 18 Garcia de nobilitate glosa 6 § 4 nu. 45 Peregrinus de Iure fisci lib. 5 tit. 2 n. 61 Fachineus lib. 1 controversiarum Cap. 28 Farinaceus in praxi criminali tomo 1 de inquisitione q. 6. n. 44

N. 4 = 3 effecto salua tantorum patrum pace admitti n pot Cum nam restitutio gratia ex Sup. dicta defiōe redintegratio sit amisse cap. seu utique exit ut in restitutione gratia fructus etiam veniant et in ceteris restitutionibus argum. tex. in d. lg. q. si minor 25 § fin. lg. ait praetor lo. 1 § hanc 19 cum duobus sequentibus ff. q. in fraudem creditorum lg. 1. § n solum ff. de vi et vi armata lg. cum autem 23 § fin. lg. facta 6 ff. de edilitio edicto et in restitutione gratia id ipsum satis probat ex lg. fin. § fin. C. de sententia passis et restitutis. t.

Et autem scias qd e restitutione in integrum honoribus et ordini tuo et ceteris te restituo. concludendum e igit q utrumque restitutionis genus eiusdem naturae et conditionis e et nimirum facta restitutione fructus etiam restituendi sint dum tn interim meminerimus q si ex benignitate l. clementia Principis restitutio fiat vel in restitutione gratia evenit vbo rescripti considerando sit aut nim generaliter et indefinite rapiuntur hoc modo restituo te in integrum. Et tunc patria potestas, ordo, dignitas, cetera q omnia in integrum restituuntur ex lg. et finalis C. de sententia passis lg. 2 tit. 32 part. 7. aut specialis

tanti et finita est restitutio ita ut princeps pene dictus taxat gratiam faciat praeterea autem nihil indulgeat in hoc casu quod dictione plena rei restitutio quam neque fructuum computatio in hac re locum habet et etiam in auth. idem est Cod. de haereticis iuncto tex. in lege 2 vers. poena tantum modo Cod. tribus legibus sequentibus Cod. de sententiis pas sis et notat Cujacius in notis ad tex. quemadmodum ius patriae potestatis solvit. Accursius in § cum autem l. vers. statim in eodem praeterea notandum est quod si Princeps restituat aliquem adhibita causae cognitione atque inculpabilem esse declaret restitutio ista semper debet fieri cum fructibus et non iustitiae restitutio ut advertit Richardus in § Manens 6. T. de heredum qualitate n. 48 qui solvit difficultatem capitis ad nostra 11 de rebus Ecclesiae alienandis l. n. Covarruvias ubi supra n. 3 eleganter Rota in Emporio Iuris 1 p. ff. § q. 1. ex n. 31 cum ab eo relatis denique haec de restitutione generali sufficiant cum inter supra dictas restitutiones speciei non inmerito sibi locum vendicat expoliatorum restitutio pro quam expoliati restituunt de quibus in sequentibus capitulis disputandum est.

Caput 2

Qui nam expoliatorum appellatione veniant.

N. 1. Verbum expolium varias in iure habet significationes ut videre est apud Menochium in tract. de recuperanda in praeludiis n. 3 Guilielmus Redoan in tract. de expoliatione pars 3 n. 5 cum aliis quos adducit proponitur et etiam expolium pro deiectione a possessione accipit ac proinde expoliatus dicimus eum qui a possessione deiectus est argumento tex. in lege 1 § deiicit ff. de vi et vi armata lege si quis vi in pr. 17 ff. de acquirenda

possessione lg. 1. cod. unde vi § Recuperandæ § de interdictis tit. 1. cap. in literis & extra de restitutione expoliatorum cap. finali de ordine cognitionum cap. consultationibus 20. Verc. possessione de officio delegati deijcit is qui possidet cod. tex. in d. lg. 1. § deijcit quoniam neq. expoliatus dicit(ur) cui n(on) est (excepto illius) possessio inquam sive qui possideat naturaliter sive civiliter cap. in utroque casu is qui possidet dejectus apparent, & est tex. in d., § ejicit hic & ibi dejicit is qui possidet sive civiliter sive naturaliter possidea Et notant Duarenus ad tex. de vi et armata Cujatius lib. 5 observationum cap. 20. et lib. 6 cap. 4. Petrus Gregorius lib. 36 Sintagmatum cap. 25 Donelus lib. 15 commentariorum cap. 31 et ibi Osualdus lit. J. Fachineus lib. 8 controversiarum cap. 8 Menochius de Recuperanda remedio 1. in principio=

Nº 2= Verum huiusmodi opportune quærit de sit possessio et quotuplex et quo ad hoc attinet peritissimos hoes non fuisse duos vero de fine possessionis tradere testat Accursius in lg. singularia 38 sequentibus, verc. singulariter de verborum signif. & ante qui fere oes in re satis obscura ac difficili uno suffragio Bartoli definicionem sequuntur possessionem definientes Ius insistendi rei non prohibite possidendi. Possessiones autem interpretes varij varias protulere sententias & statim ex his quas tradunt Covarrubias in Reg. possessor 2a. in principio nº 3. Duarenus in lg. 1. ff. de acquirenda possessione et lib. 1 disputationum cap. 18 Cujatius in lib. 44 Pauli ad Edictum in d. lg. 1. Et in paratitla ad tex. de acquirenda possessione Stuquinus de præscriptionibus 2a. p. membro 3 cap. 1 nº 26 Petrus Gregorius lib. 1. Sintagmatum cap. 13 Otomanus lib. 2 observationum cap. 1. tan

dem=

de, et doctoribus recentioribus communiter recepta est Doneli defi-
tio lib. 5 commentariorum cap. 6. ut sit detentio rei corporalis quae in com-
mercio sit aliis possessoribus vacua cum affectu domini vel domi-
nantis coniuncta quam sequitur Richard. in 2° de interdictis in prin.
Art. 2 in 2° tomo institutionum Iustiniani.

N.° 3 = Haec autem Doneli
defitio plurimorum sententiis comprobata multis argumentis est impug-
nata a doctore Valencia in lib. 1 quaestionum iuris cap. 2 et n.° 1
affirmante superfluum esse in multis quae abundare Doneli defitionem. in
primis illa verba quae in commercio non sit natura non est cur id semper proponi
debeat etiam fratis multi ea in ceteris defitionibus non apposuerunt vide
leg. in legato ex leg. legatum 116 de legatis 1. leg. legatum 36 ff de legatis
2 et ex Iustiniano ex parte institutionum de legatis praecipue cum
aliquando rei quae in commercio non sit possessionem acciperent ut leg. li-
ber homo in commercio non sit leg. inter stipulantem 83 § sacram leg. liber
homo 103. ff de verb. oblig. et tamen ab ignorante eius conditionem vere
possidetur leg. 1 § 5 per eum ff de acquirenda possessione leg. si servus
34 ff de stipulatione servorum. 2.° illa verba defitionis aliis possessoribus
vacua abundare etiam videntur cum illud natura ipsa possessionis
sit ut duo in solidum eandem rem possidere non possint quia in loco ubi ego
sedeo alius sedere vel stare non potest ex leg. 3 § ex contrario ff de acqui-
renda possessione leg. ut certo § si duobus ff commodati. 3.° illa verba
defitionis cum affectu domini vel dominantis dicit in possessione asserit
Donellus in sua defitione nam creditor possidere pignus videtur leg. si pignus
36 ff de pigneraticia act. leg. qui pignori 36 cum sequenti ff
de acquirenda possessione leg. servi 16 ff de usucapionibus

Et in affectu dona n hec, lg si pignori 13 ff de usucapioni, lg si servus 22 §1 ff de noxalib. actionib. lg quicumq. 13 ff de publiciana.

N. 4 = Verum hac deficie omissa tenenda ē Valentis deficio ubi sup. n. 4 et 5 detentio etiā corporalis cū animo sibi habendi iuncta. requirit deficio hec nup. a no bis tradita in persona possidentis duo. tria ē in persona, in animus igit in persona possidentis requirit ut tenear q. possessio detentio ē quamobrem quis eo animo sibi et velit [illegible] ee ... aligna adhuc ea n possideat ante q̄m corpore apprehenderit q. elleganter probat Iurisconsultus in lg. 3 § Neratius ff de acquirenda possessione facti species a Iurisconsulto proposita hec ē: fingite q. fundum quidq. possidebat in quo certus sit ēē thesaurum quem velit habere, cum ei neq. tn loco movetit thesaurum utiq. n possidet neq. longa possessione. q. tn si fundum usucepexit fratis, tum in d. § Neratius hec tn corporali apprehensio neq. denique neq. te singula tempori momenta ad possidendum necessia ē. q. etiam diximus detentatione l detentione opu ēē ita accipiendum ē ut ab initio satis sit re corpore tenere l. apprehendere a semel acquisita possessio animo tantum retinet d. lg. 3 § 1 et § Neratius § in amittenda et § saltus lg. cum possidere § qui nundinas lg. quem admodum § lg. peregre 44 in p̄ncio lg. lt. 45 ff de acquirenda possessione lg 4 C. eode lg fere 153 Vor. Vigil de regulis iuris Angelus in lg. vacantia oppositione § C. de bonis vacantibus lib. 10.

N. 5 = V. requirit in possidente affectu suo

animo possidendi. Unde qui lz aliqm etiã ex justa caã tenet aliquo deni affectu de vera n̄ possidet ac ideo creditor qui p debiti securitate tenet pignus (cũ nõ affectũ doni defficiat) possessorẽ n̄ ẽẽ videt̃ ex regula tex. in lg siendũ 15 § creditor ff qui sa tis dare cogant lg cũ pignori 13 ff de usucapionib. lg. queum § 13 ff de publiciana in rẽ actione = atq ide jur ẽ de colono qui soluta mercede l. pretio rẽ alienã tenet neq n̄ ob id collata possessione habere videt̃ ẽ tex. in lg n̄ solũ 33. Verũ cũ hec ff de usucapionib. lg. 2 Co. de prescriptionib. triginta l. quadraginta annorũ lg certe 6. § 1. ff pratio neq aliud affirmandũ erit in persona usufructuarij qui fruendi caã rẽ accipit et acceptã retinet donec usufructu finito illã reddat lg. 3 § 2 g. lg certe § 1 lg acquirit lo in fine ff de acquirendo rerũ dominio hũ etenim q n̄ ut p partẽ suã ut alienã rẽ detinent nullo modo possideãt lg acquirit 10 § fin. ff de acquirendo rerũ dominio § de hũ verũ fructuariũ ẽ p quas personas nobis acquirit = preterea n̄ dissimili exemplo missi in possessione legatorũ l. rei servandẽ caã ventris aut animi infecti nomine nullo modo possidere q rei tenenere tantũ custodiã et observacẽ n̄ ẽ dominiũ ẽ lg. fin. § 3 de usufructu lg si quis antea 10 § idẽ Pomponij ff de acquirenda possessione lg. cũ legatorũ 12 ff qq ex causiũ in possessione eat tandẽ servi et filij familias q de pecculiaris tenent possessores n̄ sr ẽ tantũ detentores q nimirũ res detinent n̄ ut suas ẽ ut alienas lg stipulatio ista 38 § hec quoq > ff de verborũ obligationib. lg veriũ 24. ff de acquirendo possessione = interdũ tñ huiuscemodi personẽ q nimirũ naturaliter possidere

Aiunt aliq. etiã simpliciter possidere l. 1. § p servum 15 l. g naturali 12 dicta l. a servus. Ut ff. de acquirenda possessione d. l. stipulatio ista § hec quoq. 38 neq. ff. comuni dividendo q. iij diximus aburire intelligendum e appellatione dicta n. ex to q. e. sed ex eo potiq q. ª fronte eo videt quemadmodum in simili exemplo Ulpianus ratiocinatus e in l. neq. servum 41 ff. de peculio, et notant Theophilus in d. § de his 4 versiculo ide placet Richardus in princ. J. de interdictis art. 2º nº 36 Paulazorti Lib. 1 quotidianarum Cap. 2.

Nº 6.= maior autem difficultas videt in creditore qui pignus tenet q. nimium erroneum e an creditor possideat et stat ex his q. docet Mazo in l. 1. § p servum ff. de acquirenda possessione Theophilus in § de his 4 versiculo ide placet Antonius Faber in rationalibus ad l. siendo § creditor ff. qui da tidare cogant Cujatius lib. 18 observationum Cap. 24. Notandum certum suppono q. creditor de vera possidet p l. 3 § p servum § p servum l. de pignoris ff. de acquirenda possessione l. n. solum 33 § si de pignoribus ff. de usucapionibus, l. si pign. 37 ff. de pignoratitia actione late Valencia in lib. 1. illustrium tractatuum tractatu 2. Cap. 11. deinde fateor q. creditor affectu caret domini l. dominantis dicta l. quicumq. 13 § interdum Cap. Villatti in supe . . . numero decimo declaratione monendum sumere q. duobus modis pot aliquis verum possessor effici, aut nim eo animo ut velit sibi ipsi possessionem querere aut alt. et 2º modo ita affectus e ut solum id intendat ut vacet possessionem om. in se quisque tra . . . . retinere et creditor lt. affectus domini si habeat sibi

tn, n domino possidet priori casu opus e affectu domini l. dominantis n duce in 2° et posteriori casu sit nim lez et possessione in se tranmitta l. transfera. sit quis possidere qui ali is quesita hec in exemplo creditoris lg. cy et cum 25 § fin. ff de pignoratitia actione lg. aes 37 in fine ff de acquirenda possessione et id ipsud in depositario l. sequestro accidit apud quez res deponit lg. 17 § ...i deposita ff depositi eleganter Valentia ibi sup. N° 2.

N. 7.

...

Vidisti qd sit possessio et cum plex exigata lg possessionis desiderata nunc restat videndus an una an multiplex sit et in hoc articulo quez pulchre appellavit Bartolus in lg. 1 n° 7 ff de acquirenda possessione omnis interpretes calculo decepti e n unica tantus possessione et acquire. tex in lg in hac 3. § fin. ff ad exhibendus ibi qui civilis, qui naturalis incumbat possessio nis lg. 1. § dejicit ff de vi armata lg 2. § q vulgo ff e herede lg. quez ad modus § ff de acquirendo possessione lg. nemo Co. eodz ibi nemo ambigit possessionis duplicez ee rez alia quz iure consistit, aliaz q corpore lg. et hec 11 § eu ff pretio lg. 2. tit. 30 part. 3 ibi. dos modos dez de possession. eq. lg 45 Tauri. ib. La possession civil y natural, civile possessione eo ee dicunt, qm quis animo retinet naturale ... cum corpore acquirunt ... e tex in lg 28 1 ff e Juliano herede inquam, ubi Julianus meminit possessionis et civilis et naturalis exemplis ponit in usufructuario colono et ceteris qui lei incumbunt sit et ... in lg. 3 in fine cu lg. sequenti ff ad exhibendus lg naturalis 12 lg possessio 49 ff de acquirendo possessione lg. vide cum 38 § si possessione de ... idez suffragat Pomponij respon

Sz in d. l. et ideo Sed qui civiliter possessio est qua quis in animo tenet l. 3 in prin. et § in amittenda § et non solo animo l. cum possidere 65 qui ad nundinas ff de acquirenda possessione l. 4 C. eodem Cum vulgatis ex qua possessione non una sed duplex esse tenent Accursius l. 1. in verbo ait ff de acquirenda possessione ubi Ripa n. 28 Alciato n. 15 Cobarruvias in regula possessor 2a. in prin. n. 4 Vaconi lib. 2 declarationum cap. 34. et 36. Balasco de jure emphiteutico q. 18 n. 5, Molina tract. 2 de Justitia disput. 12 Cujacius lib. 9. observationum cap. 23 et lib. 21 cap. 1 Fachineus lib. 8 controversiarum cap. 5 Donellus lib. 5. commentariorum cap. 1 ubi Osualdus in prin. Antonius gomez in d. l. 45 tauri n. 15 Valencia ubi supra cap. 3.

N. 8. Contrarium tamen unica tantum esse possessionem scribit multis in l. 3. § genera ff de acquirenda possessione ibi. unicum esse possessionis genus constat autem apud multos idem genus significare quod apud philosophos species l. in stipulationibus 54 ff de verborum obligationibus, ideo unicam tantum esse possessionis speciem existimarunt Accursius in l. et. C. de acquirenda possessione Alciato in d. l. 1. ff eodem n. 54. ubi Socinus n. 35. Ripa n. 28 Corratius in l. naturaliter § nihil commune ff de acquirenda possessione ubi Alciatus n. 31. quod ad differentiam sive distinctionem unius speciei ab altera requirunt substantialis sive essentialis differentia at quod juste vel injuste possidet aut naturaliter aut civiliter non ad substantiam sed ad modum possidendi pertinet et qualitatis extrinseca vel accidens non autem essentialis erat igitur non potest diversam unam ab altera speciem constituere ut argumentat Valencia ubi supra.

N. 9. Verum tamen Accursius sen-

Vera mihi videtur cum doctore unicam tantum esse possessionem quae corpore et ani-
mo acquirit postea autem animo solo retinetur Ex quo et illud fluit
Nempe quod duplex sit ratio seu modus possessionis in hoc autem libentius
assentio Ioanni Antiquo glossatori cum sit una et eadem (glossa) sit
possessio. non nam is qui corpore exiit a fundo credit novam possessionem
acquirere, sed potius interpretatione antiquam retinere alioquin usucapio
in ea possessione interrupta esse videtur quoniam nulla diu possessione usu
capio procedit argumento tex. in l. 3 vers. continuatione ff de usurpationibus
l. servitute 14 ff de servitutibus sic nam hoc retinet imaginem et simi
litudinem in absentia [illegible] corpore [illegible] sic et ob cupiditatem carum
qui corpore et animo naturalem possessionem acquirunt [illegible] fuit
ut si a re possessa discederent possessionem antea quaesitam retinerent
animo, ne cogerent semper ibi semper inhaerere nec limine pedem inferre
et amittere [illegible] appellatur quae possessio ista civilis eo quod a prudenti-
bus consensu interpretatione originem habuit. unica quae est possessionis gen-
uina et naturalis essentia est cuius in male duas species assignari possunt
naturalis scilicet et civilis ad quas nimirum et alia divisio iusta et in-
iusta possessionis referenda est quam divisionem tradit Paulus in l. 3
§ ex contrario 5 ff de acquirenda possessione ubi dicitur certo proposito
nil in summa possessionis non multum interesse iuste quis aut iniuste
possideat quasi aperte diceret genere ipso possidendi nihil interesse iu-
sta et iniusta sive quod idem est civilis et naturalis possessionem intellexit, dictio. 1
adverbium illud iniuste referatur ad possessionem naturalem quae corporali
insistentia et operatione naturali magis quam iure defenditur argum.
tex. in l. 1 cum 23 in prin. ff de donationibus, inter. ibi [illegible] civilis possessio
intelligatur l. 1. § eiicit ff de vi et vi armata dictio autem

juste ad civilis possessione spectat acquisitio ut in l. 9 q. seru. ff. de acquirenda possessione et docet Accursius in dicto 19 ff. de precario Conradus lib. 1. Miscellaneorum cap. 1 Hachinus lib. 8 recuitria ... cap. 3. Donellus lib. 5 commentariorum cap. 2 et cum Fabro maceria et alijs tenet Valencia in tomo 1. cap. 3. ex nº. 6.

Nº. 10 = ex

hic igitur colligit interpretatio de lege quae ad modum 8. ff. de acquirenda possessione ibi quae admodum nulla possessio acquiri ... ita nulla amitti. Deffexendum cum et ad duplices possidendi modus nempe l. juste l. injuste vel ... quae ad modum l. justa l. injusta acquiri nisi animo & corpore potest ita etiam nulla l. justa aut injusta nisi in qua utrumque in ... ... Sic etiam in lege nemo ... de acquirenda possessione ... possessionis ... alliam ... jure ... alia ... corpore ... aute ... ... modus alterum qui in jure ... cum qui expit a fundo et retinet animo possessionem alterum qui ... in corpore quoties possessor naturalis ... incumbit. denique ... de illo qui precario possidet. ... de eo qui ad nundinas peregre profectus erat omnium ... sententijs in 30 ... et quantum ... ad illa animadvertio ... possessio naturalis ... inque acquisit ... vera et justa apprehensione ... et in hoc ... Paulus in l. 1 ff. de acquirenda possessione de minus vera ... naturali possessione ... hic etiam naturalis apprehendere possessione significat idem corporalis vere et justae possessione ... l. cum heredes 22 ff. de acquirenda possessione. 2º. ... injusta possessione ... imputata ... in hoc ... naturalis possessio civili ... ... in l.

Secundum Cod. ff. de donationibus inter virum et uxorem lg. 1 § deijcit ff. de
vi et vi armata et interdum corporalis possessio appellatur lg. quod servus in
fine ff. de acquirenda possessione. interdum impedita. lg. impedita. in eodem, de qua
loquitur lex pupillus ff. de acquirendo rerum dominio ne alias pugnet, ut
obiter dicam, cum lg. possessionem 29. ff. de acquirenda possessione quae de nuda
insistentia et corporali detentione assignanda est. Postremo
naturalis possessio accipitur pro detentatione et insistentia corporali, haec
est nuda rei incubatione quae in eos cadit qui licet non sibi sed alijs tenent et
ideo licet corpore teneant non intelliguntur possidere, ut fiat in usufruc
tuario qui licet naturaliter rei incumbat ideo naturaliter possidere videtur
lg. naturaliter 12 ff. de acquirenda possessione non tamen vere et dominice
possidet. lg. acquiritur 11 ff. de acquirendo rerum dominio et in eo etiam
apparet qui precario rogavit qui corpore tantum possidere dicitur lg. ha
bet 15. § cum qui ff. precario lg. si quis antea 11 § 1 ff. de acquirenda pos
sessione. de hac enim rei incumbatione sive naturali insistentia ac
cipi oportet lex clam possidere 6. § qui ad nundinas ff. de acquirenda
possessione. aliud enim est insistere, aliud longe diversum est possidere
ut etiam differunt in possessione esse et possidere lg. 1. § fin. lg. generaliter
9. lg. si quis antea 11 ff. de acquirenda possessione sic etiam differunt
possessionem habere et possessorem esse lg. secundum 15 § creditor ff. qui satis
dare cogantur et observat Hotoman. lib. 9 observationum cap. 1 Cujacius
observationum lib. 9 cap. 33. Donell. lib. 5 commentariorum cap. 7 ubi eleganter
animadvertit quod cum possessionis appellatio ambigua sit. Et ut haec am
biguitas tollatur persona possidentis intuenda est nam si possessor sit ve
rus et iustus nomine naturalis possessionis vera et iusta possessio sig
nificabitur. Si vero iniuste possideat tunc accipitur pro iniusta et impropria

possessione. tandem ubi sit sermo de illo qui corpore tantum attingit et tamen vere possidet et nuda incubationis insistentia corporali possessio ista acquiri debet.

N.° 11. Quaeres adhuc urget ex difficultas in § 5 genera ff de acquirenda possessione ubi tradit quod possessionis genera in duas species dividi videlicet aut bona aut mala fide eos possidiant igitur male nos duas tantum species aut duos modos possidendi statuimus, nempe civiliter aut naturaliter. 1. juste aut injuste possidere.

In qua difficultate Donellus in lib. 5. commentariorum cap. 1 in fine dicit eandem esse divisionem quam tradit jurisconsultus Paulus in d. § genera cum ea divisione quam diximus, nam is qui bona fide possidet civiliter et iuste possidet qui vero mala fide naturaliter et injuste. Et solutio duplici ex eo quod licet omnis justa possessio sit bonae fidei vide Donellus agnovit in tamen omnis possessio injusta malae fidei est. nam ut bona fide quis possideat ad factum spectat l. bonae fidei 48. § 1. ff de acquirendo rerum dominio, et bona aut mala fide ex animo pendet l. si existimans 3 ff pro soluto l. bonae fidei 109 ff de verborum significatione Covarruvias in regula possessor 1. p. § 1 Molina Theologus de justitia tract. 2. disput. 65 justa vero possessio ex jure descendit et ita parte tendi respicit qua bona fide distinguitur et patet in exemplo uxoris quae rem viri a viro donatam ex justa causa possidere non potest l. 1 et l. si cum 26 ff de donationibus inter virum tamen bona fide possidere et si in tunc esset l. 3 si § sciens ff de petitione haereditatis l. ex fine l. 45 ff de usuris Fachineus lib. 8 controversiarum cap. 28 et 29. quare vertitur cum Arnaldo in notis ad Donellum lib. 5 commentariorum cap. 1 lit. D.

Respondendo judicio in d. § genera n. diuidi possessiones in specie, estiatr distinctas s. tamen accidatr diuersas nã q. quis ã emptore aut ã donato bona aut mala possideat fide ad qualitatem ma gis l modū possidendi qm ad substantiã possessionis pertinet cũg dei cognitio ad varios. pius affectos sufficiat nã qui bona fide pos sidet fructus oẽs lucrat lg. qui sic 25 § bone fidei ff de vsuris lg. bone fi dei 48 in prio ff de acquirendo rerum dominio lg. sertis ã 22 Co. de rei vindicatione Et ã dominio habet quando liquido ostari n. pbat lg. fin. Co. eodẽ Et ab onere pbandi releuat lg. 2. ubi Acuur sius verbo dominius Co. de pbationibus § omnibus ã de interdictis Et restitue re q. prio authoritate s. restitutionis valet eis qui impedimento est lg. que admodū 29 § 1 ff ad lg. aquiliã lg. 1. § si vero ã qui p. d. lg. qui possessione 17 ff de vi et vi armata Menochi de recuperanda remedio 1. n. 311. Masard de pbationibus volumine 1. c. 139 n. 8 Cujatius lib. 6. obs Seruationū Cap. 4. = cx. Huius possumus intelligere quotuplex sit possessio Et an una sit deinde qd et quantum ciuili possessio a naturali differat q. exacta & pfecta cognitione terminorum huius materiã = quatenus in ea proueniunt (vt supra diximus) q. in jure exspolliatur ille qui a possessione dejectus ẽ nullo ã in hac re discrimine siue naturaliter siue ciuiliter possideat. Tm mente Vlpiani in d. lg. 1 § deijcit ff. de vi et vi armata iuncto tex in cap. multationis 10 ver. possessionẽ et dejectionẽ de officio et potestate judicis delegati.

Caput 3. de varijs re cuperandę possessio nis remedijs.

N° 1 = inter ceteras recuperandæ possessionis remedia primum locum obtinent interdicta, quæ prætor subveniri solet his qui a possessione dejiciunt in qua antea erant successoris sive auctor possideant, verum hic causa officij exportet de interdictis in genere ut intelligat quid sit id de quo disputam, et in primis admonendi summo interdicta unde sit appellata, l. unde nomen hoc acceperint mirifice variant Doctores quorum nonnulli dicunt interdicta dicitur a verbo interdicere eo quod est vehementi et imperiosi aliquid dicere neque vox inter ... arguendi hoc sic Præteius et Calvinus in suo dictionario quæ nequaquam assentio. Altera quidam existimant quod interdicta denominant ab interdicendo hoc est vetando. interdicere enim in sua primitiva significatione idem est quod vetare seu prohibere ne aliquid fiat ita accipit in l. morii § in fine ff de pœnis. l. puto § 81 ff de postulando l. ei qui § 81 ff de testamentis l. exitiis §§ delegatorum et § interdicere ff de interdictis l. lictum 26 ff de stravenda emptione l. si is cui 18 l. certi conditio § 8 si ff de rebus creditis l. ei. cum § 6. ff de verborum obligationibus quorum sententia probabilior fuit.

N° 2

Verum huic sententiæ obijcit quod interdicta quædam sunt prohibitoria, quædam vero restitutoria. quædam prohibitoria est tex. in § 1 institutionum de interdictis. Sed non omnia prohibitoria sunt et sequenter male a prohibendo derivabant. Respondeo quod re ipsa et in effectu omnia prohibitoria sunt et tacite saltem prohibent ne aliquid fiat ut observavit Richardus in § 8. 1. an. 183 = postremo Valijs placet interdicta appellant quasi interim et ad tempus inter duos dicta non in perpetuum arguito tex. in § 1. circa finem i de interdictis quod tunc maxime procedit cum interdictum

ventio et de possessione aut quasi possessione interdicta pary durata cum in d. prio institutionum. hic nimirum momentanea possessio appellatur momentaneum 3 Co qui legitime pronuntiandi inquirit bene dicit. hec ē intentio duratura donec pleniter de causa cognoscat in petitorio proprietatis judicio Argento tx. in lo unica Co de momentanea possessione unde apud Hispanos Extraordinarium possessorium judicium summarissimum dalius pare partium ta in petitorio qm in possessorio plenario Appellatur judicium del interim ut docet Co barrubias practicarum q 17 Pax in selectioribus tractatu de tenuta Co 9 nº 15 Richardus in prio institutionum de interdictis nº 4 Et in eodem fere sensu in causis majoratuum sive primogenitorum usitato vocabulo dicimus Juicio de tenuta de quo ratio docet Pax de tenuta capite 1º.

Nº 3 = deinde adverto quod interdicta multa ad possessionum controversias finiendas adinventa sunt ut in prio institutionum Justiniani de interdictis Ven.º maxime ut interdicta et proprietatis causa tenent lo. 2 § quedam ff de interdictis Sane interdicta possessoria (de quo sermo) in triplici sunt differentia; quedam nm adipiscendae possessionis causa, separata sunt, quedam retinendae, quedam recuperandae lo 2 § hec autem 3 ff de interdictis § sequenti 2. cum duobus sequentibus Et § recuperandae 6 s eodem tit.º in quo juribus facile obvia erunt exempla quae modo libentes omitto facio. visitantes illa quae expectant ad 3 membra huius divisionis. Sciendum ē igit quod recuperandae possessionis causa aliquando interdicit veluti de eo qui ex possessione vi dolo; immobilis p vi, dejectus ē tunc nm interdictum unde vi locat Actore adversus dejectorem sive expoliatorem lo. 2 § hec autem

3 Veri. Recuperandę et 2. § Recuperandę 6 T eode lg 1. et toto tt. ff de vi et vi armata lg 1 Cum ee vi lg. Si quis vi ? in dico ff de acquirenda possessione hu verbu de quis vi depositio ne deiecty sit ꝑ inde haberi debet ac si possidiat Cy interdic to de vi Recuperande possessionis facultate heat. Et docent Alciaty lib. 2. parorgoli Cp 44. Duaren lib. 1. disputationu Cp 20 Menochiy de Recuperanda Remedio 1. Cujatiq lib. 5. ob servationu Cp. 20. et lib. 6. Cp 24. Petry Gregoriy lib. 36. Sintac maty Cp 25 Fachine, lib. 8 controversiaru Cp 8 et 9. Doneliy lib. 15 co mentariorum Cp. 31. Antoniy gomes in lg. 45 Tauri n.° 180. q. si aliquis inquirat unde hoc interdicty fuit appellaty breviter re pondendu ē hoc modo appellari a prioris, interdicti verbis qq. a ptore scepty erat. lg. 1. in prio ff de vi et vi armata que ad modu ex aliis interdictis diximus appaaet ex Rubro Onagro ffuti possidetis et ffutruvi et ex tt. quorum bonorum et quorum legato rum, et ex aliis similibus ex amplii interdictum quoq acciṗit vel ab au toribq. l. inventorib, interdicta nome accipiant vt in interdic to Salviano de quo in lg. 1 et toto tt. ff de salviano interdicto.

N.° 4.

9. nihil antiquitatis penitus ignorare admonendi sumus duplice, ē unde vi interdictum et merito na ipsa vis ? e et bifarie accipit altera nim vis atrox sive armata ē, quonia fit adhibitis armis § Recuperandę 6. Veri. Sin aute Cy armis T de interdictis sive lex Iulia 8 Veri. armata vis T de publicis iudiciis. armoru tu appellatione nemo ē qui nesciat n. solu tela, gladios, hastas, galeas, et scuta ? etiā fustes et lapides significari ex 2. § Recu

Recuperandę vero armorum ex lg. 3 § armis 2 ff de vi et vi armata et hęc vis publica solet appellari d. § item lex Iulia et d. § recuperandę his verbis Sin autem cum armis de possessione eum vi expulerit de vi publica tenetur quia pacem muniis et publica arma violat quia quę publicas institutiones fit dum armis abutimur ad alium quam qui ... lg. 1. et 2 ff ad lg. Iulian de vi publica lg. unica C. ut armorum usus interdictus sit cuius in lib. 11 nouella et alias authentica de armis collat. 6. altera vero denominatur vis priuata quę absque armis infertur ex d. § recuperandę ibi. de vi priuata tenetur si sine armis vim fecerit. et hęc vis dupliciter ut in l. ff. rubrice ff de vi et vi armata accipitur et passim in iure vis quotidiana nuncupatur teste Cicerone in oratione pro Cecina Aulus Gellius lib. 20. noctium athicarum cap. d. = illud tamen inter utrumque vnde vi interdictum interest quod hoc posteriori interdicto de vi priuata cum hac exceptione locum habebit si deiectus vel expolliatus neque vi, neque clam, neque precario possidebat ab eo qui deiecit alias non quia qui vitiose ab aduersario possidebat ab eodem et aduersario vim patiebat impune arguto tex. in lg. 1. § vi possidere 28 et § qui sine vi 30 cum lg. sunay 38 ff de vi et vi armata et docet Paulus lib. 5 sententiarum tit. 6. § vi autem ... priori autem de vi publica vel armata interdicto propter atrocitatem facinoris vel sceleris sine exceptione aliqua propositum erat ita quod praetor indistincte iubebat expolliatum ante omnia restitui lg. 1 § si vi 14 ff de vi et vi armata lg. d. § si quis ad se ... ad lg. Iulia de vi publica. postea vero discrimen istarum publicę et priuatę violentię sequentia tempora paulatim sustulerunt. quam interdictum hoc tamen in pandectis quam institutis delatum

fuit nullo tamen habito discrimine an expolliatus Victore pos videret l. in hoc et antea ab adversario vi et a vel precario possideret l. 1 in prin. ff. de vi et vi armata ss. recuperandae et l. signum § 3 C. de praescriptione 3.1.40.

N° 5.: Item et advertendum est quod interdictum unde vi (de quo in praesenti agimus) dumtaxat competit quis deiectus est a solo veluti ab area l. a ce solo contingenti velut aut aedificio aut fundo l. 1 § hoc interdictum ff. de vi et vi armata et si tamen aedificium sit tale quale illud fuit ut tamen solo cohaereat l. 1 § plane ss. qui nimo et locum habuit interdictum si is qui superficiem habet in alieno solo prius deiectus est ex d. l. 1 § pen. de superficies autem quae ex eo appellatur quia super faciem soli sit vel melius quia capiat plerumque significat in universum id quod satum est vel inaedificatum in alieno solo ea l. 2 ducto l. certo 13 ff. de servitutibus rusticorum praediorum l. eam qui 23 ff. de usucapionibus unde superficiarius appellatur is qui in praedium l. ad longum tempus conducit solum ea lege ut aedificaret certo pretio aut mercede quot annis domino solvenda ita tamen ut aedificium aedificii proprietas l. est ad dominum soli, ius ad superficiarium pertineret. quomodo autem et quantum differant superficiarius et emphiteuta ex sitat Valter in § adeo s. de locato cap. 6. usque ad § 3 p. l. 1, et 2, ff. de superficiebus et via ad superiora revertamur quod est an competat hoc interdictum ei qui de navi deiectus est et plane ita non competere argumento eius qui de vehiculo deiectus est quem nemo dixerit interdicto hoc uti l. 1 § si quis de navi ff. de vi et vi armata, praeterea invenire est an valeat interdictum

rec experiri qui dejectus est a possessione Iuris incorporalis, et deni
tus et Iuris dicto et § 51 similia argumentum text. in cap. querela 24 de
elect. in qua est verius quod huiusmodi expoliatus utitur hoc utili
unde vi interdicto posse experire sic docet Bartol. in l. 1 § 5
unde vi ff. de vi et vi armata et merito quoniam plurimum quae
incorporalia solent immobilibus annumerari l. ult. Cod. de pre-
scriptione longi temporis et gloss. in l. fin. Cod. in quibus causis in in
tegrum restitutio non est necessaria et in cap. 2 verbo pura de rebus ecclesiae
non alienandis lib. 6 = Item et illud ambigendum non est quod sequitur a
solo dejectus sit quibus rebus mobilibus vel semoventibus quae tunc fuerint in
eodem solo vel etiam in re solo cohaerenti hoc interdictum valet experi-
ri l. 1 § illud 6 vers. plane et § si fundus 32 et § ex edicto 40 vers.
unde ff. de vi et vi armata = Sane pro his rebus mobilibus quae per se
stant (neque enim rebus soli vel solo cohaerenti accedunt) vel furti actio
concedit ex proprio tit. de vi bonorum raptorum aut quod magis per praedicta actio
de vi bonorum raptorum ex l. 1 et 2 ff. de vi bonorum raptorum cum
in proprio tit. eodem Donell. lib. 15 commentariorum cap. 31 et in l. 2 Cod. unde
vi Menochius de recuperanda remedio 1 ex nº 39 Antoni
Maça in lib. 2 de exercitatione iurisprudentiae nº 28 =

N. 6 = Item

admonendi sumus quod interdictum hoc non solum redditur adversus ex
poliatorem sed etiam in eum qui iussit mandavit vel ratum habuit ex
l. 1 § deiecisse 12 ff. de vi armata qui nimo locus est quotiescumque
familia mea ex voluntate mea aliquem dejecit tunc etiam
et ego ipse videor deiecisse ex l. 1 § ait praetor et § deiecisse de fine
sit autem restitutio rei soli vel immobilis aqua nimirum is qui dejecit

expolliat, et cu oi caa ita V expoliatt ocia destinat, q ei interd
it. Vi dejecti n ee. lg. interdicto 6. lg. vi. 15 ff de vi et vi armata: fructus
igit et oi causa distancia e augito eo, in lg. 1 § n solu ff ceod. lg. 2
Co. unde vi lg. qui destituere 68 ff de rei vindicatione co. gravius ff de
destinatoe expoliatoru Menochi, de remedio 1. an. 412. et, Ita q vinc
toru cai valore excedat de lg. 1 § interdicto 6. Veru alias plus Contrarius
gomes in lg. 45 Tauri n. 180. Donell lib. 15 omentarioru cap. 31. Unde
et eaz eau q amnu sit stimatio debet. lg. 1. § q aute. 33. lg. marito
19 ff de vi et vi armata adeo v et ea q per violenty pervenere hoc e
expolliatore. Demonta ur 1. casu fortuito perierunt prestanda nm sunt
neq nm fructus cau liberat dejectore ex d. lg. 1 § Vestissime 33 lgt. ubi
notant Doctores Co. unde vi et hanc stimatione actor hoc e qui expollia
tus e interdicto utit ex eoz in lg. se q d Veri. Sacramento Co. unde vi.
e. aute hoc interdictu annale quoniq is qui dejicit post annu n tenet
nisi quaten, ad eu pervenit d. lg. 1. in prio et d. lg. 3 § 1. in heredes autem
quantu pervenit ad eos perpetua actio e. reuti rei persecutoria d. lg. 1. §
ex cau et lg. 3 § 1 lg. fin. Co. unde edendo lg. in onerarijs 35 ff de obliga
tionib, et actionib, lg. 2 Co. unde vi in prio institutione Iustiniani de, pe
tiis et temporalib, actionib, et in singulare successore, veluti, emptore,
donatore, legatariu et simila n. het locu interdictu hoc q personalis e
et intendit tantu adversus eu qui vi fecit l. eig heredes v interdict.
Verba manifeste indicant d. lg. 1 in prio et d. § ex caa postremo aute,
in calce eoru q de huiq interdicti vi ac potestate diximus opportune
quarit an ledat existimatione hoc interdictu et Respondet e nullat
ne ipso iure ledit existimatione id q. et, generat in oi interdicto Vanq de
ex eoz in lg. neq 13 ff de vi et vi armata unica hec sit verba neque unde

Vi neq. aliud interdictum famosum est tn. denuntiandum n. sit q. de falso famosum est et granat inde nec locum habet adversus parentes l. patronum ex l. 1 § inter eos lg. 2 et lg. 3 ff. de obsequijs parentibus et patronis praestandis neque adversus dominum fundi ex phoui ut docet Vald. in C. 1. § finali n. 15 de prohibita feudi alienatione Panormitanus, Felinus et alij in C. ceterum de judicijs et hec de interdictis in genere atque etiam in specie de interdicto Unde vi dixisse satis sit.

N. 7 = Hodie tn. n. ordinarie frequens interdictum hoc ut raro in foro frequentat cum alia possessoria remedia locupletiora postmodum adinventa sint et officium judicis quo solum absque interdicto aliquo l. actione restitutio fit argumento tex. in lg. acbilig. de gulg. 27 ff. de donationibus, verb. ad exemplum, cp. cum ad sedem 15 de restitutione expoliatorum Cp. q. 11 de judicijs Cp. bone memorie 51 de appellationibus docent gla. in lg. n. tantum de petitione hereditatis Caratius in lg. naturaliter 13. § nihil commune 40 ff. de acquirenda possessione Ripa in Cp. lg. pe 18 n. 9 de restitutione expoliatorum = hoc autem judicis officium necdum intra annum ut accidit in interdicto illo Unde Vi ad (quo utilis) implorari absque ulla praefatione temporis argumento legis § 3 et ibi gla. Verbo prosequutione ff. de praescriptione triginta l. quadraginta annorum praeterea etiam hoc judicis officium competit n. solum possessoribus realiter immobilium sed etiam non dis detentoribus veluti colonis aut commodatarijs docent gla. in d. lg. acbilig. lequlg. in Vbo restitutum, Panormitanus in cp. cum contingat ans. 18 ½ ad 20 de dolo et contumacia et in cp. 1 ans. 13 de sequestratione possessionum et fructuum. Deinde etiam et 2.° loco competit aliud remedium ex tx. in Cp. Sg pe 18 de restitutione expoliatorum = Tum etiam et 3.° loco nobis Imperatores statuentes quatuor edictiones introductas, quarum fit mentio in lg. si quis in tantum 7 C. Unde Vi lg. fin. C. eodem

y vicoloni 13 et de agricolis lib. 11. quorum singula specialiter remedia possessoria in presentiarum ex proposito pretermittimus in uno fermento ad eaque communiter docent Interpretes in practicis sua.

N° 8= Tandem fuit adinventum amplissimum et lucupletissimum remedium quod Redintegrande hac causa et quod indistincte cuilibet competat et his qui expoliati a judicis authoritate de facto non tamen ex procedentis de quacumque re et mobili et quovismodo ablata quacumque temporis ditione et quanto tempore duraverit huiusmodi remedii et non desunt qui existiment neque immemoriale temporis prescriptione huic remedio nocere= Si vero in privatis annorum triginta in ki decisis vel quadraginta annorum prescriptio locum habet et hoc est communi et recepta sententia neque obstantem verba textus, ibi quacumque temporis ditione ordinaria prescriptione prorsus intelligenda non autem de illa que excedit spatium annorum 30. aut 40. alio modo intelligenda in textu de quacumque ditione temporis sive sit temporis pacis sive belli et verba textus inoccurre indicant cui tantum tribuunt interpretes nostri et plura ex eo textu remedia deducant de quo Autem in hoc tractatu et agunt late Menochius de recuperanda remedio 15 totum Cardinalis Tuscus practicarum conclusio lit. C. num. 45 Parladorius quotidianarum questio 13 Fachineus lib. 8 controversiarum Cap. 13 Ioannes Gutierrez lib. 1 canonicarum Cap. 34 Donellus lib. 15 commentariorum Cap. 31 et ibi Osualdus lit. D. Antonius Faber de erroribus pragmaticorum d. 1. decade 2 errore 10 Augustinus Barbosa in collectanea ad textum in Cap. Redintegranda 3 num. 1 cum sequentibus hac nostra causa et quod (textus in Cap. redintegranda 30. causa 3). Ad textum in Cap. Redintegranda 3° Causa 3. quaestio 1. apud Gracianum 2.a p. decreti.

Nº 1 = Joannes Romanus vrbis Epus scribit Sacheano

archiepo in nro tx quatri debeat fieri restitutio ex quo in tali deu

co: Epo expoliato siue dejecto petenti restituenda sua dignitati ablata siue

ecclesiasticas dein in integrum danda est non obstante criminis aut qua

cumque temporis exceptione. q. id affirmat ex cap. olei 2. cum sequentibus causa

2. q. 2. et in hac nra causa et c. querelam 24 de electione c. consultationibus

10. de offic. et potest. judicis delegati c. Restitutus 8 de filijs presbiterorum

c. cum dilectus 2. c. fin. de ordine cognitionum c. cum ecclesia sutrina c. nuper

quatuor c. pastoralis de causa possessionis et proprietatis c. 1 c. in literis

c. ex lege de restitutione expoliatorum c. significauerunt 36 de electione c. sor

xo in 6to de diuersis. ornat et tex in leg. 1 C. si per vim l. alio modo l. si

quis ad se fundum C. ad leg. Juliam de vi publica leg. 1 C. de appellationibus

leg. a judice 64 ff. eodem leg. 18 si pdo ff. de condicti leg. si pignorae 22 §

si pdo ff. de pigneratitia actione leg. 1 cum sequentibus ff. de vi et vi

armata l. ex nro fuze regio leg. fin. tit. 10 part. 6. et leg. 27 tit. 2 par

tita 3 et in leg. 1 et 2. tit. 13 lib. 4. recopilationis explant et exornant

huiusmodi matteriam preordinarios glosographos Cobarr. de sponsalibus 2. p.

c. 7 anl. 10. Gutierrez de juram. confirmatorio 3 p. c. ult. et in q. Canonicis

c. 34. Antius gomez in leg. 45 tauri anl. 182 Menochius de recuperanda

remedio 1 anl. 11 et dun. in n. 107. Thomas Sanchez de matrimonio lib. 8 disputa

tione 1 anl 31 et lib. 3 disput. 45 anl. 1. Molina in Imperio Juzis 1 p. t. 11

q. 7 n. 5. Seballos comunes contra comunes q. 736 n. 4 Sahagun in c. 1 de sequestratione

possessionis et fructuum n. 105 et 143 Garcia de nobilitate glosa 11 n. 43 verso

et azeuete Azeuedo in leg. 10 n. 25 tit. 13 lib. 8 recopilationis, Valasco consultatione 162

Gonet lib. 15 mentariorum c. 31, Fachineus lib. 8 controuersiarum c. 8 et 9 Cujatius

lib. 2 obseruationum c. 20 et lib. 16 c. 12 Thomas lib. 2 selectarum c. 14 Antius

Fauet de excursib̃ praematicam̃ decare di exnore et Curia Philippica tomo 1. p. 2 del Juizio executivo § dues p. 28 n. 4 et 5.

N. 2 = Pro dubitandi roe aduersa nra n. le tantis vita et paris Authoritat. ey. et ta magna copia Authoru desul tita aliqua n leuis ponderis argumenta aduersa eo objicia cor oa selecta oma dua. ci aduersa eo sic argumentat multa st in jure crimina poter onerou, o petrade ob quo offitioru et benefici oru Aut cui cum q ei ipso jure irrogat et trahit veximes heretic, assasinij, falsarij, simonia, et similia, v. g. in cp. urgentis. lo de he reticis cp. ad falsariou, de crimine falsi cp. de homicidio lib. 6 ex trauagant. detestabili de simonia, q. ipso expoliato restituae pe tenti ceru de qq in sup dicta juris, si opponat exceptio supexio ri criminu n erit restituendo in ablata possessione; ig n bene eloquit ita gerardr nxer to dydicit nullu crimen ee obijiciendu et loa pettet manifesta Roe q ide e obstare aliqui in jure nao o senten tia aut ipso jure et cp. 2 de preceptionib, lib. 6 q. dicfuerit ipso jure priuato n pet dici possidere posse quare neq restitui.

N. 3 = argume ti ita sit, q. Prueaptione sue prescriptione legitime quisqm acquirit dominiu et possessione cinq cuiusq te et ecclesiastica q patet ex lo tota ff de usucapionib cp. tecu sequentib de praescriptionib lo. tra ditionib lo ff de pactis, q. si expoliato restituae petenti oppo nat prescriptionis exceptio l. necessario admitti debet cu ia acqui sierat dominiu q. nihil opponi pet iqit n dicte in nro &c. dicit quacumq conditione tempois et augetdifficultas ex eo

q. intentat restituendus sive hec eiusmodi agimus possessio . . . diu n. dat . . . possessione . . . et bonafide . . . ca. . . . sed. 15 & restitutione expoliatoru et a strario venit in . . . 18 cod. et in . . . Iª de vi et vi armata . . . in . . . ca. Episcopi 2 hac caa et q. ibi ab emulis et quemd . . . Pontifex mandet nulla adhibita . . . Episcopor deiectos sive expoliator restitui.

N.º 4.= 3.º . . . et vexat . . . argumentu toties quoties . . . caa e annexa et iuncta cu caa possessionis de utraque simul tractandu e . . . 2 § . . . de inter dict. l. 3 § hoc aute ff de itinere actuq. privato . . . 25 . . . meminisse ff. de aqua quotidiana . . . et ita apud . . . et eude iudice . . . cognitio . . . ex tra ditis . . . Balboa in repetitione . . . 1. de caa possessionis et proprietatis . . . possessoria beneficialis aut episcopalis causa de qua in dictis . . . hec . . . iuncta proprietatis caa, q simul de exceptionibus et criminibus in accusatione de dictis . . . caa . . . proprietatis et possessionis . . . agendu . . . possessione . . . expoliato imploratu: . . . nulla beneficia aut dignitates ecclesiasticas possunt sine canonica institutione obtineri . . . de regulis iuris in 6. . . . qui mittit in possessione lib. 6. . . . ex sequentibus de institutionibus . . . in fine de causa possessionis et proprietatis . . . in fine de rescriptis et auget . . . ficultas . . . argumentu de matrimonio . . . ad spiritualia . . . corporalia 2 de translat. . . . petens nisi de matrimonij iure docuerit id e matrimoniu . . .

in faue lictiuij ... audientia ... e Cp. ex transmissa Cp. exo. de
restitutione expoliatorum, et in eo qui episcopatum aut ... lictari
arcticas petit idem erit dicendum et consequens ... domini
... proprietati debet restare.

N.° 5.= Et obijcit text. in Cp. litteras
13 de restitutione expoliatorum ubi uxor quae a viro suo teme
re ab ... lictari judicio ... apparet hoc esse loquitur
sito ... quae viro suo in ... gradu sanguinitatis iuncta
est non restituit donec causa sanguinitatis de qua tunc ...
erat prius tractaretur quae non est vere gerat ... expoliatus ... dicitur
restituendus sit prius quam alias causa tractetur firmat et hoc
argumentum ex Cp. ... Cp. quoniam 10 de filijs presbiterorum
Cp. ... de causa possessionis et proprietatis Cp. ...
(de appellationibus) de accusationibus in qua ... manifeste
manifeste cauet ... beneficio expoliatus nequaquam restituendus
prius quam proprietatis controversia terminata sit.

N.° 6 = Sed ultimo
aduersus eandem ... sic argumentatur ... et expolio ... causa
proprietatis prius quam controversia expolij et possessionis tractanda ... dato
expoliatus ... argumentum ... de restitutione expoliatorum
quae non est perpetuo ... expoliatus restituendus sit prius quam alias causa
tractetur ... et argumentum hoc robur et incrementum ...
quoniam ... expoliati ... in ex
poliantis odium introductum fuit ut expoliatus restituatur ante ... alia
contentione clementina unica ... expoliantis odium de causa possessionis et
proprietatis ... expoliatus ... nec ... medium.

fauori q se introductu in q̄ruo denuntiare pet l. si quis in-
vicendo C. de pactis et C. de Episc. et clericis l. Iudex circum-
vente 41 § de minorib. C. ad Auth. hoc 16 in medio de agricu-
lis q transeuntib. ad religione C. si diligenti 12 de foro competenti.
Sic q ex d. iur. renuntiare q in odiu alteru introductu fuit inde ne
a Senat. consulti Macedoniani auxilio filij familias renuntiare
valeat q huius modi auxiliu n tm p eox fauore filiorum familias
q in odiu fenerator adinuentu fuit docet Donell. lib. 12 commen
tarior Cap. 25 ubi Donatus lib. 6 et in lib. 12 Cap. 28 ubi ide Donell.
de his. Si quis alteru expolliat l. dejicit a possessione rei cuius
velis q fuit publicu et pace comune fecisse videt, presertim ubi quis vi
armata dejecit l. expolliat, q vt ia sup. dixi, si q bono publico l.
propter publicu fauore introducta n valla terus remitti aut re-
nuntiari possunt argum. tex in l. fin. § s. q 4 versi. si cōmunis
de iure iurando propter calumnia dando et notant comuniter
Doctores per tex in d. Cap. si diligenti de foro competenti.

N° 7 = Hec

tn argumenta n obstant quominus vera tex. q veriss̄ima sit p
cuius p fecta intelligentia magis exacta cognitione quidq oppor-
tet explicare q incumbat universa disputationi moles et in primis
explicandu dixit q expolliu duob modis contingit aut q in judicio fit
aut extra judiciu nunc videamus de expolio q fit in judicio, in hoc
aut expolly l. dejectionis genere neq aliqu restitutionis locus fore mani-
feste suadet ex tx in Cap. querenda 10 de filijs presbiterorum Cap. si accesserit
12 de accusationib. ubi tanqm peccato contigerit adversus expolliu in
judicio hoc facti neqe restitutione opetere neq testes audiendos l. admittendos.

ec. Hinc et 2° loco urget sequens rationabo quaminus dat expolia... facti inique apparet in judicio l. n. apparet priori Camdeme ... appellatio l. nullitatis patet iniqua expoliatio ac proinde frustra ... demanderat restitutio beneficii l. 2 § si quidem ff. de decondijs et ... ad minores l. restitutore in quo casu in integrum narra restitutio ... postea ... cum id est ubi n. apparet de iniquitate ... judice merito ... judicio stando ... in ... possessione de ... in presentia ... medio de ... annuntiatione illius ... tanta ... judiciali authoritas v. semper ... ipso ... debere donec ... alio legitime ... l. injuriarum 1381 ff de injurijs l. 2 ... arbitramur ... de officio ... judicis docent ... et doctores in ... et in ... de restitutione expolliatorum Gravetta de antiquitate temporum ... n. 29 ... 202 n. 8 Menochio de praesumptionibus lib. 2 praesumpt. 67 ... 100 n. 4 Abbas de sponsalibus 2 p. c. 8 § 12 ... in Collectanea 84 Alvarez de ... disciplina ... lib. 2 c. 4 n. 22.

N° 8 = ... sententia sequentibus ... fundamentis ... de restitutione expolliatorum ubi Clericus expoliatus a Cantuariensi ... beneficio ejectus ... experiundi facultas ... clerico ante quam plenaria restitutio fiat beneficii cum fructibus atque redditibus ... Causa matrimonij 16 de officio et potestate judicis delegati ubi mulieri separata a ... sententia ... ex duobus delegatis judicibus ordine ... ante ... restituit ... in c. ... 22 eodem tit. ubi restitutio ... expolliatorum ... judice

factum 3° urget tex. in cap. referente de praebendis et dignitatibus et in cap. licet Episcopus 28 in fine eodem tit. lib. 6 ubi videtur beneficiatus habentes duas ecclesias quarum una absque citatione expoliatus fuit a proprio Episcopo denuo in eadem ecclesia restituendus fuisse. 4° et ult. loco militat pro hac opinione tex. ind. cap. si adversarius 12 prope finem et in cap. ad petitionem 22 de accusationibus in quibus iuxta ordinarium l. praeterea, l. aliis criminorum de proprio iudice expoliatus ante omnia legitime victus appareat restituitur et ita docent glossa et doctores in l. meminerint Cod. unde vi atque ibi glossa in summa causa 3. q. 1. Ele[?]nochius de recuperandae remedio 8 an. 20 et ratio tot an. 45. Lanzelottus politus in tract. de attentatis p. 1 cap. 2 nº 89 Mascardus de probationibus concl. 489. et Curs. concl. 1324 nº 10 Stephanus Gratianus in decisione Marchiae 1. nº 9 Didacus Perez in l. 1 glossa 1 tit. 14 lib. 3 ordinamenti Azevedo in l. 2 nº 25 et sequentibus tit. 13. lib. 4 recopilationis

Nº 9

In hac igitur controversia ultimae opinionis veritate verius esse credideramus quoniam quemadmodum is qui deiectus vel expoliatus est adversus expolium factum a privato ante omnia restituitur sic etiam ante omnia restituendus sit adversus expolium factum a iudice. is enim iure publico utitur ac proinde nemini iniuriam facit l. iniuriarum 13 § si is qui tit. ff de iniuriis. ex contrario autem non ex singulis procedendum iam quod per magistratum publice potest fieri l. non est singulis 17 ff de regulis iuris quare neque unde vi interdictum adversus iudicem expoliantem competit neque aliud remedium possessorium ex his quorum supra meminerimus. ab hac tamen regula sequentes casus requisito excipiendi sunt quia non si habeat non iure magistratus vel privatus quidam ex officio alienum expoliaverit? procul dubio ambigendum

de restitutione loci fore adversus expoliatus huiusmodi arguum a
contrario sensu in l. iniuriarum § de iure 6. ff. nec magistratibus D. in
principio. Versic. quam privatus ff. de iniuriis docent Rexert. in C. seq.
nente à n.º 6 de restitutione expoliatorum Petr. Placa in epitome
delictorum lib. 1. C. 28 necue aliud observandum erat si forsan iu
diciatur l. in iudicio expoliatus fiat ab eo qui non habet iuris dictione
illa quam de facto non de iure exercet d. C. causa 16 et C. ad ucam
22 de officio et potestate iudicis delegati. Dicta alterius restitutio lo-
cum erit non procedente causae cognitione l. ab ergo citatione exterminio
iuris ordine expoliatus factus sit a iudice argum. textus in C. si
interterit 12 Vers. ceterum de accusationibus contestationibus to de
officio delegati et l. Lous 28 de vendis lib. 6. et est textus valde
notandus de iure nostro regio in l. 2 tit. 13 lib. 4 recopilacion illius
verbis. ningun alcalde ni Juez sea osado de despojar de
su possession a persona alguna sin primera m.te ser llama
do e oydo. Et paulo inferius dicit. restituyan a la p.te despoja
da su possession hasta tercero dia.

N 10. = Superest tamen declara
re textus in d. C. quoniam to de filiis presbiterorum, ubi causa expoliatus non dum
in iudicio deducta minime recuperat nec in contrariis titulu admittunt
ex eorum quia cognitione expoliatus factus sit a Principe in sua dif
ficultate non desinunt qui existimant id dicto speciale esse in primali
Principiis instar sacrilegii dubitare de principali iudicio. l. aliqua
Principis sententia argum. Lg. 2 C. de crimine sacrilegii
C. in memoria 3 dist. 19 iuncto to in l. g. prezdit 1261 ff. qui ex
aqq. de verbis si adversus expoliatus factus a Principe non proceden

et Cas cognitio l. n. servata fra juris et creditori loco sit, ad quum. q. fin. C. et c. d. l. alio modo to authoritate 3 Co' inde vi et merito ne forsan exinde injuriarum occasio stimarasse quodammodo videt unde jura nascunt. Repugnante pron. juris de quia de qua in q. meminerint 6 in pro Co inde vi q. autem dicit in d. c. quoniam n. detractari cam expollij. strariy n. e. qui pe cu valde manifestum foret clericos illos quorum ibi facta e mentio beneficia paterna l. psonaty obtinuisse, v. indicant v. ba illa pro primo, quater, si manifestum et publicum fuerit, n. q. ab pcipit qm si sit publicum et manifestum tunc nm juris ordo e ordine n. servare Co. manifesta 15 et co. de manifesta 17 cum 2 q. 1 lg ea quidem 6 C. de accusationibus lg 1 § q. de frumentalia ff. de administrat. et docet Menochius de recuperanda remedio 15 n. 260 Marcialis singulari 511 idem in scitio 5 n. 2 Decius scitio 544 n. 6 Mathieno in l. 3 q. 10 tt. 10. lib. 5 Recopila. du Farinacius in praxi criminali q. 21 an. 66

N. 11 = huc usque egimus de expoliationibus q. authoritate publica l. in judicio fiunt. modo sequitur de his q. privata solum authoritate facta ss et in 1. hic occurrit illa q. l. expolliatus audiendus sit ante omnem destitutio fiat de q. illico cum in stinenti exipit de proprietate dei at q. ideo in stinenti probasse in judicio offerat. in qua q. pars affirmativa facile asserit ex sequentibus fundamentis. et in 1. urget tex. valde notandus in l. 3 in pro ff. v. in possessione legatorum ... e species. fingit q. legatarius quidam cum n. pure q. forte sub ditione l. in diem legatum relictum legati nomine satis dare ab herede petebat poterat

mora videlt solvendi die l. xiii. inietta. q si heres terbitevenare l. in cavendo l in satisdando fuerit demiss. postulabat utiq in iudicio idem legatarius et in possessione oium bonorum ex hereditate ad eundem heredem pertinentium legatorum servandorum causa sibi diceret ut ea iecta proviis de qq in l. 1. ij stipulatio 1.º in pro et passim ff ut legatorum caveat l. 9. rig. is cui § quin in possessionem § cum sequentibus ff ut in possessionem legatorum servandorum causa eē liceat l. 9. 1 cum sequentibus C. eodem lit hoc iu tantis per circa missionem possessionis in oibus hereditarijs bonis incommutatum sit a Iustiniano auth. de heredibus qui instituendi sunt auth. de exhibendis reis § sigl. collat. 5) heres autem conventus ex adverso in hunc modum opponuit hodie stat. de fidei commisso hodie agam quasi apperte dixisset separatum eē in continenti probare legatum non debere Ulpianus hac de re sculto. non satisdandi oro Cesare dixit cum posit antea de fidei commisso qm de satisdat.º stare vos sig. deciaiplit p qm iniquum eē heredem gravari sub vacua cautione seu satis datione d. l. 9. stipulat. 1451. cur non igit pari similitudinis exemplo idem in presenti affirmamus cum adversus ex pollicij de proprietate exigit et probo in continenti ostendat. presertim si stringat et sitis de proprietate qm de expoliis dicet

Nº 12 de inde etiam et 2º loco ventitatur in l. 9. S. causam cognitio 4 ff de Carboniano edicto ubi carboniana bonorum possessio oio denegat si manifeste dicet de calumnia eorum qui pretendunt infanti bonorum possessionem dandam eē; §. sit similiter statui idem ij opportet quoties evidens et manifestum sit

atq adeo in stinenti apparet q. cei propcietas de qua agitur n pertinet ad eu qui eiectus et expoliatus e neq interest q fauore digna sit restitutio illa q petit adversus expellentem et Carbonianum edictum pretor proposuit propter remedium et fauorem infantium lg. § n tantum 2° ver° remedium ff de carboniano edicto lg. fin. C. eodem tit° et in persona eorundem infantium alia multa recepta et stabilita Cãa 5 stricta disputandi ratione argumento legis donatarum 3. C. de acquirenda possessione iuncta lg. gmvu 38 § infans 2. eodem tit°. lg. servum 6. prope fine ff de nupiti salarum fore lg. infans 12 ff ad lg. cornelia de sicariis lg. 3. et ii § et video veni° et si infans ff ad lg. achilia lg. 1 et fine C. de falsa moneta et in clementina si furiosus de homicidio. et parum in iure.

N13 = Quar

lg. § hac pe militat videatur si possessor eventu ad exhibendum exceptione ex adverso opposuit q. sit tam evidens et absoluta ex ea summatim statim actorem depellendum ee puta q nihil eius interest l. q nullus qui in re l. dicit het q n ex honesta causa interest lg. 3 § si metus C. § interdum 14 eu lg. penult. ff ad exhibendum tunc certe iudex l. arbiter a pretore datus fere q de exhibenda de praesenti Cãa l. negotio pronuntiat argumentum optimi tex. in lg. 3 § ibidem tamen ad exhibendum actio preparatoria sit lg. 1 in prio veni° maxime ff ad exhibendum qui nimirum vig. parat quoties inter duos de possessione controversia e quorum interdicitur e l. interdicto aliquo valet experiri et lg. 3 § si quis interdicitur 5. et quo summaria cognitio et quasi summarium iudicium videatur ex d. lg. 3 § sciendum q exemplo igitur n longe dissimili affirmandum idem videtur si eventu unde vi interdicto de q pri

etate excipiat et ita demum differat pecuniaria judiciy lunde
si interdicta sit exceptio et posita ta manifesta sit non requi
rat altiore indagine in continenti retractari et expediri
potest.

Nº 14. Denique et sic frat argumentis ultimum lex 1.
statuti via excipiendi prohibit l. quoties vetat excipi contra agen
te adhuc tn admittit et non excludit exceptione de pte spoliati in conti
nenti, hoc non ad equitatem pertinet, cum aliae fere exceptiones
ex sola equitate pendent argum. legis [illegible] ff de doli ma
li et metus exceptione argumento tex. in c. Siccatata 6 verb. sen
tentia de in integrum restitutione et in c. sup eo in verbo intendit de
officio et potestate Iudicis delegati ubi Panormitan. n. fin.
Cobarr. practicarum c. 16 n. 20 Barbosa in l. si aliena 11 n. 20
ff soluto matrimonio, Pariadoris lib. 2 rerum quotidianarum c. fin. p. 5
§ 4 n. 6 Flores diaz de mena lib. 1 variarum q. 8 n. 13 Rodriguez
in tract. de execut. c. 6 n. 25 Azevedo in l. 1 tit. 5 n. 63 et 64
lib. 4 recopilation. et prius confitendum fatendum videtur in hac ma
teria regula quia cum expoliatus ante omnia restituendus est cum in
alia causa trahit semper exceptio ineft videlicet nisi expoliatus de
proprietate excipiat et probet in continenti offerat et cum ita ob
servat glo. in l. si decu 13 ff de judiciis, Menochius de recuperan
da remedio 1 n. 239. Manaro de + lationibus tomo 3 n. 1329
Fachinei lib. 8 controversiarum c. 70.

Nº 15 = Istis fundamentis omni
nime remanentibus contraria sententia verior et q. sequentibus con
firmari potest l. eo loco c. si p. vz. l. alio modo quo loco sine ulla puntatione

absentes possessione privati l. quorum privata. Sic possessio restitui jubent, vim l. meminerint, C in tit. de vi. Et illico possessio ex qua

sit ablata reddatur ... ut in l. si quis ad se pertinere ...

... l. si quis publica ubi amissae possessionis jura ...

... sequuntur ... ... pro ... exceptio ... neq

quaquam admittenda sit ... qui ... de proprietate in stirenti

... offerat probatione = quotiens non ... in stirenti offerre intervening

... fit restitutio differat ... nequaquam fatentur ... ratione

probatur ex textis generalibus et indistinctis qui loquuntur canones

huius causae et quaestionis ... regula generali ... in ... in titulis de

restitutione expoliatorum ... probat ... cap. litteras 14 eodem tit. ubi prohibentur

te ... restitutione ... probatio ... consanguinitatis ... exceptionis ex

adverso ... in stirenti offerat restitutio differtur quo ad torum quo ad

reliqua tamen non differt, ... quo ad torum tantum ... et ibidem agnos-

cit ... in ... exceptio quo ad torum firmat regula

in contrarium l. ... ... legata ... 12 ... ...

... ... argumenta in contrarium adducta ...

non ... ex ... 3 ... in ... legatorum ...

... de alio remedio recuperandae possessionis

... loquitur ... nihil contrarium ... ... modo ... et ... ar-

gumentum ... postremo ... facile dissolvitur ...

... qui dejicit l. qui exponiatur ... in expoliandi

odium ... fuit ... expoliatus ante omnia restituatur ... in stirenti probari

valeant exceptiones adversae opposita ... fateor tamen ... regulariter ...

... exceptionis admitti in alia quacumque materia.

Nº 16 ...

Obtrevens e videt an expoliat beneficio l. benefic. actione restituendi ... tuendus sit porrò de possessione et dejectione obstet in ea difficultate in qua extrement ... minime ... deest ... Sentendi movent in primis authoritate tex. in c. ... de officio et potestate Judicis delegati ubi Alexander 3. in causa restitutionis beneficii ... possessione et dejectione tantum ... autem nihil = 2º in ... tex. in c. ... de ... ubi Pontifex Clemens 3. Archidiaconum quemdam ante omnia restituendum esse ... = 3º urget tex. in cap. in literis ... de restitutione expoliatorum ex quo tex. manifeste deducitur quod expoliatus beneficio primum restituendus est non obstante exceptione in canonica institutione ex adverso opposita et hanc sententiam amplectuntur Abbas Panormitanus in d. cap. in literis ... de restitutione expoliatorum nº 25 Selvaggi ... beneficiis 2ª p. q. 25 nº 6. Menochius de recuperanda remedio 15 nº 455. Pachinus lib. 8 controversiarum cap. 10 et aliis ab eo relatis.

Nº 17 = Ex adverso autem multa ... beneficiis non sit illico facienda restitutio ... modis ... ... et ne detur in beneficiis ecclesiasticis ... ingressus ... ... Innocentius 4. in cap. unico de eo qui mittitur in possessione lib. 6. ... ne detur aliquando huiusmodi ingressus in beneficiis ecclesiasticis ... restitutio ... quoniam de ... beneficii ... 2º valet argumentum ... matrimonio carnali ad spirituale ... tex. in cap. inter corporalia 2 de translatione ... quod in matrimonio carnali ... restituitur ... qui ... legitime ... eadem desponsata fuerit argumentum tex. in c. ... de restitutione expoliatorum ... affirmandum videtur in ... cum qua quis desponsatus est ... nimirum quod in ecclesia ...

beneficium l. pretendo obtinet. 3.º militat q̄ hac ē tx. in cap. si institutio 12. vers. ceterum de accusationib. ubi ita etiam destitutio fit si interveniat ... ecclesiæ (catholicæ) fuerit rerum canonice = 4.º Quia beneficiatus videtur esse quasi procurator ecclesiæ ... tx. in cap. 2 de donationib. et in cap. si quis ... 11 vers. quarum procurator cum n. 91 ac qui verum est dicere q̄ procurator non admittitur nisi ... de mandato ... si quis instituatur 13 in princ. ff de ... cap. 1 de procuratorib. ... qui ad agendum ... Cod. lib. 6, consequenter q̄ beneficiatus recuperare beneficium non debet si non appareat de mandato hoc est institutione canonica l. ... beneficij notant Imola, Anton. de butrio in d. cap. ex transmissa in fin. ubi Panormitanus n. 5 Bibianus in rationali ad tx. in d. cap. in literis ... de ...

1118 = Verum tamen in hac controversia mihi magis probatur 2.ª opinio dummodo interim meminerim q̄ in ... recuperandæ possessionis iudicio non est opus exacta aut plena probatione ... sufficit saltem colloratus titulus et qui ... (ut ita loquar) in apparenti verum est ita docent ... 254 lib. ... in l. ... n.º 12 ff de acquirenda possessione Rota in novis decisionib. tit. de restitutione expoliatorum decis. 1. et 2. Bibianus in rationali ad tx. in d. cap. ex transmissa & cum me... Menochius de recuperanda remedio 15 n.º 159 Garcia de nobilitate glo. 12 n.º 85 = ... opportune ... aliqui q̄ in ... et equitate ... respondetur q̄ in causa beneficiali id ... esse ne det vitiosus ingressus repugnante regula ... in cap. 1. de eo qui mittitur in possessione ... 6 sic ... et in causa matrimoniali ... restitutio fit ... legitima desponsatione ex d. cap. ex transmissa, et ... verum q̄ in causis spiritualib. ... vitiosus ingressus ... Garcia de nobilitate glo. 12 n.º 85 vers. ... neque obstant argumenta q̄ militant

hac q. 1a et 1a opinione de qua sup. meminim. n. 16 ad 3am et 3am in summari. leu. q. sit habiles opponere et pugnant ita et poterit illa de qua mentio fit in praellegatis iuribus et in 21. et 2. argum. iustificata sit n. aliquo saltim colorato = in 3. ex argumento text. q. in d. cap. in litteris de restit. spoliat. de violenta eictione. l. exceptio agit. quem de restitutione canonica, sol. spoliatum de possessione beneficij ante restitutionem et adeo exceptione gl. in d. cap. in litteris q. verba sita intelligant. nl. ex ea. tx. dmany deprehendit. neq. vetera erit inficiandum q. possessio eiusdem beneficij ante restitutionem iustificata sit n. aliquo saltim apparenti q. statim subiicit in eodem tx. videlt. q. etiam praedo restituendus sit n. rigore iuris n. ita accipi debet quasi contextus innuat q. beneficiatus absq. aliquo beneficij n. (?) praedo restituatur, sed potius in hunc modum Romanus Pontifex argumentat. si praedo ad quem nullo colorato n. iustificare valet possessionem ex huius rigore restituit nullo magis restituendus est clericus beneficio exspoliatus cui praedo n. sit stille ita docente Panormitanus in d. cap. in litteris vers. n. 11 Menochius de recuperanda remedio 1 n. 13 ll. dicentem Farinac. lib. 6. contro- versiarum q. 10 =

N° 19 = Hic ita praerequisitis pariter dependendi l. ab doctoribus assignat et in iure diversimode tradit. ng. tex. in cap. nullus 5 causa 2 q. 2 et cap. opporteret 3 causa 3 q. 2. taliter statuit. hoc. his verbis: q. neque audere contendere neque inermes inimicis nos debemus opponere. qui. hoc assignat ex. verum unde mutuo verbum in cap. 1 de restitutione exspoliatorum lib. 6. licet hoc in se vera sit l. et in aliqua q. nrg. decisionum admissa causa. n. tn. e finalis neq. ultima et impulsiva hoc demonstrat q. quam plures iuris remedia introducta quo et morbo laborat illa quam ex multis doctoribus refert et statuit Menochius de recuperanda in.

Remedio 1. n. 111 dicens: ideo expolliatus ante ora Sollitus q iure citat. et actu judiciali a possessione sua nemo e amouendus Cap. auita tionibus to ff de officio et potestate Iudicii delegati Cap. inter quatuor de maioritate et obedientia Cap. le Equis de poenam lib. 6. illis verbis videlicet tenvocato et ibi gla to si quis in tantz Grundae ri Lg. siquis ad se fundis Cr. ad leg. Iulig de vi Lg. fin. Co si p... l. alio modo ex quibus tenet abrente si nominis aute licentia alteris expolliandi q eius arbitrio cederet sup inveniens staret et sine citatione quia a iuris amoueret q detestabile iura et Doctrini in cap. 1 de caa possessionis et proprietatis

N. 20. Aut sic destitutus sit sive bona fide sit possessor sive mala fide aut p.... l alio modo quomodo a dno sit expolliatus semper tn sit restituendus nam quomodo possessor de se sit injustus et crimen perpetrauerit pp(ro)pter q priuatur sui dignitatis seu officij priuatione incurrat quo usq tn hoc a iudice declaret in possessione manumittendus est ... cap. ... l. piscop. ubi restituit expolliatus a suo beneficio licet pp(ter) pluralitatem beneficiorum priuatione incurrat ... q ... pluribus iurib. infra referendis ... q ... in p(rae)tione pcedit cum ... possessio in iure vera dicatur docet Alexander in lg duo in solidum ff pro... et colligit ex iurib. restitutione p(rae)doni pcedentib. et q possessio ... illa, qui possessionis priuatione incurrit qm p(rae)doni sine citatione ... cognitione ... n ... argum. ... in lg in cap 13 vox caa nimium cognita ... q ... adnira pura ... clare expedita ... tex ... accomodata ... intelligi ex doctrina relatis a Menochio ubi sup. ... Gutierrez ... de Iuramento ... sup. ... Ideo ... nemini ... Arijs ... dixi ... satis demonstrat ... huius latissimi remedij atq intervitti ... in ... delinquenti qui postea dignitate et

quolibet [illegible] e privandi restituto xedat atq. Cz [illegible] siquidez [illegible] bona fide et equitate d. l. tx in l. bona fide verbo Crit. de ff depositi boru non nullus ee citandus videt nec cae cognitione maxime cu [illegible] de [illegible] ts dicti [illegible] de [illegible] tx in d. cp. [illegible] et cp. quoniam to de filiis presbiterorum.

N°21= qua potest recte [illegible] nri tx deçidendi loe prestanda sit illa q ex juris [illegible] oxit l. ee [illegible] vim quiq [illegible] patiat [illegible] 3 qm q se tulit [illegible] in alteris [illegible] [illegible] ee putauerit in sua quoque [illegible] absq. indignatione patiat arguin tx in l. 1 in [illegible] et in [illegible] q quiq juris q cu expolliatos neglecto juris ordine atq adeo inrup habito possessore dejecerit [illegible] autoritate, equissimus videt [illegible] n servato juris ordine et ante oez [illegible] restituat id q absurdum ut q si [illegible] [illegible] [illegible] alteru expolliandi [illegible] videt absurdus, n enim quisqm debet [illegible] autoritate [illegible] attentare q [illegible] oz [illegible] arg. tx in singulis 176 in [illegible] ff de [illegible] nec in [illegible] cau indicare l. [illegible] dicere sibi [illegible] [illegible] tx in l. qui jurisd. to de jurisdice om judicu l. uni. C. ne quis in sua cau judicet ubi Doctores

N°22= [illegible] temperatus exit [illegible] argumentis q urgent adversus [illegible] tx et eis [illegible] satis fiat n obstat [illegible] argu in [illegible] nri tx [illegible] adductis ad uius declaraoz [illegible] quemlibet expolliatus ee restituendus et si crimina objiciant q privaoz aut bonoru aut beneficioru ipso iure inducant id q [illegible] [illegible] expolliatus [illegible] dictus d. = 2. ex tx in cp. Episcopus l. cu tribus sequentibus [illegible] et q quatenus [illegible] asserunt n obstante criminis exceptio [illegible] expolliatus semp ee restituendus ex maxime ex loe [illegible] in cp. Episcopus.

Ex hac cau. et q. Vti nequiqm & q multo magis in malesit. Criminib.
pcedit quanto nim mai. fuerit delity tanto grauis pena. Criminu
citaq lao plus urget. = 3.° ex tex. qui ineuitabile pbet argu in c. l.
lleg de pbendis lib. 6. ubi tx pluralitas beneficiorz ipso iure priuatio bene
ficij priuaoe inducat ex c. multa de pbendis et ex extrauagan
ti execrabili eodem t.° adeo tn expolliat. restituit = 4.° = q in penis ip
so iure illatis ante judicis declaraoe fieri n pot executio l. 1. ei. qui del
latore ff de iure fisci ibi verbis. nam oportet actore prius et de crimine
pronuntiare vsq. sm ll. cu ptracoe et d. c. l. ep. ibi te n vocato ibi etc.
ctia. Ex qo tranc patexione sententia semp Verione indicari videlt
restituoe expolliato pcedenda n obstante criminis exceptione ipso
iure priuaoe inducente. unde ja facile dissoluit l. argu et vba
nri tex. generali admittenda n obstante quacumq criminis ex
ceptione quatenus generalr loquit tx. in c. l. ep. 2.° cu sequentib. hac
cau. et q.

N.° 23 Alij Vero Doctores in contrarias fuerunt senten
tias quidq. aserunt jura in l. argu. adducta procedere q obstat deno
torio contrietatis deffectu aut judiciali confesione partis in pdicto
facto aut p sententia Iuditis declaratoria de crimine q obijcit
expolliato, tunc n debet fieri restitutio cu illa impediat notoria &
clara contrietatis deffectus ex tx. in c. ad decimas de restituoe ex
polliatoru lib. 6. et c. statutu c. qm vo de filijs pbiterorum ex qq. stat
notoru et clara judiciale contrietatis deffectu restitutione impe
dire = 2.ª vero sententia ex iurib. in pcedenti n corroborata tunc
procedit q obijcit expolliato restituoe petenti exceptio cuiuslibet
criminis et priuaoe ipso iure inferentis q dedicatr neq legitimomodo

sit declaratus ex dict. suo deliati et demonstratione et ni obscurae
Verba nri tx ibi ante accusationem &c ubi clare colligit crimina quorum
obiectu expolliati restituos ni impedir nisi ee iudiciatur declaratum nec
et manifestum ea expoliatus oretiam siquidem ait Pontifex ante accusa-
tionem id e ante om̃ intentio ab actore et petat a reo criminis quod
ei obijcit quod ni de crime iudiciatum declaratum qua et declaratione ac-
cipiendi sit tx in d. c. a. ibi nullum crimine et in c. 2. Rea neququam
hac eadem cda et q.

N.º 24 = ni obstantibus argum in 3º nº adductis q
respondendum e et constanti affirmandum remedium nri tx cum similibus
ni excludere legitima praescriptione et ea ni obstante qui se expoliatum
dicit restituat huius contrariam et tanquam comunem opinionem om̃ quasi
mi Doctores antiqui et neoterici deffendunt et stat ex Menochio
de remedio 15 ex nº 415 Sarmiento Gratij Zeliati a Zevallos comu-
nium opinionum q. 57. Fachineus lib. 8 controversiarum cp 13 = ad huc tn hac
communis opinio tanquam irrationabilis e reijicienda q doctissime de-
monstrat Sarmiento lib. 2 Sollicitarum cp. 13 anº 2 et in in tract. de
redditibus ecclesiasticis pº 1. cp. 1. nº 11. Fachineus ubi sup. nam si predicta comu-
nis opinio procederet nunquam in iure fuisset locus praescriptioni q̃ ius hpa
tit iustus q possessor et ex dno in e contraria securus staret si quidem
probata antiquiori possessione ad adversario expoliandus eet itaque
praescriptioni et alia iuris remedia spatia subvertere s. regula de
doli clausula 419 cum concordantibus ff de verb. obblig. Videratur
Menochius et Sarmiento ubi s. ex nº 425. et ego pro sententiae
maxime suffragari arbitror ex nãa et contraria huius interdicti
et remedio restitutionis nam opposita praescriptionis exceptione neque

nario restitutio suspendat q. leg. qui de praescriptione tuear. velit in solu dominiu et possessione, iusta eo tempore habere affirmat ac consequenter adversarius nullu quare nario sequitur in hoc iudicii possessorijs hanc debeat admitti exceptione, lite q. restitutor impedire cu non sit exceptio ex dispari idea, sequia arg. tex. in c. fin. de ordine cognitionis cu similibus et in c. asserta de restitutione expoliatorum & de q. diximus

n. 25. = Neq. huic sententiae adversant verba nri tex. ibi quacumq. temporis exceptione q. est praecipuu et unicu fundamentu contrariae sententiae. quare in eis vera interpretatione et sensu tota versat difficultas ideo q. respondendu e cu Sarmiento praed. = Verba nihil contrariu regulae statuere, i solu dicunt expoliatum l. eiectu Episcopu restituendu ee non obstante ullo temporis spatio id e ordinaria iuris praescriptione inter praesentes decem annoru et viginti inter absentes l. et trigenta l. quadraginta annoru sequt. o ipsos expoliatores qui in mala fide subsistunt q. ora ex effectu violentiae. Et furti in usucapionis materia l. in & furtivae ff. de usucapionibus. et tex. nru de re violenter ablata loqui manifestu e ex illis verbis expoliati l. ejectis quare cu loquat de re furtiva affecta vitio reali inmalaq. fidei possessore qui praescribat nullo tempori meta defendit c. tex. in c. fin. de praescriptionibus cu similibus lite igitur sequitur praedicto nro decisione adequare regulii iuris et nullo tramite temporis exceptio usucapionis sive praescriptionis acquirat cu ea prohibet lex attinia ex & furtivae ideo lite restituend. e expoliatus et si temporis exceptio oblata fuerit cu nullo modo procedat usucapio illaru rerum qua de ca nr. tex. dicit quacumq. ratione tempo

temporis non obstante et non utit quacumque exceptione diminuat Sarmientus lib. de redditibus ecclesiasticis tom. 4 n. 11 relicta alia interpretatione Pauli Castrensis = alteram autem interpretationem tradit Fachineus lib. 8 controversiarum cap. 13 in fin. quam nunquam excludit alij. Sic igitur interpretatur praedicta verba quacumque conditione temporis idem nulla qualitate temporis obstante h. e. sive sit tempus belli, pacis, captivitatis, aut violentiae; ideo autem praedictam interpretationem et sensum ad nostrum textum admittendum arbitror quod nulla neque etiam minima dubitandi ratio fuit in nostro textu ubi a Pontifice fuisset decisum quare dicendum est textum nostrum loqui de casu iniustitiae et exceptionibus depositis non de seniore praescriptione legitima

N. 26 = Coniuncto et illud deducitur esse verum quod in 2.° huius argumenti diximus de recuperandae sive nostri textus remedio non spectare expoliato adversus singularem et possessore qui iusto titulo et bona fide rem habet ex possessione in argumento relatis; haec sententia habet controversia apud nostros doctores et in variaias opiniones se diviserunt et abstractia huius quod tam communis adeo reputet consensum sint, ut habet ex Menochio de recup. n. 68 Gutierrez lib. 1 canonicarum cap. 34 ex n. ... Si qui late disputat hanc utramque scripsit Fachineus lib. 8 controversiarum cap. 12 Ceballos lib. 1 communium contra communes q. 64 quae superfluum et inutile iudicavi referre additis doctoribus de huius interpretatione accipe in hac autem re obiter notat non obstare nam in verba illa l. ... 2.° hac causa etiam in argumento pervenit ibi ab emulis et quibus cumque detineat quod debet accipi et interpretari aggrumat magis fidei possessoribus non de iusto ut viderat Menochius, Gutierrez, et Fachineus, ubi l. apud quos latius videbis

N.º 27 = n. obstat 3. argu. ad q. resp. fatendo q. qd. a interdicta q. rei exequtione h. e. cau. proprietatis sine ut q. 2 § qd. ff. de interdictis cu. aliis negam. tn. q. interd. unde vi co. . . n.º sit in beneficiis Ecclesiasticis et causis matrimoniali. b. q. verum e. q. ante restitutione partis de tt.º debet docere neq. interest an sit ver. l. putativ. tt. cu. id pertineat ad plena proprietatis cognitione ea roe q. possessio beneficiatis sit na. proprietatis cau. het annexa. probat ex juribus in arg.º relatis ideo etz. n. pe tente judice de tt.º beneficii simul cu. possessione docere debet roe annexitatis. et ne in beneficiis Ecclesiasticis det vacior. ingres. favendo cuilibet possessori ex reg. tx. in cp. 1. de reg. jur. lib. 6. cpt. de eo qui mittit in possessione. lib. 6. et maxime a Doctoribus controversi procul dubio verior opinio e beneficiati restitutione sui beneficii petente prius sue possessionis tt. justificare debere propi probat Menochi. de recuperanda remedio 15. ex n.º 460 et de retinenda rem.º 3 n.º 592 Mandosi. allegaoe 51 n.º 12 Cobarr. practicar. cp. 35 n.º 4. Gutierrez canonicar. q. 34 sub n.º 26. et latius in n.º 17 et 18 apparet.

N.º 28 = n. obstat 4. argu.

Resp. nm. q. in d. cp. literas petenti restitutione si exceptio consanguinitatis opponat ex adverso. et probao in continenti simul afferat restitutio differari jubet quo ad toru roe periculi e h. nihil contrariu probat n. nm. quo ad reliqua restitutio differt ut diximus in n.º 15 presertim ad tx. in d. cp. constitutus 8. cu. similibus ubi clericus beneficio expoliatus nequaqm. restituit prius qm. constiterit de tt.º l. institutioe canonica eiusdem beneficii respondeo ut s. dixi in n.º 17 e 18 =

N° 29 = Hec etz dotat et Certe agitur in nostro adducta. et nm ono obseruandy quicquid odiij expolliantis et etz expolliati fauor vincat ut aberet ulla cunctatione expolliato restituendo ut arg. tex. in ca. fin. de restitutione expolliatorum illis verbis Quam restitutionis petitio tanto priuilegiata notat Vigeat intentans n cogat ante restitutionem expolliatoribus respondere. in summa odiij expolliatoru ad vn audiat ante qm restituat ex ca. clementina unica de cau. possessionis et proprietatis Vero in expolliantis odiij et in eoque limitat priuilegiu et fauor expolliati dic in simili observat gla in l. venia 2. ff de in jus vocando de actione illis tx. quo ad fationy fauorabilem ee quo ad libertas et odiosa et e similiter gla in l. et si hac verbo interueniat ff de in jus vocando et notat Alciatus in d. l. venia 5.

caput 3

Vm in Casu Nri Ix Restitutio Cum fructib9 sit facienda.

N° 1 ex litera nri tx. et etz n. magis perfecta declaratione istius expressa cuiuimque expolliato restituenda ee oia sibi ablata cum fructibus etz qui percipi potuerunt et secundum damna et probat ex ca. nulli 3. q. pe fine verb. fine fructibus et ex ca. fin. cau. 2 q. 2. ca. sequente 3. q. grauiu ti de restitutione expolliatorum ca. ca. cau. 22 de officio delegati ca. bone memorie 51 de appellationibus c. n licent papa 12 q. 2. l. bone fidei emptor 48 ff in

in straniy de acquirendo rerum dominio lg fructus 34 lg ch navis 82 § fin ff de rei vindicatione lg dicta de re ff de actionibus empti lg videamus 88 ver. et ideo ff de usuris lg 1 § qui vi ff de vi et vi armata lg 1 § vi 22 § ult. et fructus lg possessor 55 lg quita 58 lg cum hereditati 59 ff de petitione hereditatis lg aut praetor § per hanc ff quae in fraudem creditorum lg 3 et parte 12 in patio ff de eo quod metus causa lg apud Iulianum 40 § 1 ff de legatis 1 lg si fundus 17 Co de rei vindicatione ex lg 2 Co de fructibus et litium expensis § si quis a non domino 7 de rerum divisione et in § 3 ... 7 de officio iudicis lg 12 tit. 13 p. 1 lg 40 tit. 28 p. 3 lg 9 et 10 tit. 10 part. 7 et ibi doctores ordinarios. Doctores exornat Covarr. in reg. peccatum 2 p. § 6 n. 4 Sanchez de matrim. lib. 2 q. 23 n. 77 Ioannes Garcia de expensis cap. 23 n. 42 Fachineus lib. 1 controversiarum cap. 58 Menoch. lib. 4 commentariorum q. 1 D. Ioannes del Castillo lib. 1 de usufructu cap. 36 ex n. 50 Cujacius tract. 4 ad Africanum in lg hereditati ff de petitione hereditatis et in d. § si quis a non domino Donel. lib. 4 commentariorum cap. 24 et lib. 2 cap. 5 ubi Osualdus litt. M. Anto. Faber de erroribus Pragmaticorum decade 1 erro re 6 et in lib. 4 coniecturarum cap. 17. Amaia lib. 2 observationum cap. 16 Pichard. d. § si quis a non domino et in d. § et in cap. Zeballos communes contra communes q. 762 n. 69 Gutierrez pragmaticorum lib. 3 q. 38 ex n. 80.

N. 2 = Sed hec harum axioma hic Pontificiis decretis laureatorum pulcherrimis affatibus. Imperatorum sanctionibus, Interpretum et Sententiis exornatus pateat clarius luce meridiana quamvis tamen difficultatum nebulis turbari obscurari videtur lib. eodem lg qui scit 25 § bone fidei emptor ff de usuris ubi Iulianus scribit quod si quis ab initio bona fi

fide perdidit et postea dicat lex est aliena nisi dominus ... quando
ponere per eius contrarium extat in l. bonae fidei emptor 48 § in contrarium
ff. de acquirendo rerum dominio, quod quilibet malae fidei possessor et
uti expoliator fructus non tenetur restituere.

N.° 3 = Deinde lex et ratio

eo sufficio atque ... vero possessori expoliato omnia sibi ablata re-
stituerent deberent utique restitui cum integritate ut dixit assignata
Celestino Papa in cap. gravis 11. ver. cum integritate de restitutione
expoliatorum cum similibus. Sed verum est dicere quod non integritatis sed deductis
expensis restituuntur ex l. si a domino 36. § fructus l. plane et l. uti-
les 38. § videamus ff. de petitione hereditatis l. domus 5. C. de rei
vindicatione igitur in presenti casu quod expoliatis vel ejectis omnia sunt
restituenda = neque illud est dicendum nempe rem, quod ablata est, integrum
restituendam sed expensis atque ita sequenter restitutionem differendam
esse donec expensis deducantur ut ex supradictis juribus apparet
et docet Donellus commentariorum lib. 4. cap. 24 et Antonius Faber
d. cap. 12 eadem ratione si homines moriantur qui tunc erant in fundo a
quo dejectus vel expoliatus est adhuc tamen non est cogendus expoliator
eorum pretium restituere si homines illi ... essent perituri si in ex-
poliati potestate fuissent l. 1. § ... si cum exceptione 14 § quod si
homines 11. ff. quod metus causa. Itaque juris contraria ratione fatendum est quod non omnia ab-
lata restituent ... casum mortalitatis ita expoliantem liberat
ut neque expoliatus consequatur id quod sua interest ex d. § quod si homines.

N.° 4 =

3.° adversus supradicta obstat difficultas text. in l. si urbana ... dia
25 ff. de condictione indebiti ubi ex Papiniani sententia ... quod si

Pr[ae]do aductori urbana p[rae]dia locauit q[uo]d dicto aductor mercedem loco p[raes]titit ... acceptum facit adeo u[t] neq[ue] ab eo repetere possit et tn. prau[us] ... mercede loco fructuu[m] e[st] igit[ur] p[rae]do merceder ... quirere pot.

N.º 5 = 4. Ob aparitate ... p[rae]do sive violentus expolliator e[st] male fidei possessor ... male fidei possessor facit fructus suos ... qui erat in prae bona fide ... Cepulu ... in 6. lg. ... De Agaricolis et Senitus lib. ... uxor q. existimat donare inter Viru[m] et uxore[m] valere erat in jure ... ab eo ... ne singei mutuo amore expolliente se et maritali affectio ... redimat in lg. ... de donacoib[us] inter ... Code tt.º et in ipsa Uxor fructus acquirit ex re sibi donata a marito lg. fructus ... de Usuris ibi: fructus percipiendo Uxor l. Vir ex re sibi donata suos facit. igit[ur] male fidei possessor ... expolliator fructus suos facit.

N.º 6 = ... hic et alii multi argumentis ... in presenti possent ... et adducunt ... Doctores ... Veracissimi ... intellig. ... in primis ... restitutio ita facienda e[st] v[t] expolliatus ... restitutus ... videat ullum damnu[m] habuisse ob id q[uo]d expolliatus e[st] lg. 1. § qui ... §1 ff de vi et vi armata illis Verbis, qui vi dejectus e[st] q[uo]d q[uo]d damni ob hoc q[uo]d dejectus e[st] recuperare debet. igit[ur] ... expulso l. dejecto pristina ... restituenda sit ... illa in qua futurus erat si dejectus n[on] fuisset ... § qui ... lg. si plures ... dejectis ff eod. lg. restituere ... lg. ... § fin. ff de Verboru[m] Significatione lg. ... ff de rei Vindicatione unde illud fluxit axioma tantum ... restitutio quantum abstulit ...

Argum tx in l. 6 et ei 26 § si ferie ff ex qb causis maiores. Sic etiam vulgari nostrorum brocardico iactari solet q. ex quolibet actu attentato n. dicitur attentatus nisi destitutus sit ut per ... nummus et docet Frachet de attentatis tit. 2 84. qtā 6. n. 22. Bibis in 2° tomo sacrarum opinionum lib. 7. tit. 1 n. 304. ver. quidquid Lancelott. de attentatis p. 3. c. fin. n. 38 et 85 Gonzalez in 8. reg. Cancellariae glo. 63 n. 30. Valan. in allegatione 85. n. 22 qq nequaquam ... non solum ... acquisiones et fructus restituendi sunt ... q. iure satis expressum ... in l. sic et si nihil ... fructibus additur sit tn etiam fructus restituendi ex l. Videamus 38 § in fauiana 4 ff de usuris l. ex diuerso 55 ubi ante ff de leg. ... Frachet in l. si unquam C. de reuocan. donationibus n. 275. Anton. Faber in rationali ad tx. in l. in debiti 15 ff de adire indebiti

N. 3 = 2° obseruandum q. maiores nostri ... interpretes ... triuiter ... fructuum species assignare quo niam inquiunt alios esse naturales alios industriales alios demum ciuiles. naturales nominari dicunt qui natura sua ex se ... industria ... Cy: modica proueniunt ut poma, ligna, glandes et alia multa in menti lex rasentia l. in pecudum 28 l. fructus 48 ff de usuris l. Silua 30 ff de verborum significatione l. 33. tit. 78 ... industriales appellant in qq educendis magis operatur industria hominum quam natura qualia ... ny, oleum, frumentum et alia similia l. bonae fidei emptor 48 ff de acquirendo rerum dominio l. fructus 25 in pro ff de usuris l. si eius fun di 78 ff de rei vindicatione. ciuiles v. nuncupant qui a iure proueni unt ut pensiones domorum, usurae, mercedes, et victurae nauium l. si nauis 62 ff de rei vindicatione l. mercedes 32 ff de petitione hereditatis

lg. annua 34 lg. editiony 36 ff de usufructu lg. de fructibus 18 ff de dona
oib. inter lg. divortio S de pensionib. ff soluto matrim. lg. apud
Iulianum 4o S fructus ff de legatis 1. qm. divisione agnoscunt post
Bartolus et Castrensis in lg. ex adverso de rei vindicatione Panor
mitan. in cp. gravis 11 de restitutione expoliatorum Garzia de ex
pensis Cp. 23 n. 6 Afflicti decisione 44 n. 6. Menochius de re
cuperanda Lem. 15 n. 577 et lib. 2 de arbitrariis Casu 210 Richar
dus in S si quis an. dno. I de rerum divisione D. Ioannes del castillo
lib. 1. de usufructu Cp. 36 ex n. 50.

N. 8 = Quamvis hec divisio comu
niter recepta sit veris, et iudicium eorum qui existimant nullos esse fructus
Civiles sed tantum industriales et naturales, nam soli fructus vocantur ij qui
ex re ipsa naturaliter nascunt lg. item si fundi 2 ff de usufructu lg. annua
121 ff de Verborum Signif. d. lg. divortio 8 S ibi ff soluto matrim. ideo
q. cum civiles n. ex re ipsa, s. a iure proveniant d. lg. si navis 62 nomi
ne fructus n. ss. numerandi unde merito separant a fructib. lg. an
cillary 3 verso sed et pensiones ff de petitione hereditatis qm. senten
tiam probant d. lex 32 tt. 26. partita 3 Accursius in d. lg. ex adverso
de Verborum Signif. et in d. S si quis an. dno. Flachinus lib. 7 con
troversiarum Cp. 96 Pinelus in lg. 2 Cod. de rescindenda venditione
p. 2 Cp. 4 n. 52 Covarr. lib. 1 variarum Cp. 3. n. 6 Duar. lib. 4 com
mentariorum Cp. 1 n. 2 Anto. Faber lib. 4 conjecturarum Cp. 17 Barba
dorius supra 39 n. 5. Vberembequius in paratitla ad tt. de usufructu
n. fin. Castillo ubi s. Petrus Gregorius lib. 21 Sintagmatis iuris
Cp. 10 n. 6. Richardus in d. S et n. 2 I de officio iudicis n. 42 qui-
pmone Sententia mutavit cui opinioni n. obstant tex. in d. lg. annua

Et Olo^s pdiozu 36 de Usuris Cu concordantib^s in eo q^d usuras pensionis, et mercedes fructu^s quilus ee nq^s de Leoncordanu in d. juri b^s n. appellari p parte, et ing parte et lato modo Cu multatis, b. nome fructus in jure q^d ob utilitate q^s ex corpore de l. eis occasione accipit ex ol^s fructus 32 ff de legatis juris l. fin ff de Usuris

N.º 9 = Cum^q ex clarius nra ^{ss} appareat dicendu de expoliante ee mali fidei possessorem. Et st talis mali fidei possessor oes fructus restituere debet ex sup^a allegatis juribus nq mala fide possidere dicitur qui Scientiam rei alienae et injustae possessionis hbet Vobservat oes in § actiony T. de actionib^s et in cp. fin. de praescriptionib^s Cova rubias in l^s possessor 2.de p § 6 ex n.º 1 Garcia ubi sup. n.º 9 Donel lib. 4 mentariorum Cp 24 Cujatius lib 18 observation^s Cp. 25 Petrus Gregorius lib. 4 Sintagmatis juris Cp 8 n.º 4. Duarenus in mentariis ad tit de Usucapionib^s Cp. 2 Ver.^o externa via inani lib. 2 mentariorum Cp 8. Rebardus de autorit.^e Prudentum Cp 3 Pich. in Luo. institutionum de usucapionib^s n.º 5 Corratius lib. 2 miscellanearum Cp 8. Brisso nius et Pratei^s in Voo bona fides Unde infert bona fide n beri qui Scit re aliena ee Si Scientia injuste possessionis n heat Veluti Si a bonae fidei possessore ditio Servus noxali actionis noie tradat tn Si Sciat Servum alienum ee mala fide possidere dicitur atq, Cu= pit Usucapere l^s ex generali. ff de noxalib^s actionib^s illis Verbis Nm quoq^s ne capturum. qm vis Sciens alienum possideat. Sic Annalus in notis ad Donelu lib 4 mentariorum Cp 24 lit. D, Cujatius U= bi sup in tract.^u ad Africanum et d. l^s in generali. Antoni Faver. in Lationali ad eadem l^s. Pich. ubi sup n.º 6. Menoch. q^{um.} =

illustris lib. 2 cap. 12. ratio est quia ille qui iudicis decreto in possessione rei alienae mittitur est iustae possessionis scientiam habet cum iuste possideat qui authoritate iudicis rem tenet ex lege iuste possidet 11 ff. de acquirenda possessione lege 3 § 1 ff. de eo quod metus causa lege qui autore de legum iuris cap. quo iure 8 distinctione cap. qui dicit 14 q. 4.

No. 10 = ex hac ratione deduco interpretationem ad textum in cap. 1 de praescriptionibus ibi probat episcopum convertentem locum alienum ad catholicam fidem posse eum praescribere per triennium si intra id tempus praefatus episcopus non petierit neque deiecta opinione Abbatis in d. lege possessor § 11 n. 8 asserentis admitti talem praescriptionem cum mala fide in favorem catholicae fidei. Alia dicunt lib. 1 ement. cap. 4 et alia Covarruvias lib. 4 miscellaneorum cap. 2 Perez in lege 1 in principio n. 10 lib. 3 ordinamenti affirmantis scientiam rei alienae sine ulla distinctione inducere malam fidem. Et in d. cap. 1 non admitti praescriptionem cum mala fide cum ad hoc ut quis dicatur malae fidei possessor non sufficiat ut habeat scientiam rei alienae sed necessario requirat scientiam iniustae possessionis; unde cum ad dignitatem episcopalem pertineat convertere infideles ad fidem catholicam cap. in novo § ceterum distinctione 21 et cap. ult. distinctione 68 et episcopus qui fuisset negligens fuisset in hoc faciendo ideo sanctus Africanus cuius vestigia secutus fuit Gregorius d. in d. cap. 1 in poenam sic negligentiae et remunerandae convertentis diligentiae statuit episcopum convertentem locum alienum posse per triennium praescribere cum ex possideat legis autoritate legum habet scientiam iustae possessionis et consequenter bonam fidem ideo quod potuit praescribere arg. textus in d. lege iuste possidet 11 ff. de acquirenda possessione cum similibus

No. 11 =

Sed adversus hanc decisionem obstat textus in cap. placuit 15 causa 16 q. 3 ubi quod per spatium sex mensium posse episcopus locum alienum ab eo conversum praescribere igitur

triennij ñ è narius qua difficultate oppositi Velamera & Menaccius
Correctione admittenda esse affirmant c.a tex. in d. cap. 1 corrigere tex. in
d. Cap. placuit 3 omissis varijs solutionibus Quid videtur esse contra dominium in leg.
chancelarie de naturali possessore et ita Petrus Gregorius lib. 40 Syntagmatis
tit. cap. 5 n. 24. Cobarr. in leg. possessor d. 3 n. 8 nec correctio esse admit-
tenda in d. Cap. cum ... expediat decellis lib. 6 ... principium ... in fi.
C. de appellationibus nam ... pura in diversis speciebus et prescriptioni-
bus loquuntur cum una species ab altera ñ dependeat negari ñ potest tex. in
d. Cap. placuit priorem tempore et absque triennij notitia sua statuisse pre-
scriptionis ... vt constat ex concilio Mileuitano Cap. 24 Celebrato sub In-
nocentio I. Ecclesiam regente anno 404. vsque ad annum 408 ubi solum
de prescriptione sex mensium fit mentio at vero tex. in d. Cap. I de rumore
ex concilio Africano Celebrato sub (Innocentio) sub Bonifacio
in ... I. ecclesiam regente anno 421 vsque ad annum 424 vt constat ex I
tomo conciliorum folio 838. canone ubi ... loquens ... locum alienum
ad fidem catholicam triennio prescribere posse absque sex mensium men-
tione: Unde omissis his et alijs interpretationibus dicendum existimo tex. in
d. Cap. I procedere eo casu quo ... absente ... si requisito ...
proprio locum ad fidem catholicam ... hunc ñ indiget spatio trium
annorum ad prescribendum tale locum sitm ante ... mentio
... ad ... in mora ... hunc ñ ad ...
nec sex menses sufficiunt quo modo intelligendus tex. in d. Cap. pla-
cuit vt declarat Cobarr. ubi sup.

N 12 = eodem modo interpretat
tex. in l. si ager ... C. de ... agro deserto lib. 11 ubi probat ... si ...
agrum ... publicum tributarium dico ... si quis agrum ... publicum tributarium

neglexerit excollere nov. q agricola excollere curaverit p bien
nium sibi acquisivit: tao ne cu favore reipublicae civilitatis permittat
eundem fundum collere possideat q. aut. lg nou. colon. ideo potuit l.
y acquirere neq obstat imperatoris decretum relatum in lg locorum B. eo
de ex quo apparet ad prescriptionem agri desertis possionis sex
mensium sufficere. nam respondendum e in d. lg qui agros do caedere q
lg agricola b n monuit qui casu succedat ipsum prescriptio bien
nium desiderat. si v vetere colonus q edicta vocavit lg agricola hunc
prescriptio sex mensium sufficiet qua specie loquunt imperatores
in d. lg locorum & docent in dos jurib. Bartol., Lucas de penna, Ioan
nes de Platea & Rebufus.

N. 13 = Ex qq inferre interpretaoe
ad lg si finita § Julian. ff de damno infecto ubi qui mittitur in pos
sione ex 2° decreto sicut re aliena e usucapere pet cum autoritate judi
cis possideat de qua interpretaoe agit Cozzati, in d. lg si finita § Julian.
et lib. 3 Miscelaneorum Cap. 2 nº. 7 Petr. Gregorii, lib. 48 Sinthacmatum Cap. 3
Ceballos comunes c. comunes 160. Donel. lib. 5 comentariorum Cap. 13 et
lib. 15 Cap. 46. ubi Osualdo, lit. I. et lit. L. Cujatius tract. 9 ad Afri
canum in lg cum postulassent ff de damno infecto et lib. 10. observationum
Cap. 31 Antonius Faber de erroribus pragmaticorum 1. p decada 10
errore 5 et 6.

N. 14 = Hic sic ponderatis, nunc Cap. declaraoes
la Viduri e q fuit eius decidendi lao quare viduæ expolliato oes res
simul cum fructibus restituendas ei ea quippe e q violentus possessor
p interdum unde vi restituere spellat p lg 3 ff et lo unde vi cum similib.
et restitutio vult actiua sit qui in pristinum statum reponit in ea ora

ablata fructus et pensiones praehendunt l. qd si minor ff. [illegible] fru. 2.
§ 1 in fine ff. de minoribus l. cum [illegible] 81 ff. de verborum signif. tutta
ff. de cau violenti possessori non solum ad restitutionem fructuum perceptorum quos
[illegible] tenet, atque quod violentus possessor malae fidei possessore quam
nullos fructus [illegible] ex quo d. ex quo a. n. dno. [illegible] de
[illegible] [illegible] l. certum ē C. de rei vindicatione quod et in malae fidei possessore
[illegible] et si violentus non est cum ex malitia sua nullus debeat comodum
reportare l. ita [illegible] 54 ff. de fructi [illegible] d. [illegible]
nemo cum alterius iactura debet locupletari l. nam C. [illegible] 14
ff. de [illegible] indebiti [illegible] locupletari de leg. [illegible] lib. 6. ubi in
[illegible] Bibian in Casati ad tex. in C. [illegible] 11 de rei
[illegible] spoliatorum

N. 15 = [illegible] aliquantulum de male
fidei et violento possessore [illegible] cum integritate rei [illegible]
bituere debeat id cum fructibus et emolumentis non inde sequitur
non posse [illegible] impensas deducere et inutilibus impensis non [illegible]
statutum l. Iulian. [illegible] l. in fundo 38 ff. de rei vindicatione l. [illegible]
30. ff. de [illegible] l. plane l. utiles 39 § videamus ff. de petitione
hereditatis l. q. in fructu 46 ff. de [illegible] l. 1 C. 3. l. veluti C.
impensa 14 ff. de impensis in rebus dotalibus factis l. domum 5 C.
de rei vindicatione l. 1. C. de fructibus et litium expensis l. 4 tit. 28
partita 3 l. 14 tit. 14 partita 6. Fachineus lib. [illegible] controversiarum C. 4.
Garcia de impensis C. 2 et [illegible] Cuiatius lib. 9 observationum C. 38 et lib. 10
C. [illegible] Antonius Faber lib. [illegible] conjecturarum C. 2 Donellus lib. commentari-
orum C. [illegible] in [illegible] de officio iudicis n. 18 cum sequentibus
Carranca de partu C. 4 sect. 3 n. 14 cum sequentibus, omnino [illegible]

studio huius modi impensis absque fructibus recuperandis quomodo retentionis et merito quia neque fructus videntur nisi deductis expensis lege et a domino 36 § fructus ff de petitione hereditatis lege sororis 68 ff si pars hereditatis petatur lege fructus 7 ff soluto matrimonio § putà co acta lege faciendis videtur quod pdo l. alias quicumque malae fidei posses sor retineat impensas a Sesattas V Iuliani Vbi ctarinus si fundus 5 in fine prim. ff familiae erciscundae nullus casus intervenire potest qui hoc genere deductionum impediat V notat Gregorius in d. l. 4 tit. 14 partita 6. Sarmiento lib. 7 Selectarum cap. 10 n. 14 Antonius Faber ubi sup.

N 16 = ea ratione procedit quia naturali ratione prohibetur ne quis cum alterius iactura locupletetur ex d. lege nam hoc natura de d. ratione videtur ideo naturalis impensas tam bonae quam malae fidei possessor deducere potest hec deductio non personam possessoris respiciat sed causam petitorum tantum videlicet ne naturaliter cum alterius detrimento lucrum faciat et ratio cum aequitatis militet in malae et bonae fidei possessore idem ius in utroque statuit de ... Arg. lege illud 31 ff ad leg. achiliam ... 33 § unde et ff de iniusto dupto utiles V neuter deduxit cum de sequi debeat qui in rem alienam impendent sed cum b. possessori bonae fidei imputari nequeat officio Iudicis succurrit lege in fundo 38 ff de rei vindicatione possessor autem malae fidei cum sciens impenderit non probat quod donare promittit ex lege Iulian 37 ff de rei vindicatione sed tamen ei quam bonae fidei possessori permittit eas abradere et tollere si sine rei detrimento id fieri potest ex d. lege Iulian ex lege domus 5 C. de rei vindicatione impensas vero voluntaria ... ideo nulla deductio est quia cum in his nullus lucrum petitor sentiat nulla est ratio V cum detrimento alterius adversus naturam locupletare dicamus

lg. plane 34 ff. de petitione hereditatis potrat tu stori pasen-
cas tollere ... id fiat ... voluntarijs ff.
d. lg. utile 32 ... ff. de petitione hereditatis.

N.° 17 = Item
... adversa ea urgent gravissima difficultates quam aliquas
in ... Alexandri Imperatoris ... in lg.
1. C. de infantib. expositis ... qui infantes expo...
... et si alimenta ... infantes ...
la impensarum ... et ... alimenta inter ... impensas nume
rari lg. ... penult. ff. de impensis in reb. dotalib. ... qua in
difficultate omissa ... Salizeti in lg. ... C. de rei vindicatione
Menochij de recuperanda ... n.° 515 Antonij Fabri lib. 2.
... Cujatij lib. 10 observat. ... Cancerij de partu ... 4.
n.° 141 in medio ... dicendum in d. lg. ...
... deduceri alimenta ... puero ab eo ... qui
ex una ... obligat ... ex ea actione ... lg. ...
... ff. de negotijs gestis. et ... qui sumptus fecit in alendo
infante, ex ... infans adoleverit ex eade ... obligat ... sed ... fuer
... adolescentis fecisse dicat ... solvere tenet ex lg. inf.
... infans ff. de ... infans apud ... adolevit ...
adolescentis ... fecit ... infantis, ideo ... dupli tenet tanti
quanti ... ff. de ... sur
... verbis. ... modo si infans ... adoleverit ...
... adolescentis ... sumptibus ... aderendum
... sumptus ... in alendo puero ... posse ...
non si deducere posset ... sumptus, inquam, ... videret ...

Idemnatq himaoq adderentis quanty pluximy apud eq Valuit eq exo Solutioe expensary Sive impensarq poret = demnaoq. Solvere tenet Fachineq lib. 1 observationq cap. 2 Vich. in § et si eq 5 Deeffo Juditiu n. 20 Antus Faver in coali ad tq in lq si autq 27 §. si puerq ff. de rei vindicatione

1718 = 2.° Ulpia

gat tq Ulpian. in lq si servq 27 § Sicling ff ad lq aquiliam illic Veniu Si- cling inquit immaturq deceperint l. segetq deinquit immaturq l. vineas crudas aquilia tenebit. quod si ea maturas cepat aquilia nulla est nam in juria eq cum tibi eq impensas donaverit q in collectione huiusmodi fructq impediunt. sequitq manifeste non ita perpetuo verq esse q impensq de fructibq sint deducendq l. recuperandq aliquando non donari videt ut accidit in § Si- cling. Et huiq difficultatis nodq variis modis dissoluunt Interpretes = aliis non solvere tentat Cujatiq lib 1 observationq cap. 1 aliis eq Antus Fa ver in coali ad dq § Sicling aliis Garcia de impensis cap. 1 n.° 12 mihi v. magis q interpretatio illa qm tradit Sarmiento d. cap. 1 n.° 14 ju dicat nam q fructq deducti antea expensis veniunt utiq in damna tione eius q ex accessione eq de ablata retinuerunt, et in h. casu forsam verq esse q Julianq scripsit in d. lq si fundq 51 in fi. ff. ibi nullus casus interueniret per quem hi genq deductis impediat. longe autq diversu est cum fructq separatq fuatq auferunt tunc non is qui abstulit impensas donasse videt argo tq in lq qui alienq 14 ff de donationibq lq adeo 7 § ex diverso 12 ff de acquirendo verq dominio lq 2 Co. de rei vindicatione q si demus subtilitor inter q impensq q fiunt in colat fructuum naliq n. x. Regula tq in lq 1 ff de impensis in rebq dotalibq factis lq impen sq 13 ff de verb. sig. q ipso non bet restitutoq huiq modi expensary

arg. tx. in l. plane 38 ff. de petitione hereditatis q. nil stravius p
ponit p[ro]pter q. p de l. iniqu. possessor, qui fructus furatus abstulit n[on] ret
tinet expensas quas fecit in fructibus furatis auferendis. = Deinde tr[ati]o in
niosus et absurdus videt[ur] q. impensae q[uae] in fructibus furandis l. depredandis
fiunt ex m[ateri]ae deducant[ur] q. ab impensis factis colligendis fructibus delictus
separari nequeat. arg. tx. in l. Sive hereditaria 12 ver[sic]. ita ff. de
negotiis gestis q[ui]bus accidit ubi delictus et impensae q[uae] fiunt in de furtiua
l. violenter possessa n[on] separant[ur] lt n[on] violentus possessor delinquerit
in deijciendo l. expellendo verum possessorem a rebus etiam delictus
committit in secandis l. colligendis fructibus, quos ex fundo percipiunt ar[g.] l. 3
§ sed q. meretrici ff. de condi[ctione] ob turpem causam illis verbis sed q. meretrici dat[ur]
repeti n[on] p[otes]t illa n[on] turpiter facit q. sit meretrix n[on] tamen turpiter accipit
q. sit meretrix. Adduunt Cuman. in l. quoties § si quis nomen ff. de her[e]dibus instituendis Costa l. ib. l. Velletany q. 3 silvestris igit[ur] restitutione
differentia est pp[ter] impensas a malis fidei possessore factas in colligendis
fructibus.

N.19 = Nunc autem videamus de impensis q[uae] fiunt utiliter
p[ro]pter rei ipsius meliorandae, et quidem p[ro]pter has impensas n[on] videt[ur] ultra
de esse differentiam q[uonia]m in causa expolijs nunq[ua]m exceptio admittatur q[uae]
requirit altiorem indaginem, sin id n[on] statim spirant, & restitutio illico
p[ro]cedat. l. meminerint 6 C. unde vi illis verbis illico & fin. l. si quis
ad se fundus > C. ad l. Iuliam de vi publica ibi et tunc illa cunctatione
fiat l. q. 1 C. si p[er] vim l. alio modo atque verum est dicere de expensarum liqui
datio q. ex eo dependet videlicet an sit res meliorata l. n[on] requirit al
tiorem indaginem n[on] igit[ur] p[ro]pterea solus restitutio differenda est stravius in
verum est judico q. justa p[ro]pter impensas illas manifeste retentione

sedeant arg. lg. si in area 32 ver. 3 et si ff. de rei indebiti lg. heres ff. ad senatus consultum Trebellianum 2 vers. ex in lg. colonus ff. de fund. ff. de vi et vi armata ubi colonus retinet impensas neq cogen dus est restituere ante deductionem impensarum = 3° haec sententia militat, in lg. domum § C. de rei vindicatione ubi domo pignorata l. vi accepta utilis expensarum et fructuum habenda ratio, si modo absq laesione rei auferri possint. quod obijcit restitutionem naviorum differendam esse si pars deducant impensis quin remeliorandae facta sit non multum negotii facessit nos loquimur quod expensarum liquidatio in continenti fit neq nimis magnum damnum solet esse in modici temporis mora qq adden da sit esse quod expensis ac justa causa retentione l. repetitione annotan da si in n° sequenti et docent Valo. lib. 2 variorum resolutio 302 Me nochi de recuperanda leum. 15 n° 568 Velasco de privilegijs pau perum 1 p. q. 41 n° 17.

N° 20 = Quod autem valde legitimum et juri consentaneum fit donum l. malae fidei possessorem necessarias impensas retine re posse non necessarii ratio petit aliquem cum alterius jactura locuplec tari posse lg. nam hoc natura ff. de rei indebiti C. locupletari 48 de Reg. jur. lib. 6 expensis autem necessarijs quin n... videtur domini sentire lucrum cum aliás res periret aut etiam deterior facta fuisset & notat Cujatius lib. 10 observationum C. 1 Anton. Faver lib. 2 conjecturarum C. 1 Donell. lib. 20 comment. C. 7.

N° 21 = Quemq de impensis necessarijs actum est quod vero attinet ad utiles expensas ego tamen certum suppono quod nullus ma lae fidei possessor utiles impensas deducit lg. Julianus 37 ff. de rei vin dicatione lg. domum § C. eodem nisi forsan absq rei detrimento l. damno

huius modi impensis separari possunt d. l. Julian. et ibi per tex. difficili in l. adeo § ex diverso ff. de acquirendo rerum dominio ex quo tex. deducitur quod is qui in alieno solo edificavit proprietatem edificij amittit adeo ut nec ide diruto edificio mat. auferat uti l. ... tat ex diametro tex. in l. 2 C. de rescindenda venditione ubi edificij mat. ad pristinum dominium redeat sive bona sive mala fide structum edificium sit. quae concordia horum jurium varie mirum interpretes ut ... tat ex his quos docent Fachineus lib. 1 controversiarum cap. 55 Garcia in d. cap. 5 Antonius Faber lib. 2 conjecturarum cap. 1 idem de erroribus pragmaticorum decade 26 errore 3 quorum omnium interpretationibus, insuper habitis mihi magis placet sententia Cujatij lib. 10 observationum cap. 1 et in § ex diverso 30 § de rerum divisione dum existimat quod tex. ille in d. l. adeo § ex diverso loquitur de rigore juris, praetermaxime autem tex. in d. l. 2 C. de rescindenda venditione oro accipi debet de equitate sive benignitate imperatoria ne quis locupletetur cum injuria et jactura alterius repugnante leg. et equitate illa naturali de qua meminit tex. in l. nam hoc natura 14 ff. de condictione indebiti et cap. locupletari 48 de regulis juris in 6.

N° 22

Tandem si alias expensas voluntarias quas deducit bone fidei possessor contra doli mali exceptionem si res meliore effecta sit arg. l. utiles 39 § videamus ff. de petitione hereditatis l. in fundo 38 ff. de rei vindicatione possessor autem male fidei facultatem habet auferendi aliquas rei deterim. et utiles ita voluntarias expensas ... tex. in l. ide ... § idem ait 10 ff. mandati et d. l. utiles § vide am. et docet Menochius de recup. remed. 15 q. 40 n. 513 Garcia in d. cap. 5 n. 3 ... in speculo testamentorum gl. 8 n. 51 Donellus lib. 20 comment. cap. ubi notat ... Brissonius lib. 3 selectarum cap. 2.

N. 23. Saltem, eg. impensas de fructibus quae ad alia causa restituendum et quatenus deducantur impensas, licet compensent cum fructibus perceptis. Verum adhuc non sufficit observatio hoc videtur, nam admoneri sum quod nedum quando iniqui possessor tenetur restituere cum fructibus quos cogendo, et eos ad restituendum eorum quae perierunt ac si eius fraude et dolo. Ita ubi homines et animalia quae in fundo erant perierunt l. 18 ultima 33 l. mancito 19 ff. de rei vindicatione l. si a armata l. 155 Si servus 3 iuncta l. sequenti ff. de rei vindicatione l. si ex legati 23 l. nemo 8281 l. si servus 91 § sequit 3 ff. de verb. oblig. l. 1 C. de rei q. v. et docent Donellus in d. l. 23 et in d. l. si servus § sequit et in lib. 19 comment. c. 14 et in l. 2 C. de actione furtiva Ormal. in notis ad Donellum lib. 15 comment. c. 38 lit. F. Cujacius in d. l. 26 de actione furtiva

N. 24. Sed quaestio controversa, quod quando homines animalia quae in fundo erant quae perierunt in potestate domini, non apud possessorem et in hoc casu possessorem non teneri multiplicatione suaderi potest, quod similiter videtur ne possessori violento possessori illud damnum imputandum sit, quod alias dominus sentiret et urget textus in l. item 14 § quod si homo 11 vers. si tamen fortuna non fuit similiter non ad tribuendum tenebitur, licet si interim unde vi l. quod vi aut clam obseruet. ff. quemadmodum causa data non secuta tenentur, si quae res apud dominum periturae erant. 3 militat quod hac parte textus in l. si plenum 14 § 1 ff. de petit. ubi generaliter et indistincte cautum est quando rei interitus non imputatur ei apud quem res deposita erat, quod praeterea riveniret quod illaeque apud deponentem peritura erat, et ita hanc sententiam amplectuntur Paulus de Castro in l. quod te mihi ff. de reb. creditis et inde Fulgentius n. 5 et 6 Donellus lib. 19 comment. c. 14 Medina de restit. ex jure tomo 3 disp. 325 n. 7 Navarra de restitutione lib. 4 c. 1 a n. 18 Bonacina in summa tomo 2 disp. 1 de restitutione q. 3 puncto 10 Vasquez in opusculis in tract. de restitutione c. 5 § 1 dub. 12.

N. 25

Contraria autem sententia ne de actione l. violentum dei possessore ad dictionem teneri et
eti quae appiddarij dei deriraret. Suadet in primis tex. in l. 1 § deiectivi du
Alexander Imperator rescribit nullam dei interitum esse et qui vi fundo eum oc-
cupavit. nullam autem dei interitus quae eveniat apud dominum et actione
de inde ... eadem sententia suadet tex. in d. l. 1 § elegantissime ff. ... de
vi ff. de vi et vi armata ex quo tex. deducitur quod mercium bonorum quae in fun-
do erant tenetur qui alteram e fundo deiecit ad similem ... nullo pacto in
hac re discrimine habito an culpa deiectionis ... ea perierint fundo tex.
in l. penult. ubi Lab. innuat hunc verbum quod ex ipso tempore delicti debitor
ob ... codem deinde et et 3.o loco iuvat tex. in l. ita vulneratus si in pro
ff. ad leg. aquiliam ibi qui mortifero vulnere percussus ita vulneratus sit cum
moriturum ab illo vulnere si postea eum ab alteram ... tenetur qui percussit ... alias hoc periret ex vulnere sibi prius illato. 4.o urget
tex. in l. cum dei 47 ... ff. de legatis 1.o ex quo deducitur quod si fundum post moram
heredis ... fuerit cogendus est heres legatario fundi pretium ...
esse ... alias fundus periret si ante moram ... traditus fuisset post
tremo ... absurdum alicui videtur violentum possessorem teneri ... quo a
lias dei pitura erat ... longe absurdum esse impunitum delinquentem qui alte-
rum vi deiecit ... in exemplo ... ratio ... Iulianus in d. l.
ita vulneratus § 2.o c. medium et docent ... in ... Papinia-
nea tit. ... l. illa de § idem lib. 16 ... q. 19 ... in ...
... vi verberatus ... § ... ff. de dei vindicatione.

N.o 26 = ... hac sent.

Retenta, et angustiis temporum oppressi agere lat. ... ea ... ideo ad so-
lutiones argumentorum in parte ... adductorum ... ex lo. qui sciens
§ bonae fidei emptor ff. de usucap. ... bona fide fundum emerit

Et ante fructuum perceptionem cognouerit fundum alienum esse nihilominus fructus percipere pot. q. contrarium refert tex. in l. bonae fidei 48 § in contrarium ff. de acq. rerum dominio et meritò q. vi. d. rerum jurium contrariatur ex eo dum voluit q. etsi verum sit q. malae fidei possessor nullos fructus percipere possit ex suo iure, tamen in d. § bonae fidei emptor eos percipere pot. q. ante evictionis sententiam in foro judiciali semper bonae fidei praesumitur, et si post litem contestatam fructus revocabitur, poterit percipere tamen pronuntiata evictionis sententia debet restituere tenet Fachine. lib. 4 controversiarum c. 59 Donel. lib. 4 comment. c. 24 Julius Pacius legum conciliatarum centuria 5 q. 4 Pich. in d. § siquis a non domino Inst. de rerum divisione n. 3.

N. 27 = neque magis obstat argumentum desumptum ex textu 14 § qui in bona ff. quod metus causa ubi non q. d. d. § omnino interpretando q. contra edictum praetoris de quo in l. 1 et per totum tit. ff. quod metus causa nam edictum illud praetoris damnum exigit ex tex. in l. 9 § et partem 12 § 1 ff. eod. tit. id circo non tenetur is quem metus intulit si res quae erat apud eum qui metum passus est neque magis negotium facerent verba illa q. in d. § sequuntur in hunc modum concepta, *et in interdicto Unde vi* sit non comparando tantum q. quod periit q. alias non erat peritura, et tamen hic similitudo. Secundum verba quae esset peritura tamen hic tenetur interdicto unde vi non sic autem in edicto quod metus causa ut docent Bartol. in l. 1 § unde vi et in d. l. 9 § ff. de reb. creditis Fachine. lib. 8 controvers. c. 100 Govean. lib. 1 variarum c. 11 Cuiac. in notis ad Donel. lib. 20 c. 5 lit. D. Antonius Faber lib. 16 conject. c. 12 Schifordegher q. forensium lib. 1 tract. 24 q. 10.

N. 28 = neque obstat argumentum in terminis nostris contra adductum ex difficili tex. in l. urbana praedia 55 ff. de condictione indebiti nam huic difficultati occurrit Bald. dicens quod donec ibi non acquireret fructus possessor, contra alium ut est productore, nam si productor rem alienam pignori dedit creditor ex re aliena nomine debitoris fructus in sortem computare tenetur l. si pignore § si pro

ff de pignorat. actione. idq eo dicendu in vecturis navium si pdo navig alie na locaverit, et in mercedib. servorum si pdo servis alienis operas locave rit ita D. Cenz. ut q in mercede fructus communis solvit a fure ipso reduce re n posset potta tn Drs. rebecu pdone agit et oes fructus pceptos sibi n mull. Aq. de restituere tenet. neq. solucio obstat q illa. tq. pars ubi si ser vis sit ipse locaverit et operas pdoni restituerit operas illas fructus n si unt pdonis seu fabri dni. q ab eo sdici ponunt nq. tq. ille in q p lo quit q n pdo locavit s ipse met servos se locavit. N notat Cujatius in lib. 6 q. Papiniani in d. l. q si urbana ff de cond. indebiti.

N.o 29=

3.o arg. ex d. l. fructus ff de usuris, in quo latius innuitur opposita sa tisfaciendus est ita. omissa solutione Stacumij in d. § fructus in obs donata sibi tellatis a Pinelo ubi s. p 2 cp 4 n. 49 ideo uxorem fructus industriales acquirere qmvis mala fidei possessor fuisset nq. ad eo acquirendos opportunitas exiget bona fide eo tantu illis donationes sint a prae phibitis inter virum et uxorem qq donans efficitur pauperior diminuendo aliqd ex patri monio lq si sponsus § si maritus el seq. ff de donaoib. inter virum et tales donaoes fructuum industrialium n tq ex ipsa se qm ex industria do natarij possidentis pceptorum donans pauperior n efficiat neq. eius pa trimonium diminuat merito talis donao valet ut eleganter docet Vl pian. in lq de fructib. 18 ff de donaoib. inter qm interptaoes tradunt Ant. Faber lib. 4 coniect. cp. 17 Th. de Sanchez de matrim lib. 6. disp. 16. n. 2 Ma r. lib. 8 mint. cp 11 Fulgentius in lq ex annuo ff de donaoib. inter vir. neg. uti n. 30 Rich. in d. § si quis a n dno n. 14. Ubi § ex quibus. huic dni.

N.o 30= 2.o infero inter ptaoem ad lq 3 n vir 28 si vir vero q legatur ff de donaoib. inter vir. ...

inquit Pomponius donationem inter virum et uxorem valere si donator nihil ex patrimonio diminuat veluti quando maritus noluit acceptare legatum seu donationem uxoris suae acquireret quod potest ex illis verbis quod legatum mihi aut hereditatis nomine relictum est potest legatum a me uxori meae relinquere et non videtur esse donatio quae solutio intelligenda est textus in lege si sponsus § si maritus el secundo ff de donationibus inter virum et uxorem dicit quod Ulpianus illis verbis si maritus heres institutus repudiet hereditatem donationis causa Iullianus scripsit lib. 17 ff donationem valere neque pauperiorem fieri qui non acquirit sed qui de patrimonio suo deposuerit.

N.º 31. — Secundo quod ff

tuitur obstat Ulpianus in lege 3 § fin ff eodem ibi si donaturus mihi puero uxori meae dare Iullianus ait nullius esse momenti, quod inde non habendum actionem ego acceptam et legem meam factam uxori meae dedissem cum difficultati Pomponius in d. lege et vir § si vir et Iullianus in d. § si maritus el secundo loquitur quando maritus non dum addiderat hereditatem aut legatum acceptaverat quod tunc cum nihil diminuat de patrimonio suo valet legatum at textus in d. lege 3 § fin. intelligitur quando iam donatio erat marito acquisita aut legatum acceptatum, quo casu non valet legatum cum de patrimonio suo diminuat quod Chulutio colligit ex verbo iubere quod si maritus res donatas cum non esset acceptatum non haberet donationem iubere non poterat uxori suae tali donatio fieret cum verbum iubere ad dominium pertineat ut aiunt Alciatus in lege 164 ff de verb. sig. Valdes in d. lege 3 Matienzo in lege 9 titulo 9 lib. 5 recopilationis glossa 1 n. 4 Covarrubias in 4. decretalium 2 parte cap. 8 n.º 11 Cujatius in recitationibus ad Iullianum lib. 17 ff in lege 4 ff de donationibus inter Sanchez de matrimonio lib. 6 disp. 4 n.º 2 Antonius Gomez lib. 2 variarum cap. 4 n.º 24 Nicolaus Genua de pacentibus in civitate legum pagina mihi 326 n.º 24 Caldas Pereyra in lege si curatorem in verbo iuris n.º 417 vers. 2 de in integrum restitutione.

Nº 32 = 2ª qm solug obstat Vbu donatur d. l. 2 n. 2 § fin. ng. Exponi debet id e traditum ng. Vbu dare intordu ꝯtradere usurpat in locis stipulat 4 ff de usuris & ꝯfirmat ex l. idē q. 4 ff de donaoib. inter ubi Vlpian. in eadē specie tradendi Verbo utitur neq aduersat dicere legatu recta via amouere testatoris in legatariu transire ex l. Titio ff de furtis l. legatu 80 ff de legatis 2º et ꝯsequenter repudiando legatariu de patrimº. diminuere Videri q. Rᵃ q. lz legatu Vindicaoīs recta via transeat in legatariu Reuocabi tr et sub tacita cdiōe nisi ab eo repudiet si postea tn repudiatio subsequat fingit a iure nunqm tale legatu fuisse acquisitu legatario qua fictione inducta n uider de patrimº diminuere neq alienare q. solutio ꝓ. ex l. 1 Verº. Vz ff si quid in fraude Patronorum Vbi qmvis nm legatu retro nru sit nisi repudiet atn cu repudiat retro nru n fuisse. palz e l. si tibi 6. 88. § cu servo ff de legatis 1º. gle in l. qui autē 6. in Vbo legatu ff q. in fraude Creditorum et ibi Bartol. Donel. lib. 8 comment. c. 18 verº superest Sanchez de matrimº, d. disp.ᵉ 4 nº 8.

Nº 33 = 3ª qm interdtaoē n obstat tx in l. magis puto § pupillg Verº. fundu ff de reb. eor. ibi: fundu aut legatu repudiare pupillg n pēt q. hqi e alienaō cu res sit pupilli. Ex qq Vbis ꝯstat n acquirere ee alienaōn. q. et maritg repudiando legatum Vxorēm Cug acquirat facit alienaoē et ꝯsequenter ex patrimº diminuit ng resp. Veru ēe n acquirere n ēe alienaoē, q. l. cu spatr minoribg n solu ꝓhibeat alienaō seu bonoru dilapidatio, ē ex omni sio lucri quodamodo appellat alienaō q. ꝓinde in ipsi ꝓhibetur si eet alienaō. q. Solutio Colligit ex illu Vbu cu res sit pupilli.

q denotant spatitate in leg. minori et femme [illegible] ait glo. ff. de minoribus ibi q n solu licitat minore q ex aliquo trattu ... et damnu decipit Verum ete Verum et q dicto Iulij lucry a minit et docent Alberic. & Cuman. in l. q. auct. 631 ff. q in fraude creditoru. Petr. Faber in l. 58 ff. de Regulis Iuris Onuald. lib. 23 commet Donelli c. ult. Antg Gomez 2 variar. c. 14 n. 14 Sanchez d. disp. 4 Pich. in d. titt. d. quis in fraude 45 de actionibus n. 17 Paulus Layman q. un Moralis lib. 3°

n.° 34: nec dicq. de soluoe contrarie... in l. in fraude 45 ff. de iure fisci ubi Ubi. in fraude fisci n solu q donatoe q quocunq modo rei alieng. Revocant. ide q Iuris d. et n quirat. ex qq Ubi q in fraude fisci creditoru facere dicitone, qui desinit acquirere q n acquirere e alienare cum difficultati Respondere solet ... in d. l. in fraude, spatio concedere in fisco propter cuiq favore in fraude eiq. videt fauire, qui desinit acquirere qm soluoe tradunt Angel. in d. l. in fraude Faching lib. 3 controversiar. c. 46. ... solutio conuincit expresse ex l. cy quidq ff. de iure fisci ibi. receptyq n videri in fraude fisci factq q acquisitq ... unde hac soluoe recepta et alij tradditis a Cujatio in d. l. cy quidq et lib. 8 observatiar. c. 9. Schifor de gero lib. 1 ad Antoniq Fabry tract. 9 q 1. Roberto lib. 3 rerum judicata ry. c. 12 pag. 112 Petro Fabro in l. 76 cy sequenti ff. de reg. iuris Onualdo commentariorq Donelli lib. 23 c. ult. Acuario in d. l. in fraude, in Ubo n quirat Pemia de paceribq in ... legq pag. 527. Tello fernandez in l. 4 Tauri n. 63 Vazquez l. 2. q. 96 arg. 5 disp. 172 c. 3 n. 22 resp. Uninersitq Pauly in d. l. in fraude n arcere leg. Auq bona publicant hereditate, sibi dellata repudiare n posse ne

ibi n loquit de repudiatione hereditatis de puniendo fraude q. mittit in alienando bona publica. unde dicendum e. Sing. illius Senecae fraude in alienare bonorum publicorum fine facta quae punitur n solum q. tit. donatione aut alio quocumque modo transfeat dominium verum etiam si p tale donatione dominium n fuisse translatum q. signant illa verba ideo quia d et si n quaerat quae non in omnibus fraus punitur. Al ciatus lib. 3 Parergon. cap. 12. Thomas Sanchez in Summa lib. 2 cap. 14 n. 53.

N° 39. = Contra quae infertur Rexione ee Sententia eorum qui e contra affirmant in verbo alienatio Lambertinus de iure patronatus lib. 3 q. 3 ar. 31 art. 1 Molina de Iustitia et Iure disp. 360 n. 11 Praelatus Valide repudiare (Sententia) posse legatum lecte relictum sine solemnitate sine eo q. ligetur penis Extravagantis Ambitiosae de reb. lecte n alienandis. Ratio e nam cum praedictae poenae sint solum impositae contra lecte sine solemnitate alienantes ut patet ex verbis eiusdem Extravagantis et qui repudiat alienare n dicatur ideo Praelatus sine periculo incurrendi praedictas penas legatum suae Ecclesiae relictum repudiare valent dicendum e. Panormitanus in cap. tuae de his q. fiunt a Praelatis Silvester in verbo alienatio q. 12 Sanchez d. disp. 2 n. 11 Bonacina tomo 1 disp. 2 de alienatione bonorum Ecclesiasticorum q. unica puncto 2 n. 33 Menochius de arbitrariis lib. 2 Casu 121 n. 52 et alii apud Pirrhum decisione 66 et 99 ilt. Re pudiatione legati lecte relicto a Praelato facta Ecclesiae stineat p. lome diem restitutionem in integrum Ecclesia re sibi legato recuperare p. ni si ex tali repudiatione sequeretur ut altera lite acquisita eet res legata hinc non Cap. privilegiata n privilegiatum n gaudeat ...

privilegio neq in paar. cae melior de editio possidentis in integrum restitutio ei n spectet, ut ab altera ecclia legata auferre potest Sanchez ubi s. n. 15 et Bonacina observ. decisione 22 Cessione autem hereditatis litis c. aliis n. dum additio facta a p̃lato in fraudem alteri, sine debita solemnitate invalida ea aversendum de lao eneq qui cessione facit. Videtur tacite hereditate, cum cessio sine hereditatis additione posse fieri, ideo si cum talis hereditas per cessionem litis acquirat p̃lato sine debita solemnitate repudiari nequit ut tenet Bonacina ubi sup. n. 34.

n°36: ideo etiam posse liberum in fraude patroni repudiare legatum aut hereditatem, cum nil de patrim. suo diminuat ex d. lg. n fraudant 134 ff de Reg. jur. d. lg qui autem 6 § p. inde ff de q in fraude creditorum s. maxime suffragat. ex. in lg. liberto 26. ff de bonis libertorum cum aliis, solvitur inde Farinacius lib. 6. novorum cap. 83 Cujacius tract. 2 ad Africanum in d. lg liberti sich. in § 15. de successione libertorum n. 5 eodem modo interpretat. textum opportet § si autem co de bonis q liberis ibi dicitur. Patrem posse demittere filio usufructum bonorum adventorum q nil diminuit de patrim. suo d tantum renuntiare sic Ant. Gomez lib. 2 Variarum cap. 4 n. 24 et in lg. 20 Taurin. 22 Sanchez ubi s. n. 18 Molina tomo 1 de just. tract. 2 disp. 8 Iudicare in repetitione cap. primum partis in prio n. 8 et q. cujus satis sufficiant pro nri cap. explicatione, cum qq finis nri totq. mea qui dat ad laudem omnipotentis Dei ejusq. genitricis Mariæ sine ulla originalis peccati labe exceptæ. 4 nonas Aprilis anno a nativitate domini nri Jesu christi

1653.

AD TITVLVM FF. DE PACTIS.

Postquam vos (viri clarissimi) decem abhinc annos in inclita Mantuana canonum designatus publice antecessor, cum hac nulla in Hispalensi academia, ubi ss. studia primarium (faciat Deus) dedignar non ambienter absoluto et vocari Caesarey Curriculo ornari commendarunt, l... ee credunt nostrae solicitudinis augeam compendium illius ut si q...tu si grati ex suscepto vultu nec condemnatis alacri suscipienda digna sunt tanto esse grandi nomini commendandus quod parvula, nevillissima dicam) munuscula gratiose dissimulat, quanto quod majora exoptet mutuari et exeatat, offero parvulo nec diffiteor. dum habeo multum fucata experimenti, ... exactissima suspecta virtutis submissum promptitudinis, et quod porro, alio non placuerat minora, benevole accipite

PRO RVBRICA. n. 1

Bartolus ille N. a tanto Antecessorum ... initio, brevi ... Tribaldus de methodo studendi decoratum Elogio.

Militia Vexilla Sacra fert Bartolus; erat
Qui sibi sub alterius cogamine ducem.

Sub brevitatis scelebris compendio huic pactorum diffusae materiei suggerit fundamenta et initio supponit quod post libelli editionem de qua in tit. praecedenti de edendo, solet actor gratuitas pactum cum reo facere et sic multum destinuandum ad tit. ...quam pariu expediamus oportet et Bartolo ... ex

dicendi faciam, effectu quidam dicit quod dicto memorii sui absolutum maxime huius disquisitionis in qua haesitat nec securum eandem post ty anim. adducentium

n. 2 Unde saepe et in leg. inter multos est controversiam an debeant stimari tit. ad tit. et Bartolus stimasse in prudenti obedimus. Et in ea aliqui opinione existiment nario stimandos et Cumq. citas et lg. 3. quod est post lex 2 ff de sta. hom. ibi. Et hii primo atque stimatos applicantes tit. et ipsi Bart. exempla in ipsi tit. et in lg. 18 conventionis ex qua stat ad tit. lg. et stimari; Et confirmare adducit, quod in pandectis et institutionibus hic tellurien tantum tractatum deponit dativa et legitima ex qua oblatione alterum altera esse potiorem ex multis relatis a Rich. de obligationibus quae ex delicto nascuntur in plud. n. 2. videre est = alii existimant stimationem non attendendam, quoniam et si plures in pandectis ordine abserere arte et methodo mirabili fiament et stradum asserere stultitia vitio verant nihilominus hanc amplecti necesse est maxime de Iure civili Romano ... magis ... pendant qui non nuncupatam opinionem perturbare per rationem confusionem quae ... non imbibit. quod multis facit Cuj. non semel. lib. 3. observ. c. 37. et in lg. et ita scriptum 128 leg. ff. de lib. et posth. et ubi ostendat veritatem singulis multas in pandectis fugitivas leges et sibi rebellas et in minus proprium tamen translatas disquireri quilibet adinveniat. adiit etiam Ovaldum ad Donetum videndus omnino lib. 1 commentariorum cap. 1. sine illa arte et proprio arbitrio ab eorum compilatoribus pandectarum collectionem factam. referens = Nec obstat dicta lex 2. de statu hominum cum Richardus ubi supra n. 3 non satisfacit

Aut ad min. iure proximos ato iunctos etc. dicam, materiei
Sub tractatione nam Iustitiae sub hac intergitate accipiuntur
dicta verba, bene quoniam Triboniano, quo iuris et actionibus etc.
Ex Paulo in l. 1. eiusdem tit. scopis tribuenti, singula singulis et unum
quae tenente materie, maxime cum ad accensus stet .... tit. in ... et h
summus Iur spectem, ante tit. de testamentis sic de inofficioso testam.
et de testamentaria tut. et confirmatio faciam, satis ex Gotofre
do in d. l. 2. quota 3

113 = qua absoluta sequentia huius ... imitan
tes in l. 1 ff. de Iustitia et Iure unde pacti nomen descendat inuestigamus
... et reliquis assentiens iudiciis pactum a pace deriuari eo quod
pactionibus fiat pax lex conventionis § in fine ... tit. lex in bello 12
in pacto ff. de captivis quo assentit Cicero Philippica 13 ibi: bellum
inexpiabile, in quo pactio pacis lex sit seueritatis. et Menochi
de pactis lib. 1. co. 1 n. 1. et 4. Morci, in l. 1. § 1. num. etc. Caronda
lib. 1. verosimilium cap. 4. post Accursium in d. § 1. verbo. pactum. Iustin.
Isidori sententia lib. 5. originum cap. 24. transcripta in c. pactum 11. De
verb. sig. ibi ad de pactum quasi ex pace factum = et assentientium a
pace, sed a pactione et inde quoque pacis deduci nomen ex Ulpiano
in d. l. 1. § 1. num. etc. quem sequitur Cuiatius ibi: ... cogentes ... et
et aliis derelictis quod siue pactum a pace siue a pactionibus sit eo quod
... a suis abstractis solent deriuatio et denominatio accipere et
Ius accepit a Iustitia in l. 1. de Iust. et Iu. pactum, paco et pactio
a verbo, paco pacis, quod idem est ac pacisco, vetus volunt ... paco antiquum
et obsoletum deducunt. ... fauet in rationali ad hunc
tit. d. l. 1. § 1. ubi Gotofredus quota 1. = Nec admittendus ...

unde pacti nomen descendat

in d. l. 9. ff. de pactis putans pactum dictum a pactione palmarum motum, et ex l. 9. t. in princ. ff. de sensibus ubi foedus pacti dicit et eos eoque pacem obtinuit quod paciscunt mutuo sibi l. in similibus data fidei pangerent et porrigerent manus, ne si credimus Ferdinando Mendoza d. cap. 3. lib. 1. n. 9. et Parladorio lib. 1. rerum quotidianarum cap. 13 foedus pacti sive feriae pactum alia ratione dicit in l. 9. t. ff. de sensibus: feriae enim seu pactae pactum originem habuit ab illo antiquissimo foedere quod in Roma auspiciis inter Romanos et Albanos fuit percussum. Romani enim in foederibus ineundis porco offertialibus, qui esto Iove, dabatur, ut populo, ne pacti staret, ita feriret que admodum offertialibus porcos feriebant. Cuius moris multi apud Parladorium citati, ultra Livium, cuius verba referre meminere. Unde d. lex t. de sensibus intelligit de foedere publico non de privato, ut voluit Accursius, quod soli in publico solemnia illa servabant, et quod communi nulla alia ratione foedus pangere dicemus quam quod maiorum more foedera cantibus et musicis celebrare solebant ut advertit Parladorius ubi sup. n. 3 et 4. = Nec ab re erit, ut omnes lapides moveam, et sic sedato animo pedam animadvertere idem hac omnia ponere (vimus verbis Cujatii in d. l. 9. t. in princ.) pactum, pactione, depectione, placitum, pactum conventum, pactum et conventum, pactum nudum, pactum et conventum, pactum et dictum, nec tot modis idem variari animadverto et sufficiat unum quod multis argumentis lex suavis gentium § 7. cum nulla 6. n. 20 t. ubi nuda pactio dicitur quod alibi nudum pactum. Unde pactione Latinus pertinere et proprius, quam pactum sine fundamento firmavit esse Cujatius ubi sup. n. si dicamus hanc porre ignorum attituum differentiam, quod pactio significet pactum quod est in fieri, seu in actu, pactum vero effectum quod est in facto esse et quod actus paciscendi precedit effectum ponat pactionem prius, et pactum tandem effectum

generis et tandem pax sit idem pactum quod sine conventione fit et inventio ita ut pacto ut generi sufficiat pax et species et ex glossa in paco. nari ut docuit Alexander de Immolensis.

N° 4 = Sequitur quid sit pactum investigare, quod definitio perstabit cum sit animo explanans namque rem nam ut inquit Cicero officiorum 1. omnis quae a ratione suscipitur de aliqua re institutio debet a definitione proficisci ut intelligatur quid sit id de quo disputatur. et sic pactum duorum plurium ve in idem placitum et consensus ... in l. 1. § 2 nam ut et in l. 3 ff de pollicitationibus = Nec nos moveat Duareni sententia in d. l. 1. et lib. 2. disputationum c. 8. asserentis in d. definitione non definiri ab Ulpiano pactum conventum (seu pactum nudum) sed pactionem in genere, quam latione ludicat et generalione pactum et contractum comprehendentem: ostendit enim pactum diversum esse a pactione ex fundamentis ex quibus Morla in emporio tit. 3 n° 4. namque respondere debemus ex dictis ut praecedenti = Nec nos movere debet in d. definitione coniunctio illa, et, nempe in idem placitum et consensus quae solet denotare diversa ex glossa et Bart. in rub. de iur. et facti ignor. Immola in l. si cum dotem § soluto ff soluto matrimonio cum tamen in definitione idem significare videantur. Unde Accursius et Bartolus alteram ex his substantivum per adjectivum figurare respiciens placitum consensus interpretantur namque omnino abest difficultas si pandectarum florentinorum retineamus lectionem in quibus sine coniunctione legitur in idem placitum consensus. quasi sit sensus pactum esse consensum in idem placitum idem in eandem voluntatem pertinentem ab his qui accommodare eam usum possint. et ex l. Lucius ff de fideicommissariis libertatibus declarat Morla ubi supra n° 5. =

N° 5 = Et quia omnis recta definitio non solum in naturali sed etiam in morali Philosophia et Iurisprudentia ut ex ...

definitio

dulpho Agricola et alijs sentit Mendoça d. lib. 1. de pactis q. 8 q. 1
n. 3. stare debet ex genere et diff.a v ex d. August. cuius verba ref
fert et tenet Pich. in prin. d. de actionibus n. 6. genere q. q. cu alijs
veniat, et diff.a p. qm ab alijs differat, unde in pd. defi.e cu verba
ex gen. q. venit pactu cu conventionibus et contractibus omnibus q. xenire
stant, cetera v. vba vtilissa p. qm differt pactu ab ultimis volun
tatibus q. sine duoru xenu tantu testatoris [illegible] et recte Done
lg. in rub. C. h. nro tt. et a pollicit. q. solu offerentis bei xenu n
duoru aut pluriu ex d. lg. 3. de pollicit. = Nec obstabit si dicat
aliquis defi.e pdicti pacti pone contractibus venire et sic be actiones
et venire alijs a definito d. regula [illegible] defini: maxime cu contractu
ex nra sua beat obligao efficace ad agendu v in lg. Labeo 19
§ contractu de verb. sig. pactu v. dicta actione n beat v in lg. Iuris
gentiu in prin. et §. 1. Ca. nulla h. nro tt. neq. satisfactionis e dicere
pdicta defi.e recte pcedere et sub ea contineri contractu quatenus conven
tiones et xenire continent: pactu nm dupliciter accipitur l. in genere
put [illegible] conventionu et sub hac videntur reperitur in oibus
contractibus ex in d. lg. 1. §. conventionis nri tt. 2.o in specie quatenus
pactu pprium retinet nomen nec transit in aliud et tunc accipit
p pacto nudo seu nuda conventione q. cu nomine et ca careat
ut in ea adsint xeru. utriqq. qm nulla pducit actione, qm sup.
d.a defi.e Ulpian. voluit contineri v docet Morla ubi sup. n. 4
in fine Mendoca d. q. n. 2. = Nec obstat solu patti appel
lao in pdicta defi.e venit nudu pactu, v. sub ea et veniunt contrac
tu q. n raro pacta dicunt (ut advertit Cuj. in d. lg. 1. nri. tt. et
Duaren. ibidem et lib. 2 disputaon. d. cap. 8.) sic societas pactu dicit

in l. diu. 71 ff. pro socio, et pactum cameale dicitur in l. 3 C. de rescind.
emp. et vend. ubi: ex annali pacto penalis dumtaxat actio pa
cientibus comparatur. quod pactum alias contractus annalis l. arrationis dicitur.
emere pactum dicitur in l. contractus 17 in fi. C. de fide instrum. pro vere
emptionis contractu et inrup in l. si vir, 27 § pactum 2°. vero. ide dicitur
t. 3. nro tt.° dicitur et accidit pactum gignere ad novum contractum, quod e pac
to fieri novum contractum et eodem modo pactorum appellare intelligimus
contractum in l. traditionibus 20 C. de pactis tt. l. diu. 3 ff. de usufructu
et quem ad modum unde constat ex sententia Ulpiani mente in d. l. 1. nri
tt.i Quod pactum generaliter acceptum definiet quatenus contractus et pactum nudum
comprehendat. et suadet maxime ex subiecta ab eodem conventionum
divisione in d. l. 4 § ult. et in d. l. conventionum 5. l. legitima 6 huius tt.
ubi conventionis appellatione pactiones sive pacta, cuius definitionem in fron
te proponerat, divisit, alias inepte tractationem de pactis, quam incepe
perat, omissa ad conventionum divisionem declinaret Donel. ubi supra
n. 3. Cuius. sibi contrarius lib. 11. observatio. cap. 17 Duaren. lib. Commen
tariorum cap. 1 n.° 9. Molina ubi sup. — Neque etiam obstabit ad
hoc adversus dictam definitionem, quod si Philosophi duo aut iuris
consulti de aliqua sua scientia et difficultate et quod conveniant
in unam sententiam, pactum efficiant taliter quod eorum placita vo
centur pacta, quod absurdissimum dictu est; nam responsorum
Philosophorum aut similium placitum pactum non est eo quod contra
quod in d.a definitione interpretatur verbo, quod reiicit omnia placita que de
aliquo negotio contrahendo seu transigendo non fiant vel ex
conventionis vel in d. l. (sequenti) t. nri tt.i immediate se
quenti omnino constat Mendoza ubi sup. n. 7.

N° 6 = Nec tandem obstabit si dicat q̄ cum obli
gāo nālis in contractibus n̄ nascat̄ nisi ex duorum in unum convenie ut
pbat tex in d. l. 1. nū 2 § 3 vers. adeo, et in pollicitaōe adsit na
turalis obligāo ex l. cum amplius 84 § ult. in n̄a debet ff. de reg. iur. re
sultat in pollicitaōe adēe duorum in idem consensum, ac p consequens definiōe
predicta pacto n̄ convenire maxime cum Ulpian. in d. l. 3 de pollicit.
differentiam inter pollicitaōem, et pactum constituat, q̄m et sup. precedenti n.
notavimus, alias conveniret aliis a definito, q̄d ē, ut diximus cont.
reg. recta definiōis = Nam ut recte faciam satis animadverte
re ē magnum ēē doctorum contentionem in assignanda pollicitaō
onis n̄a et explanāda: in qua sex diversas opiniones ēē
testat̄ Mendoça ubi sup. art. 2. insi. quarum fundamenta evef
feat et confirmat cum Morla ubi sup art. 1. Verior ē pollicitaōis
naturam in eo consistere, q̄ sit solius offerentis promissio, et differat a
pacto q̄ ē duorum consensus seu conventio. ē n̄m pollicitaō cum quis si
ve absenti sive presenti acceptanti tacite l. expresse aliqd. libe
ralit. promittit; certum quidem ē in pollicitaōe pfecta requiri adēe
utriusq. consensum sicut in pacto, sed inter utrumq. ea erit differa quod
pactum fit ad negotium efficiendum ll. utriusq. l. saltem unius onerosum:
idcirco n̄m conventio seu consensus illud ostendit ut satis constat ex d. l. 1
§ conventionis, at pollicitaō solum fit ad exercendam liberalitatem
cum eo cui promittit, et totum illius negotium honorificum ac utile recip
piet in totum directe, nam in pollicitatione exercet liberalitas in
totum q̄ promittit, videmus quidem pollicitaōem appellatam nomine
donationis et liberalitatis: consistit n̄m precipue in re liberaliter dan
da, et inde ē q̄ pollicitator dicit̄ donator in l. ex pollicitatione

ff. de pollicitationibus l. 3. de donationibus ante nuptias = Nec obstabit d. lex 3 ff. de pollicitationibus, quia si bene expendamus in ea definit Ulpianus pollicitationem dicens illius offerentis solum promissionem, et non pactum ostenderet; fundatur enim ut beatam in sola promissione solius offerentis. et in hoc differt videlicet illius differentia a pacto. nam in pollicitatione unus alteri ex re sua promittit libera liter curam negotium totum illius cui promittit; in pacto vero non sic sed ex utriusque consensu negotium onerose contrahitur. illud enim quod praedesignat verbum conventio, et diximus supra n.° Sin fi.

n. 7 = Nec negotium faciunt quod quisque in l. 4. nro de pactis de conventionibus et quia solum promissionem bene contrahit utilitate in totum gratuitam respicit, agit, et nihilominus pacta vocant ut probat tex in d. l. si unus § pactum ne peteret, l. tale pactum. nam respondeo quod illa iura et similia tractant de pactis liberatoriis, et non exprimunt an sit ant liberatio an alia ob causam. bene enim potest fieri pactum quod elidat actionem alterius procedentis contractus sine eo quod liberatio fiat, ut si exempli gratia exemptio ne dicatur debitum, actio quod illius dicti elicit per quae exemptionis sive exceptionis pacti, quo postea manet, de non petendo illius dicti praeter alterius rei mutationem = Et tunc quamvis nudum sit pactum, parit exceptionem liberandi oblata re et quali et conventionis norma, ecce pactum liberatorium rei sine libera lite in totum. Et ita possunt intelligi dicta iura. nec videtur lo stiendum 13 schol. ff. de calibrio edito ibi: promissum aut potest referri et ad nudam promissionem sine pollicitatione l. ad sponsum in qua promissio in contractu nominatur et promissionem celebrationem vocant pollicitationem. nam respondeo quod auctor hic videtur eo loco dicere pollicitationem tunc dici cum sibi ad invicem contrahentes in contractu onerosum aliquid promittunt nam si bene illum accipimus aliqui mente et alienum et ex iure

nulli intentione q tantum voluit declarare, o interdictum et ominum est diffra. Unde cum pollicitatio et ominio in d. l. q eodem maneant et statuisset ex lunctione illarum sive q media inter utrumque relicto Accursio intelligente ominionem p pacto et conventu duarum et pollicitatione solius oneris, dicere debemus accipientes verbum ominium q genere ad duas species, quarum altera omnino seu pollicitatio, altera vero sponsio ut cum eadem legitimi modo veniant intelligenda, nuda ominione sive pollicitatione cum onerum transferri, q de re liberati transferenda sit inventum sine solemnitate. Sponsione vero ad eum q cum legitima solemnitate de le utili. l. onerosa celebrat q d. legis verbum documentum et aliarum p obiectione reffeat Mendoca ubi sup. N 15 et 16.

N 8 = p pd. pacti diffra; et pollicitatione ex Mendoca aiente, pollicitatione esse in eadem utili et Benoni, pactum vero in eadem onerum sustinere posset ex verbis de qq Baltis p eum nihilominus la rejecta et illa alias Mortus ubi sup. n 14 aientis diffra esse in h. q. pollicitatio sit conventus duarum implicitum, pactum vero explicitum, sed, dicamus (mea videri se Curij et verij) illam esse inter utrumque diffra q tractatum duarum conventio precedit pactum, sed non pollicitatione q tractatum non indiget, sed solum offerentis voluntate innititur. q apparet innuat Ulpianus in d. l. 3 de pollicitationibus. Probat q. Plat. in rub. de verb. oblig. lectura 2. et post eum idem sentit Conanus lib. 5. commentariorum cap 8. Cujacius in paratitla ad tit. ff de pollicitationibus Nec longe a Vaconio lib. 5. declarationum cap 65 n. 2 et 4 optime O. Svaltus ad Donellum lib. 12. cap 5. lit. B.

N 9 =. qq ita lenibus q coronide de ficio animadvertimus verbum illud, in idem, in loue, ingeneare difficultatem, in texto Accursij et Bartoli opinionem natio de Cria pacti pertinere

q illud met idem Sup quo ventio fit pter l. fiat eidem pacicenti ab alio ita ut duobus pacicentibus q 3 det l. faciat 4° n̄ sit pactum, nec pacis centibus q 3 det unū conum q cum et cum alium datum l. falsum alii quis pmittat. lex stipulatio ista 38 ff de verb. oblig. § si quis 3. inst. de inutilibus stipulationibus nihilominus tn̄ si credimus doctissimo Mendoça ubi sup. n° 20 eo d. vbo, inde n̄ colligit q idē ea quo pacicentes semper pgme et natio debeat fieri et (mandari) pstandi in a strahente actio, nec si laemitati et Iurisprudentia apice attingat nihil tale deduces cum ōibus inter falsum alienum posse pmitti et n̄ solum iure civili Sed etiam canonico et dē ommissione obligat tex. in c. eo de arcipto de d. suae Iurando d. ad stipulatio ista in pcio et in inulis loquutis §l ff de verb. oblig. unde pdz. Obum hanc recipiet interpraec, nec accepto g subiecto, l. materia, seu duarum sit in indem, de n̄ discreget (ver bis doctoris loquor) ab alio in aliquo de quo fit ventio. et videatur priatr an pacicentibus aliqd intersit ventione, stralo inter 3 spele brator Semuai nec ne. si interit, etiam si ab ipsius n̄ pter sit pactum cum defectio pacti oro veniat. si vero n̄ intersit n̄ sit pactum. et sic cam interpretat lex quo tutela § fin. ff de reg. iuris. lex g cumq geaim ff de oblig. et act. lex. l. c. g quas prima nobis acquiri.

Mo: et absolutas pacti defectio recto scriendi modo observat ipsius divisionem inducere nam ut inquit gla. in § igit instituen. in pamio multum adiuct divisio, ut pote species modi scienda ad legentis animum incitandum, mentem elevandum et refformandam memoriam, auctificione: unde dividit pactum sive ventio (diximus sup n° 5 in fi. nihil non d pactum, ac ventio ut satis pbat Sich. in § actionum 18 instit. de actionibus q 2 n° 3) in publi

divisio

Cu primary et Iuris gentium, lex conventionis lex legitima lex Iuris gentium, h. nro tt. publicum pactum seu publica conventio est quod fit per pacem quoties inter se duces belli quidem paciscuntur. l. quod fit per principes, l. quoties inter se duces belli. utroque enim modo legum doctores in d. l. conventionum, et quamvis quidam lectionem retenta animadvertent est Ulpianum non pena. per exempla pactum publicum designasse, et aliud sentiat Cujacius ibidem. et h. exemplum fuit pactum per pacem cum hostibus inita factum: pax enim suas leges et suas pactiones, et probat text. in l. in bello 12. ff. de captivis in prin. et dixinus sup. n. 3. in pace pactionibus fit pax: unde huiusmodi pactione cum hostibus inita servari debent ita natura et gentium iure exigente: dicit D. August. relatus in c. noli existimare 23. q. 1. fides quando promittitur etiam hosti servanda est et Quintilian. declamat. 43. fidei supremum rerum humanarum vinculum est sacra fides inter hostes, et Cicero lib. 3. officiorum sub fine Attili Reguli factum cuius fit mentio in l. postliminii 5. ff. de captivis pluribus extollens: et inquit Ius bellicum fidesque Iusiurandum cum hoste servando, et paulo inferius foederibus etiam cum hoste devincit fides. quod conveniunt plura videnda per Cobarr. lib. 4. de Civitatibus 2. p. cp. 3. § 4. n. 13. et 14. Petrum Fabrum lib. Sent. cp. 7 et alios relatos a Sforzano de Aurelianis libr. 2 cp. 16 n. 70. et de Iure nro regio convenit lex 19 tt. 26. et lex ult. tt. 28. partita 2 et et lex 2 tt. 16. partita 7 cum l. 1. tt. 3 lib. 8 recopilatio. = Neque obstat text. in c. utile 22. q. 2. ubi hosti fides non servatur immo rex Israel finxit dolum cottere et se falsos prophetas interficeret; nam in casu illius text. non fide frangenda probat; nam solum probat oro et hosti servanda nisi hostis illam nobis non servet et probat text. in cp. ecce Subiecti 5. 5. situ, est 15 dist. cum aliis in propositum adductis per glos. in d. cp. noli existimare: nihil enim magis

ventaneus nãs accin ē qm frangenti fidē frangere, et à contrario Servare Servanti & in d. lg conventionum huius et. lg h. dubito ff de captivis Menochius consilio 100. nº 187 & 218. Franchus lit. F. n. 335 cum alijs adductis à Valasco ad axiomata Barbosa lit. F. nº 131.

Nec similiter obstat quod dominus pactus non perit in damnum aut commodum alterius utroque & probat tex. in d. lg si mij. 27 § pacta conventa et acq. eam. pactum inter duces belli initum super pace constituenda Rempublicam non astringere, neque respondere paenam quod sic dat bellum leges pacis pactionibus sine illius paxon fit. ita similiter duces dant leges bello et paci ex consequenti velut habentes hac dare mandatum à Regib. qui eos munere ducum constituit. Unde resultat quod ex huiusmodi publicis conventionibus tam qm à populo ipso factis duces oēs obligarū ac si illa lata constituerentur, cum certum sit eas populi nomine et constitui & iurarē d. lex in bello ff de captivis, cum alijs adductis ab Antonio Fabro in rationali d. oo. num. tex in d. lg conventionum § publicae conventio — Nec deinde obstat tex. in lg neque & Servius 25 in princ. ff de negotijs gestis ubi quod non ēē necessarium fidem servare maxime inter privatos, neque ex eo quod Ulpianus in d. lg conventionum egit de belli ducibus paciscentibus, sumpsit fundamentum Bartolus ad probandum privato hosti fidem ēē servandam lg. 1 § n. fuit ff de dolo, neque responsioni erit dicere quod licet fides data persona publica qualis ē dux belli oro hosti sit servanda, non tamen data à privata persona probat d. lex 1. § n. fuit. Unde resultat quod in casu d. legis neque & Servius non probat fidem non ēē servandam imo inter privatos servari & sic intelligat et singulariter limitet d. lex 1 § n. fuit & sic redemptionis pretium pro captivis aut carceratis solvat neque cum libertas sit publica res & probat tex. in lg. si quis 35 ff de fideicommissarijs.

libertatib. et cuiq. roe et fauore multa cõmunis Iu. reg. Itacita ut v. probat tx. in Serat ol. in fine. instit. de donat. merito ob eã, et priuato hosti seruare fide, et ptio ñ fraudare conuentis, nã qmuis alio fide fallere liceat = Nihilominus graue ẽ ut in lg. 1. in pais nãi v.º et in lg. 1. in prio §. de restitua pecunia. Oroc. in d. lg. conuentionu nº 2. cũ alijs traditis a Morla ubi sup. nº 20 = nec tandẽ obstat tx. in auth. de mandatis Principis § neq. autẽ homicidijs, alias cp. d. Colat.ᵉ 3. ubi fides publica nec securitatis qualio intellecta ibi a Gotofredo aut quicquid ille ẽ sub. vbo Cautela, ñ seruat. Cum roe doctores q exitant illã an si Iudex confugienti ad ecclam pter delictũ, fidẽ, litter et securitate, distringat exeunti et cora. se sui copia. facienti fide et pmissione seruare l. illũ damnare Iure possit? in qua q. qm aliquãtũ practicis fuit, dilluendo. Verior opinio ẽ Iudice teneri ad destituendũ delinquente ecclã, eo q fides et pmissio, cuiq. implement descendit a Iure nãli et diuino, ut in d. lg. 1 in prio et in d. lg. conuentionu nãi ut.º, dro seruanda ẽ. du tñ faedere distinctionis utramque opinione seruem., q videlt si delictu erat tale cui roe inmunitate lecte trinaa ñ poterat, fide sit delinquenti dro seruanda et lecta restitutio facienda, si ẽ tale q. q ab eccla licite extrahi poterat ñ sit seruanda, cũ frustra eccla auxiliu, innocet qmittit in lecte cp. fin. de inmunit.ᵉ ecclaru, cp. bone et primero de ellect. cp. ptingit §. de sententia excommunicatis. ex que resolutione d. authori et ex Alberico et alijs docet Antoni. Gomez tomo 3 Variaru cp. 14 nº 7.

nº 11 = Pactu priuatu seu priuata conuentio de q de reb. priuatoru, et aequitate nãli aut ciuili innitens. nãli aequitate Iur gentiu intelligim. cũ Iure constito in d. lg. conuentionu d. lg. Iur. gent. et in lg. p penult. §. de Iust. et Iu. aequitas

naali (ut cum diligentissimo Ducem. in exaaticum nri 1o n. 4. loquamur)
qua conventione seu stralby nituntur non de hoi cum reliquis animantibus comu=
nis nec otinet ad Ius naale commune, sed in sola rae humana consistit. ex
quo intelligitur privata conventio, in commune dividitur et Iuris gentium. legitima
conventio illa proprie dicitur quod nisi lata esset de ea lex, non haberet vim inducen
da aut tollenda obligationis. neque ad hoc ut legitima conventio sit necesse est, ut a
Iure Civili sit indulta, nam et Iuris gentium conventiones quamvis actionem non
producant ex authoritate alicuius legis possunt produci et legitima dicent, sed
versa dicitur quod sine particulari legis authoritate actionem producunt ut in d.
l. Iuris gentium ut docet Morla d. n. 20. = Nec petitum obstet quod Ul-
pian. in d. l. conventionum §. quae nos sup. loco prio n. 10 fuimus insequuti=
dixit conventionum sine pactionum tres esse species, cum tamen duas tantum modo
enumeret publicam videlicet et privatam. Nam hic valde doctores torqueant
in diversas opiniones distincti quas refert Mendoça lib. 2 de pactis cap.
ex n. 10. et Rich. d. § actionum de act. satisfaciunt, et rexerunt de leg. conven
tionum et leg. Iuris gentium, sine legum ta xxi tit. quatuor illas Modesti
ni et Pauli leges, quae intermediant expugnantes, ut Mendoça sup. n.
5 advertit, et respondebimus quod cum species des generis subalterni, gene=
ri generalissimo subsint, cum subalternum generalissimi sit species, eo fit spe
cies conventionum privatae, quae generis subalternum, legitimae sit et Iuris gent.
conventionis simpliciter, quae genus est generalissimum inest: comprehendit enim conventio
tam publica quam privatas tam legitimas quam Iur. gent. conventiones et hoc volu
it Ulpian. ex Richardo ubi sup. nam ut ex Rodulpho agricola lib. 1
de invent. dialectica ibidem resolvit, recte dividit quod duabus aut pluribus velit
ute dissijs dum modo universum ei, quod dividit complectatur latitudinem ex lex
conventionum, lex summa lex et servorum ff. de sta. hom.

N.º 12 = Et delicta iuris gentium mentione de qua in l. ius gent. nisi tamen ex instituto agere decrevimus. legitima mentio de qua supra in princ. non procedentis ex Ulp. in d. l. legitima 6, erit illa quae aliquam habuerit confirmationem; et ideo multum subiiciter ea quae ex pactis, et interdum ex pacto actio. l. nascatur. l. tollat ipso iure quoties videlicet l. l. senatus mul to adiuvat. et si non pleraumque pactiones illa nomen non habentes nec leg actionem nec pariant nec tollant ipso iure. tamen si confirment a l. l. senatus multo, l. iure pretorio, l. principis constitutione voluntate de iis lata l. obligationem et actionem parient et huius documenti exemplum praebet lex duodecim tab. in illis verbis quae ex Festo Pompeio verbo talio de sumpsit Cuiatius in d. l. legitima: Si membrum rupsit, ni cum eo pacit, talio esto. quae postea ad rei in iuriarum et furti actiones porrectum fuit. ut probat tex. in d. l. iu. gent. § si paciscar 13 in fi. l. si tibi 17. § 1 cum l. lex si unum 17 § pacto ff. de pactis. et tex. non solum 11. § 7. l. lex si un. 17 § si ante et § filio familias ff. de iniuriis l. si pignore 54 § fin. et l. interdum 56 § penult. ff. d. l. si servus 51 ff. de furtis. id quod non ex eo quod haec carmina ex l. XII. tab. sanguinem poena ingerant et honesta sit quaelibet ratio redimendi sanguinis verbo Barbin. voluit ad l. XII. tab. sed potius eo quod unicuique licere debet pro privato commodo quaerere proprium quam damnum remittere. quapropter et querelam inoff. testam. et post impossibilia in iuria vindictam institutam nuda voluntate remittere tex. l. penult. § ult. et l. ult. in princ. ff. de inoff. testam. l. cum mota 6 C. de transact. quem explicat Cuiatius in l. si pignoras U. C. d. h. t. nec dictis obstat tex. in l. tres fratres 35 ff. eodem ubi furti actio ex pacto non est remissa. quia non de furto sed de communione pecuniae voluerunt fratres vide ibidem recte Cujatius

N.º 13 = nec interest conceptus, a pollicitato. l. clato pretio pactum id fiat, utrumque nam consentio l.

a mun illud sit inter utrumque discrimen, quod post litem contestatam si fiat cum pretio infamia lex notat ut in l. athleta 4 § fin. l. 5 et 6 § pactum 3 ff. de his qui notantur infamia, non ante litem contestatam, de furto et similibus impune transigere licet l. post decursionem C. de furtis cum aliis de Oberemb. adductis in para titula. nu. 5. sic intelligendi. Velut de proprio crimen, et poena corporis redemptionem d. § pactum et l. Imperatores 34 ff. de iure fisci. Pactum tamen et validum erit ut recte Martinus Delrius sentit in l. transigere C. de transact. n° 167 licet aliud maluerit videat Oberemb. ubi supra. et Leo quod deceat ne solam delicti poenam praestare cogat nec alter turpiter transigere videtur a iudicio quo privati commodum suum pecuniarium aut iniuria quam vindictam consequitur, quod maxime legum latores pro oculis habuere ut haec pacta probarent quamvis de criminibus poenam sanguinis inferentibus transigere permittitur, quamvis sit d. lex transigere 18 C. de transact. lex ult. de praevaricatoribus lex siquidem 7 C. de trans. stip. quod sit in his et rei quod transigit ex proprio habetur argumento l. in l. Imperatores 34 quasi ideo transegerit ut relaret quapropter punitur neque enim pro de transactio ut recte Cuj. lib. 6 observationum cap. 11 et Conan lib. 5 comment. cap. 7 n. 4. post Accursium in d. l. transigere illo n. licet quem inmerito reprehendit Delrius ibidem n. 128 et alter turpiter videtur in supra adducta criminalia publica de crimine transigere quapropter in turpitudinem poenam inducit lex 1 § 7 et toto tit. ff. ad senatus consultum Turpillianum: tamen de crimine falsi utilis est transactio ac potiori integrum sententia quam probat lex ipse) C. ad l. Corneliam de falsis lex 2 C. de his qui vindicarius et in d. l. transigere cum eius rationem explanent quam tradiderit Cuj. d. cap. 11. et lib. 19. cap. 39. cum pluribus aliis congestis et sequutus a Delrio in d. l. transigere ann. 141. et probat Burnum regium in l. 22 tit. 1. partita 7 quoniam cum plerumque ad privatam causam eius criminis prosequutio privato spectet

et de pecuniario modo tractet, et ag fuit vim transactione alterius modum, sub sequenti n. interdicti et putat Cuj. d. q. 41. Mang. d. lib. 5 invent. cap. n. 4. Odofred. et Accurs. in lg. transigere cum aliis ibidem relatis a Delrio n. 162. immo nec leg. scam. vi rogationibus puniret aut ainfami & notabit velut confessum quoniam d. relte Mang. d. n. 4. cum privatum etiam interesse erit ita facere, n. confessum crimen, sed pecuniario suo modo evaluisse. & dubii litis exitu, timuisse dicendum est. quod ita admissum in furtis bonis quod legi ... et injuriis egregie nostra sermones in illum pecuniarium modum ab ipsa confessione deviasse.

N. 14. = Secundum exemplum pacti legitimi (Valia omittam temporis angustiis astrictus) prebent verba eius duodecim tabularum. Que sive mendata sive restituta legunt apud Cuj. in d. lg. legitima: Rem ubi paguntor ita ni pagunt, in comitio aut in foro ante meridiem causam dicito. Ribard. lib. 4 variorum cap. 4 Gotofredus in notis ad fragmenta legum duodecim tabularum. tit. 5 de pactis Dionis. Lambinus autorem Rethoricorum ad Herennium lib. 2 sequens. et laudans Simonem Bocium in notis ad d. lib. annotare & quod favet Quintilianus lib. 1 institutionum oratoriarum cap. 6. Verba Cuj. ubi pagunt, d. d. verba sic interpretantur videlicet quo loco aut coram quo judice causam agi oportet inter litigatores ibi orare videant. h. e. agere. Nam orare et agere veteres dixisse probat Festus, verbo orare: ni pagunt. h. e. si inter eos nullum de eare pactum intercesserit jubent in comitio aut in foro causam dicere. h. e. ante Magistratus competentes, qui plerumque tribunal in comitio aut in foro causam agere. quippe non nil aliud est dicere quam agere teste Nonio de potestate sermonis cap. 4 verbo dicere. Et lexico Juris verbo dicere = Ex quo confirmatur legitimum pactum quo litigatores judicii incompetentis se subjiciunt Jurisdictioni quod ipsum confirmare postea ...

Videt tex Iulia Iudiciorum et innuat Vlpian in lg 28. ff de judiciis

Cod referendis tx in lg 1. et 2 lg 2 in prio. §2. et lg de qua re 74. §1 ff eo

de lg inter numentes 28 ff ad municipale = Et coronide totius Ru

brica adjicere re venit, contractus emphiteuticus, dotis obligatione, sub

qua venit stipulatio, dotis dictione, et Iusiurandi liberati. Sm Caius lib.

2 institutionum t.º 284. et S. q oia pacta sunt et contractus pro Iuris civilis ac

inde debent merito legitimis adnumerari pacta et si non habent,

pacta nuda dumtaxat exponimus q Iure civili confirmant si tn mine

pacta legitima appellari posse putamus contractus Iure civili intro

ductos in latiori sensu admissa pacta acceptione sm qm ipsi acce

pimus pacta diffinientes et dividentes. Videndi sunt de rbus obligatione

Cuj in d. lg Iura gent. Mendoça lib. 1. de pactis cp 13 Don. lib. 14 cp 36

ubi Osualdus = de dotis dict.e vltra Cajus ubi sup. ide Cuj. ad Vlpianum

t.º 6 de dotibus in prio et ad tt de dotis promissione = de Iure Iurando li

berati Don. lib. 2. mont. cp 18 et lib. 12 cp 14 et Osualdus lib. 14 cp 36 lit. O.

Cuj. ad tt de operis libertorum Iunctis Faber in Papinianea t.º 8. paso 2 il

latione 14 et demum de lit. oblig. Cuj. lib. 22 obseruat cp 4 et ad lib 3 4

Pauli ad edictum in lg 27 nri tt et in recitatione ad lg 28 de oblig et act. Men

chaca de succesionum creatione §2. nº3 et lib. 3 controuersiarum cp 52 nº 3 Le

bardus lib. 1 Variarum cp 5 lib. 3 cp. 1. Vbesemb. Vich. et reliqui institutionum

interpretes ad tt de lit. oblig. et finis rubricae ad laudem receptionis puri

sime Regina Angelorum navis institorum de longe portantis panem

ad, lg 3 tt, nostri tituli.

Nº 1 = Cum ex instituto nro post rubricam (in qua multa nunc se

offerentia lt omitantur dicta sunt) ad lg 3 tt grady faciam et si nulla

eo legi penitus ageat decuit et addere & dicendo exornare et d.º
magis ac magis intelligant. et ante ora videre Ulpiani in prin. tam
legis enomine, huius, Ulpiani, prout edictis [illegible] oculis exponitur, cum tamen ipsius
verba? acceret legi Iuris gentium § ait praetor, notat tituli naturam
demonstrationis quae in eo est. semper enim decuerit & ne cocentem
demonstrem & probat tx. in l. nemo dubitat 58 ff de haeredibus
instituendis ibi: hic mihi haeres esto cum res coram. qui ostenditur gl.
(vbo) in l. q exrimus verbo aparte ff de verb. oblig. cum multis quae
exemplariter inducit Alexander in l. si quis in fundi 4 n.º 6 ff de
legatis 1.º = Cui considerationi aliquam involventi difficultatem in
simili fecit satis Bartolus in l. Medi 68 § duorum de opinio
ne 3 de legatis 2.º = arearum q. lt. enomine hic, haec, hoc, sit demonstra
tivum ad oculos ex d. l. nemo dubitat et l. certum ff de rebus cre
ditis et si certum petatur pro qua e de pagienti tamen eius demonstratio
potest comprehendere rem corporalem quae sit in conspectu et in prae
nostrae legis et rem incorporalem certam & in d. § ait praetor q intelli
gatur licet n. sit de presenti. exemplificat in servitutibus de qq.
in l. 1 ff de servitutibus rusticorum praediorum dicitur. servi
tutes rusticorum praediorum sunt hae cum tamen sint incorporales
et invisibiles solum intellectu percipienda & in principio institu
tionum de rebus corporalibus et incorporalibus. = Sed tamen to
ta elliditur difficultas Ulpiani ad edictum 3 super octingen
ta libros fuisse considerando ex quibus fere fragmenta omnia
per qua in corpore suavis civilis intergrantur praetoris edicta
desumpta sunt. Unde & Iurisconsultus edictum de qua intelligere
a priore illo incepit atque et inspiciebat edictis utere sentio Ioni? 4

N.º 2.= Aliud edicti ait multus Cellatus ad d. l. 3. iuris gentis § ait pretor, ut pretoris mentem in pactis servandis comprehendit si ante quam ad alia divertamur, opere pretium putavi animadvertere. pretorem fuisse Romanum magistratum creatum a plebe nobilitate ex patriciis creandum ut satis ex libro lib. 6 et 7. videre est. Cuius creationis causa ex Pomponio l. 2. § deinde cum placuisset vero cum ff. de orig. iur. fuit quod cum consules quorum summa rerum agendarum in civitate erat potestas multoties a civitate finitimis ac lugati bellis advocabant et necesse erat relinquere magistratus qui eis absentibus ius dicerent, unde statutum fuit quod unus ex magistratibus crearetur, qui pretor diceretur vel a preeundo, quod preeset similiter Fenestella, vel ceteris preiret sm Varronem et quod negotiis urbis propositus erat, urbanus nuncuparetur. quem ita creatus vices consulis obtinebat, teste Cic. epist. famil. lib. 12 cuius vocem refert Mendoza lib. 1. de pactis cap. 2 n.º 1 ad differentiam illius pretoris, qui peregrinus dicebatur, cuius munus erat inter advenas et peregrinos ius reddere, ut in d. l. 2 § post aliquot de orig. iur. propagatis iam imperii finibus, cum multa peregrinorum turba confluxisset in urbem Romam creati fuerunt duo pretores, ut alter inter cives, et alter inter advenas ius redderet; quod ut nihil penitus ignoret addimus alius pretores provinciales appellatos, cuius munus erat non reddere ius urbe, ut ceteri, sed exercitus populi Romani comitari. cum exercitu namque mittebatur ad gubernandas tutandasque provincias, qui et pretor appellabatur et consequenter proconsul ut refert Corratus ex Cic. in d. l. 2 de orig. iur. d. § cum placuisset n.º 6. ut inter omnes urbanus longe antecellit. unde pretores primi loco apud Ciceronem pro lege manilia et in Bruto urbanos intelligimus cum ceteri suis adiectionibus distinguantur scilicet peregrini vel provinciales nec quidem obstat textus in d. l. 2. de orig. iur. § capta deinde ubi tot pretores, quot provincie, nam ibi provides provinciarum pretores appellant cum

pridei Veniant gerali appellatione ptoris vt probat tx, in l. 252 ff qui ordo in bonorum possession. servetur. Et in l. 2 § [illegible] ff de orig. iur. quia ibi [illegible]
§ Capta deinde, vt tenet Cuiacius et Donellus lib. 7 c. 23 lit. A. et h[illegible]
relati Ptores ante ceteros fuerunt Romanos vt ex Corratio ubi sup. li-
quet tamen alii fuere postea creati diuersis urbis negotiis addicti vt tutela-
ris ab Antonino Philosopho Imperatore creatus, qui pupillis tutores
attribueret et qui decerneret de tutores si quid fraudis in tutela administranda
admisissent vt refert Livius lib. 8, vt alios omittam, summatim praedictas ptorum
species recensentes, dum tamen ortibus innotescat Senatus aut arbitrio populi multos
fuisse creatos, in tantum vt duo et octo in ciuitate ius redderent, vt in d. l. 2
§ deinde Cornelius et docet Athineus in § ptorum de iure naturali n. 4.

N.° 3.° = 2.° a-

nimaduertere, ptorem vrbanum quem excellentius nomine semper intelligimus legis
condendae potestatem non habuisse, vt pote qui Autor iuris aut disceptator fuerit
tantum constitutus et satis ex verbis Ciceronis lib. 3 de legibus quem affert Corratius
ubi sup. n.° 7 statutum tantum edicta annua proponebat anno et minus duratura, vt probat tx. in princ. de perpetuis et temp. action. quem in l. 9 de
Cepta ... probat tx. in l. ius autem ff de iust. et iur. quod et ex Liuio liquet
lib. 5 dicentis: penes hunc magistratum ius publicum priuati que iuris potesta-
tem fuisse adeo vt noua iura addere et vetera abrogare facultas ei non esset in
de vrbanus ptor ius dicebat et ponere edicta, quae si quid scriptis legibus decretis
cautum satis adiuuabat, supplebat, aut corrigebat, vt in d. l. 2 ius autem
§ et in § ptorum de iure naturali quem edicta inter species iuris Quiritium scrip-
ti annumeratur sicut in d. l. 2 § eodem tempore, et § [illegible] sicut de orig. iur.
Et ea proponebat ptor in albo, hoc est tabula dealuata, vt ab omnibus legi et
cognosci posset. Vnde aduersarius est album corrumpere dicimus in l. 18 ff de

edendo et actionum albi Corrupti in § generali 5 de actionibus appel-
lata quod non potest paret dixerunt juris scriptores in guttonibus l. honorarium
ut ex Donano, Duareno, Cujacio, et alijs docet Pich. in § Praetorum e-
tiam d. ex ea tandem n.° 4 deducat instantiam et mutabilitatem quae
verbant in edictis illius praetoris, in causa fuere, ut ne pro arbitratu suo
aut pro eius esset libidine aut quaestu edicere non pro gravi et publica au-
thoritate ac subditorum utilitate scripto aliquid jubere et imperare (ut in
Sifamilia ff. de juris. omn. jud.) edicta mutaverint nunc ex dictis nunc
ex stranijs in recedentes, lata est a Cornelio, Balbo ales ut praetores
ex edictis perpetuis ius omnibus aequatis ingrederent. Cum sub. offic. et Julianum
omnia quasi in unum corpus, et more nostro dicamus in unam recopilationem, etiam
perpetuum nuncupatum redigierent ut § et ex his auditoribus ex eo praetores non ex
privatis edictis jus dicere coeperunt l. 2 § si quid pro tale C. de veteri iure enucleando
l. 2 ff. de orig. iuris Borcontem in § actionum 5 de praescriptione a n.° 4 Mendoca 4
li. tit. n.° 2=

N.° 4= quod animadversio huius ante ista inania nostrae legis ressificantes
edicti de pactis pravitatem non aliud esse ostendimus in aliis exagitare multa ergo ait
Mendoca 9. lib. 1 cap. 3 an. 2 etc quod illud satis dignum venit, nihil aliud
ex ista vel. 5 licorum C. l. 10, esse pravitatem quam correctionem stricti juris, nam
ut inquit Donatus illa inter jus et aequitatem differentia quod illud omnia rectaler
inflexibilia exigit; haec vero de jure multum remittit: pro exemplo videor
cum depositum l. 10 C. depositi, quae infamiam irrogat eo qui depositum non
reddat et cum justa sit pro non reddito deposito edicta poena nihilominus
talis possunt esse rerum circunstantiae ut remittat; et veniam crimine sit
et peccatum ut sic dexoerit, est enim furioso deponenti quae ... lectat,
qui se aut suos interficiat aut patriam oppugnet. Unde stricti Sen

Summum jus q̄ in verbi et litera d̄e, tantū distat ab equitate, q̄ntū el
licitū a licito bene p̄cenio Vlpiano in l. 1 ff de just. et jur. ibi: equū ab
iniquo separantes licitū ab illicito discernentes, nam vt inquit Aris-
toteles 5. equū et bonū n̄ sm̄ justū e. s̄z aliquo justo melius. hoc e. justo legitimo
in Casu particulari. Vt diximus de d. lg. qui depositum nam q̄ Legislator
parte omisit, aut peccavit absolute loquutus l̄ merear n̄ ex defectu
sui, nec legis, s̄ naturæ rei ipsius: Impossibile nam e, vt inquit Philosophus
ibidem ponere lg. de quibus, ac de circunstantijs oibus que possunt occurra
re in casu a lg. deciso, impossibile e legislatorem cogitare, aut cogitantem
cum possint eē infinite et variabiles, sm̄ tempora, Loca, et personas eas
in lg. exprimere lg. Aut facta 16 ff de pœnis lg. de accessionib. 14.
ff de diversis et temporalib. prescriptionib. neq. ex eo q̄ circunstan
tias ex naāli equitate in jure servium, inferri pōt equitate eo ipso
q̄ decenit justū legitimū, opponi severitati que scripta lgs veritate se
quit' vt voluit Speculator tit. de dispensatione §1 n. 3. n̄ nam virtus op
ponit' virtuti nam severitas scripturā et rigorem legis sequit, q̄ ibi et in
aq̄ opportet; equitas v n̄ sm̄ verba, aut scripturā, s̄ sm̄ tacitā et vero simile
prumptā voluntatē agit, ipsa roē naāli requirente, vt in exemplo furiosi
enū repetentis, n̄ nam sit opposita severitas et equitas, q̄ lt sequa verba l̄ pter
mittere verba absolute opponant tn̄ videratis vero s̄ tantum abest v opponantur
vt fortius dicam, convenire l̄ formari, cum utraq. unum et idē objectum heat. lg. is
vlt 2erminos diverso tn̄ respectu, severitas servatis verbis et mente, equitas
vero servata mente sine verbis: qm̄ equitatē Aris. epicheia vocat ab epi
q̄d supra l̄ deichecon q̄d e justitia seu justum quasi sit s̄ justitiam sanctus Thō
2a. 2æ q. 120 art. 1 Mendoca ubi sup. n. 5. et 6. de qua et an strictō juris
rigore in oibus sit p̄ferenda late disputat Morla in emporio tit. 9e q. 11 cum mult

Multis Citatis n.° 1.

41 §. = Unde ratione editi gravitatis naturalis, et de jure gentium esse ostendimus Pedixim, sup. in sub. n.° 11 neque enim ea solum conventiones observant, et contractus nituntur ceteris animantibus communicari nequit ex contrahere ipsorum abhorret d. lg. conventiones et d. lg. iure gentium nec et. Cum ergo nihil tam congruum humanae fidei sit quam pacta, et contractus servare ex pote ipsa naturali gravitate exigente in dubium illud incidimus an princeps sive Ecclesiasticus sive Secularis obstringant pactis seu contractibus initis cum subditis ita ut non coactiva legis cum predicta pacta disponentis sit obligatus quod breviter expediemus. Unde legis prius melius incipiat neque tenetur edictis de pactis naturale obtinet gravitate, quo jure gentium e Princeps (et pote de jure particeps lex omnes populi in fine ff. de justitia et jure tex. in § jus autem civile vero § d. § de jure naturali et in C. sui gentium in fine l. d. tenet Aegidius Benedictus in l. ex hoc jure. de just. et jure in primo n. 14) sic ita observare teneatur. Et ita primum adventum oppositae hanc quae ab illa pendere an sit princeps legibus solutus? ex qua breviter expedita claritate donabitur et pro negativa est tex. in l. princeps 31 ff. de ll. ubi dicitur princeps legibus solutus est. Sed hanc improprie accipiamus ex quorum sententia sic solutus ll. de ll. non obstricto v. Bar. et Salicet. viderunt in d. lg. Princeps quae non presupponit habitum l. decet ff. de verb. oblig. q. ad devolvendum et suspensione absolutionis, neque enim princeps legibus non teneat solutus illius pro contra dicit tex. optimus in authentico de infrib. colat. 8 C. 2 § 4 novella 105 c. 2: cum ipsas Deus ll. subjecit leges animatas cum mittens homines. B. tex in C. Canonica ex modo 2 q. 3 ubi Summus Pontifex omnis iudex et a nemine judicatur solutus legibus est. Nec obstat tex. in C. nos si incompetenter 2 q. 7 ubi Leo huius nominis 4 Pontifex maximus imperatori Ludovico scribens velle sua ex creta ab illo corrigi fatetur subditus legibus esse et imperio neque Resp.

nn

nu e dicere Pontifices humilitatis causa n in subiectionis modus illud dixisse

nã Pontifex n legib. Regali ? Dei vivere profitet. & pbat tx. in c. p. filiis ner

de testamentis. & tx. in c. fin. de sententiis et Remissionib. ubi pbat q nemo

lg aliis lata se ipsu obligat, ligat, l absolvit, et nemo sibi imperat lg penult

de arbitris nec pari seu equali. illa lg aquo 13 e tempestivis ff ad senatus

Trebel. tx. in c. innotuit de ellect. confirmat ex eo q in generali sermone

et legis n comprehenditur pna loquentis, & pbat tx. in lg inquisitio C. de solu

tionib. ubi Pothophredus nec quisquam lg aqua n sibi liceat recedere sibi impo

nere pt. ex lg si quis in prio 22 ff de legatis 3 lg 7 §8 ff de donatib.

inter. 5° tx. in clementina ne Romani de ellectione ubi pbat q Pontifex

nec ex decreto suis ligat q ei n sub e. 5. de scitio. Et tandem 6° q legis

condende potestas absoluta data e Principi & n obstrictus legib. posset

Vrgente necessitate et sm temporal & morū varietate emendare abro

rogare l nouas condere ll. lg de qq ff de ll. C. n debet de consanguinitate

et affinitate ...

nº 6 — Et affirmative & p et tr. q princeps legib. sit astrictus. 1° facit

tx. in C. iuris 2. 9 vlt. ibi: iustus e principe legib. obtemperare. Suis.

2° tx. in lg ex imp. facto C. d. testamentis ibi: nihil tn tã proprium e im

perii qm legib. vivere, a qua c[illegible] Iustinian. tx. in § fin. in fin.

? qq modis testam. infirmentur et in qua n leve fundamentu stravit opinio

omni d. 3° tx. in lg digna vox C. de legib. ibi: et de vera maius imperio

e summittere legib. principatu, 4 tx. in lg 2 ff de legib. ibi: lex e cui

dib. obtemperare convenit ... et princeps, ne si Paulus, in demetrio ait

bat, principi lex e princeps. 5. illud Platonis in Gorgia dicentis: leg. re

gina ee mortaliu et inmortaliu & sic tanta legis a quo veteres potestate

fuisse demonstrarent q illi Deos ipsos nec dus reges, et Principes subsiqu

pu

putaret unde illud Euripidis in Hecuba

Nos imbecilles sumus et captivi,
at Dij valentes, lex q. divis imperat.

6. tandem tex. in lg. ex imperfecto 23 ff de legatis 3 ibi: docet enim tam
tq maiestati esse servare ll. et in lg. cu heredes d. C. qui testam. facere
possunt ibi jus omune cu ceteris habeant. qq capitular lg 16 tt. 1 part.
1. in illu guardar debe el Rey las leies como a su honrra e a su
fechura porq reciue poder e razon q hacer justicia. ubi Grego=
rius Lopez gl. 1 qua sententia amplectimur cu Covarr. in d. lg. prin=
cipis an. 4 et in d. lg. 2 n. 5 et 6 ff de legib. Mendoza d. lib. 1 de pactis
Cp. 5 q. totus maxime an. 3 Molina in emporio tt. 1 q. 1 an. 4 Oliva Cu.
jatiy et alios ab eo citatos n. 1 qui satis facit fundamentu contrarie
an. 13 Petro Greg. in Cp. 1 de institutionib. n. 4

n. 2 = et lt Valas in d. lg. digna vox
Co de legib. interest has opiniones concordia donare, ex eo q. auerat ll. co
jura principe absoluenda loqui. si consideret principes de potestate ab
soluta, qm bene dicit: in ea enim princeps ex judicio eius legibus solutus
e, n. v. si consideret de ordinaria, s. e legib. regulata potestate, nec tunc
decitiendis ll. quae principes obstringunt. nihilominus Rolono cu sua
opinione, et Angelo in d. lg. principes, ordinaria et extraordinaria po
testate in principe considerantes: firmiter adhaerere convenit, absolute pote
tatis nemen. quae contrariu est, et a qualisvibus exterminandu, cu oib. alt
q. boni principes solu extendit, et ambiat potentie sua, ad subditoru tu
tela ministranda, et justitia. unde de invictissimo Rege nro Philippo
nomine magno videre e tot imperio suo justitia curanda nos q illustri
simu D. collegij maior Sr Marie de Jesu Cu inclita Hispalensi universitate

in dicti fontae inexcibili sequuenti, a quo paniint et generaruun principe considerarii Texie. Et posterioritate (faxiat Deus) merito ddiceramus.

Nº8 = Unde cum presumptio in principe sit colendi justitia ut probat tex. in l. Nd. § si quis a principe et § ingressi ff. ne quid in loco publico in decepto suo presumptio est e justitia gl. verbo iniquitas in cap. quamvis 23 q. 1 bo. et ibi gl. in cap. 2 de maioritate et obedientia cum aliis adductis a Zenedo ad decretales collect. 3 de rescriptis nº 1 non nim aliud vult princeps quam alius dispositum, l. si quando 33 C. de inoff. testam. quod et doctores notant per tex. in d. § fin. in quo modum testam. infirment, et in cap. causam 18 de rescriptis. Et ideo si ita dansula (de plenitudine potestatis) non presumit tertio preiudicium inferre voluisse. ut singulariter docet Innocentius in cap. bone memorie de elect. 3º semper nim princeps circumventus presumit et deceptus cum aliquid contra jus dispit optime gl. in cap. 1 Vbo notat de officio ord. in 6 Vbi cum rescriptum tale seu mandatum tenet non sperandum obtemperandum tunc non est ut probat tex. in cap. si quis de rescriptis ubi Dñs Greg. in fin. l. 22 et 30 tit. 18 part 3 nec obstat tex. in cap. pastoralis 28 § quod v. ibi: et sciat sententiam illam fuisse injustam exequi nihilominus tenetur eandem. de officio et potest. judicis delegati nam loquitur de execut. mera: est nim executio aut mera aut mixta. mera executio dicitur quae imponit sententiae post cognitionem causae coram partibus agitatae et mandat alicui ut sententiam ultimo complemento et fini det. ut probat bo. in l. executorem C. de execut. rei judicatae: mixta vero dicitur que in totum non sequitur sed habet annexam cognitionem causae ut si Vg. Pontifex mandet alicui restitui de sua, aut dari beneficium nam tunc executor quantumcumque disponat mandatum admittet legitimas exceptiones ut probat tex. in cap. ex parte el segundo de rescriptis cum aliis adductis a gl. Vbo et si sciat in d. § quod v. quod non facit in mera executione que oio eas excludit tex. in l. si ut proponis C. de execut. rei

Ju

Judicate et in l. si ptor §1 ff de judicijs et in c. de cetero de re judicata ubi doctor Balboa primani Salmanticensis alia ratione executionis qui ius appellat inducit et dicti n. 2 et 26 l. huius puncti intelligenda placet duo sufficiant inde ista et si riat sententia lata ir. iuste interpretari. Si erat sententia lata sub jus litigatoris quia in talibus non habet cognitione et ideo executor sententiae debet executioni mandare ita docet gl. o. vbo et si riat, in quo sensu intelligitur tex. in d. l. si ptor componi de execut. rei judicatae. nec huic solutioni obstat tex. in c. de car mine falsi, ubi probat quod executor qui probat dicto allegat sententiae nullitas sententia non exequitur, imo remittit principi et de ea cognoscat. nam responderi solet aliud esse sententiam esse injustam, quae lata fuit sub jus litigatoris, ut in d. c. pastoralis §. et aliud esse nullam nam talem sententiam exequitur in d. c. et si riat accipit d. c. pr. et opposite tex. in c. de cetero, ubi Felin. 2 et tenet Abb. in c. 2. sed licet praedicta distinctio vera sit secura non est oio nam absolute dicere quod nullitatis exceptio admittit et impedit sententiae executionem, falsum reputat eo quod habet limitatione quotiens talis exceptio quae opponit est in continenti probanda altiorem cognitionem et indaginem exigit: tunc enim sententia non suspendit et sumi erat ex d. l. si ptor §1 ibi liquido ff de judicijs quia in exceptione quae executioni opponatur dicendum est l. fin C. si ex falsis instrumentis quod admissa remittit superiore, et judex prosequitur in executione sententiae et probat tex. et ibi Bartol. in l. finali C. de ordine judiciorum b. th. adaito ut haec doctrina procedat, nisi resultaret ex executione damnum inreparabile parti, ut si ubi esset poena corporalis afflictiva imponenda nam eo casu differenda est executio etiam si in continenti probari possit exceptio arguto tex. in l. 2 ff de appellatio. Per ultra in l. 4 § condemnatum ff de re judicata Suarez in l. 2 4. de los gouiernos

Lib 3 for. n° 2 cū Cobarr. pract. q. 25 docet Valboa ubi s. n° 35.

N° 9 = Breviter

q. v. sup. n.° 5 in prio pmisimus, hac q. expedita lis dificantes excludamus, oppotet ante ut magis ei fiat satis, siderandas duplice in lege potestatem, alia quae vocat directiva, et cuius munus est ita se gerere dirigere principes ad observantiam legis alia vero quae vocat coactiva et ad legis spectat executione unde Princeps ex omni doctorum leges observare tenet potestate legis directiva et arbitrio suo, et intuitu boni omnium, quod nullum infere aut coactione principi pet. ut pbat tex. in d. l. (omnium) penult. ff. de arbitris, privati vero potestate coactiva quia a principe cogi et obstringi ad legis observantiam possunt, si pacta siderae in ea ne intelligam eadem eas cum sit in principe, quam in subditis ex prie non legis (et semp presumit nisi contrarium pbet) ab legibus suis, et antecessorum in regno tenebitur civilis et contractus et pacta efficiat nec pro libito et voluntate qui ad ea jure civili se quiraunt, poterit inmutare, et satis impugnans absoluta potestate, ex mult. tis pbat Mendoca ubi s. n° 35. unde certo contigit, q cum omnis inutilis et inanis eet lex si coactione non haberet: ideo non a solo principe stabilit quod solus heat jurisdictione et coactione ut possit legis debitae executioni mandare, si ipsi non submitteret legis coactioni pfecto nullius eet momenti lex, et tantum moveret quantum dochina Philosophorum quod absurdissimum dictu est, sacra igit antiquitatum prudentia, principes vi coactiva tenetur ad observantia legum maxime l. quod iure publico est spt. ut stat ex lege ff. de legib. cui adduit lex familie appellare de verborum significare eam principes sub familia stinens, lege quod lex humana ideo obligat ad mentale quia a pateana et divina pro naale derivat, quod sicut divina et naali humana subdita est. affirmat quod cum lex debeat ee justa, rationabilis, et honesta, et

probat tx. in c. erat autem leo 2 dist. ibi erit adstricti et post primi nam 3. denique haec est clarissima. Ubi q. cum Principes al. Regni et magnatibus simul inter alia juramenta q. praestat, aequissimo et justitiae et ll. seruaturum cuiq. ubi et Proceres jurant eum obtemperaturos. Cui ibi stratus interne ducium non de principes teneatur ad istius obseruantiae diuino et humano jure infra resoluentes q. dicemus q. ora ita intelligi volumus et non venire etiam ubi in eo actum subditis non aliter. multa enim committenda sunt principi qui decent tantae Maiestati q. non reduntur ceteris et ratione legis transgressione, statuta sit poena, neq. ad eam non tenet, ex eo q. ad incurrendam culpam sufficit legem aliquam ratione adhuc aliquo certo exercitationi; ad solutionem vero poenae necessaria sententia vel executio, q. sequatur ideo non in principe secundum eam cogente ex q. l. penult. de decretis arbitris et ex Soto lib. 1 de justitia et jure q. 6 art. 3. verum q. intellectus scripto Motta ubi numerus 11 et 12.

N. 40. Quaeritur 3. in quo an ut princeps obstringatur pactis initis cum vasallis repraesentantibus, eadem methodo obseruata duplicem inuenimus opinionem. Et negatiua facit quod Princeps non tenet ad obseruandum pactorum cum subditis, vi directiua: q. necessaria, arius q. q. cum vis directiua sit directio legis sequeretur q. peccaret q. illa faceret, et stratus et pactus non impleret; et sic est q. non peccat q.; minor vero, neq. eo solum possumus dicere principem peccare q. violaret justitiam non restituendo unicuique q. suum est, et si potius cum liberalitate committit, et etiam cum stratus onerare non tenet bona recipiens subditorum ad expensas ostenta; hoc enim dominium bonorum q. possident ad subditis ut probat tx. in l. Lucius Titius ff. de euictionibus et in l. bene a Zenone C. de quadriennii praescriptione. quae lex dicit universi dicitur in l. de precario ff. ad l. Rhodiam de jactu; et etiam si pacta non adimpleat, non dic

attrectetur non violanter, cum nulli injuriam inferat ne ex l. 4 ibi lib. 5 littera q. 2 injuriam non usurpare alieni boni velit quam in principe non invenit, cum ita sua dicante d. l. bene a Zenone ibi cum ita principum esse intelligant, inter obligantem et obligatum illud exstat interesse quod obligans superior, et obligatus inferior jurisdictione est, sed in regno nemo superior est alicuius, sed neque aequalis principi cum l. posset obstringi, quia cum nulli l. teneat obligatus sati, quidem non exit, quod major in d. l. ille a quo statem pertinet ff. ad trebellianum et in l. magistratus de receptis arbitris, ubi probat viribus quod obligatio cadat in aliquem, et coactio opportet cogente esse obligationi maiorum, coactum minorum, unde cum nemo in regno aequalis nec maior esse possit consequenter inferetur quidem non obligari.

N.º 11= Sed his et aliis non obstantibus, affirmativa sententia verior est et tenenda, et ita quod princeps in pactis et contractibus cum subditis suis invitus obligatur; quae sententia probatur in l. Caesar ff. de publicanis et vectigalibus, d. l. bene a Zenone C. de quadriennii praescriptione, cap. 1 de natura feudi in usibus feudorum, l. donationes quas divus C. de donationibus inter, l. quod semel ff. de decretis ab ordine faciendis, d. l. cum heredes C. qui testamenta facere possunt, l. 18 fin. ff. de officio procuratoris Caesaris, cap. 1 de probationibus ubi doctores tenent relati a Viviano opinione 835. Merlaco multum citatur t. 3 n.º 63 Azevedo in l. 3 t.º 1 lib. 5 recop. numeris 6 et 19 ubi Matienzo gl. 2 n.º 5 Ant. Gomez 2.º variarum n.º 1 q. 1 Peregrinus de jure fisci lib. 1 t.º 3 a n.º 44 et lib. 6 t.º 1 n.º 8 cum sequentibus Bobadilla in politica lib. 2 c. 16 cum aliis relatis ab Aegidio Benedicto in l. ex hoc jure de justitia et jure 2.ª p.ª c. 1 n.º 2.

N.º 12= Et quamvis nulla sit dubitatio ex gravissimis fundamentis in d. resolutione nihilominus dubitat.

doctores

doctrina omnes, nec naturali tantu an civili et naturali principes sunt. nec eo omnino contrariam sententiam om. ind. C. l de pactis Altesani probat Vasquez n. 1 Nos tn. principes solu obligari naturali ex contractibus suis dicimus, atq obligando a jure gentium descendere, n vo comme civili nec legibus civilibus qq. vi aiunt, siquidem ita docente Mastrillo vol. 2 n. 3 cum sequentibus = P. et huic sententiae accentiant aliqui asserentes, q. nec obligaor effectibus civilibus et de principe obligari sa implementu pacti ny et contractus n ob alia dic, nisi q. eo ubera nia maxima servandi fidei q in principe existere dicit in contractibus ab eo inniti e, om. et in pacto nudo principi ordinarii Cassea de pactis fallentia 42 an. 45 = Verum si amamus Principes civilis et nudi sui pactionibus et contractibus detineri q cum contrahendo submittere videlicet legibus in tali contractu loquentibus, sen cet, ob q legibus solutus dicatur q attinet ad contractus cum subditis aut n sub ditis inniti legibus de illis argumentibus obstringit et civilis obligande v magis debet contractus fidem om inter privati maxime decet in viso privato contracto, sini fungentes, q. ll. placuimus tamen recentiores fundamentis hanc sting probat Vasq in d. l. principes legibus ff. de legibus Antonius gomez vol. 1 n. 2 Mendoca ubi s. n. 6 et Ludo. Molina de contractibus disput. 261

N. 13 = qua Vertoni Sententia recepta in debtant argumenta q contraria Nellatae Sin. lo qq cum aliis satis facit Mendoca ubi s. n. 10 maxime n. 20 et 23 ubi latissime in explane proxime q Ps. fuerunt precit [illegible] breviter resp. legi lucis Titis de evictionibus, q unea n dicit principes abstuline subditorum bona nullo dato pretio aut

opensade, semp nm promptio ex principe jubt vivere Et n
cedere de potestatis plenitudine, ut advertit Gregorius Loper in l. 39
tt. 5 partita 5 Et sic ptio l. opensade in illi vbis ut e jure regio pbat
tx. quez nm allegavit Mendoça in l. 31 ubi gt. 2 tt. 18 partita 3. ibi
dandole cambio porello primeramente o comprandore lo se
gun que valiere. Potius venditor n tenet de evictione pdc
tis q principi ablatis militibus avignanda eo q post pfectam emptio
nes periculu et casu fortuiti ad dnm spectant emptoris ut pbat tex
in § Sin autem 5 de empt. et vendit. l. 1. Et toto tt. ff de periculo et como
do rei vendite cum alijs adductis ab Afflictis decis. 399. n. 8 Ant.
Gomez tomo 2 Varia. cp. 2 n. 31 Cuj. tract. 8 ad Africanum in l. 33 ff
locati Anto Fabro lib. 2 coniectura cp. 4 = Nec de atio ibi multis
fuit Paulus et sic solus in evictione respondit (quis locus bene n potuit eo q
in limine contractus n imminuit lex si post pfectam Ca. et evictionibus lex
habitaculis 18 in fin ff de periculo et comodo rei vendite) quare ecce
supponens petitionis ablative ex legis iusta interptate pretium l. opensade em
dum destruenda ... vtma observationis lib. 1 cp. 1 n. 53 cum sequen
tibus et n. 61 cum sequentibus et de Et alijs ubi respondet ceteris pariter
inductis Mendoça ubi s n. 23 qui et 2o fundamentum contrarium respondet n. 20.
Et soluitur questio. Et hec ex temporis angustia imminentibus ad laudem
gloriosissime Virginis Mariae de Assumptione in Victoria divina
de longe portantis
angelorum
panem

AD LEGEM IVRIS GENTIVM, ff, NOSTRI TITVLI

Absoluta legis h. disquisitione cum quatuor sequentibus, quarum doctrina ex sub. maxime stat & ostendi et institutionum more quadam, h. d. sententia ut cum dixim) cum fine legis h. ut dixim, i in dub. n. 11. colligatam et n. 12 promissam disquirere necesse est. Sed difficilem agredimur faveat Deus ne tanto impingamur obice.

N. 1 = Cum iuris gentium conventio sit illa quae non ex lege aliqua civili, sed solum ex equitate naturali conventionum et naturali gentium pactorum, vires, et effectum habet ut ex textu nostro ex lege 5 ff de iust. et iu. docet Oberem. in paratitla huius tit. n. 4. Savin. Well. in princ. pingiet qui animadverterit omnes iuris gentium conventiones in eo esse innuere fungi ministerio cum aliquae producant actiones et aliae solum exceptiones, producunt actiones quae nomen habent seu nominatae conventiones dicuntur et exuentes generale nomen conventionis induunt speciale sibi nomen, ut emptio, venditio, et ceteri contractus in h. part. descripti, qui et certi appellant, sed nominati lex certi conditio con in prin. ff de reb. credit. et si certum petat. lex 1 § actionum autem et praem. ff de pecunia constituta lex et uno 18 ibi. contractibus certis ff de acceptilatione. Exceptiones vero pariunt seu producunt quae nomen non habent propriam, specificam et elegans a quo certe se discernant et manent in generali nomine conventionis quia ideo contractus inno

minatę dicunt inciati ut in d. l. certi ostitio 9 cu alijs allegatis et
ro Alvaro Valasco, Ant. Padilla et alijs recensent Feliciano de Solis
lli de censib. lib. 1 c. 1. n.º 12 et c. 2. n.º 1.

n.º 2. Celebris inter doctos
est controversia de in designandis iuris gentium conventionib. cum videant
multas in iure ee quæ gentium origine non habeant ut patet in contractu
emphiteutico a Zenone primiter inducto ut in l. 1 C. de jure em-
phitheutico et adeo de locatione et ductione = Et in sponsalitia lar-
gitate ut in authentico de sponsalitia largitate in prio collatione
9 = in obligatione verborum sive stipulatione in qua nulla dubitatio de cu-
ribus alter inventam fuisse a iure civili Romanorum et probat to. in § de
ostituta vbo iure civili. de actionib. in literarum obligatione et deinde
ut Vitt. in prio de literarum obligationib. n.º 10 = et contractu censitico
nris temporib. valde usitato. Feliciano, ubi s. ex n.º 10 qui quidem
oes contractus vellati non iuris gentium sed civilis se conventiones = Unde aliqui
senceant oes conventiones quæ ad originem et inventionem ee iuris gentium
et non nullę quo ad forma sint iuris civilis et videre est Fe. Feraris, et Oro
zius in l. legitima n.º 2 et Sancio et alij si non ita ut oes quo ad substanciam
que imbibunt et in se continent iuris gentium et non oes quo ad originem
a iure gentium descendant ee potent. et Cuj. in praesenti docet et
tandem et alias omittam, non nulli in ea sunt sententia verissiment haec contrac-
tus inventos fuisse a iure gentium et ab eo origine traxisse et in approbatione ex jure
gentium sint et ex multis graves intendunt Pinel. in rub. C. de rescindenda
venditione l. p. c. 1 et Mendoza lib. 3 de pactis c. 1. et aliquali obliga-
tiona doctorum placita   Cujacij sententia verior e et tenendo

et not. in l. 1. § conventionis et § adeo num. 2. ff. de pactis, h. in facilis reperitur
e vestigio in mutuis contrahentium in iure, pactis conventione iuris gentium, et
l. 1. eo. ob. rationem eo iure et naturali aequitate decernat omnino nullam esse con=
ventionem quae neque origine neque appellatione iuris gentium sint, et ideo diximus et
sunt et ratione appellatione et iuris gentium dicatur sequitur et illius cum et
omnibus gentibus decisiones et unanimiter Appellat. et Cirrio l. Tusculana=
Cellaris ex Forcatulo et Finibus ubi. n. 2 educit dicens: et in iure commu-
nis honestatis putanda est quae venit lex ex populi. Verc. et § defunct.
Cirni et hos in § siue autem civile ven. a. v. I. d. iure naturali et ex multis docet
Fick in § actionum 28 n.° 2. I. de actionibus.

N.° 3 qua sublata controversia cum ex dictis
videamus iuris gentium conventiones alias nominatas alias innominatas esse
ideo non est tam inelegans et specificum illas multis verbis sic intelligere et
communiter singulis generibus nominatis imposuisse nomina peculiaria
eo quod fortiores cumulas atque frequentiores sunt et credimus Alexandro in
presente § igit. n.° 2 Mano lib. 1 commentariorum cap. 6. n.° 12 Menchaca lib. 1
de successionum creatione § 12 n.° 46 et ideo hoc bene opera viriliter ex eo quod
videmus permutationem esse contractum innominatum probare videtur tex. in l. 1.
ff. de rerum permutatione et in § actionum I. de actionibus b. et ea quae ex permu
tatione tumultis legibus 1. et 2. de praescriptis verbis ita docente Baisenio de ver-
bis iuris verbo permutatio Marij lib. 2. commentariorum cap. 15. Cuj. in paratitla
de rerum permutatione, et permutatio prioribus temporibus ventitata et omnibus gentibus
frequentiore docent Arist. lib. 1. politicorum cap. 6 et § a paritate l.
l. 1. ff. de contrahenda emptione et tradit Tarij a de Exponeris et metio
rationibus cap. n.° 1 ultra Manij ubi et cap. 5 § n.° quod veritatiores et fre
quentiores conventiones sunt nomen elegans sortitae fuere neque momenti est

dicere permutationem conventionem nominatam et v. tenebant Fortunij
in l. ult. C. de rerum permutatione et b. Fearez n. 15 et 33 ng stradinum
et verbis et eorum fundamentis facit satis Padilla in l. nudis in prin. ff.
de praescriptis verbis et Mendoca disputatione duarum lib. 3 C. 3 an. 18

N. 4 = Unde mult
ti in ea fuere sententia et existimavere a communi decedentes quo ius
gesto iure naturae et gentium nulla sit differentia inter nominatas et inno
minatas conventiones neque illas nomen speciale habere his illo carentibus a iure Ro
manorum concedere aiunt et ideo Franciscus Otoman in disput. de pactis
illa pacta nominata dicit quae iam a primis urbis temporibus solemnes ha-
buere actiones et certa a qua in urbe forensi fuere denominata. inno
minata vero quae primis illis temporibus sub causa separatas nullas in urbe habuere
actiones et quae minus suspicabant et sic semper remansisse in generali nomine
pacti et quamvis nova in praetoris edicto non erant cum quae carebant actio
nibus = Haec sententia rejicitur ut potius suspecta propter novitatem ex l. 9
in tit. ff de institutionibus principiis et aliquis docti dicebat. Novedades
quasi no verdades. in hac posito existimamus contractus non ad actione non
in quantum numerare imo actiones ab ipso contractu denominari et specifica et
peculiare acquirere appellare quod omnibus patet videntibus actiones deductas a
nominatis contractibus seu conventionibus nam pro quo contractus nuncupati nam
ex vendito et empto actio procedit quae eodem nomine appellat et sic de ceteris.
Unde intelligendus Otomanus et admittendus sic emptionis nomen velle
contractum convenire ex iure romano non vero si intelligere velit contractus a Ro
manis appellatos emptionem et venditionem nullo alio nomine speciale =
apud alias gentes ac nationes propter generale contractus seu conventionis habuisse an
te formatas a prudentibus actiones cum alio huiusmodi contractus nomine emptionis

a p̃ncipio mundi nascentis fuisse & generis Cap. 11 & 23 & Hieremiæ Cap. 32. Videre est etiam Anton. post Valduiny in dub. Co. de rescinden. da venditione Cap. 1 n. 22. quare sententia Alexandri d. n. 3 in pr̃io recipienda est asserendo gentes quasdam conventiones non induxisse & ideo n. 9 non potuerunt ab exordio de Iure originari quia de negotiis quorum vocabula & ex l. 1. ff. de præscriptis verbis tenet Felician. a solis aliquo victus non recensendum ubi d. d. Cap. 1 n. 2 ideo dicat Pauli in d. § actionum de actionibus an ut que disputandi gratia si velit quisque videre poterit. dicta non hic magis ꝑtinere ut Felician. impugnet.

N. 5. = Nec sine proposito erit investigare etiam quæ sit differentia inter nominatas & innominatas conventiones quo ad Iuris & iuxta ministerium et licet esse ponit quod differentia quod ex illis & alibi dicitur ex actio nascatur et non ex his & tamen unitus docet dat quod intelligere in § 3 & non nisi legum in nominatis conventionibus nulla subest causa datione vel factis dicens Cuius dicere nascatur tamen subsistente causa innominatæ et conventiones civile obligationem et actionem producunt & in d. § 3 et si et in §. = Et quod nulla non licet Verum sit quod ex iure civili nuda & simplici promissione sive conventione obligatio non resultet ex d. § 3 cum nulla & suo loco infra latius tradendum tamen si datio vel factum interveniat resultabit obligatio et ex eo iure civili actio aliis cum alterius iactura locupletari aliter quod contra iure naturali consumat leonis h. nda leo naturæ ff. de condict. indebiti leo bona fides de ff. de actionibus empti leg. in Cap. Cuius de pœnis et in Cap. Lo cupletari 41 de reg. iur. in 6. nihilominus illa lex stra acciperetur nisi in contractibus innominatis subsit iusta causa & appellat in conventio vel sive traditio rei h. e. ex alterius parte implementum & Paulus in d. lo 1. § ite empto ff. de rer. permutatione sic intelligendi dicti n. 1 in fine

Nq. si ex contractibus seu conventionibus quae de sua natura extrahunt et perficiunt actionem nascitur ut in d. lg. 2 ff. de obligationibus. et actionibus et ex his quae re scelebrant per eius interventus lex l. §1 ff de oblig. ita ex conventionibus seu contractibus innominatis, nascit causa iusta, rei traditione, seu implemento interuenientibus. ac per consequens praedicta differentia non procedit quam multis quae a doctoribus in praesenti cumulant. Realiter vera differentia ea videtur quae in contractibus innominatis sive incipientibus a conventione, seu traditione seu causae implemento semper est locus penitentiae et contrahentibus quilibet a contractu recedere per ita docente Bartolo in lg. si pecuniam nº 9 ff de condict. causa data ubi Alexander nº 8 Menoch. de recuperandae possessionis remediis § 12 nº 459 = nec negotium facessit dicere obligatione naturalem impedire soluti repetitionem ex lg. naturalis ff de condict. indebiti nam illud procedit in obligatione naturali simplici quae inter alios illud habet effectum quod solutum non repetatur quia solutum fuit ex ea cum vere debitum sit quod per naturalem obligationem debetur ut lex naturalis et lex indie de condictione indebiti, non procedit in obligatione naturali quae simplex non est sed respectiva ob aliquam de futuro causam adimplendam unde si factum sit tale quod repeti possit, quam adimpleverit repetet non per conditione indebiti sed ex eo quod ante implementum contrarii licet ei penitere ex d. lg. si pecuniam. Constat cum in talis penitentia alteri non sit praejudicio ex verbis d. legis apparet h: nihil forte sua interest nec similiter obstat si dicat omnem solutionem non ponere repetitionem et liberationem parere ut probat tex. in lg. si u 82 §1 ff de condict. indebiti nam illud procedit in simplici obligatione naturali et ideo diversarum personarum ex quorum altera si non debeat solvat habebit repetitionem, altera non habebit liberationem quod non est in unita tantum persona quae ex iusta causa bene potest et liberatione et repetitione probat text. in lg. qui acceptione 40 ff de (accept.) de condict. indebiti tunc tou in paro de

Cceptionib.

. N. 6. = Pro altiq ea videret n sine dubio intelligere N. ... ... Pl ...

ciani in d. lg si pecuniq v. q. ... lucear penitere de dict. ... data ...

... in ... innominatis ... ... implem. ex altera parte pe

nitentie locum ... n obstante ... efficax ... obligao fuerit nata ex d.

... emptio ff de ... ... sibi licebat ...

... ... altera ... potuisse ad impedimentum ne aliis claudi

... ... lex. Julliano 14 ... quis a pupillo 24 ff de actionib. ...

... ... ibi ... in lg ... id ... fin. ff de ... vendit. ...

bone fidei ... ... altera ... ...

... intellige ... omnes Bartolo in d. lg si pecunia ... d ... communi doc

tor. qui animadvertat nulla inter ... seu ... nominata

... innominata ... ... in penitentia ... in ... ...

perfecte ... penitentia ... ... ante ... ...

tam ... in lg ... initio C. de oblig. ... alt. ... in ... innomina

... nominati ... absolute de obligaone ... nata ...

N. 7 = ... inter nomi-

natas ... innominatas ... ... optime ...

... ille ... ... lex. 2 de oblig. ... alt. ... de oblig.

... ... obligaone ... ... lex labeo 19 § ... ff ...

... ... requirunt ... ex una ... parte

... traditione ... ... in d. lg 2 § ... emptio ... permutatio aute ...

... tradita nec ... debet ... ...

sola traditione ex altera ... sufficere ... innominata ... ne

... ... parte ... ... traditio

ne ... requirit maxime ... fundamento ex ... igit ex

alterā p̄ in fine legis ex quo p̄bat q. si ex una tantū p̄ stractu innominatū impleat alterum condemnari n. det ad p̄stationem, venit ne ex solo con=

cu teneat & ad additionem accepti q. hec sine cā cū dua datū sit in quo ca

su q. stringere pot destitutos eos difficile fieri neq. erat satis de accepti desti

tuere cū diverso eē posset apud recipientem actual omittit electio et altera

ex quib. juris remediis sibi consulat. l. petens de condict. sine cā. l. p̄bationi

ti tibi act. in id q. sua interfuerit. de n. accipere et satis p̄bat ex lg. l.

§ fin. ff. de rerum permutatione ex nalibus §. sat cū dō ff. de p̄scriptis verbis

cui ex ipsi venit lex 3 tit. 6 partita 5 et que exegentes doict Rich. ind. §

actione n. 32 et 33 et ex dicendis infra magis stabilis jure Regio

diviso = nec p̄stabit n. 1 in p̄rio obstare videt q. actiones et exceptio

nes, quas diximus p̄duci a conventionibus juris gentium n. possunt eē juris

gentium cū actiones p̄tes a jure civili sint p̄tes a jure p̄torio aquo

et sit eti exceptiones ut p̄bat lex 2. § deinde de origine juris et lex 2 et

totū tit. ff. de exceptionib. ac p̄ consequens dictas juris gentium conventiones

sive nominatas sive innominatas actionem aut exceptionem n. p̄ducere

nā respondeat e p̄dictas conventiones n. p̄ducere actionem aut exceptio

nem quatenus sunt juris gentium & quatenus adjuvant seu p̄bant l. p̄

tiū n. impr̄bant a jure civili l. p̄torio = neq. ex hoc sequit legitimas nun

cupari q. conventiones legitimae ad pacta referunt, pacta nominata spatule pa

alioquin confirmant, conventiones & juris gentium nomine, p̄ale haberi q. stractū dicun

tur venditio venditio, conductio et cetera huius generis adjuvant a jure civili

et actionem p̄ducunt n. contra confirmant et ideo legitimae n. dicunt et

dixim. s. in dub. n. 11 et tenet Vitalonus Faber in p̄rio neq. legū et in

lg. conventiones et lg. legitima. Veri ta =

N. 8 = Quaestio inter innominatas et

innominatas substituta animadvertentes ut hodie dari ... exemplum innominatae conventionis ante implementum ab altera partis non sit pactum nudum neque aliud pactum nudum quam non sit ante dictum implementum innominata conventio ... si quis argentum § fin. ... de donationibus tenet ... in fin. ... verum ... nudum pactum sine innominata conventione ... ubi ... defuerit ... sive ... vestimento ... ad maiorem ... legis explicationem ... pactum aliud dicitur vestitum et aliud nudum ... Labeo ait et in ... ff. ... in ... de pactis et ... pactum ... pactum vestitum ... multiplicitur aut ... stipulatione praecedente interrogatione et sequuta responsione ... stipulatio ... ff. de verb. oblig. § fin. ... de oblig. aut litteris ... aut ... aut consensu ... in ... de oblig. ... aut cohaerentia contractus ... exempli gratia venditae domus eo pacto ut ... habitare ... tempore ... de pactis inter emptorem et venditorem ... ubi Bartolus ... aut ... interventu ... promitto tibi ... dare ... promittas ... aut dare aut facere ... at ... obligatio ... in pactis ... vestimentum ... gratis =

103 = Pactum ... nudum ... in ... doctores maxime ... ubi ... nullo ...

iuris Ciuilium iubet itaque uentio Sit gen. vntis et exp. 1 5 uentionu nat

tt. Ceterae vero sint diffa, neque ex paly in se venti hent sitio ciui &

exceptionem producerent si tn et iuris aliquo uati Cetsm. incaga ato datho

ut peruenendi. Et ideo nuda pacti appellat q sine hat nullo iuri Ves

titi fomento. Vnde quamuis doctores laborent in demonstrandi pacti

nudi exempli bene ppenso Vlpiano in hac nostra lg § igit nuda. E. pet

exemplu demonstrare q sit strali innominati ut pacta nuda ante

implementu eo q stant intra nudae conventionis et ft. sic q si conventio e pri

y nomine het parit actionem ut diximus in prioribus lectionibus. si n het &

caa subest h. d. p ppter mutuu dandi aliqd ab alterutro datu sit l facti

ide dicat. & diximus supra n.^o data actioni euec. nisi turpiter datum

aut factu sit. ex quo nulla obligatio cauletur v in hac nostra lg. § de ma

leficiy et lg. l vlt. qd ci turpis caa in fin. ff de condict. ob turpem caam et lg

ob stupru 4 in fin. cum nuda nisi tri ex aliis adductis ab Andrea Chesio in co

mentario ad tt. C. ff de condict. ob turpem caam cap. 2 an. 3 si ū sola conventio

dandi l faciendi interueniat neq implementu ex aliqua p sequat

n cauletur obligao et e paly nuda v satis eo hiftoria ubi ū videre et

ubi an. Vnde nde pacti vestiti varijs speciebus de qq ū n. poderem ū pan

cu iuris fundamentis adductis declarat.

N.º 10 = Vnde et totius materiae complem. illa

liber enodare q q vulgariter dici fert de pacto nudo actionem producente

necne constituta diffra inter iura, ciuile, canonicu, et legiu quantu ad

ciuile attinet utatur pacti nudi actionem producere. Ex hac nostra

lg. § prior aut ubi prior potius separatur pacta et soli excipiens ea

q dolo malo aut c leges facta fuerint & cetera iure fundit firmata

regula in contrariu lex e q liquide & fin. ti. de pondo ff de praescrip. Ce

legata cum multis quae adduxit Alvarez ad axiomata Bartoli
lit. C nº 16 = Et facit lex in scribendo generit Co. [illegible] 4º in qua ille
d[illegible]mento, induxit [illegible] necessitate pacta servandi quae intelligi debeant
solum in vim exceptionis et etiam actionis. lex statuas ff. de acquir. here
dom. [illegible] Scholarii [illegible] in auth. sacramenta puberum Co. si adv.
[illegible] Co. de adven. venditiones. 2º ff. ex tex. in l. ad exactionem Co. de
dotis promis. in qua ex pacto nudo oritur efficax obligatio contra promittentem
lib. Ex l. [illegible] 16. §1 ff. de excusationibus tutorum ubi ex pacto
inito cum patre astringitur quis ad tutelam liberorum nec excusationem habet
nº 44. [illegible] non obstan
tibus et aliis quae adducunt doctores communiter maxime Molina in [illegible]
[illegible] 4º q. 1 nº 1 et Cobarr. in c. quamvis pactum de pactis in 6. 2ª p. § 4
nº 19. contraria sententia verior et receptior, et [illegible] pactum nudum
seu nuda promissio seu simplex nulla parit obligationem nec
actionem de jure civili, quod [illegible] in hac nostra l. 5 [illegible] cum nulla § quia nemo et §
et puta et in l. lege [illegible] in bonae fidei. [illegible] de pactis [illegible] difficultatem habet
[illegible] [illegible] Sententiae et aliis exclusis communiter esse dicendo
let quod promittens per simplicem promissionem seu pactum nudum potius ex animo non de
liberato [illegible] Italiani ex iocica [illegible] promittere videtur et sine voluntate se
obligandi argum. tex. in l. sciendum § ea autem ff. de aedilitio edicto
[illegible] mehercle convincitur quod si vera esset ex nuda promissione seu pacto nu
do resultaret quod non [illegible] in d. § [illegible] cum nulla = convincit etiam ex eo quod si ab
[illegible] cum totali deliberatione et voluntate [illegible] ex pacto nudo [illegible]
tis actio [illegible] generalem resolutionem dicti § [illegible] nulla. quare vera ratio
erit quod actiones fuerint [illegible] [illegible], non dedit jus civile [illegible]
[illegible] actionem ad vitanda iurgia, in numeras [illegible] [illegible]

& q Oriren̄t si ex quolibet 9ventione alio oriret maxime attendente ex promissore C'o animi levitate a promissu non rec elegantes firmar Sbraa ubi s. n. 4 =

N. 12 = Nonobstante instantia adducta n. 4 ex d. l. ad pretor legis nihil nostra collatis solutionib. Bartoli, Orsij, Decorij, & aliorij quoi refert Molta ubi s. n. 2 respondentis & dicere, q Pretor nihil ibi augere v.z. et potestate, altioris soly promissi effectum, et alta sug ob tinerant v.z. qualitates habebant: nec Pretor dicit actione dabo. ly a Stat dicere solent sine pure tituli separatas sine ex quam distinctione suam spectantes pollicet, & soly dixit servabo & demonstraret tueri se litigar tes actione l. exceptione dando v. in l. inter 44. §. 1 ff. familie ercis. cundi. Tm exigentia rei et subiecta materia modo loquimentes actio ne, modo exceptione v. in l. pupille ff. de pact. & p. notarunt Dna zen. & Cuj = nec adversat d. lex statuat. ng in ea redit actio s n ex o Pretori = tuelor q potius ad exceptionem referent: Pretor Imi data excep tionib. datu reor tuere se adnibat actores datu actionib. Unde a ctio ibi redit n ex pretoriu iuxtio. s ex pure civili iuncta prudentiū interpreta tione id suadente subiecta materia lex in l. y qui in puteu. 11 in fine pan ff. q vi aut clam.

N. 13 = Nec q ex d. l. exaltione nisi q Theodosij tempe rante ibi auffeer solemnitate dicendi dote, q Gentis solemnib. Ubi fieba dicer Molta d. l. 3 n. 16 et Steuvret de dotis exceptione quantacunque verba etiam n solemnia sufficere: n prbat ille lex promissum pacti produc actione, maxime cum in illa specie pacti nudi eum potuerit eo q n. nuptie n fuissent sequute dot n deberet. eo q si p stipulatione fuisset promissa v. in l. stipulatione 21 ff. de pure dotiu: si q fuissent sequuti in petitione

ā potu. derivet a cāa secuta .... vnde nec legis et legis dilucidationis ... ex placito C. de rerum permutatione et probat dote peti posse etiā si solemnia formulę verba omittantur nec tande obstat 3. et ultimus ...

... respondetur ... in illo ... promissio facta fuisse stipulatione accedente ... in § ... ... stipulationibus ... accurati ... ... illud ... in ... replicationis ... forma ... ... pacti ... ... exceptione ... ... replicatio ... promissione facta patri pupillorum ... ... supra n. 4.

N. 4. = ... dicta sententia ... vera sit limitatur tn in pacto nudo jurato ... de jure civili actionem parere ... inficiabimur. nam ... glo. in ... ... de operis libertorum tenet ... ubi ... vertitur ... Joannes Gutierrez ... ... pactum ... firmat juram. et videatur ... ... in ... quam sententiam sequitur Bartolus in ... ... qui nimo ... n. 16 ... in § ... n. 2 appellant ... ... juramentum ... duplicem ... ex glo. magna in ... ... de jure jurando qui duplex ... ... geminatum ... ... firmitatem inducit ... quam simplex operat ... Baptista 32 ff. ad trebellianum ... ... fin. ff. de pignoratitia actione ... Menochio de arbitrariis ... ... n. 55 Gratiano disputationum forensium ... 395 n. 35 ... ... tenet Albanus ... Bertazzo ... ... 159 = nihilominus vera est ... conclusio quae aperte ... in ... ... majoris ... C. de transactionibus ubi ... Fulgosio tenet ... n. 13 et in ... ... ff. de operis libertorum ... a ... ... 31 ... ... obstat dicere ... pactum juram firmatum ideo actionem ... dicere ... equivalet pacto geminato ... stipulatione ... in stipulatione

nri. respondens videt eadem Vta affirmando interroganti. Respetere
& notat. Cuiacius ac Donellus lib. 12 Cap. illic. lt. nus Verus è pactis quod ab
juratis producere actionem ex quib. allegatis potest juris jurandi Religi
one q. jure civili affirmat actus alias civiliter & in authem. Sacramen
puberum Co. si adversus venditionem n. q. reminatum nisi ex interventu Sit
q. geminatum in continenti n. sufficit ad obligationem & ex glo. in l. si
convenerit ff. de pig. act. & Alciato in d. l. in eorum fidei Co. de pactis
tenet Morla ubi s. nº 40 in fine Ioannes gutierrez de juram. confir
matorio 1. p. Cap. 34 nº 1. 4. ut contraria sententia & sic pactum nudum juratum
actionem n. producere defendat Fachineus lib. 2 Controversiarum Cap. 100. Ver.
Cum autem ubi respondet contrariis que disputationum gratia videre poteris ut
nra sententia tutior sit in foro conscientiæ a qua discedere n. auderem in
judicando et consulendo.

Nº 15 = Quantum vero attinet ad jus canonicum multi
fuere in ea sententia ut existimarent pactum nudum actionem produce
re q. probant. 1º ex cap. 1 de pactis ubi dicitur pacta quantumcumque nuda observa
servari debere. 2º ex cap. 1 de judiciis ubi Episcopus qui unit cum adversario suo lit
tigare et q. discedit a promissione fuit excommunicatus a concilio africano donec
staret promissum, igitur ex tali promissione nuda resultabit actio. 3º ex Cap.
quam in sardinia 3 de pactis ubi. definiturque in diligentia communis expe
qui omnia jure canonico pacta nuda habent actionem.

Nº 16 = Ibi ..

Similiter non obstantibus contraria sententia verior est que habet roborari con
demnari q. ad observantiam pacti nudi de jure canonico obtenta officii judicii
Veterum in Cap. fin. de foro competenti ubi ... judicii officium locum habet ubi nulla alia
actio competit ... qui conclusionem. 81 ff. ... ex jure canonico ...

actio requirit = deinde actiones descendunt a iure civili ut probat tex. in l. 1. § deinde de origine iuris; sic ergo ius civile nullo pacto nudo reddit actionem, ut satis probat ex dictis in n. 11. ergo ius canonicum non potest pacto nudo reddere actionem. tandem quia cum actio sit ius persequendi quod sibi debetur iure civili in pr. Inst. de actionibus &c. In nostra civitate pura cum communi pactis nudis pactorum de iure civili exigi non potest ita nec canonico.

N.° 17 = Unde non obstant in contrarium adducta n. 3 ex d. cap. 1. de pactis in cuius specie agebatur de mutuo iudicio discernendo inter Constantium & Antigonum Episcopos qui convenere de prebendis et possidendis dimidiandis et ex conventione distribuerunt unicuique suas datis & traditis unde cum Optantius usurparet eccl. Antigono in divisione assignatas fuit pacta servari & excommunicavit Optantium nisi statuta pacta custodiret. quia merito fecerunt quia cum tale pactum non fuisset nudum quia in se continet vestes traditionis actionem producere necesse erat arguendum in hac materia in princ. &c: ut ex his in aliis diximus in n. 5 ex contrarijs in probatione adducit Docet Molina d. tr. 3 q. 2 n. 13: nec obstat lex d. cap. 1 de iudicijs nam nulla ibi fit mentio de pacto nudo sed de stipulatione de qua est intelligendus ut satis probat ex d. lib. interrogatis emanavit. nec loquitur de alio pacto forte in argum. deducendo de Pragan dat. dicit quod civilis iudicis adimi, nam imo fuit pactis de non alienanda dictas dictis = nec tandem obstat Ultimus ex d. c. quatri in sacramenta nam exclusiva opinio vel attendatur in eo convenientiae stipulatione, vera solutio est quia pacti attenta integra huius tex. ex Ant. Augustino ad decretales in collectanea lib. 1. tit. 16. sit de praestando altera alteri quod bonum iustum et aequum erat. et sic tale pactum retinebat idem quod ius commune Unde vestitur legis auxilio et de iure civili producit actionem d. lex legitima §. vestitur. & in § de actione &c. nihil mirum inde sequitur producat pactum actionem.

Quod pactum nudum de iure canonico sit iuratum

actione educat ni inspicior maxime cuiq scribat bene fundata doctrina Ioannis Gutierres ubi Sanchez n.° 2 nec in dubio e tale pacty etia iurati actione educere de iure nro regio & obat lex 3 tt.° 8 lib. 3 ordinamenti et lex 2 t.° 16 lib 5 recopilacionis ubi scribentes & Pichardo in § actionu de actionib. a. 27 n.° 36. & sic haec lex & materies tot argumentis temporis & scholae sugestionib. qq ita temp. dat. Deo ... nanti ad laudem Dei omnipotentis.

INDEX variarum QUESTionum quae in huius MATERIEI numeris TRACTATUR

Vestru suplicationib. demissi totam materiam de pactis paucis accipite considerante qui in dubiis 1. & 2. n.° de continuatione vix tamen ad alias et a non attendendis continuationib. egimus. & in n.° 3 de ethimologia verbi pacti q. e apago seu paco. exclusio Accursio & anominib. pacti exclusi in qq. de deffinitione pacti ubi fecimus satis opportunis verborum illius sensu mutato. in 5° regulas lecte deffinitionis et ex ea diffinitionibus ultimis voluntatib. et pollicitatione quod vis sub pacto contracti etiam contineant et duobus argumentis satis fecimus. in 6 alia duo argum. contra deffinitione et pollicitatione virtus detegit, duobus aliis fortasse decitimus. in 7 alia duo argumenta contra deffinitionem pacti & pollicitationis resolvimus. & in 8° deiecta deffinitione Mendozae veram ex Covarrubias notavimus. in 9. explicat verba in ista deffinitione. in 10 egimus de divisione pacti in pub. privu. & iuris gent. ubi de pacto pub. et observanta a illius etiam quo ad bellum ubi respondimus quatuor argumentis & resolvimus contra de non extrahendo reo ab ecclesia nisi certa dict. n.° 11 de pacto privu. divisio in legitimum et iuris gentium et quod sit legitimum et de argumento contra deffinitione divisione: in 12. de licita iuris gent. convent. et legitima & primo exemplo illius ubi an super delicto pacisci liceat. & in 13 an gratis l. sollicitato precio transactio fiat et an in delictis poenis sanguinis ingerentib.

et an in crimine falsi. n.° tandem 14 eglim. de 2.° exemplo gallo
legitime ex verbis 12 tabularum q explant ubi de pacto quo litigato
res se subiciunt judicii ingenti jurid.° et ibi de alijs legim. statu-
tibus et finit rubrica.

in l.g. 1 ff nui tit. amumenter n.° 1 diximus de quo hic hoc
loco et qualitatibus suis. n.° 2 de pretore urbano peregrino et generali
et de n.° ptory. n.° 3 eandem prosequimur materiam de pretore urbano et de
alios ptoris et de arbitris ambire in judicando propter inconstantia stitu
et edicto perpetuo de iudicandis. n.° 4 explantes n.° legis verba quae sequntur
tas sectiprim. et stricti iur et an illa hodie in oib. differat. quid a. aguntur des
pendentem n.° 5 q fatim ante principes legib. sit solutus et arguitur a pessim
n.° 6 affraturg in 3.° q. obligim. sine etiam fundamentis elaboratis n.° 7 refert
dicendum valde et explodit differentia absolutae et ordinariae potestatis in
principe ubi de precepto iniusto illi in exequendo et de except.° nullitatis
in execut.° sententiae admittendo nec ne n.° 8 de legis duplici potestate coac-
tiva et directiva et q princeps coactiva teneatur sexty 2 n.° 9 et 10 de
q an princeps teneatur denegare [illegible] subditis n.° 11 tenetur. n.° 12
quo iure teneatur nadi aut civili in dubio 2 et dein n.° 13 [illegible] contrariis
sententiis fundamentis et finit tex 2.

in l.g. juris gent. 7 nui tit. 1 numerus

Arripientes invenimus ineo differentias inter nominatas et innominatas
conventiones n.° 2 explat que dicant juris gent. conventiones n.° 3 et 4 cur
nominatae nomen specificum et innominatae non habeant explat. n.° 5 vera e
differentia inter nominatas et innominatas conventiones, ubi quod sit [illegible] e
iusta causa et Vigiano et Paulo in contractibus innominatis n.° 6 et 7 an in
contractibus innominatis sit loc. penitentiae et vera differentia a nominatis

nº 8º q. innominatę inventiones sit saltim nuda et de varijs vestimentum pertinuit. nº 9 de sit pactis nudis explam et attutim elus exegia. nº 10 excitat q. an pactis nudis producit actione de jure civili et in q producit. nº 11 q. n e vera hoc traditio. nº 12 et 13 aug. argumentis contrariis sententię et nº 14 actione producere si sit juratus. a Facsineo nº 15 an producat de jure canonico. nº 16 n producere dicit nº 17 aug. argumentis contrariis et tandem nº 18 finem q. producit actione de jure canonico si sit juratus et idem de jure regio et q. n sit et solvit Lex et materies. Cuius elaboratio a nobilissimo eruditissimo q. viro. dno d. Philippo della Vega et Alvarro procedens. ortus habuit 11 Calendis Januarij et fine suscepit aprilis 4º Nonas anno a Nativitate dni nri Jesuchristi Millesimo Sexcentesimo quinquagesimo tertio.

CATA

mav e oo

BV

